Vol. X

No. 3

24th July, 1974.
(Wednesday)
22 Sravan, 1896 S. E.

THE ANDHRA PRADESH

Legislative Assembly Debates

OFFICIAL REPORT

CONTENTS

	PAGES
Oral Answers to Questions.	.. 265
Short Notice Questions and Answers.	.. 286
Matters under Rule 341:	
re: Dismantling of a portion of the Telangana N. G. Os' Building by the Municipal Corporation, Hyderabad.	.. 288
re: Allotment of Cement.	.. 293
Calling attention to matters of Urgent Public Importance:	
re: Demolition of Huts and Houses belonging to poor People of Suryapet.	.. 294
re: Need for upgrading 1274 posts of Headmasters to Selection Grade Posts.	.. 296
re: Non-availability of text books for two-year Intermediate course during 1974-75.	.. 298
Reports:	
Presentation of the Report of the Committee on Subordinate Legislation (1974-75).	.. 299
Voting of Demands for 1974-75:	
Demand No. XL-Community Development (Voted).	299
Appendix.	.. 346

PRINTED BY THE DIRECTOR OF PRINTING, GOVERNMENT OF ANDHRA PRADESH
AT THE GOVERNMENT CENTRAL PRESS, HYDERABAD.
1976

THE

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

PRINCIPAL OFFICERS

Speaker : Sri P. Ranga Reddy

Deputy Speaker : Sri Syed Rahmat Ali

Panel of Chairmen:

1. Sri Kaza Ramanadham
2. Sri Baddam Yella Reddy
3. Smt. D. Indira
4. Sri M. Yellappa

Secretary : Sri A. Shanker Reddy, B.A., LL.B.

Assistant Secretaries:

1. Sri M. Ramanadha Sastry
2. Sri P. Ranga Rao
3. Sri E. Sadasiva Reddy
4. Sri V. K. Viswanath
5. Sri S. Poornananda Sastry
6. Sri K. Satyanarayana Rao
7. Sri R. N. Sarma

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

OFFICIAL REPORT

Fifty first day of the Third Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly.

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Wednesday, the 24th July, 1974.
The House met at Half-past Eight of the Clock.

(Mr. Speaker, Sri P. Ranga Reddy, in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

8.30 a.m.

MANUFACTURE OF PAPER PULP FROM PINE-APPLE LEAVES

851—

*3938 Q.—Sri M. Nagi Reddy (Gurajala) :—Will the hon. Minister for Industries be pleased to state:

(a) whether the Government have examined the scheme for the manufacture of paper pulp from pine-apple leaves ; and

(b) if not, whether the Government will propose to examine the same at least now ?

The Minister for public works (Sri Ch. Venkata Rao) deputised for the Minister for Industries.

(a) No, Sir.

(b) Forest Research Institute, Dehradun has since been addressed to send complete literature on the scheme and it will be examined soon after its receipt.

SALE OF STONE WARE PIPE FACTORY AT RAJAHMUNDRY BY THE I. F. S S. I D. C.

852—

*4051 Q.—Sri A. Sreeramulu (Eluru) :—Will the hon. Minister for Industries be pleased to state :

(a) whether the small scale Industries Development Corporation sold the stoneware pipe factory at Rajahmundry to a private party from outside the state ;

---

* An asterisk before the name indicates corrections by the Member.

(b) if so, at what price; and

(c) the amount of loss or profit arising out of this transaction ?

Sri Ch. Venkat Rao: —(a) Yes sir. The Unit was sold to M/s. Sudarsan Trading Company Ltd., Madras.

(b) Rs. 4,25,500-for fixed assets and the stock-in trade was sold at book value less 15%.

(c) Loss of Rs. 16,463,66.

Sri A. Sriramulu :—This Pipe Factory, Rajahmundry, according to the answer given by the Minister has been sold to a Firm, in Madras. What was the reason for seiling it ? When the Development Corporation started a Factory, instead of improving it, why was it sold out ?

శ్రీ సి. హెచ్. వెంకట్రావు :—హయ్యస్ట్ ఆఫర్ ఎవరినుంచివస్తే వారికి, అమ్మడం జరిగింది.

Sri A. Sriramulu :—I am asking the reasons; and what was the object of Corporation to set up this Factory ? When it had gone into production why was it handed over or sold to a private firm; incurrıng a loss of Rs. 16,468.66 ?

శ్రీ సి హెచ్. వెంకట్రావు :—1958 లో గవర్నమెంట్ స్టార్ట్ చేసినది. 21 యూనిట్స్ వుంటే సబ్‌సిక్వెంట్‌గా అవన్నీ ఎ.పి ఐ డి. సి.కె. హాండ్ ఓవర్ చేయడంజరిగింది. 1968 వరకు చాలా లాస్‌లో రన్ అవుతున్నది. మొత్తం ట్రాన్సాక్షన్‌లో Every year we were incurring heavy losses. అందుకని ప్రాపర్ ఆర్డర్స్ రావడం లేదు. అందుచేత లాస్ యిన్‌కర్ అవుతోందనే ఉద్దేశంతో 9 యూనిట్స్ అమ్మేయడం జరిగింది. 9 యూనిట్స్‌లో యిది ఒక యూనిట్. మన దగ్గర వుంటే ఎక్కువ లాస్ యిన్‌కర్ అవుతాము. ప్రాపర్‌గా మేనేజ్ చేయలేమనే ఉద్దేశ్యంతో ఓపెన్ టెండర్ కాల్ ఫర్ చేసి పేపర్ అడ్వర్టయిజ్‌మెంట్ చేసి ప్రాపర్ ప్రొసీజర్ ఫాలో అయి డిస్‌పోజ్ ఆఫ్ చేయడం జరిగింది.

Sri A. Sriramulu :—If this should be an example, why not we benefited by our own experience and see what could be done of nearly 14 Corporations which we have recently set up. This is how our Corporations are running, incurring heavy losses. The Minister says the Pipe Factory, Rajamundry, was incurring heavy losses, which was set up and managed by the Corporation. Who is responsible for that ? Whether the other Factories also set up by the Corporation would meet the same fate because they are incurring losses ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—కొన్ని సంవత్సరాల క్రితం కొన్ని యూనిట్స్ స్మాల్ స్కేల్ యిండస్ట్రీస్ డెవలప్‌మెంట్ కార్పొరేషన్‌కు గవర్నమెంట్ హాండోవర్ చేసినది. అప్పుడు స్మాల్ స్కేల్ యిండస్ట్రీస్ కార్పొరేషన్ 9, 10

యూనిట్స్ అమ్మేశారు. దానిలో కొన్ని యిరెగ్యులారిటీస్ ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చి అమ్మడానికి వీలు లేదని గవర్నమెంట్ ఆర్డర్స్ యిచ్చినది. కొన్నిటిమీద ఎంక్వయిరి చేసినది. మనం ఒక ప్రక్కన కార్పొరేషన్ పెట్టి ఎంకరేజ్ చేస్తున్నప్పుడు అమ్మేటటువంటి విధానం లేదు. ఇప్పుడు అట్లా చేయడం లేదు.

శ్రీ పి. శ్రీకృష్ణ (మంగళగిరి) :— మనం ఒక యిండస్ట్రి పెట్టేటప్పుడు దానికి మార్కెట్ కావలసిన సౌకర్యాలు వున్నాయో, రా మెటీరియల్స్ వున్నవా లేవా అని చూసే పెడతాము. ఇప్పుడు కొన్నా కూడ మార్కెట్ చూసుకొనే కొంటుంది. ఐ. డి. సి. వారు యీ మార్కెట్ వున్నదో లేదో పరిశీలించి తరువాత చేశారా? చీఫ్ మినిష్టర్‌గారు చెప్పినట్లు లోపాయికారి వ్యవహారం జరిగిందా?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— అప్పుడు జరిగినటువంటి దానిలో కొన్ని పొరపాట్లు జరిగిన మాట నిజమే. దానిని దాయవలసిన అవసరంలేదు. దానిలో కొన్ని ఎంక్వయిరీస్ జరిగింది. తరువాత అమ్మడానికి వీలులేదని గవర్నమెంట్ ఆర్డర్స్ పాస్ చేసినది.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు (కాకినాడ) :— ఇప్పుడు అన్నీ సవ్యంగా వుంటున్నాయని అంటున్నారు. అప్పుడు జరిగినటువంటి పాపాలు యిప్పుడుకూడ వస్తాయి. ఆకస్మికంగా సవ్యం కావు 9, 10 యిండస్ట్రీస్ ప్రైవేటు వారికి అమ్మేశారు అంటున్నారు. ఇవి నష్టం వస్తున్నవి కాబట్టి అమ్మేశాము అంటున్నారు. చేతకాని తనంగా మనం వున్నాము. కాబట్టి యింకొకరు చేతనైన పనులు చేస్తారనే సాకుతో అమ్మేశారు. అది సరైనది కాదు. దీనికి కారణం అయిన వారిపై తగిన చర్య తీసుకొని దానిని ఓవర్‌హాల్ చేస్తారాలేదా? ఐ. డి. సి. కూడ చాల అధ్వాన్న పరిస్థితిలో వున్నది. నా దగ్గర చాల ఉత్తరాలు వున్నాయి. కనుక ఓవరాల్ చేస్తారా లేదా అని అడుగుతున్నాను. చేసేటట్లయితే ఎటువంటి స్టెప్స్ తీసుకుంటారు?

శ్రీ సిహెచ్. వెంకట్రావు :— అప్పటి పరిస్థితి అది. లాస్ యిన్‌కర్ అవుతున్నది. మనం మేనేజ్ చేయలేము, దీనివల్ల ఉపయోగం లేదు అని 9 యూనిట్స్ విషయంలో గవర్నమెంట్ నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. ఎ. పి. ఐ. డి. సి. క్రింద 12 యూనిట్స్ ఉన్నాయి. వాటిని డిస్‌పోజ్ ఆఫ్ చేసే పని లేదు. పబ్లిక్ సెక్టార్‌లో ఉన్న యిండస్ట్రీస్ **They are turning corner; they are earning profit.**

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి (గూడూరు) :— ఇవి అమ్మేటప్పుడు బహుళ ప్రచారం చేసి పత్రికలలో వేసి టెండర్స్ కాల్‌ఫర్ చేశారా? ఏ టెండర్ నోటీసు ఏ ఏ పత్రికలలో వేశారు. ఎవరెవరు టెండర్ వేశారు? హయ్యెస్ట్ టెండర్ కన్‌ఫరమ్ చేశారా? నెగోషియేషన్స్ జరిగిందా?

శ్రీ సిహెచ్. వెంకట్రావు :— పత్రికలో ప్రకటన కూడ చేయడం జరిగింది. ఇండియన్ ఎక్స్‌ప్రెస్, ఆంధ్రప్రభ అన్ని పత్రికలలో మూడుసార్లు వేయడం

జరిగింది. 5 టెండర్స్ వచ్చాయి. దానిలో పాండురంగ ఇంజనీరింగ్ కంపెనీ రూ. 1,71,000 లకు కోట్ చేశారు. సుదర్శన ట్రేడింగ్ కంపెని రూ 3,06,000 లు కోట్ చేశారు. ముత్యాలు అనే అతను 10 పర్సెంట్ ఆఫ్ ది బుక్ వాల్యూ, హయ్యస్ట్ పర్చేజ్ క్రింద ఇవ్వాలి అని పెట్టారు. ఎమ్. వేలాయుధం రూ. 2,25,000 లకు పెట్టారు. వి. ఎస్. గాంధి రూ· 3,47,000 లకు పెట్టారు. సబ్‌సిక్వెంట్‌గా ఈ ఆఫర్స్ బుక్ వాల్యూ కంటె కొన్ని తక్కువ ఉన్నాయి. హయ్యస్ట్ టెండర్ ఎవరైతే ఉన్నారో అతనిని పిలిచి నెగోషియేట్ చేయడం జరిగింది. హయ్యస్ట్ టెండర్ రూ. 3,47,000 లు అయితే బుక్ వాల్యూ కన్న యాక్చుయల్‌గా ఎసెట్స్‌కు రూ. 4,25,000 లకు అమ్మడం జరిగింది. By negotiations we got more money, as a matter of fact.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ (నరసంపేట) :—ముఖ్యమంత్రిగారు కొన్ని ఇరెగ్యులారిటీస్ జరిగినాయి. జరిగిన ఇరెగ్యులారిటీస్ ఏమిటి? దానికి బాధ్యులు ఎవరు? వారి మీద తీసుకొన్న యాక్షన్ ఏమిటి?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ఇప్పుడు నా దగ్గర లేదు. దానిమీద ఎంక్వయిరి ఆర్డర్ చేశాము. ఏ స్టేజ్‌లో ఉన్నదో నాకు తెలియదు. ఈ డీల్ అంత సరిగా పర్‌ఫెక్ట్‌గా జరగలేదని చెప్పాను.

THEFT OF A MALE BABY FROM KUGLER HOSPITAL, GUNTUR

853—

*4214 Q.—Sri Nissankararao Venkata Ratnam (Guntur II) :—Will the hon· Minister for Health and Medical be pleased to state:

(a) whether a male baby of 7 days old was stolen on the night of 10-8-1973 from Kugler Hospital, Guntur ;

(b) whether the matter was reported to the Police immediately and if so, what action was taken by the Police ;

(c) whether the grand father of the lost child Sri Palaparthi Srikrishnamurthy submitted representations to the Adviser to the Governor on 22-8-1973 and to the Chief Minister on 4-2-1974 ;

(d) what is the stage of investigation ; and

(e) whether any action was taken against the Superintendent of the Hospital and if not, the reasons there for ?

*The Minister for Health & Medical (Sri K. Rajamallu) Sir, this is not a Government Hospital. However, following is the information which I could get from the Department.

(a) Yes, Sir.

(b) Yes, Sir. The Police visited the hospital immediately after the case was reported to them and made an enquiry. All the persons who were on duty that night including the Nurses and relatives of the baby's mother were questioned by them.

(c) It is not known whether the grand father of the lost child had sent a representation to the Advisor to the Governor but he has sent a representation to the Chief Minister on 4-2-1974.

(d) The Police authorities referred the case as undetectable on 30-11-1973.

(c) No action was taken against the Superintendent of the hospital as she was not considered directly responsible for the missing of the baby.

శ్రీ ఎన్. వెంకటరత్నం :—ఈ ప్రశ్నకు హోం మినిస్టర్‌గారు జవాబు చెప్పి వుంటే బాగుండేది. మన హోం మినిస్టర్‌గారు ఇక్కడ పోలీసు సమర్థత గురించి చెప్పినప్పుడల్లా నాకు యిదే సంఘటన గుర్తుకు వస్తుంది. అక్కడ ఇన్ని లక్షలు రికవర్ చేశాము, ఇక్కడ యిన్ని లక్షలు రికవర్ చేశాము అంటూ వుంటారు. ప్రసవించిన తరువాత ఏడవ రోజున ఆ మగపిల్లవాడు దొంగిలించబడ్డాడు. దానికి విలువ లేదు. పైగా, ఆ తాతగారు రిప్రజెంటేషన్ కూడా పంపించుకున్నారు. నేను 25-2-74 న రిప్రజెంటేషన్ పంపించాను, డి. ఐ. జీ. కి అందరికీ, అందులో స్పెసిఫిక్‌గా నేను ఒక పాయింట్ చెప్పాను. ఈ కుగ్లర్ హాస్పిటల్ సూపరింటెండెంట్, ఆవిడ కేరళ నుంచి వచ్చినావిడ. అక్కడవున్న యస్. పి. గారు కేరళ నుంచి వచ్చిన యం. వి. థామస్‌గారు. అందువల్ల యస్. పి. గారు పోలీసులకు ఫోన్ చేసి, దీనిపైన దర్యాప్తు చేయడానికి వీల్లేదు అని హుషప్ చేశారని నేను పర్టిక్యులర్‌గా నా రిప్రజెంటేషన్‌లో, వారందరికి పంపించిన దానిలో, నేను వ్రాశాను. దర్యాప్తు విషయంలో సరియైన సమాధానం రావడం లేదు. పైగా, అన్‌డిటెక్టబుల్ అని రిఫర్ చేశారు. దీనిపైన ముఖ్యమంత్రిగారు సమాధానం చెబితే బాగుంటుంది. ముఖ్యంగా యిది పోలీసుకు సంబంధించిన ప్రశ్న. 8.40 a. m.

శ్రీ కె. రాజమల్లు :—నేను చెప్పాను. ఇది గవర్నమెంటు హాస్పిటల్ కానే కాదు. అయినప్పటికి, మా డిపార్టుమెంటువారిని అడిగి—ఏ హాస్పిటల్ అయినప్పటికి, దొంగతనం జరిగింది కాబట్టి ఎంక్వయిరీ చేయించడం జరిగింది. పోలీసు వారు ఎంక్వయిరీ చేసిన తరువాత 30-11-73 న యీ కేసు అన్-డిటెక్టబుల్ అని వారికి తెలియబరచడం జరిగింది. తరువాత, అక్కడ యీ సూపరింటెండెంట్ కూడా యీ బేబీని దొంగిలించారని తెలియంగానే ఆమె హాస్పిటల్‌కు పరిగెత్తుకునిపోయి వెంటనే పోలీసులకు ఇన్‌ఫార్మ్ చేసినది. పోలీసు వారు కూడా వచ్చి అది ఎంక్వయిరీ చేశారు. మాకు అందిన రిపోర్టునుబట్టి, ఏ ఏ చర్యలు తీసుకోవాలో ఆ చర్యలన్నీ తీసుకున్న తరువాత, యిది అన్‌డిటెక్టబుల్ అని పోలీసువారు తెలిపిన మీదట యీ కేసును క్లోజ్ చేయడం జరిగింది.

శ్రీ ఎన్. వెంకటరత్నం :—మరొక విషయం కూడా యీ సందర్భంలో నేను చెబుతున్నాను. ఈ హాస్పిటల్స్‌లో పరిస్థితి ఎంత అధ్వాన్నంగా వుందో చెబుతాను. వారి తాతగారు వెళ్లి—ఆ నైట్ డ్యూటీ నర్సు అక్కడనే వుంది; ఎందుచేతనంటే, ఆ హాస్పిటల్ ఎప్పుడూ పకడ్బందీగా ఉంటుంది. డ్యూటీలో ఎవరూ లేకుండా ఎప్పుడూ వుండదు; కుగ్లర్ హాస్పిటల్ చాలా ప్రసిద్ధమైన హాస్పిటల్. ఆ హాస్పిటల్ సూపరింటెండెంట్ దగ్గరకు యీ తాతగారు వెళ్లి అనేకసార్లు మొరపెట్టుకుంటే ఆమె ఏమి చెప్పినది అంటే—మేము ప్రభువుకు ప్రార్థన చేస్తున్నాం, మీ పిల్లవాడు మీకు తప్పక వస్తాడు అని ఎప్పటికప్పుడు ప్రామిస్ చేస్తున్నది. మరొకసారి వెళ్లినప్పుడు ఏమి చెప్పినదంటే—యీ దగ్గర్లోనే

మా ప్రీస్ట్‌గారు వున్నారు; వారి వద్దకు వెళ్లండి, వారి దగ్గర ఏదో మంత్రం వుంది; ప్రభువుగారికి చెప్పి ఆ చిన్న పిల్లవాడు ఎక్కడ వున్నాడో ఆచూకీ యిస్తారు అని చెబితే, ఆయన వద్దకు వెళ్లారు. ఆయన వద్దకు వెడితే, నేను తప్పక తీసుకువచ్చి మీ పిల్లవాడిని ఇస్తాను, అయితే మీరు మతం పుచ్చుకోండి అని ఆయన అన్నాడు. వీరు పిల్లవాడిపై వున్న భ్రాంతితో మీరు పిల్లవాడిని యిప్పించండి, మేము తప్పకుండా మతం పుచ్చుకుంటాము అన్నారు. వీరు అచ్చం బ్రాహ్మలు. మతం పుచ్చుకుంటామని కూడా వీరు ప్రామిస్ చేశారు. అయితే, మీరు ముందు మతం పుచ్చుకోండి, తరువాత మీకు మీ పిల్లవాడిని యిప్పిస్తాము అని ఆ దగ్గర వున్న ఆ మతాధికారి చెప్పాడు. అదీ ప్రస్తుత హాస్పిటల్స్‌లో వున్న పరిస్థితి. ఈ విషయాలను కూడా దర్యాప్తు చేయవలసిన అవసరమున్నది. ప్రభుత్వం వారు ఏమైనా చేస్తారా?

శ్రీ కె. రాజమల్లు :—నేను చెప్పిన దానికంటె వేరే నావద్ద ఇన్‌ఫర్మేషను లేదు.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్‌రెడ్డి :—మంత్రిగారు ఆ విధంగా చెప్పడం సమంజసం కానే కాదు. ఎందుకంటే—బిడ్డ పోయింది యదార్థం. బిడ్డ ఎక్కడనో పెరుగుతున్నాడనేది సత్యం. అది ప్రభుత్వం ఒప్పుకుంటున్నది. మరి, పోలీసు వారు అన్‌డిటెక్టబుల్ అని రిఫర్ చేయవలసిన కారణమేమిటి? అసలు ఎందుకు రిఫర్ చేయాలి? ఆ బిడ్డ ఎక్కడ వున్నాడో ఎప్పటికయినా తేల్చాలిగాని, ఎందుకు రిఫర్ చేశారు? ఈ కేసు రిఓపెన్ చేసి.—ముఖ్యమంత్రిగారు కమిట్ అయితే బాగుంటుంది; ఇది వారి సబ్జెక్టు. రాజమల్లుగారు ఆదేశించినా పోలీసులు వెళ్లరు. దయచేసి ముఖ్యమంత్రిగారు లేచి, ఒక మాట చెప్పి, యీ కేసు రిఓపెన్ చేస్తాం అని చెప్పడం మంచిది. ఇది రిఫర్ చేయడానికి వీలులేని వ్యవహారం. ఒక మాట వారిని చెప్పవలసినదిగా కోరుతున్నాను. రిఓపెన్ చేస్తారా?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—వారు ఆదేశించినా పోలీసులు చేస్తారు. గవర్నమెంటు ఆదేశిస్తే పోలీసులు చేస్తారు. పోలీసు ఏమి చేస్తున్నదో నేను కనుక్కొని మళ్ళీ ఒకసారి ఎంక్వయిరీ చేయమని చెబుతాను.

శ్రీ సి.హెచ్. పరశురామనాయుడు (పార్వతీపురం) :— ఆ రాత్రి హాస్పిటల్‌లో స్టాఫ్ నర్సు వుంటారు; మరికొందరు నర్సులు ఉంటారు. ఇంకా చాలమంది డిపార్టుమెంటల్ స్టాఫ్ అక్కడ డ్యూటీలో ఉంటారు. మేల్ బేబీ రాత్రిపూట పోయింది అన్నారు. అసలు, వారిపై ఏమి చర్య తీసుకున్నారు? మొట్టమొదట ఫెయిల్యూర్ ఆఫ్ డ్యూటీ అక్కడ వచ్చింది. వారు ఉంటుండగనే కాస్తూ వుండగనే బేబీని దొంగిలించడం జరిగింది. వారిమీద ఏమి డిసిప్లినరీ యాక్షన్స్ తీసుకున్నారు?

శ్రీ కె. రాజమల్లు:—గవర్నమెంటుకు అధికారంలేదు డిసిప్లినరీ యాక్షన్ తీసుకోవడానికి. ఇది ప్రైవేట్ హాస్పిటల్, పోతే ఆనర్సు. ఆ రాత్రి డ్యూటీలో ఎవర యితే వున్నారో వారందరిని ప్రశ్నించడం జరిగింది. తరువాత, సూపరింటెండెంట్‌ను

కూడా పోలీసు వారు అడిగారు, ఎంక్వయిరి చేశారు, అన్ని ఎంక్వయిరీస్ అయిపోయిన తరువాత, వారు నిర్దోషులని కూడా వారు చెప్పడం జరిగింది.

శ్రీ సి. హెచ్. పరశురామనాయుడు :-వారిపై ఏమి యాక్షన్ తీసుకున్నారు.

శ్రీ కె. రాజమల్లు :-నిర్దోషులయిన తరువాత ఏమి యాక్షన్ తీసుకుంటారు?

Sri A. Sreeramulu :— This is basically a question of safety and security relating to law & order. When the Question was put, it was examined at Secretariat level, in Health Department. I sympathise with the Health Minister. He is helpless, as he says it is a private hospital.

Then why did he not refer this matter to the Home Department and get adequate information. Why should the Health Minister take up the responsibility to answer this question which does not strictly belongs to him.

Secondly, this indeed is a sad affair reflecting very much on the efficiency of the Police, rather the character of the Police. It is capable of beating the helpless, but not capable of giving help to the needy. What are the steps taken by the Police uptil now to detect this case.

Sri K. Rajamallu :—What all was needed the Police has done; made an enquiry and submitted the report. The Chief Minister has just now stated, that he will certainly examine and if necessary order an enquiry.

Sri A. Sriramulu :—It is a matter relating to Home, the Health Minister should not answer.

శ్రీ సి.వి.కె. రావు :—మిస్టర్ స్పీకర్ సర్, ఒక పేమెంటు హాస్పిటల్‌కు వెళ్లిన మీదట, అక్కడ పుట్టిన బిడ్డను అపహరించడం జరిగింది. బాధ్యత హాస్పిటల్‌ది కాదా? గవర్నమెంటుపై కూడ ఆ బిడ్డ పోవడానికి బాధ్యత లేదా? అని నేను అడుగుతున్నాను. అందుచేత, తక్షణమే సూపరింటెండెంటును అరెస్టు చేయమని నేను కోరుతున్నాను, ఇది మిషినరీ హాస్పిటల్, ఇది మతాన్ని మార్చడానికి పూనుకున్నటువంటిదిగా కనబడుతున్నది. వెంటనే చర్య తీసుకోమని, హామియివ్వమని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ కె. రాజమల్లు :—గవర్నమెంటుకు బాధ్యత వున్నదని తెలుసుకున్న మీదట పోలీసు ఎంక్వయిరీ చేయించడం జరిగింది, వారు ఎంక్వయిరీ చేశారు, రిపోర్టు సబ్మిట్ చేశారు, అంతకంటె చెప్పేది లేదు.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరిబాయి (ఎల్లారెడ్డి) :—మంత్రిగారు చెప్పడం యిది ప్రైవేటు హాస్పిటల్ అని, గవర్నమెంటు దీనికి ఏమైనా ఎయిడ్ యిస్తున్నదా?

శ్రీ కె. రాజమల్లు :—ఎయిడ్ లేదు, ఇది వన్ సెంచరి ఓల్డ్ హాస్పిటల్.

This is a century - old Hospital. This is the first case of this kind that has taken place.

Sri C.V. K. Rao :—How can you say it is the first ?

(no reply)

శ్రీ యం. ఓంకార్ :—ఈ పిల్లల అపహరణకు మూడే కారణాలుంటాయి. అన్‌డిటెక్టబుల్ అన్నారు కాబట్టి చెబుతున్నాను. ఒకటి—సవతుల కొట్లాట అయినా అయి వుండాలి; రెండు ఆస్థి అపహరణకు, మూడు పిల్లలపై మమకారం యీ మూడింటివలన అపహరణ జరుగుతుంది. ఇది కామన్‌సెన్సు వున్న అందరికి తెలిసినదే. రెండవది—హాస్పిటల్‌లో వున్న బాధ్యులైనవారికి తెలియకుండా సంబంధంలేకుండా జరగదు. ఈ దృష్ట్యా ఇప్పటికైనా సమగ్రమైన విచారణ జరిపించడానికి పూనుకుంటారా ?

శ్రీ కె. రాజమల్లు :— దానిపైన ముఖ్యమంత్రిగారు ఇప్పుడే చెప్పారు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—హాస్పిటల్‌లో నర్సులు, వార్డుబోయ్స్ ఉంటారు. గేట్‌మన్స్, వాచ్‌మన్ ఉంటారు. ఈ ప్రసవించిన అమ్మాయి, వారి తాతగారు, ఆ ఫామిలీ పీపుల్ ఉంటారు. వీరినందరినీ తప్పించుకుని ఏ టయిములో, ఎట్లా దొంగతనం జరిగింది ? అనేది పరిశీలిస్తే కొంతవరకైనా ఇన్‌ఫర్‌మేషన్ రావడానికి అవకాశం ఉంటుంది. అప్పుడే రిఫర్ చేయడానికి కారణమేమిటి ? ఆచూకీ తియ్యడానికి అవకాశం వున్నదని అయినా ఫీల్ అవుతున్నారా ?

శ్రీ కె. రాజమల్లు :—ఆ కాస్త ఇన్‌ఫర్‌మేషన్ అప్పుడే అవైలిబుల్ అయితే మొత్తం అచూకీ మనకు దొరికి పోయేది. ఆ బేబీ పోయిన తరువాత యికముందు దొంగతనాలు జరగకుండా వుండాలని చుట్టూ, ఆ కాంపౌండుకు గ్రిల్ వేసి రాత్రిలు తాళాలు వేయడానికి వారు ఏర్పాటు చేశారు.

Sri S. Jaipal Reddy (Kalvakurthi) :—Now that the Government is prepared to investigate the matter afresh, will it be handed over to C. I. D. Police ?

Sri K. Rajamallu :—The Chief Minister has already said, he will go into the details and if need be, it will be referred for necessary investigation.

*శ్రీ జి. కోటయ్య (చీరాల) :—మంత్రిగారు సమాధానం చెబుతూ—సూపరింటెండెంట్ యీజ్ నాట్ డైరెక్టలీ రెస్పాన్సిబుల్ అన్నారు. ఒక ఇన్‌స్టిట్యూషన్‌లో జరిగినప్పుడు ఆ ఇన్‌స్టిట్యూషన్ సూపరింటెండెంట్ ఎట్లా బాధ్యులు కారో మంత్రిగారు చెప్పాలి.

శ్రీ కె. రాజమల్లు :—హాస్పిటల్ సూపరింటెండెంట్ బాధ్యులుకారు అని చెప్పలేదు. ఆ సూపరింటెండెంట్ కూడ దొంగతనం జరిగిందని తెలియగానే, వెంటనే పోలీసుకు ఇన్‌ఫార్మ్ చేశారు. ఆమె చెయ్యవలసిన ఎంక్వయిరీ ఆమె చేసింది; పోలీసువారు ఎంక్వయిరీ చేశారు.

శ్రీ సి. దాసు (సత్యవీడు) :—రాష్ట్రంలో ప్రయివేటు డాక్టర్సు నడిపే హాస్పిటల్సు కొన్ని గవర్నమెంటు హాస్పిటల్సుకంటే పెద్దవిగా ఉన్నాయి. కొన్ని హాస్పిటల్సుకు కాంపౌండు వాల్ గాని, గేట్సుకాని వుండవు. ప్రయివేటు హాస్పిటల్సు నడిపేవారికి ప్రభుత్వం కొన్ని నిబంధనలు పెట్టి, అవి పాటించేవిధంగా ఏదయినా చట్టం చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా? 8.50 a.m.

శ్రీ కె. రాజమల్లు :—ఈ బేబీ దొంగతనం అయినతరువాత గ్రిల్ వేసి, కాంపౌండుకూడా సరిగా చేసి, రాత్రిళ్లు తాళాలు వేసి ఉంచుతున్నారు.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—ఆ హాస్పిటలు సూపరింటెండెంటు దోషం లేదంటున్నారు. పోలీసుకు అప్పచెప్పినతరువాత పోలీసు ఇంతవరకూ ఆ దొంగను ఎందుకు పట్టలేదు? ఇదేనా పోలీసు ఎఫిషియన్సీ. ఇంత పెద్ద గవర్నమెంటు, పోలీసు డిపార్టుమెంటు వుండికూడా 7 దినాల పసిపాపను పట్టుకుపోయినవారిని పట్టడం చేతకాకపోతే—యిందులో ఏదో ఫ్రాడ్ వున్నదన్నమాట. అసలు ఆ హాస్పిటలు సూపరింటెండెంటును ముందుగా అరెస్టు చేస్తే ఆ బేబీ ఎక్కడ వున్నదీ తెలుస్తుంది. ఆమెను వెంటనే అరెస్టు చేస్తారా? నైట్ డ్యూటీ నర్సులు ఉంటారు, వార్డుబాయిస్ ఉంటారు. ఇది ఎవరో కావాలని చేసివుండవచ్చు. ఆ సూపరింటెండెంటును అరెస్టు చేస్తారా?

శ్రీ కె. రాజమల్లు :—ఇంతవరకు వచ్చిన సమాచారాన్నిబట్టి ఆమె నిర్దోషి అని చెప్పకపోయినప్పటికీకూడా ఆమె బాధ్యత లేదని చెప్పడం జరిగింది. ఐనప్పటికీ యిప్పుడు మళ్ళా ఎంక్వైయిరీ చేస్తున్నాముకాబట్టి ఎంక్వయిరీలో ఏదైనా దొరికితే సరైన యాక్షను తీసుకోబడుతుంది.

శ్రీ ఎస్. వెంకటరత్నం :—ఆమెకు అంతకుముందు అంతా ఆడపిల్లలు ఉన్నారు. ఈసారి మగపిల్లవాడు పుట్టాడు. ఆమె స్టెరిలైజేషను చేయించుకుంది—పురుడు వచ్చిన 7 వ రోజున స్టెరిలైజేషను సమయంలో యిచ్చిన మందువల్ల ఆమె మత్తుగా పడుకున్నప్పుడు యీ దొంగతనం జరిగింది. చంటిపిల్లలు ఆస్పత్రులనుంచి పోవడం యిది రెండవది. చాలా సంవత్సరాలక్రితం గవర్నమెంటు ఆస్పత్రినుంచి ఒక చిన్నపిల్లవానిని కుక్క ఎత్తుకుపోయింది. పదిరూపాయల దొంగతనం జరిగితే పోలీసువారు పదిమందిని అరెస్టుచేసి సంగతి తెలుసుకోడానికి పదిరోజులు కొడతారు. కాని ఇది తెలిసినవెంటనే పోలీసుకు రిపోర్టు చేస్తే ఏవిధమైన ఎంక్వయిరీ లేకుండా చేశారు. నేను పిటిషనులో పెట్టినట్లుగా—నేను ఎస్.పి మీద డైరెక్ట్ ఛార్జి పెడుతున్నాను. ఆయన విల్ ఫుల్ గా ఎంక్వయిరీ సప్రెస్ చేశారు. ఇది పోలీసు ద్వారా జరిగేటట్లు లేదుకాబట్టి సి.ఐ.డి. చేత హైలెవెల్ ఎంక్వయిరీ చేయిస్తారా?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ఇప్పుడు ఆ ఎస్.పి. లేదు. ఇంకొకాయన వచ్చాడు. నేను ఎంక్వయిరీ చేయిస్తానని చెప్పానుకదా.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—ఇందులో రెండు లీగల్ పాయింట్స్ వున్నాయి. హాస్పిటల్ స్టాఫ్ నెగ్లిజన్స్ ఆఫ్ డ్యూటి. నెగ్లిజన్స్ ఆఫ్ డ్యూటీ కాకపోయినా—ఎబెట్టార్ గా అయినా, యిన్ స్టిగేటర్ గా అయినా—ప్రోత్సహించి ఎత్తుకుపోవడానికి అవకాశం కల్పించివుండాలి. ఈ రెండింటిక్రింద వెంటనే

హాస్పిటల్ స్టాఫును—వాచ్ అండ్ వార్డును అరెస్టు చేసి తరువాత యింటరాగేట్ చేసివుండాలి. హాస్పిటలుకు పోయి రెండు ప్రశ్నలు వేశాము, రిఫర్ చేశాము అంటే—ఇందులో పోలీసు లాలూచి తప్పకుండా వున్నట్లు అర్థమవుతున్నది. ఈ కేసు రీ-ఓపెన్ చేసి వెంటనే అరెస్టుచేసి యింటరాగేట్ చేస్తారా లేదా ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—అరెస్టు చేయడమంటే—రూలు ప్రకారం ఎట్లా చేయాలో అట్లా చేస్తారు. ఇప్పుడు అరెస్టు చేస్తారని నేను చెప్పడానికి వీలులేదు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—వార్డు బాయస్, గేట్ మాన్, నర్సులు—వీరంతా ఉన్నారు. నెగ్లిజన్స్ ఆఫ్ డ్యూటీ ఉన్నదా లేదా అనేది పరిశీలించాలికదా. అదైనా డిటెక్ట్ చేసి యాక్షను తీసుకున్నారా ?

Mr. Speaker :– It has happened on 10-8-73. Now we are in 1974.

Sri C. V. K. Rao :—Such things have been occuring. Is there any security and safety even patients in hospital, leave alone others.

Mr. Speaker :-On that I agree, that there should be a re-enquiry in that matter. That, the Chief Minister has agreed.

శ్రీ ఎస్ జై పాలరెడ్డి :—సి. ఐ. డి. ఎంక్వయిరీ....

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ఏది ఎట్లా ఎంక్వయిరీ చేయించాలో నాకు బాగా తెలుసు—సలహా అక్కరలేదు.

Sri A. Sriramulu '—I consider this absolutely callous the way our beloved Chief Minister has been answering. There is a specific charge made against the Superintendent of Police that he has deliberately, intentionally, hushed up the matter. Is the Government prepared to entrust the matter to Special Branch ?

Sri K. Rajamallu :-It goes without saying that there is certain little negligence. Because of negligence the whole thing has happened. That is why the Chief Minister has agreed.

Sri C. V. K. Rao :—The Minister is defending. He is taking sides.

Mr. Speaker :—He has agreed that there is negligence.

Sri Ch. Parasurama Naidu :—He said there is little negligence.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ఇందులో మేము సపోర్టు చేయడం ఏమిటి ? ఇది క్రితం సంవత్సరం ఆగస్టులో జరిగింది. గౌరవ సభ్యులు పెర్సిస్టెంటుగా అడుగుతున్నారు కాబట్టి నేను రీ-ఎంక్వయిరీ చేయిస్తానని చెప్పానుకదా. దానితో తృప్తి పడకుండా యిన్ని ప్రశ్నలు యెందుకు ?

PURCHASE OF CHLORAL HYDRATE BY THE HOSPITALS

854—

*4468 Q.—Sri M. Narayan Reddy (Bhodhan) :—Will the hon Minister for Health & Medical be pleased to state ;

(a) the quantity of Chloral Hydrate, purchased by various hospitals in the State during the last 3 years ending 31-3-1973; and the Dealers, shops or units which supplied this article to different hospitals;

(b) the exact amount of 'Chloral Hydrate, that constitutes a "fatal dose" to human beings; and

(c) for what purposes this chemical is used in hospitals and the manner in which it is acquired by the hospitals?

Sri K. Rajamalu:—(a) No 'Chloral Hydrate' was purchased by various hospitals in the State during the last three years.

(b) The therapeutic dose of 'Chloral Hyderas' is about 2 grams per day as a sedative and hypnotic. The fatal dose may vary from 4 grams in the case of some indivi duals to 10 grams per individual as the average single fatal dose,

(c) The drug was hitherte used as a sedative and hypnetic but it has been generally given up since more satisfactory drugs are available. It may be acquired in hospital by indenting from the Medical Stores Eeport or by local purchase from dealers stocking chemicals.

Revision of Power Tariffs

855—

*4676 Q.—Sri C.V.K. Rao:—Will the hon. Minister for Power be pleased to state:

(a) whether revision of Power tariffs were made effective from June 1st by Andhra Pradesh Electricity Board; and

(c) if so; the justification for such revision?

The Minister for Power (Sri G. Raja Ram):—(a) Yes, Sir.

(b) In view of the need to fully provide for Depreciation, Reserve Fund, General Reserve Fund and interest payable to Government during the Vth Plan period and also to evolve a tariff structure conducive to industrial growth and economic stability, and also due to abnormal increase in the price of coal and working expenses of the Board in regard to fuel, wages, establishment etc,, the Board revised the tariff with effect from 1-6-1974.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు:— అదనంగా టారిఫ్ విధించడంలో ఏ మాత్రం 9.00 a.m.
అశ్రద్ధ చూపించ లేదుమంత్రిగారు. సమర్థతతో విద్యుచ్ఛక్తి శాఖను నిర్వహించడంలో ప్రభుత్వం విఫలమైనది. మంత్రి గారు రాజీనామా చేయడమే మార్గం కనుక రాజీనామా చేస్తారా?

(జవాబు లేదు)

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—దేనికి దేనికి ఏంతెంత పెంచారు-వ్యవసాయనికి డొమస్టిక్ కన్‌సంప్షన్‌కు ఇట్లా వేటివేటికి ఎంతగా పెంచారు ? చెప్పిన కారణాలు సరిగా లేవు ప్రత్యేకమైన కారణాలు ఏమి వచ్చాయి

శ్రీ జి. రాజారాం :—వ్యవసాయానికి ఏమి పెంచలేదు. డొమెస్టిక్ బల్క్ సప్లయి, నాన్ డొమస్టిక్ బల్క్ సప్లయి, పరిశ్రమలకు ఇట్లా పెంచారు. సాధారణంగా కి. వా కు 1.1 పైస చొప్పున పెంచారు. అంతకంటె పెంచలేదు.

కారణాలు మనవి చేస్తాను. ఐదవ ప్రణాళికలో ఆపరేషనల్ మేయింటెనెన్స్‌కు 208 కోట్లు, డిప్రిసియేషన్‌కు 87 కోట్లు, వడ్డీ 91.6 కోట్లు ఈ విధంగా ఖర్చు అవుతుంది. వచ్చే ఆదాయం 390.7 కోట్లు అయితే ఆదాయం 350 కోట్లుకు మాత్రమే వీలుంది. అందువల్ల పెంచాము

Sri A. Sriramulu:—Sir, is any concession allowed to Companies like Coca Cola, Gold Spot in regard to the tariff revised ? Will the Minister kindly place a copy of the revised tariff on the Table of the House ?

Sri G. Rajaram:— I can place a copy of the Revised Tariff No concession has been given to any Company.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :—మెజార్టీ ఉంది కనుక ప్రతి పన్నును సమర్థించుకుంటున్నారు నెగ్గించుకుంటున్నారు. ప్రతి నెల 14 వ తేదీ లోపల బిల్లు కట్టక పోతే, బిల్లు కలెక్టరు రాకపోయినా, హెడ్ క్వార్టర్సుకు వెళ్లి ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్టుమెంటు రెవెన్యూ ఆఫీసులో కట్టాలి అంటున్నారు. బిల్లు ఎంత తక్కువ వున్నా రానుపోను మోటారు చార్జీలు రు. 10 లు అవుతున్నాయి. ఈ పద్ధతిని తీసివేయాలని ప్రజలంటున్నారు. పోస్టు ఆఫీసులో మనిఆర్డరు ద్వారా పంపే పద్ధతిని పునరుద్ధరిస్తారా ?

శ్రీ జి. రాజారాం :—ఎమ్. వో. ద్వారా కట్టే పద్ధతి ఇప్పుడు కూడావుంది.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :—లేదు. అవాస్తవమైన విషయం. మూడు రోజుల క్రితం విషయం చెబుతున్నాను.

శ్రీ జి. రాజారాం :—ఎమ్.వో. ద్వారా పంపుతున్నారు. ఎమ్.వో రశీదు చూపితే పది రోజుల లోపల పక్కా రసీదు వస్తే దానిపై ఎవరికి డిస్‌కనెక్ట్ చేయడంలేదు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—జనరేషన్, ట్రాన్స్‌మిషన్ ఖర్చులు పెరగడం వల్ల రేట్లు రివైజు చేసాం అంటున్నారు. బల్క్ కన్‌సంప్షన్ వున్న పరిశ్రమలకు లాంగ్‌టరం ఎగ్రిమెంట్లు ఇచ్చి రేటు ఫిక్సు చేస్తున్నారు. రేట్లు రివైజ్ చేసినప్పుడు వారు కట్టవలసిన రేట్లు కూడా మార్చడానికి ఎగ్రిమెంటులో కండిషన్ పెడతారా ?

శ్రీ జి. రాజారాం :—అటువంటివి ఎగ్రిమెంటులో మొదటినుంచి ఒక క్లాజు పెడుతున్నాము.

Retrenchment of Employees of A.P.S.E. Board

856—

*4588 Q.-Sri V. Srikrishna:—Will the hon. Minister for Power be pleased to state:

(a) whether 5000 Nominal Muster Roll and work charged employees of the A·P. State Electricity Board have been served with retrenchment notices; and

(b) if so, whether and alternative employment is sought to be provided for these retrencned employees?

The Minister for Power Sri G. Raja Ram:—(a) Yes Sir, but the number of workers proposed for retrenchment is not certain.

(b) No Sir.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—సుమారుగానైనా చెప్పిఉండవచ్చును. ఐదు వేలని పత్రికలలో వచ్చింది. ఎలక్ట్రిసిటీ ప్రొడక్షన్‌కు ఎక్కువగా ఇన్వెస్టు చేయబోతున్నాం. 30 కోట్ల రూపాయిల ఖర్చుతో ట్రాన్స్‌మిషన్ లైన్స్ రి-ఆర్గనైజ్ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. ఇప్పుడుండే ఎస్. ఎమ్. ఆర్. వారిని రిట్రెంచి చేయడంకంటె భవిష్యత్తులో దీనికి ఇచ్చే ప్రయారటీని దృష్టిలో పెట్టుకుని వారిని రిట్రెంచ్ చేయకుండా రిషేప్ చేసి ఎబ్‌సార్బ్ చేసుకోడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ జి. రాజారాం :—జనరేషన్ సెంటర్స్‌లో రిట్రెంచ్‌మెంట్ లేదు. ఆపరేషన్స్‌కు సంబంధించి అవసరం అనుకున్నాం. బడ్జెటులో రూరల్ ఎలక్ట్రిఫికేషన్‌కు ఉన్నఎలాట్‌మెంటును బట్టి సర్‌ప్లస్‌గా ఉన్నారని భావించి 881 మంది ఎస్. ఎమ్. ఆర్ వారికి నోటీసు ఇవ్వడం జరిగింది. I inform the Hon'ble Member that no retrenchment has taken place and all have been retained·

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :—ఎస్. ఎమ్. ఆర్ వారి సంఖ్య ఐదు వేల కంటె ఎక్కువగా ఉంటుంది. రిట్రెంచిమెంటు లేదనడం పొరపాటు. పది రోజుల క్రితం మెమొరాండం మంత్రి గారికి ఇచ్చాం. చాలా మందిని ఇంకా తీసివేయవలసి వస్తుంది. తీసివేసిన వారిని తీసుకోవడం అనే ప్రశ్న లేదని మంత్రిగారు స్వయంగా అన్నారు. రిట్రెంచిమెంటు అనేది లోకల్ లెవెలులో అక్కడి అధికారుల ఇష్టానిష్టాలను బట్టి సీనియారిటీని అనుభవాన్ని దృష్టిలో తీసుకోకుండా తీసివేయడం జరుగుతోంది. ఆ విషయం పరిశీలించడానికి మంత్రిగారు పూనుకుంటారా?

శ్రీ జి. రాజారాం :—ప్రతివారి సీనియారిటీ మెయింటేన్ చేయబడుతుంది. సీనియర్లను ఉంచుతారు. జూనియర్లను తీసివేస్తారు. ప్రతి చోట లిస్టు పెడతారు. ప్రస్తుతానికి ఎవరిని రిట్రెంచ్ చేయకూడదని 19-7-74 న సి. ఇ ఫీల్డు స్టాఫ్‌కు ఇన్‌స్ట్రక్షన్సు ఇవ్వబడ్డాయి.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :—సీనియారిటీ పాటించబడడం లేదు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు:—ఎస్. ఎమ్. ఆర్ పేరుతో వేలకొలది వర్కర్లరక్త మాంసాలను పీల్చి పిప్పి చేసి తరువాత బైటకు వదిలివేయడం నాగరిక ప్రభుత్వ లక్షణమా ? వారికి తక్షణం ఆల్టర్నేటివ్ ఎంప్లాయిమెంట్ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జి. రాజారాం :—ఎవరిని రిట్రెంచ్ చేయలేదని నేను చెప్పాను.

9-10 a.m. శ్రీ ఎస్. వెంకటయ్య (కొడంగల్) :—అధ్యక్షా, నామినల్ మస్టర్ రోల్సులో డిప్లమా హోల్డర్సు......

Sri C.V.K. Rao :—Whether all of them are retained.....

Mr. Speaker:—There is no retrenchment.

Sri C.V.K. Rao :—He is playing a technical game. Actually they can be taken at any time and the retrenchment does not arise.

Sri A. Sreeramulu :—These workers have been serving the Electricity Board for several years; but still they are considered to be workers on nominal muster rolls.

This is nothing but exploiting the labour. Will the Government consider putting them on regular basis?

శ్రీ ఎస్. వెంకటయ్య (కొడంగల్) :—నామినల్ మస్టర్ రోల్సులో వందలమంది డిప్లమా హోల్డర్సు పని చేస్తున్నారు. వారిని కూడా మస్టరు రోల్సులో నుంచి తీసివేస్తున్నారా ?

శ్రీ జి. రాజారాం :—ప్రస్తుతానికి ఎవరినీ తీసివేయలేదు.

Sri A. Sreeramulu :—I want an answer to my question. Whether the Government consider putting them on regular basis instead of on nominal muster rolls?

శ్రీ జి. రాజారాం :—అధ్యక్షా, డిపార్టుమెంటులో బోర్డులో ఎప్పుడెప్పుడైతే టెంపరరీగా గాని పర్మనెంటుగా గాని ఖాళీ వచ్చినప్పుడు సీనియారిటీ ప్రకారం అబ్సార్బ్ చేస్తూ పోతున్నాం. కాని వారు నామినల్ మస్టరు రోలులో ఉండవలసి వస్తుంది.

Elections to Municipalities

857—

*4699-Q.—Sri C. V. K. Rao :—Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state:

(a) whether Municipal elections for all the Municipalities in the State which are now under special officers will be held; and

(b) if so when; and steps taken so far for conducting the same?

*The Minister for Municipal Administration (Sri Challa Subbarayudu):— (a) Yes, Sir.

(b) The Director of Municipal Administration being the Election authority, has been instructed to initiate action for the conduct of elections to the municipalities so that the elected councils may be inducted into office on 1-1-1975.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—మునిసిపల్ ఎలక్షన్సులో అవినీతి, లంచాలు, వోటర్సును కొనడం మొదలైనవి జరగకుండా కట్టుదిట్టమైన చర్యలు తీసుకుంటారా? ఏమి ఏర్పాట్లు చేస్తున్నారు.

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు :— చట్టబద్ధముగా తీసుకోవలసిన చర్యలన్నీ తీసుకోబడతాయి.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—క్షమించండి. తీసుకోవలసిన చర్యలంటే I said much corruption is existing.

Mr. Speaker :—If there is corruption, they will root out.

Sri C.V K. Rao :—What are the Steps are they going to take to arrest the corrupt people?

Sri Challa Subbarayudu :–If it is proved, the necessary action according to law will be taken,

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి:—అధ్యక్షా, మునిసిపల్ ఎన్నికలు జరుపుతామంటున్నారు, రీ-డీలిమిటేషన్ ఆఫ్ వార్డ్స్ పని పూర్తయినదా? వోటర్సు లిస్టు పని అయినదా? ఈ కార్యక్రమం ఎంతవరకు వచ్చింది? ఎలక్షన్సు డేట్సు ఫిక్సు చేశారా ?

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు:—అధ్యక్షా, సబ్జెక్టుకు కరక్షన్ చెబుతున్నాను 75% కార్యక్రమం పూర్తయింది. మిగతావి కావలసినవి ఉన్నాయి. ఎలక్షన్ డేటు ఫిక్సు చేయలేదు. ఎలక్టరల్ రోల్సు ప్రాసెస్ చేయబడుతుంది.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:—రీ-డిలిమిటేషన్‌లో లోకల్ మునిసిపల్ కౌన్సిల్సు సూచనలు యిచ్చినవి ఆమోదించారు. ఇదివరకు గ్రూప్ టేస్ట్సునుబట్టి చేశారు. అలా కాకుండా యూనిఫారంగా డిలిమిట్ చేసి పంచాయత్ రాజ్‌లో ఎట్లా అయితే అమెండు మెంట్సు తీసుకువచ్చి డెమొక్రాటిక్‌గా జరిపినట్లే మునిసిపల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ డెమాక్రాటిక్ పద్ధతులలో జరగడానికి అమెండుమెంట్సు తీసుకువచ్చి జరుపుతారా ?

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు:—డిలిమిటేషన్ ఆఫ్ కాన్‌స్టిట్యూయెన్సీస్‌లో ఏదైనా ఉంటే రివైజ్ చేయడానికి గవర్నమెంటుకు అథారిటీ ఉంది. రివిజను పిటిషన్సు వచ్చి ఉంటే certainly the Government will examine and take action according to law.

శ్రీ విజయశిఖామణి (తిరుపతి) :—మునిసిపల్ ఎన్నికలు జనరల్ ఎన్నిక మాదిరిగా జరుగుతవా, కౌన్సిలు చైర్మను ఎన్నిక డైరెక్టుగా జరుగుతుందా ? కౌన్సిలర్సు ఎన్నుకుంటారా ?

Mr. Speaker :—On the basis of vote system.

శ్రీ వి. చక్రధరరావు (నిజామాబాద్) :—అధ్యక్షా. డైరెక్టు ఎలక్షన్సు జరపడానికి తగిన సవరణలు తీసుకురావడానికి మరొక సంవత్సరం వ్యవధి తీసుకుని అయినాసరే పురపాలక సంఘాలు బాగుపడేటట్లు చూస్తారా ?

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు:— అన్నీ ఆలోచన చేసి ఉన్నటువంటి పద్ధతి ప్రకారమే నడపాలని నిర్ణయించాము.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి:— జనరల్ సీట్సును హరిజన సీట్సుగాను హరిజన సీట్సును జనరల్ సీట్సుగాను మార్చిన విషయం వారి దృష్టికి వచ్చిందా ?

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు:— నా దృష్టికి రాలేదు.

శ్రీ ఎస్. వెంకటరత్నం:— డిసెంబరులోగా ఎన్నికలు జరుపుతామని జవాబు చెప్పారు. కౌన్సిలు లో ఒక అమెండుమెంటు తెస్తు స్పెషల్ ఆఫీసరు పదవి కాలాన్ని రెండు సంవత్సరాలు పొడిగించే సవరణ చేశారు. డిసెంబరులో ఎన్నికలు కాబోతున్నాయా ?

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు:— తప్పక డిసెంబరులోనే జరుపుతాము.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :— డిసెంబరులో ఎన్నికలు జరిపేటప్పుడు రెండు సంవత్సరాలు ఎందుకు పొడిగించవలసివచ్చింది ?

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు:— రెండు సంవత్సరాల క్వశ్చను కాదు. సెప్టెంబరు 30 వ తేదీనాటికి స్పెషల్ ఆఫీసర్సు టరం ఐపోతుంది. ఇన్‌స్టెడ్ ఆఫ్ సిక్స్ మంత్స్ వన్ యియర్ అని టుబి ఆన్ ది సేఫ్ సైడ్ పెట్టాము. డిసెంబరు 31 లోగా ఎన్నికలు జరుపుతాము.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు:— ఎలక్షన్సు గురించి మునిసిపాలిటీలకు యిచ్చే సర్క్యులర్సును, కాపీలను ఎం. ఎల్. ఏలకు పంపిస్తారా ?

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు :—పంపిస్తాము.

శ్రీ బి. రామశర్మ (దేవరకొండ) :-అధ్యక్షా. మునిసిపల్ కౌన్సిలు ఎన్నిక జరిగిన రోజునే చైర్మను ఎన్నిక జరుపుతారా ?

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు:— లేదు.

Appointment of Grade I Telugu Pandits in High Schools Having 10th Class

858—

*4121 Q.—Sri Nallapareddi Sreenivasul Reddi:—Will the hon. Minister for Education be pleased to state:

(a) whether there is any proposal to appoint Grade I Telugu Pandits in every high school having 10th class;

(b) if so, when will it be implemented; and

(c) the reasons for not having the posts of Grade I Telugu Pandits in some high schools at present ?

The Minister for Education (Sri M. V. Krishna Rao):— (a) According to the rules inforce the management shall provide required staff to handle the classes including a Grade I Telugu Pandit in every High school having X Class.

(b) Does not arise.

(c) the managements will appoint required staff in their schools For want of qualified hands and for the lack of sufficient work load, some managements might not have appointed Grade I Pandits. In such of those schools where there are no Grade I Pandits posts, the higher classes will however be handled by the Grade II Pandits and they will be paid additional allowance for the additional work turned out by them.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి:— అధ్యక్షా, మంత్రిగారికి అందిన సమాచారం చాల పొరపాటుగా ఉంది. జిల్లాపరిషత్తు హైస్కూల్స్‌లోను, సమితి అప్పరు ప్రయిమరీ స్కూల్స్‌లోను గ్రేడ్ టూ తెలుగు పండిట్స్ ఉన్నారు. స్టాఫింగ్ పేటర్న్ ప్రకారం గ్రేడ్ వన్ తెలుగు పండిట్ ఉండితీరాలి. టీచింగ్ గ్రాంటు యిచ్చేది ప్రభుత్వం. టీచింగ్ గ్రాంటు యివ్వడం లేదు కనుక గ్రేడ్ వన్ పండిట్స్‌ను వేసుకోవడం లేదు. డి. ఇ. ఓ పోస్టుకి శాంక్షను యివ్వాలి. ఫుల్ ఫ్లెడ్జ్‌డ్ హైస్కూల్సులోని 75% లో గ్రేడు వన్ పోస్టు లేదు. 7వ తరగతివరకు తెలుగు టీచ్ చేసే అర్హత ఉన్న గ్రేడ్ టూ తెలుగు పండిట్స్ పదవ క్లాసుకి కూడా చెప్పవలసి వస్తుంది. వారికి తెలుగు ఏమాత్రం వస్తుంది? తెలుగులో అడ్మినిస్ట్రేషను నడపాలనుకుంటున్నారు. వెంటనే చర్య తీసుకొని ఫుల్ ఫ్లెడ్జ్‌డ్ హైస్కూల్సులో కంపల్సరీగా గ్రేడు వన్ పండిట్స్‌ను ఏర్పాటు చేస్తారా?

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు:— అధ్యక్షా గ్రేడ్ వన్ పండిట్స్ లేనిచోట గ్రేడ్ టూ పండిట్స్ ఉన్న మాట వాస్తవం. అయితే ఈ సంవత్సరం 6 లక్షలు కేటాయింపు చేశాము కొన్ని పోస్టులకు శాంక్షను యివ్వడం జరుగుతుంది. అన్నీ యివ్వాలంటే అవకాశం లేదు. అయినా వీలైనంతవరకు అడ్జస్టుమెంటు చేస్తాం.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి:— మొదటి సమాధానం చెబుతూ మంత్రిగారు మేనేజిమెంట్సు వేసుకోవడం లేదు ప్రభుత్వం తప్పు లేదన్నారు. ఇప్పుడు సప్లమెంటరీలో ప్రభుత్వం దగ్గర డబ్బులేదుకనుక వేయటం లేదని ఒప్పుకున్నారు. 6 లక్షలు కేటాయించాము. అయినా కొన్ని హైస్కూల్సుకు మాత్రమే పోస్టులు యిస్తాము, అన్నింటికి యివ్వలేము అంటున్నారు. గ్రేడ్ టూ టీచరు పదవతరగతికి ఎట్లా టీచ్ చేయగలడు?

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు:— ఉన్నదానిలో అడ్జస్టు చేసుకుంటున్నాం. గ్రేడ్ వన్ లేనిచోట గ్రేడ్ టూ పండిట్స్ టీచ్ చేస్తారు. అందుకు గాను అడిషనల్ రెమ్యూనరేషన్ యిస్తున్నాం. మా దగ్గర ఉన్నంతవరకు కొన్ని పోస్టులు శాంక్షను చేస్తున్నాం. మేనేజిమెంటువారు ఆల్టర్నేటివ్ అరేంజిమెంట్సు చేసుకుంటే అభ్యంతరం లేదు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు:— పండిట్ అనేది తెలుగు మాటా, ఇంగ్లీషుమాటా?

*శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు:—చాలా సందేహం వచ్చింది. పండితుడు అనాలి.

శ్రీ కె. సోమేశ్వరరావు (నిడుమోలు): —అధ్యక్షా. అప్పర్ ప్రయిమరీ స్కూల్సులో గ్రేడు టూ తెలుగు పండితులు లేక బి. ఇ. డి. వారు లేనందున చెప్పించడంవల్ల స్టాండర్డ్సు పడిపోతున్నాయి. అందుచేత స్టాండర్డ్సు పడకుండా వుండడానికిగాను అప్పర్ ప్రయిమరీ స్కూల్సులో గ్రేడు టూ తెలుగు పండితులను, హైస్కూల్సులో గ్రేడ్ వన్ నుండునట్లు తెలుగు పండితులను వేయడం గురించి ఏమి ఆలోచన చేశారు?

శ్రీ ఎం. వి కృష్ణారావు :—అవకాశం వున్నంతవరకు భర్తీ చేస్తున్నాం. 6 లక్షలు కేటాయించాము. కొంతవరకు ఎకామడేటు చేస్తున్నాం.

9-20 a. m శ్రీ సిహెచ్. కాశయ్య (పాల్వంచ) :—అధ్యక్షా, తెలంగాణాలో జిల్లా పరిషత్తు హైస్కూల్స్‌లో శాంక్షన్ గ్రేడ్ 1 పోస్ట్ ఖాళీగా వున్నవి. కొత్త పోస్టులు యివ్వడము కాదు. ఉన్న పోస్టులను అయినా ఫిల్ అప్ చేయడానికి ఆర్డర్సు యిస్తారా?

శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు :—శాంక్షన్ పోస్ట్సు వున్నా మొన్నటివరకు బ్యాన్ వుంది ఇప్పుడు బ్యాన్ లిఫ్ట్ చేశాము కనుక ఫిల్ అప్ చేస్తారు.

శ్రీ యం ఓంకార్ :—డబ్బు లేదు. అన్నీ ఒకేసారి చేయలేము అన్నారు. ప్రథమ శ్రేణి పండితులు లేని హైస్కూల్స్ ఎన్ని వున్నాయి? ఈ డబ్బుతో ఎన్ని హాయిస్కూల్స్‌లో పూర్తి చేయగలుగుతారు?

శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు :—వచ్చే సంవత్సరం 160 పోస్టులు యివ్వగలుగుతాము.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :—ఎన్ని ఖాళీలున్నవి?

శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు :—ఆ సమాచారము లేదు.

శ్రీ డి. రామారావు (విజయవాడ—ఈస్ట్) :—గ్రేడ్ 1, గ్రేడ్ 2 పండితులున్నచోట ఫలితాలలో తేడాలు ఎట్లా వచ్చినవో గమనించారా?

శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు :—గ్రేడ్ 2 పండితుడు గ్రేడ్ 1 పండితునిలాగే చదువు చెబుతారు.

శ్రీ డి. ప్రకాశం (అద్దంకి) :—స్కూల్ ఫైనల్, భాషా ప్రవీణ చదివిన వారిని గ్రేడ్ 1 పండితుడు అంటున్నారు. భాషా ప్రవీణ, 8వ తరగతి వరకు చదివిన పండితులను గ్రేడ్ 2 అంటున్నారు. తెలుగు గాని, సంస్కృతము గాని, వీరు చెప్పడములో తేడా ఏమీ వుండదు. సర్వీసునుబట్టి గ్రేడ్ 1, 2 పండితులుగా నిర్ణయిస్తారా?

శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు:- క్వాలిఫికేషన్సును బట్టి డిసైడ్ చేస్తున్నాము. సర్వీసునుబట్టి చేస్తే క్వాలిఫికేషనుబట్టి చేయాలని అంటారు కదా.

శ్రీ విజయశిఖామణి :—తెలుగును అధికార భాషగా చేయాలని అనుకొంటున్నాము. దానికి కేటాయించిన డబ్బుతో గ్రేడ్ 1,2 పండితులుగా ఎక్కువమందిని నియమించడానికి అవకాశము వుంటుందా ?

శ్రీ యమ్. వి. కృష్ణారావు :—ప్రత్యేక ప్రశ్న వేయాలి.

శ్రీ పి. బి. తిరుమలయ్య (వికారాబాదు) :-6 లక్షల రూపాయలు సరిపోవు. ఇంకా ధనము తెచ్చి అన్ని స్కూల్సుకు ఈ అవకాశమును కలుగజేస్తారా ?

శ్రీ యమ్. వి. కృష్ణారావు : — పరిస్థితులు మెరుగుపడిన తరువాత చూస్తాము.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—అధ్యక్షా, ప్రభుత్వము ఒక స్టాఫింగ్ పేటరన్ పెట్టుకొన్నది. దానినుంచి ప్రభుత్వము డీవియేట్ అవుతున్నది ఆ స్టాఫ్ పేటరన్ రద్దుచేసి వేరే పద్ధతిని పెట్టుకొంటారా ? వెంటనే ఫుల్‌బ్లోన్ హైస్కూల్స్‌కి గ్రేడ్ 1 పోస్ట్స్ శాంక్షను చేస్తారా ? వచ్చే సంవత్సరం 160 పోస్ట్స్ శాంక్షను ఇవ్వగలుగుతాము అంటున్నారు. ఎప్పటిలోగా ఫుల్‌బ్లోన్ హైస్కూల్స్‌కి గ్రేడ్ 1 పండితులను మంజూరు చేస్తారు ?

శ్రీ యమ్. వి. కృష్ణారావు :—ఎన్ని కావాలో తెలిసిన తరువాత ఎన్ని సంవత్సరములు పడుతుందో చెబుతాను.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి : — గ్రేడ్ 1 పోస్ట్స్ రాష్ట్రములో వున్నవి తెలుసుకోవాలి అంటే ప్రశ్నకు తుణ్ణముగా జవాబు తయారుచేసుకొని రాలేదని అర్థమవుతున్నది.

శ్రీ యం.వి.కృష్ణారావు :—సమాచారము రావద్దా ? అన్ని సమితులు, పరిషత్తులనుంచి రావాలి.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—ఇదేమీ షార్ట్ నోటీసు క్వశ్చను కాదు. నేను దీనిని పంపించి 3 నెలలు అయింది. సెక్రటేరియట్‌కి తమరు పంపించి 3 నెలలు అయినది. వారము రోజులలో ఆన్సరు వస్తుంది. డి.ఇ.ఓ.లకు టెలిఫోన్ చేస్తే సమాచారము వస్తుంది. ఇప్పుడున్న స్టాఫ్ పేటరన్ ఏమిటి ? ఎన్ని స్కూల్స్‌లో ఈ పోస్ట్స్ లేవు. ఎప్పటిలోగా ఈ పోస్ట్స్ మంజూరు చేస్తారు ?

శ్రీ యమ్. వి.కృష్ణారావు :— రాగానే యిస్తాము. డబ్బు వున్నప్పుడు పోస్ట్స్ యిస్తాము.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—గ్రేడ్ 1 పండితులు లేరని అంటున్నారు. పిల్లలకు సరియైన చదువు లేకపోతే ఫెయిల్ అవుతారు. దానికి బాధ్యులు వారు అవుతారు. పిల్లలు ఫెయిల్ అయితే దానికి బాధ్యత ప్రభుత్వము పైన వుంటుందనేది తెలుసుకొంటున్నారా ?

శ్రీ యమ్. వి. కృష్ణారావు :—పోస్ట్స్ యివ్వవలసిన బాధ్యత ఉంది. మాకు ఉన్న పరిస్థితులను బట్టి యిస్తున్నామని చెప్పాను. దానికి ఈ సంవత్సరం 6 లక్షల రూ. శాంక్షను చేశామని చెప్పాను.

NEW GOVERNMENT COLLEGE FOR ANDHRAS AT HYDERABAD

859—

*4373 Q.—Sri Nissankararao Venkataratnam :—Will the hon. Minister for Education be pleased to state:

(a) the place in which the new Government College for Andhras is located in Hyderabad and how for it from the city ;

(b) what is the staff and student ratio in the college for 1973;

(c) whether the students went on strike demanding shifting of the college to a centrally located place as envisaged in the G. O. ;

(d) whether the hon. Minister for Education promised to shift the college soon ; and

(e) if so the action taken so far in the matter ?

Sri M. V Krishna Rao:—(a) The New Government Degree College was previously located in the Victoria Memorial Home Orphanage, Saurnagar. It was about 9 to 10 K. Ms. away from the city. Admissions to the College were made without any domicile restriction, and it is not exclusively meant for Andhras.

(b) The staff student ratio for 1973 worked out to 1 : 12.

(c) Yes, Sir.

(d) Yes, Sir.

(e) The College has since been shifted to the present S. C. E. R. T. building at Khairatabad.

శ్రీ యస్. వెంకటరత్నం :—అధ్యక్షా, అమెరికా దేశములో నీగ్రోల కొరకు సెగ్రిగేటెడ్ స్కూల్స్ పెట్టారు. ఆ చట్టము చెల్లదని అక్కడ బ్యాన్ చేశారు. కాని మన ఖర్మ ఏమిటో గాని మన రాష్ట్ర రాజధానిలో ఆంధ్రులకు సెగ్రిగేటెడ్ కాలేజీలను పెట్టారు.

శ్రీ యమ్. వి. కృష్ణారావు :—ఆంధ్రులకే అని పెట్టలేదు. అందరికి అని మనవి చేశాను.

శ్రీ యస్. వెంకటరత్నం :—ఇక్కడున్న స్టూడెంట్స్‌కు చాలక అదనముగా పెట్టారు. అన్ని కాలేజీలు అందరికి ఓపెన్ అయి వుండే విధంగా ఏర్పాటు చేస్తారా ?

శ్రీ యమ్. వి. కృష్ణారావు :—6 సూత్రాల పథకము క్రింద అన్నింటికి అవకాశము వస్తుంది.

JUNIOR COLLEGES FOR ANDHRAS AT HYDERABAD

360—

* 4379 Q.—Sri Nissankararao Venkatratnam :—Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

(a) the number of junior colleges opened so far in the city for the benefit of Andhras ;

(b) the strength in each of the said colleges and whether it is sufficient ;

(c) whether the Government have received any representations to provide additional and adequate seats ; and

(d) if so, the action taken so far in the matter ?

Sri M. V. Krishna Rao :—(a) Three new Government Junior Colleges were opened in the twin cities of Hyderabad and Sec'bad during 1973-74 for admitting candidates without domicile restrictions.

(b) The intake sanctioned for each college is 320 and it is considered sufficient.

(c) No, Sir.

(d) Does not arise

శ్రీ యస్. వెంకటరత్నం :—అధ్యక్షా, ఆంధ్రుల ప్రయోజనము నిమిత్తం నగరములో ఎన్ని జూనియర్ కాలేజీలు స్థాపించారనేది మొదటి ప్రశ్న. ఎకామొడేషను లేక లేబరేటరీ ఎక్విప్‌మెంటు వానకు తడిసి, ఎండకు ఎండుతున్న పరిస్థితి వున్నది. సరియైన బిల్డింగ్స్ ముందు అయినా ప్రొవైడ్ చేస్తారా ?

శ్రీ యమ్. వి. కృష్ణారావు :—ఆంధ్ర, తెలంగాణా అని కాదు. అందరికి కలిపే ఈ 3 జూనియర్ కాలేజీలు పెట్టాము. వీటిల్లో 1265 మందికి యిచ్చాము. గత సంవత్సరం 714 మంది మాత్రమే చేరినారు. ఎకామొడేషనులో లోటుపాట్లు వుంటే ఈ సంవత్సరం సర్దుబాటు చేస్తారు.

శ్రీ యస్. వెంకటరత్నం :—ఎకామడేషన్ సరిగా లేక లేబరేటరీ ఎండకు ఎండి వానకు తడుస్తున్నది. అక్కడ సరైన భవనాలు కట్టకపోతే ఇబ్బంది పడతారు కనుక ఏమి చర్యలు తీసుకుంటున్నారు ? 9-30 a.m.

శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు :—గత సంవత్సరం భవనాలు లేక అలా జరిగిన మాట వాస్తవమే. ఈ సంవత్సరం భవనాలు కోసం ఏర్పాట్లు చేస్తున్నారు.

NON-PAYMENT OF SALARIES TO THE TEACHERS OF NARASAPURAM MUNICIPALITY

860A—

*4797 Q.—Sri P. Seshavatharam (Narsapuram) :—Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state :

(a) whether hon. Minister is aware of the fact that the elementary school teachers of Narasapuram Municipality are in a sad predicament on account of the non-payment of salaries for the last 13 months;

(b) whether steps will be taken to provide immediate relief in the shape of advance grants ; and

(c) the various measures taken to solve the problem permanantly, the result thereof ?

*Sri Challa Subbarayudu :—(a) Yes, Sir,

(b) Yes, Sir.

(c) A sum of Rs. 10.43 lakhs is being sanctioned to the 12 chronically poor Municipalities as advance grant towards the payment of salaries of the School Teachers. The question of sanctioning 50% of arrear Teaching Grant to all the Municipalities in the Andhra Region is under consideration of the Government.

శ్రీ పి. శేషావతారం (నర్సాపురం) :—పది మునిసిపాలిటీలకు పది లక్షలు శాంక్షన్ చేశామని చెప్పారు. నర్సాపురం మునిసిపాలిటి స్కూల్ టీచర్స్‌కు ఎంత ఇచ్చారు? పది లక్షలు ఎకౌంట్స్ ఆఫీసర్ లేదని చెబుతున్నాడు. రేపు సాయంత్రంలోపు డబ్బు పంపేట్లుగా ప్రత్యేకంగా ఉత్తర్వులు ఇస్తారా ?

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు :—నర్సాపురంకు 3 లక్షలు ఇస్తే అప్‌టు డేట్‌గా టీచర్స్‌కు శాలరీస్ ఇచ్చినట్లు అవుతుంది. అది అందచేస్తాము.

శ్రీ పి. శేషావతారం :—డబ్బులేదని ఫైనాన్స్‌వారు అంటున్నారు. కేవలం కాగితాల మీదమాత్రమే ఇచ్చారు. నర్సాపురానికి 3 లక్షలు రేపు సాయంత్రంలోగా ఇచ్చేట్లు ప్రత్యేకంగా ఉత్తర్వులు ఇస్తారా ?

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు :—ఫైనాన్స్ వారు కూడా ఎగ్రి అయ్యారు. రిలీజ్ చేయడానికి రెండు రోజులు ఆలస్యం కావచ్చు. ఉత్తర్వు ఇవ్వడానికి ఆక్షేపణలేదు. తప్పకుండా వారికి అందచేయబడుతుంది.

శ్రీ పి. శేషావతారం :—దీనికి పర్మెనెంట్ సొల్యూషన్ గురించి ఏమి ఆలోచిస్తున్నారు ?

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు :—గవర్నమెంట్ టేకోవర్ చేయాలి. ఆంధ్రలో ఎలిమెంటరి, సెకండరి స్కూల్స్ టేకోవర్ చేయాలని ఇన్ ప్రిన్సిపుల్ అంగీకరించామని డిమాండులో చెప్పాను.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—డబ్బు శాంక్షన్ చేసినా ఫండ్స్ లేకపోవడం వల్ల డబ్బు ఇవ్వలేదు. అటువంటప్పుడు శాంక్షన్ చేసి ఏమి లాభం ?

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు :—ఫైనాన్స్ డిపార్టుమెంటు ఎగ్రి అయినది. వెంటనే రిలీజ్ చేయడానికి చర్యలు తీసుకుంటాము.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 50 పర్సెంట్ రిలీజ్ చేసినప్పుడు కొన్ని మునిసిపాలిటీలు ఇతరవాటికి దానిని డైవర్ట్ చేసి జీతాలు ఇవ్వడం లేదు. అలా డైవర్ట్ చేయకుండా ఏమి చర్యలు తీసుకుంటారు ? సెంట్ పర్సెంట్ గ్రాంటు ఇప్పిస్తారా? ఆ స్కూల్సును ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకుంటుందా ఎప్పటిలోగా నిర్ణయం తీసుకుంటారు ?

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు :—టేకోవర్ చేయాలని ఇన్ ప్రిన్స్‌పుల్ ప్రభుత్వం అంగీకరించింది. ఎడిషినల్ ఎక్స్‌పెండిచర్ 1.7 కోట్లు అవుతుంది. తొందరగా టేకోవర్ చేయడానికి ప్రయత్నిస్తాము. ఇచ్చిన 50 పర్సెంట్ ఇతర వాటికి డైవర్ట్ చేయకుండా చూస్తాము.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—13 నెలల నుండి జీతాలు లేక అవస్థ పడుతున్నారు. 300 రూపాయల జీతం వుంటే 200 మాత్రమే ఇచ్చి మూడు వందలకు రసీదు తీసుకుంటున్నారు. అటువంటివి మీ దృష్టికి తీసుకువచ్చాము. ఏమి యాక్షన్ తీసుకున్నారు.

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు :—దీనికి, ఆ ప్రశ్నకు సంబంధం లేదు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—జిల్లా పరిషత్తులు, సమితుల నుండి ట్రాన్స్‌ఫర్ అయిన స్కూల్సుకు 50 పర్సెంట్ గ్రాంటు తగ్గించారు. జిల్లా పరిషత్తులు ఇస్తున్న ఫుల్ గ్రాంటును ట్రాన్స్‌ఫర్ చేసినప్పుడు అదే గ్రాంటును ఎందుకు కంటిన్యూ చేయలేదు ?

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు :—పంచాయితీల క్రింద వుంటే సెంట్ పర్సెంట్ గ్రాంటు ఇస్తున్నారు. మునిసిపల్ యాక్టు ప్రకారం, రూల్సు ప్రకారం సెంట్ పర్సెంట్ వచ్చేది ట్రాన్స్‌ఫర్ అయ్యాక 50 పర్సెంట్ వస్తున్నది.

శ్రీ ఎ. అప్పన్నదొర (విజయనగరం) :—పంచాయితీల నుండి మునిసిపాలిటీలకు అప్పగించినప్పుడు 50 పర్సెంటు గ్రాంటు మునిసిపాలిటీలు భరిస్తాయనే తీర్మానాలను ప్రభుత్వం తీసుకున్నదా ?

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు :—కొంతమంది హాండోవర్ చేశారు. కొంత మంది చేయలేదు. ఇందులో ఎనామలీస్ వున్నాయి. నర్సాపురంకు సంబంధించినంతవరకు జిల్లా పరిషత్తు నుండి ఎడ్యుకేషన్ డిపార్టుమెంటు టేకెన్ ఓవర్ చేసినప్పుడు గ్రాంటు ఫిక్స్ చేయలేదు. ఎడ్‌హాక్‌గా అప్పుడప్పుడు ఇవ్వడం జరుగుతున్నది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—క్వశ్చన్స్ ఆర్ ఓవర్.

MATTERS UNDER RULE 341

re: Dismantling of a portion of the Telangana N.G.O's building, by the Municipal Corporation, Hyderabad.

శ్రీ కె. రంగదాస్ (కొల్లాపూర్):—అధ్యక్షా, గగన్‌మహల్‌లో పిక్చర్ హౌస్ దగ్గర 1970లో ప్రభుత్వం చేత అనుమతి పొందిన స్థలంలోనే తెలంగాణా ఎన్.జి.వో.లు భవనం కట్టడానికి నిర్ణయం తీసుకొని అప్పటి హైదరాబాద్ జిల్లా కలెక్టరు చేత 1970 ఏప్రిల్‌లో ఫౌండేషన్ స్టోన్ వేయించారు. ఆ స్థలంలో బిల్డింగ్, రూమ్స్ కట్టడానికి నిర్ణయిస్తే పునాదులు వేసిన తరువాత నీళ్లు వస్తే ఇంజనీరు సలహా పై కొత్త ప్లాను వేసి రూమ్స్ కట్టడానికి కార్పొరేషన్ అనుమతి కోరడం జరిగింది, దానికి కార్పొరేషన్ పర్మిషన్ ఇవ్వడం కూడా జరిగింది. ప్రభుత్వం కేటాయించిన స్థలంలోనే కార్పొరేషన్ అనుమతించిన ప్లాను ప్రకారం కడుతున్నారు. కార్పొరేషన్ రోడ్డుకు కొంత స్థలం కావాలంటే పది అడుగుల స్థలం కూడా వదిలిపెట్టి కన్‌స్ట్రక్షన్ ప్రారంభించారు. వారికి
9·40 a. m. శాంక్షను చేసిన స్థలములో ఫుట్‌పాత్ కొంతవుంది, ఒక చోట ఒక మెట్టు కొన్నిచోట్ల రెండు మెట్లు యీ రూమ్సుకు వేసుకునే అవకాశం ఉంది. కార్పొరేషనువారు రూమ్సుకు బాత్ రూమ్సు వేసుకోవడానికి అనుమతించలేదు కాపరాలు ఉంటారని కాపరాలు ఉండడానికి వీలులేదన్నారు. వారు వారికి వచ్చిన డబ్బుతో అప్ స్టయిర్సు వేసుకోవడానికి ప్రయత్నం చేశారు. 1974 ఏప్రిలు నెలలో రెవిన్యూ బోర్డు ఫస్టు మెంబరు గారు ఓపెన్ చేశారు. అప్పటినుంచి ఇప్పటివరకు ఆక్షేపణలు లేనందువలన వారికి పర్మిషను ఇచ్చిన స్థలములో యీరూమ్సుకు మెట్లకు కేటాయించు కున్నారు. యీ మెట్లు తీసివేసే ప్రయత్నం చేయడానికి యీ కార్పొరేషనుకు ఎందుకు కలిగింది, ఇప్పుడు స్పెషల్ ఆఫీసరుగా ఉన్న సుబ్రహ్మణ్యం గారు డైరెక్టరు ఆఫ్ అగ్రికల్చరుగా ఉండి చేశారు అక్కడ దుకాణాలు ఉంటె కొనడానికి వచ్చేవారి కారులు ఆపితే ఇబ్బందిగా ఉన్నదన్నారు. అంతకంటే ఇరుకయిన స్థలాలలో కార్పొరేషను అనుమతి లేకుండానే బిల్డింగ్సు ఎంక్రోచ్‌మెంటు చేస్తున్న సందర్భాలు చాలాఉన్నాయి. ఇప్పుడు యీ యన్.జిఓస్ పట్ల వ్యవహరించిన తీరు చాలా అన్యాయం, అధికారం ఉందికదా అని తెలంగాణా యన్.జి.ఓస్ కు నష్టం కలిగించే విధంగా స్పెషల్ ఆఫీసరుగారు వ్యవహరించారు. ఇదే స్థలములో వారి భార్యగారు వారి కారుకు టక్కరు చేశారు, అది కోపమెమో మరి. అందుకని యీబిల్డింగు ఏమి చేసిందని, వారి భార్యగారికి కారును బాగా నడిపే పద్ధతి ఉండాలి కాని వారి భార్యకు కోపం వచ్చిందికదా అని మెట్లు తీసివేయాలనడం సరి కాదు. ఇలాంటి విషయం ఉంటే నోటీసు ఇచ్చి చర్య తీసుకోవాలి కాని ఇలాగ నష్టం కలిగించడం భావ్యంకాదు. 22-7-74న లారీల పయిన ఆఫీసు బేరర్సు బ్రతిమాలుకున్నా వినకుండా తీసుకునిపోయినారు. యన్ జి.ఓ లు అందోళన చేయాలనుకున్నారు. కాని ఇది శాసనసభ ద్వారా. ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకురావాలని యీ341 ఇచ్చాను ముఖ్యమంత్రి గారు యీ రోజే స్పాట్ ఇనస్పెక్షను చేసి ఎంక్వయిరి చేయించాలని దీనిపయిన ఒక స్టేటుమెంటు ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :—అధ్యక్షా, నేను అదనంగా కొన్ని విషయాలు చెబుతాను. యీ ఉద్యోగుల భవనము నిర్మాణము వ్యక్తులది కాదు. ఒక యూనియన్ ఉంది ట్రస్టు ఉంది దీనికి. దీనికి ప్రభుత్వం ఆమోదం ఉంది కలెక్టరు గారు అధ్యక్షులుగా ఉంటారు. ఇది నాన్ అఫిషియల్ బాడీకాదు. దానికి వచ్చే ఆదాయంకూడా యన్.జి.ఓ.ల పిల్లల చదువులకు ఇతర సహాయమునకు వినియోగించే నిమిత్తం ప్రభుత్వం వారు పర్మిషను ఇచ్చారు. చీఫ్ శక్రటరీగారు కలక్టరుగారు వచ్చి ఇనాగురేషను చేసి సుభాకాంక్షలు అందచేస్తారు. కలెక్టరుగారు అధ్యక్షులుగా ఉంటారు. ఒక ట్రస్టుకూడా ఉంది, లీగలుగా జరగాలి, కాని మెట్లు కూల గొట్టి నష్టంకలిగించారు. సుమారు 15 వేల రూ.ల వరకూ విలువగలవి ఉన్నాయి ఫుట్ పాత్స లేబరు చార్జీలు 900 రూ.లు షాబాద్ రాళ్లు మొదల యినవి రెండువేల రూపాయలు మొత్తం 4,600 రూ.లు నష్టం కలిగించారు. నష్టంకలిగించడమే కాదు, ఎత్తుకొనిపోయినారు. యీపరిస్థితి హైద్రాబాదు రాజ ధానినగరంలో జరిగింది. ఉద్యోగులు సమిష్టిగా ఏర్పాటు చేసుకున్నటువంటి ట్రస్టుకు సంబంధం ఉన్న భవనాలు ఇవి. పేదల సంఘాలు కావు ఇవి. కాబట్టి మీద్వారా ముఖ్యమంత్రి గారికి యీమునిసిపల్ స్పెషల్ ఆఫీసరుగారయిన సుబ్ర హ్మణ్యంగారిని సస్పెండు చేసి ఇతర బాధ్యులయిన వారిపయిన తగు చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. 1974లో కూడా ఇలాంటి తుగ్లక్ రాజ్యంలోని పరిస్థితులుండడము ఘోరంగా ఉంది.

Sri Challa Subbarayudu:—It is not true to say that the Telangana N.G.O.s' Home near the Picture House at Hyderabad was demolished. Only the steps in a corner of the Building were removed as they are not in the sanctioned building plan and constituted imminent danger and traffic hazard leading to accidents. The steps were one of the portions of the unauthorised constructions made by the N.G.O s Home deviating from approved plan sanctioned by the Municipal Corporation of Hyderabad and in a portion of the site not allowed for any construction.

Notices required under law were served as follows on the Telangana N.G.Os. Home :—

"Notice under Section 461 of the Corporation Act on 31 1-1974." The remaining notices under Sections 452 and 636 were served on 5-3-1974 and 11-3-1974 respectively.

It may be mentioned in this connection that the sanctioned plan contemplates only an N.G.G.O. Home with bed rooms, living rooms etc. In spite of specific refusal of shops being constructed, a number of shops; have been constructed in the building. A notice under Section 450 of the Act was also issued on 5-3-1974, by the Corporation to show cause why the building permit should not be revoked for misrepresenting facts in regard to the use to which the building would be put.

It may also be mentioned that a portion of the building has come up over the water main without leaving the required 10 feet by the side of the water main as indicated in the sanctioned plan.

It may thus be seen that all the requirements of the law have been completed and only steps have been removed as they constituted a portion of unauthorised construction, which caused serious traffic hazards to the pedestrians and cars, even though there are very may more aspects of unauthorised constructions on which action has yet to be taken by the Municipal Corporation of Hyderabad.

Sir, in this connection I would like to inform you that when the matter was brought to my notice, I inspected the site. I have seen the demolished steps there. The shops were 200 higher than the foot-path. It is a turning. I request the Hon'ble Members to go and see the position there. The steps were removed in the larger interest of the traffic. Yesterday evening some people of the N.G.G.Os association met me. They admitted.

9.50 a.m. This is being done not only in this case but wherever it causes traffic hazard and leads to accident. At all such places we are taking necessary steps to limit that portion. What the Hon'ble Member referred to is an Association, a Trust, for which the Collector's order is there. The Hon'ble Members must see the spirit with which it was removed.

The authorities have got greater responsibility to look to the large interest of the public. I would request the Hon'ble Members to personally visit the scene and see the position and location of the steps that were removed bearing in mind the public interest.

Mr. Speaker :—The Minister is inviting the Hon'ble Members to visit the place.

Sri M. Omkar :—Why not appoint a House Committee?

Mr. Speaker :—Why, anybody who is interested may go and visit the place and see for himself.

Smt. B. Sarojini Pulla Reddy (Malakpet) :—Sir, I may also be given a chance to say that the....

Mr. Speaker :—I would very much like to permit. But unfortunately the Rules here are more rigid than the Municipal Rules; then how can I allow all the Members to speak.

(laughter)

Smt. B Sarojini Pulla Reddy :—How can the Minister deny that there has been no demolition?

Mr. Speaker :—That is what he wants the Members to go and see personally. Even after visiting the place, one is not satisfied, and if the Members still want that this matter be discussed in the House, then that matter could be considered.

Sri M. Omkar :—If we do not go and see, then there will be no action at all?

Smt. B. Sarojini Pulla Reddy ;—Sir, I want to....

Mr. Speaker :—Yes, I see the concensus of the House is to give a chance to the Hon'ble Lady-Member; I would allow·

(laughter)

Smt. B. Sarojini Pulla Reddy :—I would like to bring to notice the obstructions at the Sarojani Devi Road and also....

Mr. Speaker :—That is a separate matter.

శ్రీమతి బి. సరోజిని పుల్లారెడ్డి :—అధ్యక్షా, తడికలు రోడ్డు మీద కడుతున్నారు. అనేకసార్లు సికింద్రాబాద్ మునిసిపాలిటీవారి దృష్టికి తీసుకొని వచ్చాను.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—గౌరవసభ్యురాలు పొరపాటు పడుతున్నారు. అది శాంతినగర్ దగ్గర ఉన్నది.

Smt. B. Sarojini Pulla Reddy :–It is quite wrong. They have also put shutters. How is posiible to do that right under the nose of the Minister?

శ్రీ కె. రంగదాసు :—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు ఈ భవనం మెయిన్ రోడ్డును అనుసరించి ఉన్నది. ఒక పోర్షను మెయిన్ రోడ్డుకు ఉన్నది. అది అట్లాగే టర్నింగుకు పోయింది. మెయిన్ రోడ్డుకు ఎత్తులేదు. టర్నింగు వచ్చేప్పటికి డౌన్ ఉన్నది. అక్కడ మెట్లు పెట్టుకోనడం జరిగింది. కార్పొరేషను వాళ్లు ఈ షాపుమీద 5 వేల రూపాయల చిల్లర టాక్సు వసూలు చేస్తున్నారు. వీరు ఫుట్ పాత్ పెట్టుకున్నారు. ఫుట్ పాత్ కూడా వీరి ఏరియాలోనే ఉన్నది. అక్కడ డౌను ఉన్నందువల్ల మెట్లు పెట్టుకున్నారు. ఒక వేళ మెట్లు తీసివేయవలసి వస్తే మెట్లు తీసివేయడానికి నోటీసు ఇవ్వాలి కదా. వారు ఏమైనా నోటీసు ఇచ్చారా అంటే—స్టక్చరు వాళ్లు ఇచ్చినటువంటి ప్లాను ప్రకారంగా లేదు కాబట్టి వారు వ్యతిరేకిస్తూ ఇచ్చారు. వారు అలాగ నోటీసు ఇస్తే వీరు రిప్లయి ఇచ్చారు దానిమీద ఇంతవరకు డెసిషను తీసుకోలేదు. డౌనులో ఉన్నటువంటి మెట్లు తీసివేయడం చేసారు కాబట్టి మినిష్టరుగారు అందరిని చూడమంటున్నారు. మేము కొంతమంది వెళ్లి చూసి వచ్చాము. కాబట్టి మీరు టైపు ఫిక్సు చేస్తే అప్పుడు ఆఫీసర్సును, ఎన్.జి.ఒ.లను కూర్చోబెట్టి పరిష్కారం చేస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— మీరు వెళ్లి చూసిరండి. తరువాత మాట్లాడుదాము.

Sri S. Jaipal Reddy :—The issue does not merely involve legality; but it involves the rule of law. The question is whether the dismantling was done after due procedure was adopted. No notice was given for dismantling. Moreover, whether the dismantled

property could be robbed by the Municipality. But they did so, without notice. They dismantled and knocked away the dismantled property. I want the Minister to speak.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :—వారు 10 అడుగుల స్థలం వదిలిపెట్టి లోపల వేసుకున్నారు.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—దీనిలో రూల్సు ప్రకారం మాట్లాడదాము అంటే మాకు అభ్యంతరంలేదు. రూల్సు ప్రకారం వెళదామా అని నేను రంగదాసు గారిని అడుగుతున్నాను. రూల్సు ప్రకారంగా మునిసిపల్ కార్పొరేషను చేయక పోతే మేము యాక్షను తీసుకుంటాము. రూల్సు ప్రకారం వారు చేసినది కరెక్టు అయితే మీరు అంగీకరిస్తారా?

శ్రీ కె. రంగదాసు :—సిటీలో ఇతరులకు ఇచ్చినటువంటి ఫెసిలిటీసు వీరికి కూడ ఇచ్చేట్లు చేయండి.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ఇతరులకు వర్తించేటటువంటి రూల్సు వీరికి కూడా వర్తించేట్లు చేస్తామని మీకు ఎస్యూరెన్సు ఇస్తున్నాను. ఇతరులకు ఏమి ఎప్లయి చేస్తామో వీరికి కూడా అట్లాగే చేస్తాము. గౌరవ సభ్యులు ఒప్పుకుంటారా?

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు :—మీ దగ్గర డిస్కషన్ పెట్టండి, ఆ రూల్సు ఏమైనా పొరపాటు వుంటే నేను ఒప్పుకుంటాను.

Mr. Speaker :—Let us close this matter at this state. I hope it will be settled amicably.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ఎమికబిలిటీకి రూల్సుకు మళ్లీ డిఫరెన్సు వస్తుంది. ఎమికబిలిటీ అనే మాట వేరు. కనస్ట్రిక్షను రూల్సు మాట్లాడారు కాబట్టి రూల్సు ప్రకారం డెసిషను తీసుకొనడానికి నాకు అభ్యంతరం లేదు.

శ్రీ కె. రంగాదాసు :— అధ్యక్షా, డేటు అండ్ టైము ఫిక్సు చేయమని చెప్పండి.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—341 క్రింద తమరు అడిగారు, జవాబు చెప్పాము. మీరు రూల్సు ప్రకారం తీసుకొని రండి రూల్సు ప్రకారం మాట్లాడదామని చెప్పాను.

Sri S. Jaipal Reddy :—Sir, the answer has not....

Mr. Speaker :—I have asked the hon. Members to go and visit the place; we will decide later.

శ్రీ కె. రంగదాస్ :—అందరిని చూచిరమ్మంటున్నారు. టైము అడిగి 10.00a.m.
నాను. వారుకూడ వస్తే, చూచివస్తాము.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—మీ ఇష్టము వచ్చినప్పుడు చూచిరాండి. మీరు చూచి వచ్చిన తరువాత మాట్లాడుతాను.

(ii) *re*: ALLOTMENT OF CEMENT

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—కేంద్ర ప్రభుత్వము ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు ఈ క్వార్టర్స్‌కు 10 వేల టన్నులకు పైగా సిమెంట్ అలాట్ చేసింది. కాని ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము ఇంతవరకు ఆ కోటాను వినియోగించలేదు. ఈ నెల ఆఖరుకు అది మురిగిపోతూ ఉంది. ఇక్కడ డైరెక్టర్ ఆఫ్ ఇండస్ట్రీస్ నుంచి అక్కడ ఏవైతే ఎలిజిబుల్ అండ్ జెన్యూన్ అప్లికేషన్స్ ఉన్నాయో వాటిని రెకమండ్ చేసి మద్రాసులో ఉన్నటువంటి రీజినల్ ఆఫీసరుకు పంపించవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఆయన సెంట్రల్ గవర్నమెంటు కంట్రోలులో ఉంటాడు. ఆ రీజినల్ ఆఫీసరు పర్మిట్స్ ఇష్యూ చేయాలి. ఇక టైము ఉండేది ఆరు రోజులు మాత్రమే. మరి ఈలోపల ఇక్కడ డైరెక్టరు ఆఫీసులో అప్లికేషన్స్ ప్రోసెస్ చేసి, రెకమెండ్ చేసి మద్రాసుకు ఎప్పుడు పంపిస్తారు? మరి ఆ రీజనల్ ఆఫీసరు ఈ నెలాఖరులోపల పర్మిట్స్ ఇష్యూ చేయగలరా? చాలా డిలే జరుగుతున్నది. కావాలని ఈ డైరెక్టరు ఆఫీసులో డిలే చేయడం జరిగింది. దీనివల్ల ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌కు వచ్చినటువంటి కోటా మురిగిపోయేటటువంటి పరిస్థితి ఏర్పడింది. మరి ప్రభుత్వము ఈ పదివేల టన్నులు ఈ విధంగా ఆలస్యం అయి మురిగిపోకుండా ఏమి చేయదలచుకున్నారు దీన్ని గురించి ఒక ప్రకటన చేయాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

Sri Ch. Venkata Rao:—Sir, the quota for the 3rd quarter July September, 1973 is 2.03 lakh tonnes. It has been alloted by the Cement Controller, New Delhi and this letter has been received on 3-7-74. The quota is distributed between different categories as follows: Rate contract category 50% 1,15,000 Industrial quota 30,000; Other consumers against permits 71,050 tonnes. As regards category 1, the allotment between various departments has been finalised. The Regional Controller has been arranging to supply to the twin cities and districts. The allotment made to the State can be operated till the last day of the quarter, i.e, September ending. However, in order to credite matters and as a matter of administrative convenience, the Director of Industries fixed 10-7-74 as the last date for receipt of recommendations from the Collectors. In spite of the last date 1-7-74 for the receipt of applications duly recommended by the Collector, the above applications still continue to be received. It will be seen that there will be no fear of lapse of allotment and steps are being taken to process the applications.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—ఇప్పుడు అక్కడ పది దాకా అప్లికేషన్స్ వచ్చినాయి, తీసుకొన్నామన్నారు. అప్పటినుంచే ప్రోసెస్ చేసి ఉంటే ఇప్పటికి అయిపోయి ఉండేది. ఆఫీసు అంతా కాన్‌సెంట్రేట్ చేసి ఉంటే

సరిపోయేది. ఇప్పుడు కన్‌స్ట్రక్షన్స్‌లో ఉన్న ఇండస్ట్రీసు నిలచిపోయాయి. సిమెంట్‌-బేస్‌డ్ ఇండస్ట్రీసు నిలచిపోయాయి. అదేవిధంగా హాస్పిటల్స్ కన్‌స్ట్రక్షన్‌లో లేకుండా నిలిచిపోయినాయి. అది లాప్సు కాదని మంత్రిగారు హామీ ఇచ్చినా, ఎందుకు ఆలస్యం జరుగుతున్నదని? మీరు ఆ డైరెక్టర్ ఆఫ్ ఇండస్ట్రీసును కొంత వొత్తిడిచేసి అయినా వెంటనే ఇక్కడనుంచి ఆ రీజినల్ ఆఫీసుకు అప్లికేషన్స్ పోయేటట్లుచేసి వారు పర్మిట్సు వెంటనే ఇస్యూచేసేటట్లు చేస్తారా?

Sri Ch. Venkat Rao:-The matter is being pursued vigorously. నెలాఖరుకు అన్ని కాటగరీసు ఫైనలైజ్ అయిపోతాయి. కనుక లాప్సు అయ్యే పరిస్థితే లేదండి. In view of the urgency, all the applications are being processed and expeditious action will be taken before the end of this month.

CALLING ATTENTION TO MATTERS OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

(i) *re*: DEMOLITION OF HUTS AND HOUSES BELONGING TO POOR PEOPLE OF SURYAPET

శ్రీ కె. రంగదాస్:—అధ్యక్షా, ఇది సూర్యాపేట పట్టణానికి అనుసరించి ఉన్నటువంటి భూమిలో నిర్మించారు. దాదాపు 200 యేళ్ళకు సంబంధించిన వ్యవహారము ఇది 1950 లో బోర్డు ఆఫ్ రివిన్యూ నుంచి వెంకటప్పళాచారిగారికి ఏదో ఒక హాస్పిటల్ నిర్మించాలంటే ఒక ఎకరా స్థలము, గవర్నమెంటు లాండు, బంచరాయిలాండు, దాంట్లోనుంచి అప్పుడు పర్మిషన్ ఇవ్వడానికి బోర్డు ఆఫ్ రివిన్యూ అంగీకరించింది. కేవలం కండిషనల్ అగ్రిమెంటుమీద ఆ ప్రకారంగా యిచ్చింది. 50 నుంచి 73 వరకు వారు అది నిర్మాణము చేయలేదు. ఈలోపల 68-69 లో చాలామంది గుడిసెలు వేసుకొని అక్కడ నివాసం చేస్తున్నారు. అది గవర్నమెంటు లాండు అవడంచేత బీదవాళ్లు, కూలివాళ్లు గుడిసెలు వేసుకొంటున్నారు. అది వాళ్ళకు గృహనిర్మాణమునకు ఇవ్వడానికి అభ్యంతరం ఉండదు అని అక్కడ మునిసిపాలిటీవారు కూడ తీర్మానంచేసి పంపించారు. తరువాత తాశిల్దారు, ఆర్. డి. ఓ. కలెక్టరు వారందరికి మొరపెట్టుకోవడం జరిగింది 71 కి పూర్వము సర్వే కూడ చేసి ప్లాట్సు చేయించారు. అది పట్టాలు ఇస్తామని సర్వేకూడ చేసి ప్లాట్సులో 180 పక్కా ఇళ్లు కూడ నిర్మించుకోవడం జరిగింది. ఇదంతా అయిన తరువాత వాటికి హౌసుటాక్సు కూడ మునిసిపాలిటీవాళ్లు వేసి వసూలు చేస్తున్నారు. ఈ సందర్భంలో డాక్టరుగారు 1950 లో ఒక ఎకరా ఇచ్చినటువంటిది అది చాలదు ఇంకా ఒక ఎకరా, 8 కుంటలు అదనంగా ఇవ్వవలసిందని కలెక్టరు దగ్గర మొరపెట్టుకొంటే, వారు దానికి అంగీకరించలేదు. దాని మీద బోర్డువాళ్లు అపీలు పెట్టుకొంటే, బోర్డువాళ్లు దానిని అంగీకరించకుండా అదనంగా ఇవ్వడానికి సాధ్యము కాదన్నారు. 16-6-1973 న ఇచ్చిన ఆర్డరు ఏమిటంటే, 15-6-74 వరకు అక్కడ హాస్పిటల్ నిర్మించుకుంటే ఆ స్థలము అయనకు ఇవ్వాలని, ఆ సంవత్సరం దాటినట్లయితే ఆ స్థలము ఇవ్వడానికి వీలులేదని బోర్డు

ఆఫ్ రివిన్యూ అట్లా ఆర్డరు ఇచ్చారు. ఆ సంవత్సరం కూడ దాటిపోయింది. కనుక ఆయనకు ఈనాడు ఆ భూమికి అధికారంలేదు. అటువంటి పరిస్థితిలో మునిసిపాలిటీనుంచి ఒక ఆర్డరు వెళ్ళింది. ఎవరైతే ఇళ్ళ నిర్మాణము చేశారో అవి తీసివేయాలని, అందుకుగాను 24 వ తేది లాస్టు డేటు పెట్టి ఒకవేళ ఆ తేదీలోపల వాళ్లు తీసివేయకపోతే వాళ్ళే వచ్చి వాటిని కూలగొడతామని, ఆ విధంగా నోటీసు ఇచ్చి వారికి భయభ్రాంతులు చేసినందువల్ల వాళ్లు ఇళ్లు తమ పేరట మంజూరుచేయవలసిందిగా దాదాపు 90 రోజులు తాహశీలు ఆఫీసువద్ద ఆ గుడిసెల వాళ్లు నిరాహారదీక్ష చేశారు. కాని కలెక్టరుకు. తాశీల్దారుకు కనికరము కూడ రాలేదు. ఇప్పుడు ఈ మెట్ల విషయంలో ఎంత నిర్దాక్షిణ్యముగా చేసినటువంటి వాళ్లు ఇప్పుడు ఈ 200 కొంపలను కూడ కూలగొట్టడానికి వాళ్లు చేస్తున్నారంటే చాలా దారుణము అయిన విషయము. అందువల్ల దీనిని పునరాలోచించి ఆ బీదవాళ్లు దానిని వెకేట్ చేయకుండా అక్కడే ఉండేవిధంగా చేయాలని దీన్ని గురించి స్టేట్‌మెంటు ఇవ్వవలసిందిగా మంత్రిగారిని తమ ద్వారా కోరుతున్నాను.

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు :—అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు చెప్పినటువంటి 10-10 a.m. సమస్యను గురించి నేను యీ శాఖను తీసుకున్న వెంటనే రిప్రజంటు చేయటం జరిగింది. ఆ రిప్రజెంటేషను పైన స్టే ఆర్డర్సు ఇచ్చిన తరువాత నేను పర్సనలుగా మరి జిల్లా కలెక్టరు, డి ఆర్. ఓ. మున్సిపల్ కమీషనరు మిగతా వారు అందరు పోయి స్పాట్‌లో చూడడం జరిగింది. గౌరవ సభ్యులు అప్పలాచారి గురించి చెబుతున్నారు. ఆ సర్వే నంబరులో రెండు పోర్షన్స్ వున్నాయి. ఒకటి అప్పలాచారికి యిచ్చినటువంటిది, రెండవది ప్రభుత్వం క్రింద వుంది. అక్కడ కూడా హట్స్ కట్టుకున్నారు. అప్పలాచారి బిల్డింగు కట్టాడు, కొన్నింటికి ఫౌండేషన్ వేశాడు, వేసిన వాటిమీద గుడిసెలు కట్టుకోవడం జరిగింది. ఈ శాఖను నేను తీసుకునకముందే దానిపైన ఎవిక్షన్ ఆర్డర్సు యివ్వడం జరిగింది. ఇది వారిదా కాదా, అప్పలాచారికి యిచ్చింది ఆ స్థలం కాదు, ఆ ప్రాంతం గాదు, ఆ పోర్షన్ గాదు అనే వాదన చెబుతూ వచ్చారు. ఇది క్షుణ్ణంగా ఎగ్జామిన్ చేయడం జరిగింది. రెవిన్యూ రికార్డు చూడడం జరిగింది. ఎవరైతే ఆ కంటెన్షనతో వాదిస్తూ వచ్చారో వారిని కూర్చోబెట్టుకుని వారి ముందే తేల్చబడడం జరిగింది. రెండవ ప్రశ్న ఏమిటీ? ఇది హాస్పిటల్‌కు యిచ్చారు, కాస్ట్‌పైన యిచ్చారు, స్పెసిఫిక్ కండిషన్సుతో యిచ్చారు, ఆ స్పెసిఫిక్ పర్పస్ చేయడములేదు గనుక దానిని తొలగించాలని మాట చెప్పారు. ఆయన బిల్డింగు కట్టాడు, కొన్నింటికి ఫౌండేషన్ వేశాడు, కన్‌స్ట్రక్షన్ చేసేటప్పుడు వీరంతా ఆక్యుపై చేశారని ఆయన వాదన వుంది. అనాథరైజ్డు కనుస్ట్రక్షన తీసివేయటం ఒకటి, ఎంక్రోచ్‌మెంటు తీసివేయడం ఒకటి, ఇది మన గౌరవ సభ్యులు చెప్పినటువంటిది వాస్తవం గాదు. ఆయనకు అధికారం వుంది. ఆయన స్థలం, ప్రభుత్వం అనాథరైజ్డు కనస్ట్రక్షన్‌కు యింతకు ముందు ఎవిక్షన్ ఆర్డర్సు యివ్వడం జరిగింది. అది స్టే అయింది, మొన్ననే అప్పలాచారి స్థలములో యిల్లు కట్టుకున్నవారు వచ్చి మేము ఏదో ఆయనతో

పరిష్కారము చేసుకుంటాము కొంత కాలము ఆపండి అంటే ఆ చర్యలు తీసుకోకుండా తాత్కాలికంగా ఆపుదల చేయడం జరిగింది. అందువల్ల అక్కడ దుర్మార్గము ఏమి చేయలేదు, రంగదాసుగారు వెళ్ళి చూడవచ్చు, నా వెంట వస్తే చూపిస్తాను. దుర్మార్గం చేస్తున్నారనేది it is too uncharitable on the part of the hon. Member without going into the details of the matter, అప్పలాచారిని తొలగించుమనే మాట చెప్పారు, దాని గురించి ఇప్పుడే ఏమి చెప్పడానికి లేదు. ఒక్కరుగాదు, ఇద్దరు ముగ్గురు బోర్డు మెంబర్సు థరోగా ఎగ్జామిన్ చేశారు. దానికి పాత చరిత్రవుంది, వారికి డబ్బు యివ్వడం జరిగింది. స్పెసిఫిక్ పర్సన్ ఫుల్‌ఫిల్ చేయలేదంటే, ఫుల్‌ఫిల్ చేయడానికి చర్యలు తీసుకున్నప్పుడు ఆక్రమణ జరిగింది. కాబట్టి అది లీగల్‌గా ఎంతవరకు వీలు అవుతుందనేది చెప్పడానికి లేదు. మిగతా ప్రభుత్వ ల్యాండ్సు ఆక్యుపై చేసినవారి గురించి వీరిపైన ఏ చర్యలు తీసుకుంటే వారికివర్తించవలసి వస్తుందనే వుద్దేశముతో కలక్టరుకు చెప్పడం జరిగింది—ప్రభుత్వల్యాండు ఆక్యుపై చేసిన హట్ డ్వెల్లర్స్ గురించి పర్మనెంటు సొల్యూషన్ ఆలోచించుమని చెప్పడం జరిగింది

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :— అధ్యక్షా, నేను మొన్న ఆర్. టి. సి. డిమాండుపైన మినిస్టరుగారికి రిక్వెస్ట్ చేసింది, ఎన్. జి. ఓ. లకు, విద్యార్థులకు ఏ విధంగా అయితే బస్సు పాసులు వున్నాయో ఆ విధంగానే లేడి టీచర్సుకు కూడా యివ్వాలని. ఈ డిమాండు 22 నాడు జరిగింది, 23 నాడు డక్కన్ క్రానికల్‌లో ఏమి పడింది అంటే పొరపాటున పడి వుండవచ్చును. ఫ్రీబస్‌పాసెస్ ఫ్రీ బస్ పాసెస్ అని నేను చెప్పలేదు, వారికి కూడా బస్ పాసెస్ యివ్వాలని చెప్పాను. ఐ యామ్ రిక్వెస్టింగ్ యు సర్, దానిని కాంట్రడిక్ట్ చేయండి.

(ii) *re* : NEED FOR UPGRADING 1274 POSTS OF HEADMASTERS TO SELECTION GRADE POSTS.

శ్రీ ఎన్. వెంకటయ్య :— అధ్యక్షా, ఈ విషయం ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టిలో వుండాలని ప్రప్రథమంగా కోరుతున్నాను. 1274 పోస్ట్సు, తెలంగాణాలో వున్నటువంటి స్కూల్సులో సెలక్షన్ గ్రేడ్‌వి అప్‌గ్రేడ్ చేయకుండా కొన్ని సంవత్సరాలుగా డైరక్టరు ఆఫ్ ఎడ్యుకేషన్‌లో వున్న అధికారులు, తెలంగాణవారికి ఇవ్వకుండా వాటిని అట్లాగే పెట్టారు. ఆంధ్ర ప్రాంతములో వున్నటువంటి అన్ని హైస్కూల్స్‌లో సెలక్షన్ గ్రేడ్ హెడ్‌మాస్టర్సు పని చేస్తున్నారు. తెలంగాణ ప్రాంతములో కూడా అన్ని హైస్కూల్స్‌లో సెలక్షన్ గ్రేడ్ ఏర్పాటు చేసి, సెలక్షన్ గ్రేడ్ హెడ్ మాస్టర్సును పెట్టాలని 1963-64లో ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకొని ఆ నిర్ణయం ప్రకారం ఆర్డర్సు కూడా చేసింది. ప్రతి సంవత్సరము 1/3 వ వంతు పోస్ట్సు సెలక్షన్ గ్రేడ్, అప్‌గ్రేడ్ చేస్తూ తెలంగాణాలో వున్నటువంటి గ్రాడ్యుయేట్ ట్రైన్డ్ టీచర్సు సీనియారిటి ప్రకారం చేయాలని ఆర్డర్సు జారీ చేయబడినవి, ఆ ప్రభుత్వ ఆదేశం అనుసరించి మూడు సంవత్సరములలో

తెలంగాణాలో వున్నటువంటి హైస్కూల్స్‌లో సెలక్షన్ గ్రేడ్ పోస్ట్స్ ఏర్పాటు చేసి వాటిలో పని చేస్తున్నటువంటి టీచర్సుకు సీనియారిటి ప్రకారము అబ్జార్బ్ చేయవలసిన అవసరం వుండెను. కాని పది సంవత్సరాలు అయినా యింతవరకు చేయలేదు. అట్లా చేయక పోగా యిప్పుడు ప్రభుత్వ అధికారులు చేస్తున్నటువంటిది ఏమంటే తెలంగాణ ఆంధ్ర ప్రాంతాల కంబైన్ సీనియారిటి లిస్టు తయారు చేసి దాని ప్రకారము ప్రమోషన్స్ యివ్వాలని ఆలోచన చేస్తున్నట్లు తెలుస్తున్నది. ఈ 1274 పోస్ట్స్ తెలంగాణాలో వున్నటువంటి గ్రాడ్యుయేట్స్‌కు చెందవలసినటువంటివి. వారి సీనియారిటీ లిస్టు ప్రకారముగా వారికే రావాలి. అక్కడ వున్నవారికి ఎప్పుడో సెలక్షన్ గ్రేడ్ ఏర్పాటు చేసి యివ్వడం జరిగింది ఇక్కడ వుండే పోస్ట్స్‌లో తెలంగాణ ఆంధ్ర ప్రాంతాల సీనియారిటి లిస్టు తయారు చేసి ప్రమోషన్ యివ్వడానికి ప్రయత్నిస్తున్నట్లు తెలుస్తుంది. ఎవరికీ ఏ విధంగా అన్యాయం చేయమని ముఖ్యమంత్రిగారు ఎన్నో విషయాలలో చెబుతూ వస్తున్నారు సిక్స్‌పాయింట్ ఫార్ములా ప్రకారం అన్యాయం జరిగదని చెబుతున్నారు దురదృష్టమో అదృష్టమో గాని యింతవరకు జరిగిన డిమాండ్సును చూస్తే తెలంగాణ ప్రాంతానికి ఎక్కడ న్యాయము జరిగినట్లు కనబడడం లేదు ముఖ్యమంత్రిగారు తెలంగాణ ప్రాంతానికి దత్తపుత్రుడుగా కనబడుతున్నది అక్కడ పుట్టినాడు, యిక్కడ పెరిగినాడు. కాబట్టి ఆ విధంగా ఏదైనా ఆలోచన చేసి తెలంగాణాకు అన్యాయం చేయడానికి పూనుకుంటే దాని ఫలితం తప్పనిసరిగా వస్తుంది ఒక్క డి. పి. ఐ. ఆఫీసులో వున్న అధికారి ద్వారా యీ అన్యాయాలు జరుగుతున్నాయి అటువంటివి జరగకుండా చూడవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద వుంది. తెలంగాణాలో వుండే వారి సీనియారిటి లిస్టు ప్రకారముగా ఆ 1274 పోస్ట్స్ ఫిలప్ చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి జె ఈశ్వరీబాయి:—అధ్యక్షా, ఇది ఎప్పుడో చేయవలసింది, ఆయన చెప్పారు, నేను చెప్పవలసిన అవసరం లేదు న్యాయం కావాలి. తెలంగాణా వారికి న్యాయం చేస్తామని ముఖ్యమంత్రిగారు చెబుతూ వుంటారు. పది సంవత్సరాలు అయింది, ఆ పోస్టులు ఫిలప్ చేయలేదు. ఎందుకు అప్‌గ్రేడ్ చేయలేదు, ఆంధ్రలో వున్నవారి సీనియారిటినిబట్టి చేస్తామంటే వీరు దెబ్బతింటారు. వీరి సీనియారిటినిబట్టే చేయాలి. సిక్స్‌పాయింటు ఫార్ములా విషయం చెప్పారు, అది పనికిరాని ఫార్ములా పండిత నెహ్రూగారు చేసిన జంటిల్‌మెన్ అగ్రిమెంటు పనికిరానప్పుడు యీ హామీలపైన ఏమి ఆధారపడుతాము. ఏమైనా తెలంగాణ వారికి న్యాయము చేయాలని చెబుతున్నాను

Sri M. V. Krishna Rao :—According to the existing orders, 1/3 of the permanent post in Grade II in the scale of pay of 150-300 of the combined category of Headmasters. Deputy Inspectors of Schools, and School Assistants will be in the selection grade (Grade I) in the scale of pay of Rs. 230-480. The Headmasters in Government and in Zilla Parishad Schools are in the scale of Pay of Rs. 230-480 of the selection grade category. Hence, the question of upgrading the selection grade posts of Headmasters does not arise.

In this connection, it may be mentioned that there are temporary posts of School Assistants, Grade II existing for more than three years. It is proposed to place the matter before the Implementation Committee constituted in G. O. Ms. No. 1045, Edn dated 20 10-73 to consider the question of making the temporary posts existing as on 31-3-1973 permanent. As soon as this is finalised, action will be taken to declare 1/3 of these posts as selection grade (Grade I) posts in the scale of pay of Rs. 230-480 and selection grades given to the Grade II persons according to their Seniority.

10.30 a.m. అధ్యక్షా, దీంట్లో ఆంధ్ర తెలంగాణా అన్న సమస్య లేదు, మీరు చెప్పిన పోస్టులలో ఉన్నవారు పర్మనెంట్ కాలేదు పర్మనెంట్ చేయటానికి కమిటీకి పంపించాను. పర్మనెంట్ కావటంతోటి వన్ థర్డ్ పోస్టులకు సెలక్షన్ గ్రేడ్ ఇవ్వటం జరుగుతుంది

(iii) re: Non-availability of Text Books for Two-year Intermediate course during 1974-75.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి :—అధ్యక్షా, ఇంటర్ మీడియట్ తరగతులు ప్రారంభమైనవి కాని ఆ ఇంటర్ మీడియట్ క్లాస్‌కు టెక్స్ట్‌బుక్స్ ప్రింట్ అయి మార్కెట్‌లోకి రాలేదు. ప్రభుత్వం ఎప్పుడో టెండర్స్ ముందే కాల్ ఫర్ చేసి ప్రింటింగ్‌కు ఆర్డర్ ఇవ్వవలసి వుండెను లేదా ప్రభుత్వ ప్రెస్సులో ప్రింటు చేయించవలసి వుండెను. కాని ప్రింటింగుకు ఆర్డర్ ఇవ్వటంలోనే జాప్యం జరిగింది. జూనియర్ కాలేజీలు ప్రారంభించినప్పటికీ ఇంతవరకు పుస్తకాలు విడుదల కాలేదు అంటే విచారంగా ఉంది. పాఠాలు లేకుండా వివిధ క్లాసులలో విద్యార్థులు కాలక్షేపం చేయవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. దీనిపైన మంత్రిగారు ప్రకటన చేయాలని కోరుతున్నాను.

Sri M. V. Krishna Rao :—Sir, The non-language subject text books in Telugu medium for two year Intermediate course published by the Telugu Academi are available for sale in sufficient number. The total number of copies of 61 titles available as on 1-4-1974 is 4,78,799. The total number of copies sold during the Period from 1-4-74 to 22-7-74 is 1,89 859. The balance of stock available as on 23-7-74 is 2,88,940. The Academi is supplying the books as per the indents placed by not only the book sellers but also Colleges and individuals. Therefore, the question of non-availability of the above mentioned text-books does not arise.

2. As regards the text-books in languages, the Board of Intermediate Education has entrusted the publication of these books to various private publishers and to the University presses as usual. The publishers were requested by the board of Intermediate Education to make available for sale sufficient stocks of the books before the begining of the Academic year 1974-75 and the publishers have informed that sufficient stocks of the books are available for sale. However, in regard to the printing of the text-book in English Prose and Poetry for the second year Intermediate Class, the printing has been entrusted to a private publisher recently and it is expected that the books will be available for sale in the market within a month.

3. As regards non-language tex-books in other media, generally, no specific book is prescribed. However, books written by several authors which are received for commendation and are found to be

within the frame-work of the Syllabus as certified by the Expert Committees are recommended for use in Colleges. The Board of Intermediate Education has taken action as far back as February 1974, to communicate a list of such books commended for use

4. No complaint has been received so far regarding the non-availability of the text books prescribed for the Intermediate course during the academic year 1974-75.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—అధ్యక్షా, ఇంగ్లీషు ప్రోజ్, పొయిట్రీ బుక్స్ నెల రోజుల దాకా రావని మంత్రి గారే ఒప్పుకొన్నారు. కాలేజీలు ప్రారంభించిన తర్వాత ఇంకా నెల రోజులు పడుతుంది అంటే—వాలు ప్రింటింగ్‌కు ఇవ్వటంలో ఇంత జాప్యం జరగటానికి ఎవరు బాధ్యులు ? ఇవాళ విద్యార్థులు తరగతులకు పోయి ప్రోజ్ పొయిట్రీ చెప్పించుకొనేదానికి అవకాశంలేదు పుస్తకం మీద ధర 5 రు.లు ఉంటే—బ్లాకు మార్కెట్‌లో 6 రు లకు ఓపెన్‌గా అమ్మటం జరుగుతున్నది 6 రు.లకు నా దగ్గర బిల్లు ఉన్నది. ఈ విధంగా బ్లాక్ మార్కెట్‌లో అమ్మినవారిపై కఠినంగా చర్యలు తీసుకోవాలి. కళాశాలలకు పోయే విద్యార్థులకు టెక్స్టుబుక్స్ సప్లయి చేయటంలో జరిగిన యీ జాప్యానికి ఏ అధికారులు కారకులో వారిపై ఏ చర్యలు తీసుకొంటారో మంత్రిగారు క్లారిఫై చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎం. వి. కృష్ణారావు :—సిలబస్ మార్చటంవల్ల - ఇంగ్లీషు ప్రోజ్ ప్రొయిట్రీ బుక్స్ ప్రింటింగ్ లేట్ అయినది. టెండర్స్ పిలిచాము. లోయస్టు టెండర్‌కు ఇవ్వటం జరిగింది. ఒక నెల లోపల ఆ పుస్తకాలు ఇస్తామన్నారు. పుస్తకాలు బ్లాకు మార్కెట్ అమ్మారని చెప్పారు. ఆ బిల్లు ఇవ్వమనండి. ఇస్తే—వారిపైన తగిన యాక్షన్ తీసు కొంటాము.

PRESENTATION OF THE REPORT OF THE COMMITTEE ON SUBORDINATE LEGISLATION.

Sri E. Ayyapu Reddy (Panyam) :—Sir, I beg to present to the House a copy of the First Report of the Committee on Subordinate Legislation for 1974–75.

Mr. Speaker :—Report presented.

VOTING OF DEMANDS FOR 1974-75.

DEMAND NO. XL—COMMUNITY DEVELOPMENT Rs. 14,09,74,000

Sri J. Vengala Rao :—Sir, I beg to move :

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 14,09,74,000 - under Demand No. XL - Community Development."*

Mr. Speaker :—Motion moved.

I now request the Members to move their cut motions.

---

*See appendix for the Explanatory Notes furnished to the House by the Chief Minister.

Sri Ch. Parasuram Naidu :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 14,09,74,000 for Community Development by Rs. 100

In view of the total failure of the Department.

Sri Md. Rajab Ali —Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs 14,09,74,000 for Community Development by Rs. 100

అవసరమైన అభివృద్ధి నిధులు పంచాయితి సమితులు జిల్లా పరిషత్తులకు కేటాయించకుండా సమితి పరిషత్తు ఉద్యోగులకు పని కల్పించని ప్రభుత్వచర్యకు నిరసనగా.

Sri P. Sanyasi Rao :—Sir, I beg to move

To reduce the allotment of Rs. 14,09,74,000 for Community Development by Rs. 100

కమ్యూనిటి డెవలప్‌మెంటుకు కావల్సిన గ్రాంట్సు ప్రభుత్వం కేటాయించి గ్రామాల అభివృద్ధికి తోడ్పడనందున

Mr. Speaker :—Cut motions moved.

Mr. Speaker :—Now, Sri B. Ramasarma will initiate the discussion.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—అధ్యక్షా. నేను డిబేట్ ఇనిషియేట్ చేయాలండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఇక్కడ లిస్టులో రామశర్మగారి పేరు ఉంది.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—కాదండి. నేను ఇనిషియేట్ చేయటానికి మా అపోజిషన్ పార్టీలవారం నిర్ణయం చేయటం జరిగింది.

శ్రీ ఎం. నాగిరెడ్డి :—కాదండి. శ్రీనివాసులురెడ్డిగారు డిబేట్ వైండింగ్ చేస్తారు. ఆ లిస్టులో రామశర్మగారి పేరు ఉంది.

Mr. Speaker :- Let me ask the Government whip who has submitted the list. Winding is fixed for you.

(Pause)

According to the list given, Sri Ramasarma is shown for initiating the discussion and your name, he says, is for the winding.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :- అధ్యక్షా, సి. పి. ఐ వారు చేసిన నిర్ణయానికి నేను కట్టుబడి ఉండలేను నేను వాకవుట్ చేస్తున్నాను.

(Sri N. Srinivasulu Reddy staged a walk out)

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—అధ్యక్షా, శ్రీనివాసులురెడ్డిగారిని డిబేట్ ఇనిషియేట్ చేయమనండి. నాలుగైదు రోజులు వారు ఊళ్లో లేనందున ఆ మార్పు వారికి తెలియదు. శ్రీనివాసులురెడ్డి గారిని మాట్లాడమనండి.

Mr. Speaker :—I will now have my own way. I will call Sri Yedla Gopiah.

శ్రీ వై. వి. గోపయ్య (సూర్యాపేట) :— అధ్యక్షా, సాముదాయిక 10 30 a.m
డిమాండుపై తమద్వారా కొన్ని సూచనలు చేయదలచుకొన్నాను. తెలంగాణా ప్రాంతంలో హరిజనులు, కుమ్మరి, కమ్మరి, చాకలి, మంగలి మొదలైన వారికి సంబంధించిన ఈనాము భూములు ఉన్నవి. వాటికి ఈ శాఖ నుంచి సాముదాయిక వ్యవసాయ బావులను ఈ బడ్జెట్‌లో పెట్టారు. వారికి ఏ రకమైన అప్పులు బ్యాంకుల నుంచి అప్పులు లభించవు. కనీసం సాముదాయిక వ్యవసాయ బావుల ద్వారా అయినా వారికి ఈ అప్పు లభించి డబ్బు లభించి బావుల త్రవ్వకానికి దానిద్వారా వ్యవసాయాన్ని అభివృద్ధి చేసుకొని అధికోత్పత్తి చేసుకొని వాటిద్వారా జీవించే అవకాశాలు ఉన్నాయి. వాటినుంచి చిన్న తరహా బావులు చెరువులు అన్నారు కాని సాముదాయిక వ్యవసాయ బావుల గురించి చెప్పలేదు. ఆ వ్యవసాయ బావులకన్న సాముదాయిక బావులకు యిచ్చినట్లయితే దానిద్వారా అన్ని విధాల అభివృద్ధి కావడానికి అవకాశాలు ఉన్నాయి. కాబట్టి ఈ సాముదాయిక బావులను తీయించుటకు దీనిలో అవకాశం కల్పించాలని మనవి చేస్తున్నాను. పంచాయితి సమితులు, జిల్లా పరిషత్‌లద్వారా జరుగుతున్నటువంటి కార్యక్రమాలు ఉన్నాయి. ఇంతకు పూర్వం పంచాయితి సమితులు 10,15 బావులు యివ్వగలిగినారు. కనుక ఉమ్మడిగా గ్రామంలో ఈ జాతులకు సంబంధించిన ఈనాము భూములకు 10,5 బావులు అయినా యిచ్చినట్లయితే దానిద్వారా వీరికి అభివృద్ధి జరిగే అవకాశాలు ఉన్నాయి కాబట్టి దీనిని చేయాలని కోరుతూ శెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి. శ్రీరామమూర్తి (నాగరికటకం) :— అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన ఈ కమ్యూనిటి డెవలప్‌మెంటును పురస్కరించుకొని కొన్ని విషయాలు తమద్వారా వారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను, ప్రస్తుతం ఈ పంచాయితీ రాజ్ సంస్థలో, గ్రామ పంచాయితిలో గాని, జిల్లా పరిషత్‌లోగాని, పంచాయితి సమితిలోగాని వ్యవహారం ఎలా ఉన్నదంటే--యివన్నీ పొలిటికల్ యిన్‌స్టిట్యూషన్స్‌గా పని చేస్తున్నాయి. మన ముఖ్యమంత్రిగారు చూపించిన దానిలో గ్రామస్థాయి, పంచాయితీలను అభివృద్ధి చేయుటకు 10 లక్షల రూపాయలు కేటాయించడం జరిగింది. రాష్ట్రంలో 16 వేల గ్రామ పంచాయితీలు ఉన్నవి. ఈ 10 లక్షల రూపాయలతో కనీసం పారిశుధ్యం కార్యక్రమం చేపట్టే అవకాశం లేదు ఈ విషయంలో ముఖ్యమంత్రిగారు తగు శ్రద్ధ వహించి గ్రామాభివృద్ధికి తోడ్పడవలసిందిగా కోరుతున్నాను. రు. 1,34,42,000 లు గ్రామాలలో మంచి నీటి సదుపాయాలకు బావులకు శాంక్షన్ చేయడం జరిగింది. చాలావరకు కాటగిరి 1,2 అనే విషయాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకొని యిన్‌టీరియర్ విలేజస్‌లో ఏ పరిస్థితిలో అయినా అవకాశం లేకుండా పోతున్నది. సప్లయి చేసిన రిగ్స్ మెయిన్ రోడ్‌లో ఉండే గ్రామాలకు తప్పించి మిగతా గ్రామాలకు అవకాశం లేదు. ఇటువంటి వాటిలో ఓపెన్ వెల్స్ తీయించి కనీసం మంచి నీటి సౌకర్యం కలుగజేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. 200 గ్రామాల లోపల ఉన్నటువంటివి జిల్లా పరిషత్‌లు పంచాయితీసమితుల ఆధ్వర్యం క్రింద మైనర్ యిరిగేషన్ టాంక్స్

రెస్టారేషన్ చేయబడుతున్నది. వాటికి జూన్ జూలై నెలలో నిధులు కేటాయిస్తూ డిసెంబరులో చెక్ మెజర్‌మెంట్ చేస్తూ డబ్బు యివ్వడం జరుగుతోంది. వర్షాకాలంలో చెరువులు రెస్టారేషన్ చేసేటప్పుడు యిది ఏ విధంగా సాధ్యపడుతుంది? ఏ విధంగా మెజర్‌మెంట్ చేసి ఉపయోగిస్తున్నాము చాల అక్రమమైన పరిస్థితులు ఉన్నవి. డబ్బు డ్రా చేసి స్వంతానికి ఖర్చు పెట్టుకోవడం తప్ప వాటికి ఎంత మాత్రం వినియోగించడం లేదు. సురక్షితపరచిన మంచినీటి పథకాల విషయంలో ఎల్. ఐ. సి. లోన్స్ శాంక్షన్ చేయడం జరిగింది. దానికి మాచింగ్ గ్రాంట్ ప్రభుత్వం వారు యిస్తున్నారు. మొత్తం 104 పంచాయితీలలో ఎక్కడా ప్రారంభించడం జరగలేదు. ప్రభుత్వం మాచింగ్ గ్రాంట్ యివ్వడం, అది బ్యాంకులలో ఫిక్సెడ్ డిపాజిట్ క్రింద ఉంచి యింటరెస్ట్ కాల్‌క్యులేట్ చేస్తున్నారు గానివాటికి వినియోగించడంలేదు. ఒక ఎగ్జాంపుల్ సూచించేస్తాను. శ్రీకాకుళంజిల్లాలో పాలకొండ నరసంపేట, ఆముదాలవలస, చీపురుపల్లి గ్రామాలలో ఈ స్కీమ్ యింప్లిమెంట్ చేయడం జరిగింది. ఆముదాలవలస పంచాయితీవారు మూడు లక్షల రూపాయలు పెట్టినప్పటికి కమెన్స్ చేయడంలేదు. పాలకొండ స్కీమ్ 6 లక్షల రూపాయలు వున్నటువంటిది జాప్యం చేసినందువల్ల రూ. 18 లక్షలకు రివైజ్ చేయడం జరిగింది. నాలుగు లక్షల రూపాయలు ప్రజల తాలూకు కంట్రిబ్యూషన్ రావాలంటే కష్టం. పీపుల్ కంట్రిబ్యూషన్ రూ. 4 లక్షలు, పంచాయితీ కంట్రిబ్యూషన్, ప్రభుత్వం అప్పుగా యిచ్చిగాని, లేదా సబ్సిడి యిచ్చిగాని అది ప్రారంభం చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. పంచాయితి సమితులు, జిల్లా పరిషత్‌లద్వారా గ్రామాభివృద్ధికి తోడ్పడుతున్నామని చెబుతున్నారు. కాని డైరక్ట్‌గా గ్రామాభివృద్ధికి ఎంతవరకు సహాయం చేయగలరు? ఆ నిధులు గ్రామాలకు అందచేసిననాడే సక్రమంగా జరుగుతుంది. కాని జిల్లా పరిషత్‌లకు, పంచాయితిసమితులు అన్ని పంచాయితీలకు సమానమైన పరిస్థితులలో చేరడం వారి యిష్టానుసారం యివ్వడం జరుగుతోంది. అన్నిటికి సమానంగా యిచ్చినప్పుడే సక్రమంగా జరుగుతుంది లేని పరిస్థితిలో మంచి నీటి సౌకర్యం కల్పించే పరిస్థితి లేకుండా పోతుంది. మన ముఖ్యమంత్రిగారు పంచాయితి సంస్థలకు సంబంధించి చాల విషయాలు వారి రిపోర్ట్‌లో తెలియజేయడం జరిగింది. సక్రమమైన పద్ధతిలో పెడతామని వాగ్దానంచేశారు. ఎన్నికల పద్ధతిలో మార్పునప్పుడు సభ్యులకేగాదు, మంత్రులుకూడ స్థానం లేదు. జిల్లాలో మంత్రి పర్యటనకు వెళ్లినప్పుడు జిల్లా పరిషత్ అధ్యక్షుడిని కలుసుకొని వారి యిష్టానుసారం పర్యటన చేయవలసి వస్తుంది. వారు లేకుండా మంత్రులు పర్యటన చేసినప్పుడు సరైన రెస్పాన్స్ రాకుండా పోతుంది. అన్ని సంస్థలకు సంబంధించినవి జిల్లా పరిషత్‌లకు కేంద్రీకరించడం జరిగింది. ప్రజలకు నమ్మకం వున్న వ్యక్తిని ఎన్నికలలో తీసుకువచ్చి చేస్తామని వాగ్దానం చేశారు. ఈ విషయాన్ని ముఖ్య మంత్రిగారు పరిశీలన చేసి ఒక నిర్ణయం తీసుకోవాలని మనవిచేస్తూ శెలవు తీసుకుంటున్నాను.

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

Smt. Rani Sundarammanni (Punganur) :—Mr, Speaker, Sir, in supporting the demand for grant for Community Development, I would like to say a few words. I learnt that there are 95 spill-over schemes

and 174 new schemes under protected water supply schemes. The Life Insurance Corporation sanctioned loan assistance during 1973-74 to an extent of 121.60 lakhs at first instalment for the new schemes and a matching amount to the extent of loan released i. e. Rs. 121.60 lakhs was provided by the Government in 1973-74 for the above schemes. But I am sorry to say that my Punganur Constituency is not included so far in the scheme for protected water supply I have been pressing for protected water supply scheme to Punganur town since 1971. The Deputy Secretary, Panchayat Raj in his letter in 1972 informed me that the question of taking up a scheme for execution under the Life Insurance Corporation Loan Assistance Programme will be considered as and when adequate funds are made available from the Life Insurance Corporation in due course for the purpose. On my further representation to the authorities the Panchyati Raj Department in forwarding the Chief Engineers (Panchayat Raj) report in 1973 has requested the Collector, Chittoor, to consider the inclusion of protected water supply scheme to Punganur under the Rayalaseema Development Board programme for 1973-74 vide its memorandum in the reference cited above. But on my personal visit to the Collector in this connection in February this year, I was told that there is no resource other than Pungamma Cheruvu (Tank) and there is no spring in that tank Subsequently, I have learnt from Gram Panchayat records that the source for the protected water supply scheme was already located on the bank of a vanka near Thatimukulapalayam. hamlet of Punganur, wherein one resourceful well belonging to one Sri Metla Krishna Reddy exists closely.

The water from the above said well was already sent to the 10.40 a m. Regional Laboratory, Kurnool Medical College, Kurnool, for water analysis report and the same was found to be chemically satisfactory While sending the true copies of the specification report and the water analysis report for the Collectors, perusal, I have informed that after complete investigation an istimate was prepared and submitted for administrative sanction and that the same is held up since 1965 and so I earnestly requested the Collector to include the scheme under the Rayalaseema Development Board programme, for 1973-74 vide my letter dated 6 3-1974. In acknowledging my letter, the Collector informed me that the matter is receiving attention.

The Water Supply Scheme in Punganur Town, a major Panchayat is held up for an administrative sanction after the submission of the estimate etc. Public in Punganur are eagerly waiting for protected water supply. Therefore, in view of the rapid growth of population and request scarcity of drinking water, I once again request the Government, through you, Sir, that the protected water supply scheme to Punganur Town should no longer be delayed and neglected and the District Collector, Chittoor may kindly be requested to include the scheme under Rayalaseema Development Board Programme for 1973-74 without any further delay.

Thank you.

*శ్రీ యం. ఓంకార్. —అధ్యక్షా, ఈ పంచాయితీరాజ్ వ్యవస్థ విషయమై మాట్లాడాలన్నప్పుడు ముందుగా, ఇప్పుడు మనకు సప్లయ్ చేసినటువంటి స్టేట్‌మెంట్‌నుబట్టి చూస్తే, సుమారు రు. 14 కోట్ల 9 లక్షల 74 వేలు—అంటే ప్లాన్ నాన్-ప్లాన్ మొత్తం కలసి; ఇందులో అచ్చం ఉద్యోగుల జీతభత్యాలకొరకు, ఎస్టాబ్లిష్‌మెంట్ ఖర్చులు రు. 11,55,73,600 లు. అంటే ప్రజాయుత కార్యక్రమాలకొరకు ఖర్చుపెట్టేది సుమారుగా 2 కోట్ల 71 లక్షల 4 వేల 400 రు లు అంటే పదకొండున్నరకోట్లు ఎస్టాబ్లిష్‌మెంటుకొరకు, రెండున్నరకోట్లు మిగతా కార్యక్రమాలకొరకు అన్నమాట. ఇది ఎట్లావున్నదంటే-పందుం వొడ్లు అలికె ఇద్దుం ఇంటికి తెచ్చుకున్నట్లుగావుంది; యీ వ్యవహారమంతా చూస్తే. అసలు పంచాయితీ రాజ్ వ్యవస్థను స్థాపించడానికిగల ఉద్దేశాలేమిటి ? ఆ లక్ష్యాలు ఎంతవరకు నెరవేరాయి అనేదికూడా మనం ఇప్పుడు సమీక్ష చేసుకోవలసిన అవసరమున్నది. పురాతన హిందూదేశంలో-పైన రాజులు ఎవరు మారినప్పటికి, పితృస్వామిక సమాజ వ్యవస్థలో గ్రామాధికారాలు వర్గవిభేదాలు లేకుండా అప్పుడు దనికుడు, పేదవాడు అనేది లేకుండా సమిష్టి ఆస్థి విధానం ఉండేది గ్రామానికి సర్వాధికారాలు వుండేవి. ఆ ప్రకారంగా గ్రామపంచాయితీ వ్యవస్థ అప్పుడు వుండెది. బ్రిటిష్‌వారు వచ్చిన తరువాత, వారి పుణ్యమా అంటూ భూస్వామ్య వ్యవస్థను, తరువాత పెట్టుబడిదారి వ్యవస్థను సూపర్ ఇంపోజ్ చేశారు. దానితో మన గ్రామీణ వ్యవస్థ మొత్తం చిన్నాభిన్నమైంది. అధికారం చేతికి వచ్చిన తరువాత, మన కాంగ్రెసు పాలకులు అటువంటి పూర్వపు గ్రామ వ్యవస్థను స్థాపించవలయునని అనుకుని వుండవచ్చును. లేదా సోవియట్ యూనియన్‌లో-సోషలిస్టు వ్యవస్థను-అ సోవియట్ వ్యవస్థను దృష్టిలో పెట్టుకున్నప్పటికి యీ పంచాయితీ వ్యవస్థను కట్టుదిట్టం చేయవలయునని అనుకొని వుండవచ్చును. కాని ఇదంతా ఎట్లా వున్నదంటే—పులిని చూసి నక్క వాత పెట్టుకున్నట్లుగా వుంది. ఆ కలలు అమలులోనికి రావడానికి కారణమేమిటి ? అసలు యీనాటి పరిస్థితి ఏమిటి ? గ్రామంలో భూస్వాములు, ధనిక వర్గాలు ప్రాబల్యం కలిగివున్నాయి. ఆస్థులు ధనం వారిచేతిలో వున్నాయి. వాటిని ఆసరాగా చేసుకొని, యీ గ్రామ పంచాయితీలు. వాటి ఫలితాలు మొత్తం వారే పొందుతున్నారు. సామాన్యప్రజానీకానికి ఏమాత్రం యివ్వడం లేదు. పైగా క్రిందనుంచి పైవరకు చూస్తే. సర్పంచులు వారే, పంచాయితీ అధ్యక్షులువారే, జిల్లా పరిషత్తు చైర్మన్లు వారే, ఎం.ఎల్.ఏస్ వారే, మంత్రులు వారే. ఈవిధంగా మొత్తం క్రిందనుంచి పైదాకా సిమెంటుపట్టి పెట్టినట్లు పాతుకుపోయివున్నారు. చివరకు ఇది ఏట్లా వచ్చిందంటే—యీ సమితి అధ్యక్షులు. జిల్లా పరిషత్తు చైర్మన్లు పనిచేయడం లేదని హయగ్రీవాచారి టైములో వారికివున్న యీ ఎప్పాయింట్‌మెంట్సు, ట్రాన్స్‌ఫర్ అధికారాలు వారు గుంజుకున్నారు. మళ్లా తెలంగాణా యాజిటేషన్ వచ్చినతరువాత యీ సమితి అధ్యక్షులు, జిల్లాపరిషత్తు చైర్మన్లు కూడగట్టుకోవాలని. దగ్గర వుంచుకోవాలనే ఉద్దేశంతో మళ్లీ యీ పవర్సు వారికి దఖలుపర్చారు. అంటే యిదంతా కూడా గ్రూప్ పాలిటిక్స్ - రాజకీయ నిరుద్యోగాన్ని పరిష్కరించాలని, పాలకవర్గపు ప్రయోజనాలను యీడేర్చే కేంద్రాలుగా తప్ప యివి ప్రజాయుత కార్యకలాపాలపట్ల ఏవిధంగానూ శ్రద్ధ చూపడంలేదని మనవి చేస్తున్నాను. దీనికి వేరే నిదర్శనమేమీ అక్కరలేదు.

నేను ఇంతదాక వీరు ఎస్టాబ్లిష్‌మెంట్ ఖర్చులకొరకు ఎంత ఖర్చు పెడుతున్నారో, ప్రజాయుత కార్యక్రమాలకు సంబంధించి ఎంత ఖర్చుపెడుతున్నారో చెప్పాను. పదకొండున్నర కోట్లు ఎస్టాబ్లిష్ మెంటు ఖర్చులకా? రెండున్నర కోట్లు ప్రజాయుత కార్యక్రమాల కొరకా? ఎందుకీ పంచాయితీరాజ్ వ్యవస్థ? ఎవరికొరకు ఇది? అయితే యీ సందర్భంలో ఒకటిమాత్రం మనం చూడవలసివుంటుంది. ఇప్పుడీ రెండున్నర కోట్లు ఏదయితే ప్రజాయుత కార్యక్రమాలకు పెట్టారో, అందులో 'సి' పద్దులో చూస్తే-అందులోకూడా రెండున్నర లక్షలు ఎస్టాబ్లిష్‌మెంటు చార్జెస్ క్రింద పోతున్నవి. ఏది ఏమైనా, ఒకటిమాత్రం చెప్పవలసి వుంటుంది. చాంబర్ ఆఫ్ పంచాయితీరాజ్ అని ఏదైతే పెట్టారో అది వట్టి దండగమారిది. డబ్బు దండగ. అది ఐరావతాన్ని నెత్తిపై కూర్చోబెట్టుకోవడంలాంటిది తప్ప దానివలన జరిగిందేమీ లేదు. గ్రామాలలో యీనాడు పనిగట్టుకుని పేదవర్గాలకు ఎరువులు దొరకనివ్వడంలేదు, కమ్యూనిస్టుపార్టీలకు, వాటి వెనుకవున్న రైతులకు రాజకీయ కక్షలతో వారికి ఎరువులు లేవు. విత్తనాల సప్లయ్‌లేదు. ఈ స్కీమ్సులో డబ్బు పెట్టేది తక్కువ అయినప్పటికీ వ్రాతమాత్రం బాగానే వుంది. ఇదెట్లా వుందంటే—సవాశేరు కోడిపిల్లకు అర్ధశేరు గరంమసాలా అన్నట్టుగా వుంది, ఇవి కాంగ్రెసు నాయకులకు, వారి అనుంగు మిత్రులకు, లేక వారి చెప్పుచేతల్లో మెదిలేవారికి వుపయోగపడేదే తప్ప యీ స్కీమ్సులో ఏది వస్తుందో, ఏది పోతుందో, ఎవరికి యిది యిస్యూ అవుతుందో, ఎవరికి యిస్యూ కాదో తెలియదు. చివరకు ఆ బెనిఫిషియర్స్‌కు ముడుతుందనే నమ్మకంకూడా లేదు. ఎందుకంటే—దొంగ సంతకాలు పెట్టుకొని కాజెయ్యడమనేది చాలా విస్తారం అయిపోయింది. ఇది అందరికి తెలిసిన విషయమే. అందువలన యీ విషయాలు దృష్టిలో ఉంచుకొన్నప్పుడు, కనీసం ఇప్పుడు కొత్త బడ్జెటు పెడుతున్నారు కాబట్టి, యీ సందర్భంలో నేను కొన్ని సూచనలు చేయదలచుకొన్నాను.

మొట్టమొదట రిగ్సు. ఇప్పటికి కొన్ని వేసినవి ఉన్నాయి. అందులో నూటికి 90 చెడిపోయి వున్నాయి. త్వరగా వాటిని రిపేరుచేసి మంచి నీటి వసతి కల్పించండి. అడవి భూములలో. ముఖ్యంగా వరంగల్లు జిల్లా, ఏజెన్సీ ఏరియాలో నూటికి 90 గ్రామాలకు మంచినీటి వసతి లేదు. అక్కడ గ్రామాలలో బావులు త్రవ్వినా నీరు పడినట్లుగా లేదు. లోతు కావాలంటే రిగ్సు కావాలి. దానికి ఒక స్పెషల్ డ్రైవ్ తీసుకొని, యీ బడ్జెటులో—74—75 మాముందు ప్రవేశపెడుతున్నారు—యీ బడ్జెటు కాలములో ఎక్కడనుంచయినా సరే ఫండ్సు డైవర్ట్ చేసి అడవి భూములలో—కోయల నిమిత్తం వారికి మంచినీటి వసతి వెనువెంటనే కలుగ జేయాలని కోరుతున్నాను.

తరువాత యీ హరిజనులకు కమ్యూనిటీ యిరిగేషన్ వెల్స్ అనేవి—వాళ్ళ యొక్క వ్యవసాయానికి నీటివసర్లుకల్పించడానికి ఒక ముఖ్యమైనవనరుగా వుంటుంది. దానిని ప్రత్యేకంగా చేపట్టవలసివుంటుంది. ఇదివరకు డ్రౌట్ ఫండ్సుక్రింద తీసుకున్నారు. ఈ ప్రోగ్రాంలో అది ఒకభాగంగా చేర్చిదానినిచేయాలి. వరంగల్లుజిల్లాలో సుమారు 300 బావులు వున్నాయి, ఎలక్ట్రిక్ మోటార్సు కూడా యిచ్చారు. ఆ బావులకు ఒకటి రెండు పోల్సు దూరంలో కరెంటు పోతున్నది. సుమారు

8 లక్షల రూ. లు అవుతుంది. ఎస్టిమేట్సు కూడా తయారయివున్నాయి. ఇది వెంటనే శాంక్షన్ చేయించి, చేయాలి. ఇంకా అదనంగా కూడా చేపట్టాలని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

ఇంక, యీ వ్యవస్థను సమూలంగా మార్చాలనే విషయంలో ఒకటిమాత్రం మనవిచేయాలి. మాకు దీనిపై ఎలాంటి భ్రమలు లేవు. పదకొండున్నర కోట్ల రూ. లు ఖర్చుపెట్టి యీ రోజున చేస్తున్నదేమంటే —పాలకవర్గానికి వోట్లు సంపాదించి పెట్టే రాజకీయ కార్యకర్తలుగా వీరు ఉద్యోగులు పనిచేస్తున్నారు. ప్రజల కార్యక్రమాలకు సంబంధించి వీరికేమీ శ్రద్ధలేదు. వారి సమస్యల గురించి వారికేమీ శ్రద్ధ లేదు. పైగా గ్రూప్స్ లీడర్సుగా తయారై, ఒక్కొక్కడు ఎనిమిదేళ్ళు, పదేళ్ళు అక్కడనే వుంటాడు. వ్యవసాయం చేసుకుంటారు. ఊళ్ళో దొరపెత్తనం చేస్తాడు, బయట యీ సర్ పంచులు వీళ్ళు అధికారులన్నమాట వి. ఎల్. డబ్ల్యు ఈయన ఒక దొరలాగా వుంటాడు. ఎ. ఇ. ఒ. లు మొత్తం మీద ఉద్యోగులు సర్పంచులపై పెత్తనం చేస్తున్నారుతప్ప, ప్రెసిడెంటు యొక్క గౌరవాన్ని వారు కాపాడేటట్లులేరు. పైగా వున్న సర్పంచులు కూడా నూటికి 95 మంది పాలకవర్గానికి అనుగుణంగా వుండి ఎప్పుడు ఏ గ్రూపు మారితే అప్పుడు ఆ గ్రూపు మారడం వారందరికి ఒక అలవాటయిపోయింది, అధికారంలో వున్న వాడిని తాటిచెట్టు ఎక్కేంతవరకు పొగుడుతారు. అదే సమయంలో, సమయం దొరికితే అర్థశేరు బుడ్డదిగేట్లు క్రిందికి ఎత్తేస్తారు. అధికారం పోయిన తెల్లవారి కనీసం బజార్లో అగుపడితే నమస్కారం కూడా చేయరు. అటువంటి అవకాశవాదులు వాళ్ళు. ముఖ్యంగా మావంటి ప్రతిపక్షాలపై కక్షకట్టి ఈనాడు సాగిస్తున్న దౌర్జన్యాలకు అంతూపొంతూ లేకుండావుంది. మహబూబాబాద్ తాలూకాలో, ఏ గ్రామాన్ని తీసుకున్నప్పటికీ- యీనాడు అమనగల్లు, మరిపెడగాని, యిలాగే అనేక గ్రామాలలో చూస్తే నైజాం కాలంలో కూడా అన్ని ఘోరాలు జరగలేదు. డజన్లకొద్దీ కుటుంబాలు ఇళ్లు వదలిపెట్టిపోయారు. తాటిచెట్లను మొత్తం నాశనం చేసి పారేశారు. వ్యవసాయాలు కూల్చేశారు. అనేకమంది కాళ్లుచేతులు విరగగొట్టారు. ఇళ్లు పట్టపగలు దోపిడీ చేస్తారు. పోలీసు మాత్రం ఏమీ మాట్లాడరు. అక్కడి సర్ పంచ్ కి వ్యతిరేకంగా పోగూడదు. సమితి ప్రెసిడెంటుకు వ్యతిరేకంగా పోగూడదు. జిల్లాపరిషత్తు చైర్మన్, ఆపైన ఎం.ఎల్.ఎ, మినిస్టరు- యీ విధంగా క్రింది నుంచి మీదిదాకా ఒక చేలింకు, వారినెవరినైనా అడిగేట్లుగా వుందా? చివరికి యీనాడు యస్. పి. లు కూడా ధైర్యం చేయడం లేదు. మహబూబాబాద్ తాలూకాలో గ్రామ పంచాయతీ వ్యవస్థను చేతిలో పెట్టుకుని, అక్కడ భూస్వామి అక్కడి పేద ప్రజలపై సాగిస్తున్న దౌర్జన్యాల గురించి యస్. పి. దగ్గరకు పోతే యస్. పి. ఏమి చేస్తున్నాడు? మీ మినిస్టర్ నాకు కాగితం పంపించాడు, నేను క్రిందకు, డి. యస్. పి. కి త్రోసివేస్తాను అంటాడు. డి. వై. యస్. పి: యస్. పి. దగ్గరకు వచ్చి అడిగితే, నా పని నీకు పంపించడం, నీ ఇష్టం ఏమైనా చేసుకోవచ్చు అంటే – ఇక డి. వై. యస్. పి. చేయకపోతే అటు ప్రజలనుంచి ఆందోళన చేస్తే పాలకవర్గంతో బాధ. అధికారంలో వున్నవారివైపునుంచి రక్షణలేదు. అందుచేత, యీ స్థితిలో ట్రాన్స్ఫర్ చేయించుకోవడమే మంచిదని నిజాయితీపరులు ఆలోచిస్తారు, ఇంక లంచగొండులయితే యిదే మంచిదని, సుక్షేత్రంగా వున్నదని

కోట్ల రూ. లు సంపాదించుకోవడానికి పూనుకొంటారు. ఈ పంచాయతీ వ్యవస్థ ఏ విధంగా వున్నదో, ఒక్కసారి ముఖ్యమంత్రిగారు కాంగ్రెసు ఎం. ఎల్. ఎ లనే అక్కడకు- మానుకోట తాలూకాకు పంపి ఒకవారంరోజులు చూసి నివేదిక అందజేయమంటే అక్కడ ఏ విధంగా వున్నదో తెలుస్తుంది. ఇది పంచాయితీరాజ్ వ్యవస్థకాదు, రజాకార్లను మించిన దౌర్జన్యాలు సాగుతున్నవి. దొంగ ముఠా నాయకులుగా సర్పంచ్ లు వ్యవహరిస్తున్నారు. అదే విధంగా మరిపెడ సమితి వున్నది. మరిపెడ సమితిలో- యీ బి. డి. ఒ లు, ఎ. ఇ. ఒ. లు యీనాడు దొరల క్రింద పెద్ద పెర్ దార్లు.

నిజాయితీపరులుగా వుండే ఆఫీసర్సు బ్రతకలేరు. కొంతమంది వ్యవ 10.50 a.m.
సాయానికి పనికివస్తారు, యింట్లో తెప్పాలాలు తోమడానికికూడా సిద్ధమవుతున్నారు. సమిష్టిధనాన్ని దుర్వినియోగం చేసి, వారి సొంతానికి వినియోగించుకొంటున్నారు. సమితి అధ్యక్షుడు తీసుకున్న డబ్బు తిరిగి యివ్వకపోతే మరిపెళ్ళ సమితిలో బి. డి. ఒ. కలెక్టరు ఎంక్వయిరీ బాధలు పడలేక ఆత్మహత్య చేసుకున్నాడు. విచారణ జరిపించవచ్చు. నిజాయితీగా వుంటే అతను కమ్యూనిస్టు అని ముద్రవేసి తీసేస్తారు. వారి దాడి అంతా టీచర్సుమీద. టీచర్సును— ఎక్కడికక్కడ అణచివేయడానికి ఉపయోగించుకోవడం తప్ప మరేమీ లేదు, వరంగల్లు జిల్లాలో రెండు అడవి ప్రాంతాలున్నాయి. నర్సంపేట, ములుగు తాలూకాలు— ఏటూరునాగారం, గూడూరు పంచాయతీ సమితులలో వున్న ట్రైబల్ ఏరియాలోని కొన్ని గ్రామాలను పాపులేషనుబట్టి నాన్ ట్రైబల్ గ్రామాలుగా చేయాలని ప్రయత్నాలు సాగుతున్నట్లు వింటున్నాము. ట్రైబల్ ఏరియాగా డిక్లేర్ అయిన ట్రైబల్ గ్రామాన్ని నాన్ ట్రైబల్ గ్రామంగా మార్చకూడదని కోరుతున్నాను. నాన్ ట్రైబల్స్ ఎక్కువగావుంటే నాన్ ట్రైబల్ ఏరియాగా మార్చాలనుకొంటున్నారు, అ రకమైన చర్య తీసుకోవద్దు. గూడూరుసమితి, ఏటూరునాగారం సమితి ట్రైబల్ సమితులుగా మార్చాలి. గూడూరుసమితిలో గూడూరు దొరల కేంద్రంలో ఉంచారు. దానిని తీసుకువచ్చి కొత్తగూడెంలో పెట్టాలని మనవి చేస్తూ యింతటితో నేను సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

కుమారి ఎం. కమలమ్మ (నక్రేకల్):—అధ్యక్షా, సమాజాభివృద్ధిడిమాండును బలపరుస్తూ నేను కొన్ని విషయాలు చెబుతున్నాను. పంచాయతీరాజ్ లో జరిగే విషయాలు అందరికీ తెలిసినవే. ముఖ్య మంత్రిగారికి క్రిందినుంచి పైవరకూ యీ విషయాలన్నీ బాగా తెలుసు. పంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థ—జిల్లా పరిషత్తులు, సమితులు 1959లో మొదలు పెట్టినప్పటినుంచీ మొదటి 5 సంవత్సరాలలోనూ ఏ కొద్దో మంచిపని జరిగింది కానీ తరువాత నూటికి 80 పాళ్లు అభివృద్ధి జరగడం లేదు. ఎందుకు యిట్లా జరిగిందనేది ఆలోచించాలి. గ్రామాలు అప్పుడు ఎట్లా వున్నాయో యిప్పుడూ అట్లాగే వున్నాయి. ప్రతి గ్రామంలోనూ వున్న అవకతవకలను సరిదిద్ది, ప్రజల కష్ట సుఖాలు చూడడం కోసం యీ వ్యవస్థను 1959లో పెట్టడం జరిగింది, పంచాయతీ సమితులు, పంచాయతీ బోర్డులు యీనాడు సవతిపోరులా తయారైనాయి. వీరు ఆ పనులు చేయకుండా వీటికి వచ్చే డబ్బును జేబులో ఏ విధంగా వేసుకోవాలా అనే ఆలోచించడం జరుగుతున్నది. పంచాయతీరాజ్ లో యీ డబ్బును సక్రమంగా వినియోగిద్దామనుకునేవారు నిజానికి చాలా తక్కువమంది మాత్రమే ఉంటున్నారు. ఒకటి, రెండుచోట్ల ఎవరైనా సరిగా

చేద్దామనుకుంటే చాలా కష్టంమీద పనులు జరుగుతున్నాయి, యితరులు వారిని చేయనీయడం లేదు. చిన్ననీటిపారుదల, మంచినీటి పథకాలగురించి యిందులో యిచ్చారు. మా జిల్లాలో సన్నకారు రైతులకోసం సెంట్రలు గవర్నమెంటు పెట్టిన స్కీము బాగా పనిచేస్తోంది. ప్రతి గ్రామంలోనూ హరిజనులకు బావి యిస్తున్నారు. బావి త్రవ్విన తరువాత రెండుసార్లుగా పంటలు పండించుకొని సుఖపడుతున్నారు. అటువంటి స్కీములు వేస్తే బాగుంటుంది. డ్రాటు కండిషన్సు వున్నచోట సన్నకారు రైతుల స్కీములు వేసి పనులు చేయించడం చాలా అవసరం. డ్రౌడు కండిషన్సు అని వంద ఎకరాలనుంచి 200 ఎకరాలవరకూ జిల్లాపరిషత్తులకు అప్పజెప్పినవి—ఒకే టాంకుమీద ఒకేపని పదిసార్లు జరగడం ఉన్నది. దానిని జాగ్రత్తగా చూడవలసిన అవసరమున్నది. ఒకేపనికి ఆ విధంగా కొన్ని కోట్ల రూపాయలకు పదేపదే శాంక్షను తీసుకోవడం జరుగుతోంది. కాంగ్రెసువారు ఎట్లా తయారయ్యారో, యీ విషయంలో కమ్యూనిస్టువారుకూడా అట్లాగే తయారయ్యారు. పదిరోజుల క్రితం ఒక మార్క్సిస్టు పార్టీ అతను తనకిచ్చిన యూరియా హైదరాబాద్‌లోని హయత్‌నగర్‌కు తీసుకుపోయి 150 రూపాయలకు అమ్ముకున్నాడు. ఇది నేను ఒకరిని నిందించడం కాదు కానీ....

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—మార్క్సిస్టు పార్టీవారైనా ఎంక్వయిరీచేసి, రుజువు చేసి, యాక్షను తీసుకోమనండి ప్రభుత్వాన్ని.

కుమారి ఎం. కమలమ్మ :—కొంతమంది కార్యకర్తలు పట్టుకొని కరపత్రాలుకూడా వేశారు, పేపర్లలో కూడా వచ్చింది. ఇది నక్రికల్ బ్లాకు—నా ఏరియాలో జరిగింది. సమితి ప్రసిడెంటు—మార్క్సిస్టు పార్టీ ఆయన—గుడిసె లేని ఆయనకు యీవేళ సాగర్ క్రింద 40 ఎకరాలున్నాయి. తప్పులు చేశారని ఒకరిని నిందిస్తున్నప్పుడు ఆ నిందించేవారుకూడా తప్పులు చేయకుండా ఉండాలి....

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—వారు రుజువు చేయిస్తే మంచిది...

కుమారి ఎం. కమలమ్మ :—ప్రభుత్వం వారు పంచాయతీరాజ్ సంస్థలను యాక్టివైజ్ చేయాలి. అక్కడ టీచర్సు పిల్లలకు చదువు చెప్పరు. ఊరిలోనే వుంటారు. పొలం పని, యింటి పని. ఏమైనా అంటే కమ్యూనిస్టు పార్టీ అని, కాంగ్రెసు పార్టీ అని, లేకపోతే అపొజిషను అనీ మొదలుపెడతారు. టీచర్సును స్వస్థలాలనుంచి పదిమైళ్ళ దూరంలో ఉంచాలి. లేకపోతే, అటు పిల్లలకు చదువూ రావడం లేదు. యిటు ప్రభుత్వం తలపెట్టే డెవలప్‌మెంటు కార్యక్రమాలూ ఆగిపోతున్నాయి. గ్రామాలలో మంచినీటి కొరత వున్నది. పంచాయతీరాజ్ వచ్చినప్పటినుంచీ పాపం పండిపోతోంది. 1959 నుంచీ నేను వరుసగా చూస్తున్నాను. మొదటి 5 సంవత్సరాలలో కొంచెం అభివృద్ధి పనులు జరిగాయి కానీ తరువాత డబ్బంతా సొంత జేబులలోనికి పోయే పరిస్థితి వచ్చింది. హరిజనుల యిండ్ల స్థలాల విషయంలో గ్రామాలలో పాలిటిక్స్ వచ్చి గొడవలు జరుగుతున్నాయి. ఇప్పుడు దానిని సోషల్ వెల్ఫేరు డిపార్టుమెంటుకు అప్ప చెబుతామంటున్నారు, చాలా సంతోషం. ఇంతవరకూ మనం యిచ్చిన డబ్బు వారికి అందడం లేదు. తప్పు చేసినప్పుడు గవర్నమెంటు ఉద్యోగులమీద శిక్షలు విధిస్తున్నాము. అట్లాగే తప్పుచేసిన గ్రామ పంచాయతీ సభ్యులమీదకూడ చర్యలు

తీసుకొనే అవకాశం వుంటే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. మొన్న మా జిల్లాపరిషత్తు మీటింగు జరిగింది. అక్కడ చైర్మను, సమితి ప్రెసిడెంటు, మెంబరులు కూడా యిది నా వూరు, యింత డబ్బు కావాలి అని ప్రతివారూ చెప్పడం జరిగింది. కలెక్టరు దగ్గర ఉదయం పది గంటలనుంచి రాత్రి మూడు గంటల వరకూ యీ జిల్లా పరిషత్తు మీటింగు జరిగింది. ప్రతివారూ నా వూరు, నాకు డబ్బు అంటూ వుండడం, యిది చైర్మను ఊరు కాబట్టి యివ్వండి అనడం జరిగింది. డెవలప్‌మెంటు సంగతి మరిచిపోయి, సొంత పనికోసం, డబ్బుకోసం యీ విధంగా చేయడం బాగాలేదు. నీటిపారుదలకు కష్టంగా ఉన్నది. 200 అడుగులలోతు పోయినా రాయి తగులుతోంది. రూరల్ వాటరు సప్లయి స్కీము పెట్టి, నల్లగొండ జిల్లా, నక్రికల్ ప్రాపర్‌లో బావి త్రవ్వారు—కాని ఎక్కడ పని అక్కడనే ఉంది, డబ్బు వున్నది. ఖర్చు చేయరు, నీళ్ళు యివ్వరు. ఛీఫ్ ఇంజనీర్ ఆర్డరు యివ్వడు; దానికోసం ఎం.ఎల్.ఎ. పైరవి కావాలంటారు. కాంట్రాక్టర్సుకూడా సరిగా చేయరు. గ్రామాలలో కాంట్రాక్టు పద్ధతి తీసేసి లేబరు కాంట్రాక్టు సొసైటీలు ఏర్పాటు చేసి వాటిద్వారా పని చేయించడం మంచిది. లేకపోతే కాంట్రాక్టరులు—యీ డబ్బుంతా జేబులో వేసుకొనే పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది. హరిజనులకు 11-00 a.m.
15 శాతం, స్త్రీలకు 5 శాతం బడ్జెటులో కేటాయించాలని వున్నప్పటికి ఇంతకాలంగా, 15 సంవత్సరాలుగా, ఏ జిల్లా పరిషత్తులోను ఆ విధంగా ఇవ్వలేదు. విశాఖపట్టణంలోను, తిరుపతిలోను చూచి వచ్చాను. ఎక్కడా 15 శాతం హరిజనులకు వుపయోగించినదిలేదు. వెనుకబడినవర్గాలకు రిజర్వేషన్లు చేశారు. సమితి ప్రెశిడెంటు, చైర్మెన్, కలెక్టరుగారు ముగ్గురూ కూర్చుని స్క్రూటినీ చేసి అప్పాయింట్ చేస్తారు. కాని ఎక్కడా ఈ జి. వో. ప్రకారంగా వారు చేయలేదు. వారి ఇష్టమైనవారిని అప్పాయింట్ చేయడం జరిగింది. మెద్యూల్డు తరగతులకు చెందిన శాసన సభ్యుడు, వెనుకబడిన వర్గాలకుచెందిన శాసన సభ్యుడు కూడా ఈ కమిటీలో సభ్యులుగా వుండాలని కోరుతున్నాను. అస్పృశ్యతను నివారణ చేయాలి అంటున్నాము, కాని హరిజనులకు ఊరి బైట ఇండ్లు కడుతున్నాం, బావులు త్రవ్విస్తున్నాము. అస్పృశ్యతా నివారణ ఎట్లా జరుగుతుంది? హౌసింగ్ కాలనీలలో 25 శాతం వెనుకబడినతరగతులవారికి ఇతర కమ్యూనిటీలకు ఇస్తే బాగుంటుంది. లేకపోతే ఎక్కడ వేసిన గొంగళి అక్కడే వున్నట్లు వుంటుంది. ఇవన్నీ చూస్తుంటే పంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థను తీసివేస్తే బాగుంటుందేమో అనిపిస్తుంది. ఏ కారణంవల్లనయినా పంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థను వుంచినా, ఆచరణలో ఇట్లాగే వుంచితే మాత్రం చాలా జాగ్రత్తగా ఇచ్చిన డబ్బును సద్వినియోగం చేసే బాధ్యత ప్రభుత్వం తీసుకోవలసివుంటుంది. ఆఫీసర్లను శిక్షించే విధంగానే ఈ వ్యవస్థలోని మెంబర్లను కూడా శిక్షించే పద్ధతి ఏదైనా ఉందేమో జాగ్రత్తగా ఆలోచించి చేస్తారని మనవిచేసుకుంటున్నాను. నా ఏరియాలో డ్రౌట్ ఎక్కువగా వుంది. వెంటనే రిగ్ బావులు అధికంగా కావాలి. నా నియోజకవర్గంలోని మిర్యాలగుడా ఫిర్కాలోని పేరిచెర్లలో రూరల్ వాటర్ సప్లయి స్కీము క్రింద వ్యవసాయానికి లేకపోతే మానె, త్రాగడానికయినా మంచినీళ్ళు ఇచ్చే ఏర్పాటుచేస్తారని కోరుతూ నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు అభినందనలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కొమరం రామయ్య (బూర్గుంపాడు) :—అధ్యక్షా, సభ వారి ఎదుటవున్న పంచాయతీరాజ్ డిమాండును బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు తమద్వారా మనవి చేస్తాను. ఖమ్మం జిల్లా, ఇల్లందు తాలూకా నుదిమెళ్ల పంచాయతీ సమితిలో జరుగుతున్న అన్యాయాలు మరొకచోటలేవని మనవిచేస్తున్నాను. కొన్ని రోడ్లు సగం పని చేసి ఒక ఫర్లాంగు వేసి నాలుగు ఫర్లాంగులు వదిలివేసి, పశువులు, బండ్లు, మనుష్యులు పోకుండా రోడ్లు అట్లాగే వుంచినవి ఉన్నాయి. కొన్ని మంచినీటి బావులను కూడా ఆ విధంగా తీసి, నీళ్ళు పడ్డ బావికి కల్వర్ట్సు లేకుండాను, నీళ్ళులేని బావికి క్రిందినుంచి పైవరకు రాయికట్టి చక్కగా చేశారు. ఇదేమిటి అంటే డబ్బు లేదంటారు. డబ్బు ఇచ్చి పూర్తిచేయకపోతే కొన్ని బావులు కూలిపోయే పరిస్థితిలో వున్నాయి. కొన్ని తట్టల మట్టి పోసి లక్షల రూపాయలకు బిల్లులు ఎత్తారు. ఆ డబ్బు అంతా ఎక్కడకు పోతున్నదో అర్థం కాకుండా వుంది. ఇంకా కొన్ని పనులు వారి స్వంత మనుష్యులను పెట్టి చేయించి వేరే పేర్లమీద కంట్రాక్టులు తీసుకుని చేయించారు. రెండు గ్రూపుల పద్ధతి మీద పనిచేస్తుంటే పంచాయతీ సమితులలో పనులు ఎట్లా పూర్తిఅవుతాయి? అక్కడా అక్కడా ముట్టుకోడం, వదిలిపెట్టడం. దీనికి పంచాయతీ సమితి అధ్యక్షుడు డబ్బు ఎట్లా ఇస్తున్నాడో తెలియదు. బి. డి. వో. ఎట్లా శాంక్షన్ చేస్తున్నాడో తెలియదు. సూపర్వైజరు కూడా సర్వేచేస్తాడు. ఎ. ఇ. ని అడిగితే, నాకేమి ఎరుక, బి. డి. వో. ను అడగండి అంటాడు. ఇట్టి పరిస్థితులలో అక్కడ రాస్తా దారులు ప్రజలకు ఉపయోగ పడకుండా, పశువులకు ఉపయోగపడకుండా, వర్షాలు ఎక్కువగా వుంటే కట్టలు కూడా తెగిపోతున్నాయి. చెరువులు, చిన్నకుంటల పని కూడా అట్లాగే జరిగింది. గ్రూప్ సిస్టంమీద చేసిన పనులు కావడంతో అన్ని నాశనమైపోయాయి. దానిని దృష్టిలో పెట్టుకొని సరైన చర్య తీసుకోకపోతే సమితి బాగుపడుతుందని చెప్పలేను. ఈ విషయాలన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకొని తగిన చర్య తీసుకోవాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎస్. వెంకటరత్నం :—అధ్యక్షా, ఈ పద్దు గురించి చెప్పాలంటే సంఘ సేవ చేస్తున్నామని చేస్తామని ప్రభుత్వం చెప్పడానికి ఇచ్చే ఆర్టిఫిషియల్ రెస్పిరేషన్ లాంటిది సహజమైన ప్రాణ వాయువుతో బ్రతుకలేక ఆర్టిఫిషియల్ రెస్పిరేషన్ ఇచ్చి బ్రతికిస్తుంది. ఇందులో జరిగేటంత మిస్‌యూజ్ ఏ పద్దులోనూ జరగడం లేదు. ఇందులో కొన్ని లక్షల వరకు వేస్ట్‌ఫుల్ గా తగలబెట్టేవి ఉన్నాయి. బాగా పని చేసే గ్రామ పంచాయితీలకు ప్రైజ్ స్కీములని పెట్టి 60 లక్షలు తగలబెట్ట డానికి ఇందులో ఉంది. ట్రైనింగ్ ప్రోగ్రాం అని కొంత పెట్టారు. ఇందులో ఉన్నవారు ఏ ట్రైనింగ్ ఇచ్చినప్పటికి బియాండ్ రిపేర్. ట్రైనింగ్ కాదు, ఏమి చేసినప్పటికి ఉపయోగపడే మెషీన్స్ కావు. దీనిపై చాలా ఖర్చు చేస్తు న్నారు. న్యూట్రిషన్. స్టేటు ఛాంబరు, ఫామిలీ ప్లానింగ్ అన్ని వృధాగా పోయేవే. రెండవ ఎనెక్జర్ లో కూడా చాలా ఐటెమ్స్ చూపుతున్నారు. అవి కూడా అన్నీ మిస్‌యుజ్ అయ్యేవే. విద్య విషయం తీసుకుందాం. ఇవి పాఠశాలలు తప్ప పిల్లలకు చదువు చెప్పేవి కావు. ఉపాధ్యాయులను చేతి క్రింద ఉపయోగించుకోడానికి తప్ప మరేమి కాదు. మెడికల్, సోషల్ సెక్యూరిటీ ఇటువంటి మాటలన్నీ చెప్పి మనలను మనం మోసం చేసుకోడంతప్ప బైటకు వెళ్లి గ్రామాలలో చూస్తే నిజంగా ఉపయోగం కలుగుతున్నదా అనేది తెలుస్తుంది.

కళ్లు మూసుకుని పిల్లి పాలు త్రాగినట్లు చేస్తున్నాం తప్ప మరేమీ కాదు. ఇందులో సెంట్రల్ ఎయిడ్ కొంత వస్తుంది. మనం సద్వినియోగం చేసుకుంటామనే మంచి ఉద్దేశంతో కొన్ని లక్షలు వారు మనకు ఇస్తున్నారు. పిల్లలకు న్యూట్రిషన్ స్కీము అని చిన్న రైతులకు అభివృద్ధి పథకమనీ అనేక రకాల పేర్లతో డబ్బు ఇస్తున్నాం. న్యూట్రిషన్ కార్యక్రమం ఆఫీసర్ల న్యూట్రిషన్‌కు తప్ప పిల్లల న్యూట్రిషన్‌కు పనికిరావడం లేదు. చిన్న రైతుల స్కీము బడా రైతులకు ఉపయోగపడుతుంది. చాలామంది చెప్పారు. 15% గ్రాంటు జిల్లాపరిషత్తు షెడ్యూల్డ్ కాస్ట్సుకి షెడ్యూల్డు ట్రయిబ్సుకి ఉపయోగించవలసినది ఒక్క పరిషత్తు కూడా సద్వినియోగం చేయడం లేదు. మిస్-యూజ్ అయినదని యిదివరకు డిమాండులో లెక్కలు చూపించాను. ఎన్ని జిల్లాపరిషత్తులు ఎంత దుర్వినియోగం చేశాయో చెప్పాను. హండ్రడ్స్ ఆఫ్ లాక్స్ ఉపయోగించవలసినవి ఉపయోగించకుండా మానేశారు. డ్రింకింగ్ వాటరు ఐటెం తీసుకుంటే అది చాల లోపభూయిష్టంగా ఉంది. ఎక్కడా చేయలేదు. ఉదాహరణలు చెబుతాను. 11-10 a.m. గుంటూరు జిల్లా చాలా అడ్వాన్స్డ్ జిల్లా అంటారు. గుంటూరు జిల్లాను అనుకొని ఉన్న అరడజను గ్రామాలలో త్రాగడానికి నీళ్లు లేకుండా ఉన్నవి. జిల్లాకలెక్టరు రిగ్సుతో త్రవ్వించిన పాపాన పోలేదు జిల్లాకలెక్టరు చాల ప్రత్యేకమైన మనిషి. ఆయన పేరు రోజుకు ఒక సారి పేపరులో పడితే చాలు. ప్రజలకు సేవ చేయవలసిన పని లేదు, ఏదో ఒకటి ఓపెన్ చేయడం స్వాగత మీటింగులో ప్రైసైడు చేయడం పడితే చాలు. నీటిగురించి ఎంత మొర పెట్టుకున్నప్పటికి వినలేదు. క్వశ్చను కూడా పంపించాము. ఏమీ ఫలితం లేకపోయింది. ప్రొటక్టెడ్ వాటరు కావాలని వేసిన స్కీములు ఫలించలేదు. ఒకటి కూడా బాగుపడిన స్కీము లేదు. కనీసం మంచినీరైనా యివ్వమంటే జిల్లా కలెక్టరును అడిగితే జిల్లా పరిషత్తు ఇ.ఇ.ని అడగమంటారు. అక్కడికిపోతే రూరల్ డెవలప్ మెంటు వారికిని అడగమంటారు. ఎన్ని తిరిగినప్పటికి మళ్లా వర్షాకాలం, చలికాలం, వేసవికాలం వస్తున్నవే కాని మంచినీటి సమస్య మాత్రం తీరలేదు. రోడ్సు తీసుకుందాము. గుంటూరుకు మూడు మైళ్ళ దూరంలో వంజనపాడు గ్రామం ఉంది. అక్కడ రోడ్డులేదు. చినుకుపడితే ఆ గ్రామంనుంచి జనంవచ్చే ఆస్కారం లేదు. ఏ ఆఫీసరైనా రాత్రికి అక్కడ ఉండిపోవలసినదే. రెండు సంవత్సరాలనుంచి విన్నపాలు చేస్తున్నప్పటికి పట్టించుకునేవారు లేరు. కాంట్రాక్టుకు సప్లయి చేసినది గోల్ మాల్ జౌతున్నది. ప్రభుత్వానికి వ్రాసి వ్రాసి విసుగుపుడుతున్నది గోడమీద తల బ్రద్దలుకొట్టుకున్నట్లున్నది. ఏమిచేసినప్పటికి ఫలితం కనిపించడం లేదు. ఇక్కడ కూర్చుని కృష్ణా గుంటూరు జిల్లాలు మహా అడ్వాన్స్ అయినవనుకోవచ్చు. గుంటూరు చుట్టూ 10-12 గ్రామాలకు వెళ్లే మార్గమే లేదు. కొన్ని కొన్ని గ్రామాలున్నాయి. దాసరిపాలెం, చోడవరం అనే గ్రామాలలో గ్రామ ప్రజలు పంచాయతి రోడ్సు నిర్మించారు. కాలువలు వచ్చినప్పుడు ఆ రోడ్సును పగుల గొట్టారు. 5ది ఆఫ్ వంకాయలపాడు పంచాయతీ రోడ్డు పగులగొట్టారు. కాలువలకోసం పగులగొట్టారు. కాని వంతెనలు నిర్మాణం చేసే విషయం పది సంవత్సరాలనుంచి ఆలోచనే చేయలేదు. నీటిలో వెడుతూ మగవారు వస్తే ఆడవారు తప్పుకొని ఆడవారు వస్తే మగవారు తప్పుకొని కాలక్షేపం చేస్తున్నారు.

10 సంవత్సరాలనుంచి మంత్రిగారితో మొరపెడుతుంటే చీఫ్ ఇంజనీరుగారు కామ్‌గా సమాధానం చెప్పారు, వంతెన వీలులేదన్నారు. తరువాత 50% కంట్రిబ్యూషను యివ్వమన్నారు. ఇప్పటికి అది ఆలోచన పరిధిలోనే ఉంది. ఇటువంటి ఉదాహరణలు అనేకం వున్నాయి. సత్తెనపల్లి తాలూకాలో రెండు విలేజస్ వున్నాయి. 13–14 సంవత్సరాలక్రితం రోడ్సు వేశారు. కాంపెన్సేషన్ యిచ్చే నిమిత్తం ఆలోచన చేస్తున్నామన్నారు కాని యింతవరకు ఏమీ జరగలేదు. జిల్లాపరిషత్తుగాని, సమితులుగాని ఈ వ్యవస్థ చూసుకుంటే యిది కేవలం రాజకీయాలకోసం తప్ప ప్రజలకు ఉపయోగపడే వ్యవస్థగా లేదు. ఈ రకంగా చెప్పుకుంటూపోతే సీడ్స్ అని అగ్రికల్చరు క్రింద ఒక ఐటెం ఇచ్చారు. సమితులకు సీడ్సుకుగాని ఫర్టిలైజర్సుగాని పెస్టిసైడ్సుగాని డిస్ట్రిబ్యూషను నిమిత్తం ఈమధ్యనే అధికారం యిచ్చారు. సమితి ప్రెసిడెంటు ఆ కమిటీకి చైర్మనుగా ఉంటాడు. అక్కడ లోకల్ శాసనసభ్యులు మెంబర్సు, ఎంత వస్తుందో తెలియదు ఎవరికి యిస్తున్నారో ఎవరికీ తెలియదు. అక్కడ సమితి ప్రెసిడెంటు, బి.డి.ఓ. అగ్రికల్చరు డెమోన్‌స్ట్రేటరు కుమ్మక్కయి లారీలకు లారీలతో పంపించడంవల్ల నిజంగా వున్న రైతులకు రావడంలేదు. ఉదాహరణకు ఈమధ్య కాటన్ సీడ్సుకు డిమాండు వచ్చింది. నల్లవాడు సమితిలో కొందరు పిలవకుండా ప్రయివేటుగా కొనుక్కొనివచ్చి రైతులకు యిచ్చామని బ్లాకు మార్కెట్టులో అమ్మి కొన్ని వేలు కాజేశారు. ఈ సంగతి జిల్లాకలెక్టరు దృష్టికి తెచ్చాము. ఎవరూ పట్టించుకున్న పాపాన పోలేదు. ఈ వ్యవస్థ మారడం ఎంతయినా ఉంది. దీనిలో వేస్ట్‌ఫుల్ ఐటెమ్సు ఉన్నాయి. డ్రింకింగ్ వాటరుకు, రోడ్సుకు, ఎరువులకు కేంద్రీకృతం చేస్తే ప్రభుత్వంవారు ప్రజలకు నిజమైన సేవ చేస్తారని నేను ఆశిస్తున్నాను.

Smt. K. Prabhavatamma (Rajampet) :– I support the demand moved by our Chief Minister. I would like to say that the Community Development Programme is one of the important programmes that is being implemented by the Covernment. These Programmes are being implemented by the Panchayats, which cover the villages, and the villages are being benefited thereby.

There are 16000 gram Panchayaths in our state and the direct grant for them is then lakhs of Rupees. I suggest that the grant be so much that it comes to Re· 1 per head, based on population in the panchayats.

It is the responsibility of the Government to provide the basic need of the people, i. e. drinking water, sanitation etc. Even after so
11-20 a.m. many years of independence the villagers are suffering for want of drinking water. Due to the continuous and repeated drought conditions the water table is going down day by day. So the Government should be in a position to supply drinking water under all seasonal conditions. To do this, the Government must take up the rig operations and provide bore pumps to all the villages where the problem is there. As you know Rajampet is a drought prone area. At present providing of drinking water for the people of Rajampet constituency has become a problem. Every year the water table is going down. It is also bad

luck that we have not received any rains during this south-west monsoon and members will be surprised to know that we have not had even one inch of rain during this season, and also last year there was failure of north-east monsoons. There are nearly 100 villages in my constituency which are suffering for want of drinking water. Due to the failure of these monsoons the wells started going dry by the month of January-February. The present situation is very acute; the villagers have to go a long distance to the fields where there are bore wells to get water. On my representation to the Chief Minister, one rig was sent, but I am sorry to say that it did not even finish one bore point after drilling 65' it developed mechanical trouble and it was sent back. So I request the Government to take this as a serious matter and at least now to send 3 rigs which are in good condition and trouble free and to save the people of that constituency and come to their rescue. The people of my constituency are expecting the rig every day but there are disappointed in that not even one rig is sanctioned.

Coming to the drinking water supply scheme, a comprehensive protected water supply programme was sanctioned for Rajampet with an estimate of Rs. 13 lakhs but due to non-payment of Panchayat contribution the work could not be taken up for execution. This should not be a bottleneck. The financial position of the gram panchayat is very bad. Panchayat does not have enough to pay the contribution of Rs. 3 lakhs. Under the circumstances the alternative is to waive the panchayat contribution and sanction additional loan to make up the deficit. In the case of Nandalur gram panchayat the estimate was prepared for Rs 4.5 lakhs, the pattern of assistance being 50% contribution and 50% Government grant. The first phase of the work is to be taken up with the Panchayat contribution. Even here I would like to say that the gram panchayat has no financial stability to pay the contribution. So I request the Government to sanction financial assistance as per the pattern of 50% grant and 50% aid as it has already done in the case of K. Mallavaram in East Godavari district and certain other villages I hope our Chief Minister will do the needful and provide drinking water to the people of Rajampet and Nandalur. I would like to state that 80% of these protected water supply scheme are a failure because the gram panchayats have no funds to run these schemes. So a separate agency should be established to run these protected water supply schemes.

Rajampet is a chronically drought-affected area and I expected the Government would do something for that constituency. Agriculture is mainly dependent upon tanks and wells. The underground water is not available and one has to go deep; even if you go 100' there is little water; when you go 200' deep the water is plenty, but I do not think we can go that deep. To maintain water at a reasonable level, I request the Government to take up cross-bunds or water storage by constructing check dams or anicuts so that the water level will increase considerably. I also request that the breached and abandoned tanks may be restored. A separate tank restoration party in the Panchayat Raj Engineering Department may be formed for preparation of plans. The present yard-stick of Rs. 500 per acre is not sufficient; as we know, market rates have gone up. So I request the Government to raise it to Rs. 1000 and also not to take the ayacut as the criterion: they can just increase the water table and take all these tanks and other minor works.

In the community development programme also the Government can take up the cattle ponds. We have to provide drinking water not only for human beings but also for cattle and so cattle ponds may be restored.

During 1972-73 famine relief works in the famine-affected areas of Cuddapah district were taken up but surprisingly very few works of minor irrigation were taken up; they were stopped mid-way by the Collector and they have not yet been taken up. The famine relief programmes have not created any permanent effect with regard to minor irrigation but the entire money was spent on constructing compound walls to the various offices in the district. So the benefit of the draught relief programme to minor irrigation is nil.

Finally I wish to bring to your notice that during 73-74 for the famine works executed, payment has to be made to the tune of Rs. 30 to 40 lakhs in the entire district. I request the Government to release grants to save the suffering contractors and also I request the Government to take up all the spill-over works and finish them because they are in an unfinished condition. Thank you.

శ్రీ కె. యస్. శుక్ల (హరిశ్చంద్రపురము):— అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రవేశపెట్టిన పంచాయితీరాజ్, కమ్యూనిటీ డెవలప్‌మెంటు డిమాండును సమర్థిస్తూ కొన్ని విషయాలను మనవిచేస్తాను. పరిపాలకులు పాలకులుగా మారే ధోరణిలో పంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థ ఒక మార్గంగా వుందని మనవిచేస్తున్నాను. పంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థ ఎంతో ఉత్సాహంతో, ఎంతో ఉత్తేజంతో ప్రారంభించి మొదటి 5 సంవత్సరములు పనిచేసింది. ఉద్యోగులకు జీతాలు యిచ్చి నిరుద్యోగాన్ని సాల్వ్‌చేసే ఆఫీసుమాదిరిగా వుంది తప్ప ప్రజలకు ఏవిధంగాను ఉపయోగం దీనివల్ల జరగటంలేదని చెప్పడానికి విచారిస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రి వెంగళరావుగారు పంచాయతీరాజ్‌లో సంస్కరణలను ప్రవేశపెడతామని అన్నారు. ఎన్నికల పద్ధతిని మారుస్తున్నాం అంటున్నారు. క్లిష్టంగా వున్న ఆర్థిక పరిస్థితులను తట్టుకొని పటిష్టమయ్యే మార్గం విషయంలో ఆలోచన జరగలేదని భావిస్తున్నాను. 14 కోట్ల చిల్లర డిమాండులోను 11 కోట్లు నాన్‌ప్లాను క్రింద పోతూవుంటే ప్రజలకు వుపయోగమైన సమస్యలపైన ఖర్చు పెట్టడానికి డబ్బు ఏ మాత్రం వుండడంలేదు. ఇలాంటి పరిస్థితిలో పంచాయితీ సమితులు, జిల్లా పరిషత్తులు చేయదలచుకొన్న పనులకు ఏమి డబ్బు

11.30 a.m. వుండనేది ఆలోచన చేయవలసివుంది. అలాంటి పరిస్థితులలో వీటి ఆర్థిక పరిస్థితిని మరింత అభివృద్ధిపరచి ప్రోగ్రామ్స్ చేకప్ చేయాలి కాని ఇచ్చిన డబ్బులో 99 పర్సెంట్ ఉద్యోగుల జీతాల క్రిందనే పోతే పంచాయితీరాజ్ వ్యవస్థ సక్రమంగా నడవదు; ప్రజలకు మేలు కలగదు అని మనవిచేస్తున్నాను. ఇప్పుడు సమితులు ఎలా వున్నాయంటే కిరాణా కొట్లో సామాను అయిపోయిన తరువాత షావుకారు ఎలా ఖాళీగా కూర్చుంటాడో బి.డి.వో. అలా ఖాళీగా కూర్చుంటున్నాడు. ఎవరు వెళ్లినా లేదు అని చెప్పడమే అతను చేస్తున్న పని, రోడ్డుకు గ్రాంటు వున్నదా అంటే లేదు, చెరువుకు గ్రాంటువున్నదా అంటే లేదు, నూతులకు గ్రాంటు వున్నదా అంటే లేదు ఇలా ఏది అడిగినా లేదు అని చెప్పే ఎంక్వయిరి ఆఫీసరుగా బి.డి.వో. పని చేస్తున్నాడు. ఇక డిమాన్‌స్ట్రేటర్

వున్నాడంటే ఆయన కొట్లో గుమాస్తా మాదిరిగా ఉంటున్నాడు. 600 రూపాయలు జీతగాడిని ఎరువులు అమ్మే డిపోలో పెట్టి ఎరువులు అమ్మించడం అర్థం లేని పనిగా కన్పిస్తున్నది. ఎరువులు అమ్మేవి ఒకే రకంవి. ఆ ఒకే రకం ఎరువులు అమ్మటానికి డిమాన్‌స్ట్రేటరే వుండవలసిన పని లేదు. ఏ క్లైమ్‌లో ఏ పంట వేయాలి? ఏ పంటకు ఏ ఎరువు వాడాలి, ఏ రోగానికి ఏ మందు వాడాలి అనే విషయాలు చెప్పవలసిన డిమాన్‌స్ట్రేటర్ ఎరువుల బిజినెస్ చేయడం వల్ల అతని టెక్నికల్ నాలెడ్జి కూడా వేస్టు అవుతున్నదని భావిస్తున్నాను. అందు వల్ల అతని బాధ్యతలకు అతనిని అప్పగించి ఎరువులకు వేరే డిపో కీపర్‌ను ఏర్పాటు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

మనకు స్వరాజ్యం వచ్చి 27 సంవత్సరాలు అయింది. ఇంతవరకు అన్ని గ్రామాలకు మంచినీరు అందించే పరిస్థితి లేదు, మాది కోస్టల్ ఏరియా, శ్రీకాకుళంజిల్లా, మోస్ట్ బ్యాక్‌వర్డ్ ఏరియా, నేను గత పదిహేను సంవత్సరాలుగా సమితి సభ్యునిగా వున్నాను. ఉత్సాహమంతా మొదటి అయిదు సంవత్సరాలలోనే పోయింది. రోడ్డు వేయాలంటే గ్రాంటు లేదు, వేసిన రోడ్డు మెయిన్‌టెయిన్ చేయటానికి గ్రాంటు లేదు. మంచినీటికోసం త్రవ్విన బావుల నీరు సరిపోవడం లేదు, నుయ్యి కావాలంటే గవర్నమెంటు కొన్ని రూల్స్ ఫ్రేమ్ చేసింది. కేటగిరి ఒకటి వున్నదా, రెండు వున్నదా, కేటగిరి మూడు వున్నదా అని కేటగిరి ఫిక్స్ చేయాలి. కేటగిరి ఒకటి అంటే బొత్తిగా ఒక్క నుయ్యి కూడాలేని గ్రామాలకు ఇస్తామని అంటున్నారు. అంతేకాని నీరు వున్నదో లేదో చూడటం లేదు. నీరు లేని నూతులు ఎన్ని వున్నా ప్రయోజనం లేదు పంచాయితీరాజ్ వ్యవస్థ చాలా హీన స్థితిలో వుంటున్నది. ప్రొటెక్టెడ్ వాటర్ సప్లయి అన్నారు. కొన్నిచోట్ల పంచాయితి డిపార్టుమెంటుద్వారా ప్రొటెక్టెడ్ వాటర్ సప్లయి స్కీమ్సు చేపట్టారు. టెక్కలి టౌన్‌లో 6 లక్షలతో ఒకస్కీము చేపట్టారు. అది పూర్తి అయింది. వోవర్ హెడ్ ట్యాంక్ కట్టారు. పైప్ లైన్స్ వేశారు కాని నీరు మాత్రం లేదు, నీరు ఎక్కడ నుండి వస్తుందో వచ్చే నీరు అక్కడి వారికిసరిపోతుందో లేదో ఆలోచించకుండా ఇంజనీర్స్ హారీబరీగా చేయడం వల్ల ఆ బావిలోని నీరు ఒకటి రెండు వార్డులకు కూడా సరిపోవడం లేదు. ఖర్చు పెట్టిన 6 లక్షలు వేస్ట్ అయింది అలాంటి పొరపాట్లు జరుగకుండా చూడాలి. మైనర్ ఇరిగేషన్ ట్యాంక్స్ వున్నాయి. వాటికి 17 రూపాయలు పర్ ఎకర్ మైన్‌టెనన్స్ గ్రాంటు ఇస్తున్నారు. పది ఎకరాలున్న చెరువుకు 170 రూపాయలు వస్తే ఏమి పని జరుగుతుంది? చెరువు ఎలా రిపేరు అవుతుంది? సూపర్‌వైజర్స్‌ను, కంట్రాక్టర్స్‌ను పోషించటానికి తప్ప రిపేరు మాత్రం జరుగదు. మా శ్రీకాకుళం జిల్లాలో ఎస్టేటు గ్రామాలు ఎక్కువగా వున్నాయి. ఆ గ్రామాలలోని చెరువులు రెస్టోర్ కావలసివుంది. వాటికి 15 లక్షలు మాత్రమే ప్రొవైడ్‌చేస్తామన్నారు. ఒక్క పర్సెంటు చెరువులు కూడా ఆ డబ్బుతో అయ్యే అవకాశం లేదు. ఎస్టేటుగ్రామాలలో 50,60 సంవత్సరాల నుండి రెస్టోర్ కాకుండా వున్న మేజర్, మైనర్ ఇరిగేషన్ చెరువులు ఎన్నో వున్నాయి. సమితుల, జిల్లా పరిషత్తుల ద్వారా వాటిని రెస్టోర్ చేయించాలి, రెస్టోరేషన్ జరగపోయినా ఎసెస్‌మెంట్ మాత్రం పి. డబ్లు. డి. చెరువుల క్రింద చేస్తూ లాండ్ రెవిన్యూ వసూలు చేస్తున్నారు. రెస్టోర్ కాని చెరువుల క్రింద ఈ విధమైన ఎసెస్‌మెంట్ ఆపించాలి.

ఇక, రోడ్ల విషయం చూస్తే ఎన్ని గ్రామాలకు రోడ్లు వున్నాయో ఎన్ని గ్రామాలకు లేవో ఏ సమితిలో కూడా సరైన ఇన్ఫర్మేషను లేదు. గ్రాంటు వచ్చిందంటే కలెక్టరు ఏదో రోడ్డు శాంక్షన్ చేస్తున్నాడు కాని సమితి ప్రెసిడెంట్లనుకాని ఎం.ఎల్.ఏ.లను గాని కన్సల్ట్ చేయుటం లేదు. ఎవరు అడిగితే వారికి ఇస్తున్నారు. వేసిన రోడ్డు మీదనే కొత్త రోడ్డు వేస్తున్నారో లేక కొత్త రోడు వేస్తున్నారో తెలియడం లేదు. గ్రాంటులు లేక పోవడం వల్ల సమితులలో వున్న ఆఫీసర్సు ఐడిల్‌గా వుంటున్నారు. డైరెక్ట్ గ్రాంటు లన్నీ సమితి ద్వారా డిస్ట్రిబ్యూట్ చేస్తే వర్క్ సరిగా జరుగుతుంది. కలెక్టరుకు ఇస్తే జిల్లా అంతా వారికి తెలియదు కనుక జరిగినచోటనే జరగటానికి, పెండింగ్‌లో వున్న పనులు జరగకుండా వుండటానికి అవకాశాలు వున్నాయి. కనుక కలెక్టరు సమితి స్టాఫ్‌ను, ప్రెసిడెంటును, ఎం.ఎల్.ఏలను కన్సల్ట్ చేసి డైరెక్ట్ గ్రాంటు ఖర్చు చేస్తే ఆ డబ్బు దుర్వినియోగం కాకుండా వుంటుంది. ఏదైనా ఒక పద్ధతిలో ఆలోచించి సమితులను సెల్ఫ్ సఫిషియంట్‌గా చేయాలి అలాగే గ్రామ పంచాయితీలు సెల్ఫ్ సఫిషియంట్ కావాలి. గ్రామ పంచాయితీలు హౌస్ టాక్స్ వసూలు చేయటం తప్ప ఇంకో ఆదాయం లేదు. మా ప్రాంతంలో చిన్న గ్రామానికి 200 లేక 300 రూపాయలకు మించి రాబడి రావటం లేదు, అది బిల్ కలెక్టరు జీతం క్రింద సరిపోతున్నది పంచాయితీ చేయవలసిన పనులకు డబ్బు వుండటంలేదు. అందువల్ల అవి సెల్ఫ్ సఫిషియంట్ కావడానికి, ఆర్థిక స్తోమత కల్గించడానికి ఏ కొత్త పథకాలు

11.40 a.m. ఏమీ మనకు ఇచ్చిన డిమాండు లో సూచించలేదు. అలాంటివి ఏవైనా కొత్త పద్ధతులు పథకాలు ఆలోచించి గ్రామ లెవల్‌లో గ్రామ పంచాయతీలకు సమితులకు ఆర్థిక స్తోమత పెంచి కొత్త కార్యక్రమాలు, యిప్పుడున్న సామాజిక కార్యక్రమాలు సక్రమంగా సవ్యంగా పనులు చేసే విధంగా చూడాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి (కమలాపూర్):— అధ్యక్షా, పంచాయితీ రాజ్ వ్యవస్థ ముఖ్య వుద్దేశము అధికార వికేంద్రీకరణ. కాని ప్రస్తుతంలో చూస్తే అధికార కేంద్రీకరణ జరుగుతుంది గాని వికేంద్రీకరణ జరగడం లేదు. దానికి కారణాలు లేకపోలేదు. ఒక సీనియర్ శాసనసభ్యుడు ఒక రోజు మాట్లాడుతూ అన్నాడు. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కేబినెట్‌లో ఒక్కరే ముఖ్యమంత్రి వుంటారు అని, అది వాస్తవం అనిపిస్తున్నది. దానికి కారణం లేకపోలేదు. ఢిల్లీలో ఒక్కతే మహారాణి వున్నట్లు వారి సుబేదారులుగా రాష్ట్రాలలో పరిపాలన వుంటే పంచాయతి రాజ్ వ్యవస్థలో కూడా సర్పంచు నుండి జిల్లా పరిషత్తు చైర్మన్ దాకా అది కాపీ చేయాలనే కుతూహలం కలుగుతుంది. దానిలో తప్పులేదు అనిపిస్తున్నది. కొంతవరకు యిండైరక్ట్ ఎలక్షన్స్ తీసి వేసి డైరక్ట్ ఎలక్షన్స్ పెట్టాలని వెంగళరావు కమిటీ హైపవరు కమిటీ నిర్ణయం చేసింది. దానిలో కొంత లోపభూయిష్టం వుంది, హైపవరు కమిటీ రికమండేషన్స్‌లో డైరక్ట్ ఎలక్షన్స్ పెడితే సర్పంచు నుండి జిల్లా పరిషత్తు వరకు నియంతలుగా తయారు అయితే చేసేది ఏమి వుంది అని, మనది పార్లమెంటరీ ప్రజాస్వామ్యం. అయినా చూస్తున్నాము, ఎక్కడ చూచినా నియంతలు అనే నినాదం వస్తున్నది. ప్రజల పార్టిసిపేషన్ లేని ప్రజాస్వామ్యముగా మారిపోయింది. హైపవరు కమిటీ రికమండేషన్స్‌లో సమితి ప్రెసిడెంటు గాని సర్పంచు గాని

నియంతగా తయారు అయితే ప్రభుత్వం తీసివేసే అధికారాలు పెట్టుకోవాలని వుంది అది సబబు అయినది గాదు ప్రజాస్వామ్యంలో ఎవరైతే ఎన్నుకుంటారో, ఏ వ్యక్తి అయినా నియంతగా తయారు అయితే, ఆయనను తీసివేసే అధికారము వారి చేతులలో వుండాలి. రీకాల్ సిస్టం తప్పనిసరిగా పంచాయతి రాజ్ వ్యవస్థలో ప్రవేశపెట్టాలి ప్రజల కంటే ప్రభుత్వానికి అధికారాలు ఎక్కువగా వుంటున్నాయి ఎవరైనా నియంతగా తయారు అయితే ప్రభుత్వం తీసివేసే అధికారము వుండాలి అని ప్రజలకు అధికారము యివ్వరు అంటే ఏది ప్రజాస్వామ్యమూ అని సవాలు చేస్తున్నాను రీకాల్ సిస్టం మన దేశములో వుంటే బాగుండేది ఈ దేశము పెద్దది కాశ్మీరు నుండి కన్యాకుమారి వరకు అది పెట్టాలంటే కష్టంపనికి రాదు అంటున్నారు వాస్తవమే, అది ఒప్పుకున్నా మిగతా వాటికి గాకున్నా, పంచాయతీ చిన్నగా వుంటుంది గదా, ఒక గ్రామం. దానిలో రీకాల్ సిస్టం పెట్టి ఎక్స్‌పెరిమెంటు చేస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను పోతే యీ ఎలక్షన్స్ ఎట్లా జరుగుతున్నాయి? ప్రభుత్వ ఆఫీసరు పంచాయతి ఎలక్షన్స్ నిర్వహిస్తాడు. ప్రభుత్వ ఆదేశానుసారం మంత్రుల ఆదేశానుసారం అక్కడ ఎలక్షన్స్ జరుపుతున్నారు. ఎన్నో కేసులు చూశాము, ఒకసాడు సర్పంచు ఎలక్షన్స్ పెడుతాడు సర్పంచును దించడానికి నో-కాన్ఫిడెన్స్‌కు డేట్ పెడుతాడు, ఫలానా డేట్ అని వుంటుంది. కాని ఆర్.డి.ఓ. పోడు, దవాఖానాలో వుంటాడు. అది పోస్ట్‌పోన్ చేయడం జరుగుతుంది. మంత్రులకు అధికారులకు అనుకూలమైన వ్యక్తి వచ్చేవరకు యీ ఆఫీసరు ఎలక్షన్స్‌ను పోస్ట్‌పోను చేస్తూ వుంటాడు. ఇది చాలా పెద్ద విషయం, ప్రజాస్వామ్యములో-అందుకని సెపరేట్ ఎలక్షన్స్ కమీషన్‌ను మనము పెట్టుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రభుత్వ ఆఫీసర్లు పంచాయతి ఎలక్షన్స్ గాని కోఆపరేటివ్ ఎలక్షన్స్ గాని న్యాయంగా జరపటము లేదని మనవి చేస్తున్నాను. గ్రామ పంచాయతీలు పని చేయడం కొరకు 11 కోట్లు అధికారులకు రెండు కోట్లు సంతే మాసికి నిర్ణయించారు అంటే గ్రామాలలో ఆ వ్యవస్థ పని చేయడము లేదని అందరు ఒప్పుకునే విషయాలు. దానికి కారణాలు వున్నవి, ఆఫీసర్లకు 11 కోట్లు ఖర్చు పెడుతున్నారు గదా వారి నిగ్రాణి గ్రామాలలో ఆ వ్యవస్థ మీద వుంటున్నదా? లేదు. యాక్టులో వుంది ఆరు నెలలకు ఒకసారి గ్రామ సభ జరగాలి అని గ్రామానికి కావలసిన కార్యక్రమాలు చర్చించబడాలి, టాక్సెస్ నిర్ణయించాలని, కాని ఏ గ్రామ పంచాయతి కూడా గ్రామ సభ జరిపిన పాపాన పోలేదు. దానికి ఆఫీసర్లు ఏమి చేస్తున్నారు? ప్రతి రెండు నెలలకు గ్రామ సభ జరిగేట్లు చూడాలి. పోతే గ్రామ సర్పంచుకు జీతం లేదు భత్యం లేదు, కాని ఆడిటు ఆయన మీదకే వస్తుంది, యిక్కడ యీ పొరపాటు ఎందుకు జరిగింది, యీ ఎలక్ట్రిక్ బిల్లు యిట్లా ఎందుకు కట్టారు, యివన్ని ఆయనను అడుగుతారు. ఒక సర్పంచు తెలిసినవాడు వుంటాడు, యింకొకడు ఏమి తెలియని వాడు వుంటాడు, అందుకని యివి చూడడానికి మరి కలెక్షన్స్ కొరకు గ్రూపు ఆఫీసర్లను పెట్టి చేయాలి. చాలా గ్రామాలలో యింటి టాక్స్ వసూలు కావడంలేదు. దానికి కారణం, వసూలుచేసే సిబ్బంది లేదు. పట్వారిని గ్రామపంచాయతి సెక్రటరీగా పెట్టుకొని సింగిల్ యూనిట్ ఆఫ్ అడ్మినిస్ట్రేషన్, విలేజిని చేసుకొని చేస్తే బాగుంటుంది. అట్లాగే తాలూకా లెవెల్‌లో సమితికి తహసిల్దారును సెక్రటరీగా వుంచి అక్కడ కూడా సింగిల్

యూనిట్ ప్రవేశపెట్టాలని మనవిచేస్తున్నాను. తెలంగాణాలో మంథనీ, మహాదేవ పూర్ గ్రామాలు వున్నాయి, అక్కడ 4 గుడిసెలు వుంటే అక్కడ ఒక గ్రామ పంచాయతి, జి. ఓ. ప్రకారముగా హరిజనులకు గిరిజనులకు యింటి టాక్స్ లేదు, ఉండేవే 4 పూరి గుడిసెలు రెండు మంచి యిండ్లు, టాక్స్ లేదు, మరి రెవిన్యూ పెంచుకోవాలంటే ఎట్లా ? అందుకని ప్రభుత్వము తన ల్యాండు రెవిన్యూ కలక్షన్స్ నుండి 1/4 వ భాగము గ్రామానికి యివ్వాలి, అలాగే ఎక్సయిజ్‌లో నాలుగవ భాగము యివ్వాలి. ఫారెస్టు దగ్గర గ్రామాలు వున్నవి. మంథని సమితిలో పూర్తిగా అంటుకుని ఫారెస్టు వున్నవి. దానిలో నాలుగవ భాగం యివ్వాలి, టుబాకో ఏరియాస్ వున్నవి, సెంట్రల్ ఎక్సయిజ్, అందులో నుండి నాలుగవ భాగం యిన్కం యివ్వాలి, లేకపోతే డబ్బు లేనిదే సర్పంచ్ ఏమి చేస్తాడు ? యివి అన్ని చేయాలి లేకపోతే పంచాయతి రాజ్ వ్యవస్థ ఫార్స్‌గా వుండిపోతుంది. గ్రామ పంచాయతీలు ఎఫెక్టివ్‌గా పని చేసేట్లు చూడాలని మనవి చేస్తున్నాను. పోతే స్టాండింగ్ కమిటీస్‌కు జనరల్ బాడీ ఒకే అధ్యక్షుడు ఫంక్షన్ చేస్తాడు, తీరిక వుండదు, మున్సిపల్ కౌన్సిల్స్‌లో వున్నట్లు ప్రతి స్టాండింగ్ కమిటీకి ఒక అధ్యక్షుని నిర్ణయించి పని జరిగేట్లు చేస్తే బాగుంటుంది. పంచాయతి సమితుల హద్దులు నిర్ణయించడములో చాలా గ్రూపు రాజకీయాలు వుంటున్నవి. మహాదేవపల్లి, హుజూరాబాద్ సమితులు వున్నాయి, హుజూరా బాద్‌కు ఒక మైలు దూరములో వున్న సింగాపూర్ అనే గ్రామమును తీసుకొని పోయి 20 మైళ్ల దూరములో వున్న భీమదేవరపల్లిలో కలపడం జరిగింది. ఏమి సమంజసముగా వుంది ? ఈ జ్యూరిస్ డిక్షన్‌కు ఫిజికల్ కంట్రిబ్యూషన్ గాని నేచురల్ బౌండరీస్ గాని లేవు. తమ వారి గ్రామాలు ఎక్కడ వుంటే, వాటిని 20 మైళ్ల దూరములో వున్నా సరే తీసుకువెళ్లి కలపడం జరుగుతున్నది యిప్పటికైనా అది విచారించి రీ క్లాసిఫికేషన్ చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

11-50 a.m. అలాగే బ్లాక్సులో ఫార్వర్డు బ్లాక్సు, బాక్‌వర్డు బ్లాక్సు ఆర్డినరి బ్లాక్సు అని ఉన్నాయి. ఫైనాన్షియల్ అలకేషను కూడా ఆ మాదిరిగానే ఉండాలి. బ్లాక్సును బట్టి ఫైనాన్షియల్ అలకేషను ఉండాలి. బాక్‌వర్డు బ్లాక్సుకు 50 శాతము ఎక్కువగా ఫైనాన్షియల్ అలకేషను ఉండాలి. గ్రామ పంచాయతి ఏరియాకు ఒకే సింగిల్ ఫార్వర్డు బ్లాకు ఏర్పాటు చేయాలి. గ్రాంటు పంచాయితికి కొంత సోషల్ వెల్‌ఫేరుకు కొంత వస్తున్నది. ఒకే ఫైనాన్షియల్ డెవలప్‌మెంటు కార్పొరేషన్ డిస్ట్రిక్టు వైజు పెట్టి దానిద్వారా ఫైనాన్సెస్ పంచాయితిరాజ్‌కు యివ్వాలి. ఆక్టు ప్రకారంగా గైరాను భూములకు గ్రామ పంచాయితీలకు అధికారం ఉంది అన్నారు. ఆక్టు వచ్చి పది సంవత్సరములయింది. యింతవరకూ రూల్సు ఫ్రేము కాలేదు. అన్ని గైరాను భూములపైన తహశీలు ఉంది. యీ భూములపైన ఆక్టులో ప్రొవిజను ఉండేట్లుగా చూడాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి పి. రుక్మిణమ్మ (ఉనుకూరు) :—అధ్యక్షా, గౌరవనీయులైన మన ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన యీ సమాజాభివృద్ధి డిమాండును బలపరుస్తూ కొన్ని సూచనలు చేస్తున్నాను. మన గ్రామ పంచాయితీలకు సరైన ఆర్థిక వనరులు లేనందువలన గ్రామాభివృద్ధి కుంటుపడుతున్నది. మన ప్రభుత్వం వారు

మా శ్రీకాకుళం ప్రాంతమును వెనుకబడ్డ ప్రాంతంగా ప్రకటించుట సంతోష కరమైన విషయం. కాని యీ జిల్లాలోని గ్రామాలకు కనీస అవసరాలైన మంచి నీరు, రహదారి సౌకర్యములు యిప్పటివరకూ సమకూర్చలేదు. ప్రభుత్వం వారు అవసరమైన నిధులు కేటాయించి మంచినీటి సౌకర్యములు రహదారి సౌకర్యములు సమకూర్చాలని కోరుతున్నాను. నా నియోజకవర్గంలోని కొట్టిస ఫిర్కాలో సుమారు 40 గ్రామాలున్నాయి. యించుమించు అన్ని గ్రామాలకు రహదారి సౌకర్యములు లేవు కనీసం ఆ గ్రామాల నుంచి సమితి హెడ్ క్వార్టరు అయిన వీరఘట్టముకు కాని హెడ్ క్వార్టర్సు అయిన పాలకొండకు కాని పోవుటకు రహదారులు లేవు. వీరఘట్ట ప్రాంతము నక్సలైటు స్థావరమన్న విషయము ప్రభుత్వముకు తెలియని విషయము కాదు. అందుచేత తక్షణమే ఆ ప్రాంతములో రహదారి సౌకర్యములు కలిగించనిచో అనేక యిబ్బందులకు దారితీసే ప్రమాదముంది. వీరఘట్టము సమితిలోని గ్రామాలకు సరైనా పాఠశాల భవనములు లేవు. ఆ గ్రామాలలోని పిల్లలకు బీడీలపైన పూరి పాకలలోనూ పాఠములు చెప్పడం జరుగుతున్నది. మన రాజ్యాంగంలోని ఆదేశ సూత్రం ప్రకారం విద్య సౌకర్యం కల్పించడం మన ప్రభుత్వ కర్తవ్యం దయచేసి ప్రభుత్వంవారు సత్వరమే పాఠశాల భవనములు ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. సరయిన వైద్య సౌకర్యములు లేక గ్రామ ప్రజలు కష్టాలు పడుతున్నారు. ముఖ్యముగా స్త్రీలకు ప్రసూతి వైద్య కేంద్రము లేనందువలన ఇబ్బందిగా ఉంది. గ్రామాలకు అయిదారు మయిళ్లవరకూ ఆసుపత్రులు లేనందు వలన స్త్రీలకు చాలా కష్టముగా ఉంది. కాబట్టి ప్రసూతి కేంద్రాలు ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతూ తమకు ధన్యవాదాలర్పిస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీమతి బి. సరోజనమ్మ (నరసన్నపేట) :—అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన యీ సమాజాభివృద్ధి డిమాండును బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకుని వస్తాను. యీ పంచాయితీలు మొదట ముఖ్యముగా గ్రామాలకు అందుబాటులో ఉండిన సంస్థలు. 1959 నుంచి 64 వరకు బాగానే యీ సంస్థలు పని చేశాయి. ప్రజలకు సౌకర్యములు కలుగచేశాయి. కాని 1964 తరువాత అప్పటినుంచి రోజు రోజుకూ క్షీణిస్తున్నాయి. ముఖ్యంగా పంచాయితీరాజ్‌కు వచ్చే గ్రాంట్సు సిబ్బంది జీతాలకే చాలదు. ఇక అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు గ్రాంట్సు అసలు లేవు. పంచాయితి సమితిలో టి. ఎ. డి. ఎ. పెంచారు. కాని సర్‌పంచికి టి. ఎ. అయిదు రూపాయలు ఉంది. జిల్లా పరిషత్తు మెంబర్సుకు టి. ఎ. డి. ఎ. పెంచలేదు. ఆ విషయం ఆలోచించాలి. ఒక సమితిలో 70-80 పంచాయితిలు ఉంటె వారికి జీపులు లేవు. పూర్వము ఉన్న జీపులు ప్రభత్వంవారు తీసుకున్నారు. ఉద్యోగులు పని లేకుండా ఉన్నారు. తరువాత స్త్రీ శిశుసంక్షేమములకు కేటాయించిన నిధులు మూడు సంవత్సరముల క్రితము 1,40,000 రూపాయలున్నది. మేము అడిగితె దెబ్బలాడితె కలక్టరుగారు 40 వేల రూ.లు సంవత్సరానికి ఇచ్చారు. స్త్రీ శిశు సంక్షేమ నిధులు బడ్జటు నిధులతో కలిపి కేటాయిస్తున్నారు. కాని యీ సంక్షేమముకు మాత్రము ఇవ్వడం లేదు. కనీసం ఒక్కొక్క గ్రామానికి ఒక మంచినీటి బావి కూడా లేదు. తరువాత సుగర్ కేన్ సెస్ అంటున్నారు. సెస్ తీసుకుంటున్నారు కాని రోడ్లు లేవు.

పూర్వము చిన్న చిన్న రోడ్లు వేయడముమొదలగు [illegible] పంచాయితీ సమితులు చేసేవి. కాని ఇప్పుడు ఏమీ జరగడం లేదు. నా (శ్రీ) [illegible] జిల్లాలో ఉన్న అయిదు తాలూకాలవారికి కొంత సహాయము జరుగుతున్నది. బాక్‌వర్డు తాలూకాలకు ఆ జిల్లాలో రోడ్డు సౌకర్యాలు కలుగచేయాలని కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు సిఫారసు చేయాలని మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వమును కోరుతున్నాను. నా నియోజకవర్గములో సాంపకోట హైస్కూలు ఉంది. [illegible] మంచినీటి సౌకర్యము లేదు. [illegible]రుగారు పట్టించుకోవడం లేదు. [illegible] సమితులు కేవలం రాజకీయాలు [illegible] పంచాయితీలకు 30 [illegible] ఉన్నాయి. అటువంటివాటిని డి-సెమినేషను చేయాలి. [illegible] జిల్లా పరిషత్తు మెంబరు అయినప్పటికి ఒక అభివృద్ధి కార్యక్రమము కూడా [illegible] గ్రాంట్ [illegible] వచ్చినప్పుడు వారు ఏమి చేస్తారో మెంబర్లు [illegible] చెప్పరు. నరసన్నపేటలో [illegible] గ్రామముంది. దాని గురించి చెప్పాను. [illegible] గ్రామానికి బజ్జిలు శాంక్షను చేయాలని కోరుతున్నాను. [illegible] రోడ్డు ఉంది. ఆ రోడ్డు నక్సలైటులు వెళ్ళే రోడ్డు అది. ఆ రోడ్డు [illegible] లేనందువలన ప్రజలు నక్సలైట్సు నుంచి ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. [illegible] అది కూడా పూర్తి చేయాలని కోరుతూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

12-00 noon *శ్రీ బి. రామశర్మ (దేవరకొండ):—అధ్యక్షా, ఈ సమాజాభివృద్ధి శాఖకు కేటాయించిన డబ్బు చూస్తే యీ ప్రభుత్వానికి పోలీసు డిపార్టుమెంటు మీద వున్నంత మోజు యీ డిపార్టుమెంటు మీద లేదని అర్థం అవుతున్నది. దీనికి 14 కోట్లు కేటాయిస్తే అందులో 11 కోట్లు ఎస్టాబ్లిష్‌మెంటుకే సరిపోతే యిక మిగిలిన 3 కోట్లతో యీ సమాజాన్ని ఏమి అభివృద్ధి చేస్తారు? ఈ కేంద్రాలు యిప్పుడు వున్న ఎన్నికల విధాన రూపంలో భూస్వాముల అభివృద్ధి కేంద్రాలుగా తయారైనాయి. సమితి అధ్యక్షులు కాని జిల్లా పరిషత్తు చైర్మన్లు కాని వారు ఎన్నిక అయ్యేనాటికి వారికి వున్న ఆస్థులు ఏమిటి వారు ఎన్నిక అయిన 5 సంవత్సరాల తరువాత వారి ఆస్తులు ఎంత పెరిగాయి అనే దానిమీద ప్రభుత్వం ఎంక్వయిరీ కమిటీ వేసి విచారణ జరిపించాలి. అలా ఎంక్వయిరీ చేయిస్తే సమితి ప్రెసిడెంట్సు, జిల్లా పరిషత్తు చైర్మన్లు అభివృద్ధి అయ్యారా లేక ప్రజానీకం అభివృద్ధి చెందారా అనే విషయం తెలుస్తుంది. పార్లమెంటులో బిల్లు వస్తుందని అన్నారు శాసన సభ్యులు కాని పంచాయితీ సమితుల అధ్యక్షులు కాని జిల్లా పరిషత్తు అధ్యక్షులు కాని యిలాగ అధికారంలో వున్నటువంటి చోట్ల లోపాలను పరిశీలించడానికి లోక్‌పాల్ బిల్లు వస్తుందని అన్నారు. అట్లాంటివి రాని సందర్భాలలో వీటిని అరికట్టడానికి చర్యలు తీసుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. సమితులు, జిల్లా పరిషత్తులు ప్రభుత్వాన్ని సవాలు చేసే విధంగా తయారైనాయి. వారి హస్తాలు ఉపాధ్యాయుల మీద ప్రయోగిస్తున్నారు. ఏ ఉపాధ్యాయుని మీద అయినా కసి ఏర్పడితే, ఆ సమితి అధ్యక్షునికో, జిల్లాపరిషత్తు అధ్యక్షునికో బంధువు అయిన వారికి కోపం వస్తే అక్కడనుంచి ఏ మారు మూల గ్రామాలకో ట్రాన్స్‌ఫరు చేస్తున్నటువంటి సంఘటనలు వున్నాయి. ఈ ట్రాన్స్‌ఫర్సును నిషేధిస్తూ 11 వ తేదీన ఒక వుత్తర్వును పంపారు. కాని 16 వ తేదీన అమృతలూరులో 300 మందిని ట్రాన్స్‌ఫర్ చేసారు. అట్లాగే మచ్చ్యబాడలో ట్రాన్స్‌ఫర్సు జరిగాయి.

ఈ మధ్యన ఉపాధ్యాయ ఎన్నికల సందర్భంలో కృష్ణా జిల్లా పరిషత్తు చైర్మన్ తమ అభ్యర్థికి వ్యతిరేకులైనటువంటి 100 మంది ఉపాధ్యాయులను ట్రాన్స్‌ఫర్సు చేస్తూ ఆర్డర్సు ఇస్యూ చేసారు. ఆ ట్రాన్స్‌ఫర్సును ఆపుతూ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఉత్తర్వులు ఇస్తే—ఆ ఉత్తర్వులను కూడా లెక్క చేయకుండా తమ రాజ్యాన్ని కొనసాగించారు. అందువల్ల యీ పంచాయతీ సమితుల, జిల్లా పరిషత్తుల ఎన్నిక విధానం మార్చవలసిన అవసరం ఎంతైనా వున్నది. నరసింహం కమిటీ నివేదిక, వెంగళరావుగారి కమిటి నివేదిక—వీటిని దృష్టిలో పెట్టుకొని పంచాయతి బోర్డు మెంబర్సు సమితి ప్రెసిడెంటును ఎన్నుకొనడం, పంచాయతీ సమితి మెంబర్సు జిల్లా పరిషత్తు చైర్మన్లను ఎన్నుకొనే పద్ధతి కాకుండా డైరక్టు ఎలక్షను జరిపించాలి. జిల్లా పరిషత్తు చైర్మన్‌ను, సమితి ప్రెసిడెంటును, గ్రామ పంచాయతీ బోర్డు ప్రెసిడెంటును ప్రజలే ఎన్నుకొనే విధానాన్ని పెడితే గుర్రానికి కళ్లెం బిగించినట్లుగా వుంటుంది. అలాగ చేస్తే మనం పొరపాట్లు చేస్తే జనం ముందుకు వెళ్ళవలసి వుంటుంది ఆ జనం మనకు మళ్లీ బుద్ధి చెబుతారనేటటువంటి భయం ఏర్పడి వాళ్లు తప్పు త్రోవకు వెళ్లకుండా వుండడానికి ఆస్కారం వున్నది గ్రామ పంచాయతీలు వాటియొక్క కార్యకలాపాలు నిర్వహించడానికి అవసరమైనటువంటి నిధులు లేవు. వృత్తి పన్నులు తొలగించారు. ఇంటి పన్నులతో వచ్చే ఆదాయంతో గ్రామ పంచాయతీలు అభివృద్ధి అయ్యే దశలో లేవు. లోకల్ సెస్సులలో 4 వ శాతం యిస్తున్నారు. అలాగ కాకుండా లోకల్ సెస్సులలో సగ భాగం వారికి ఇవ్వాలి. గ్రామాలలో ఈత చెట్లు, తాడి చెట్లు ప్రభుత్వ భూములలో వున్నవి వున్నాయి. రైతులకు చెట్టు మొదలు పన్ను క్రింద 2 రు. లు యిస్తున్నారు. ఆ పద్ధతులలో సర్కారు భూములలో వున్న వాటికి గ్రామ పంచాయతీలకు చెందేట్లు చూడవలసిన అవసరం వున్నది భూమి శిస్తును కూడా కొంత భాగాన్ని గ్రామ పంచాయతీలకు యివ్వాలి. సమితి రోడ్సు, జిల్లా పరిషత్తు రోడ్సు చూస్తే చాలా అధ్వాన్నంగా వున్నాయి ప్రజల రాకపోకలకు కూడా అవకాశం లేకుండా వున్నాయి. ఈ సమితి ప్రెసిడెంట్సు, కాంట్రాక్టర్లు ఏమై ఆ రోడ్సు సరిగా వేయకుండా ఆ నిధులను దుర్వినియోగం చేస్తున్నారు గ్రామాలన్నింటికి రహదార్లు కలుగ జేయాలనే ప్రయత్నం సక్రమంగా అమలు జరగడం లేదు వీటిలో సమితి అధ్యక్షులతో సహా పేర్సు వున్నాయి. ఎల్. ఐ. సి. నుంచి అప్పు తీసుకొని వచ్చి హరిజనులకు ఇళ్లు కడితే అనేక చోట్ల కూలిపోయాయి. ఎవరైతే ఇళ్లు తీసుకొన డానికి సిద్ధపడతారో వారిని ఎక్కడ కట్టమంటారనే విషయం తెలుసుకోకుండా వారు ఎక్కడో ఇళ్లు కడితే తీసుకొనడానికి నిరాకరిస్తున్నారు దేవరకొండ తాలూకాలో మల్లారెడ్డిపల్లి అనే గ్రామం వున్నది. ఆ ఊరికి 2 మైళ్ల దూరంలో హరిజనులకు 60 ఇళ్లు కట్టారు. వారు ఆ ఇళ్లలోకి వెళ్ళడానికి నిరాకరిస్తున్నారు. కలెక్టరుగారు కూడా వెళ్లి మాట్లాడారు. అయినా మేము ఆ ఇళ్లలోకి రాము అంటున్నారు. మీరు 2 మైళ్ల దూరంలో ఇళ్లు కట్టిస్తే మాకు ఇక్కడ ఉన్నటువంటి 2 ఎకరాలు సేద్యం చేసుకోవడం సాధ్యం కాదని నిరాకరించినటువంటి ఘటనలు ఉన్నాయి. అనేక గ్రామాలలో ఇంతవరకు మంచినీరు అందలేదు. సుమారు 14 వేల గ్రామాలలో ఇంతవరకు మంచినీటి సౌకర్యం లేదు, కాబట్టి అన్ని గ్రామాలలో మంచినీటి సౌకర్యం

కలుగజేయడానికి ప్రభుత్వం తొందరగా ప్రయత్నం చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. గ్రామీణ మంచినీటి సరఫరా పథకం క్రింద-శుభ్రపరచిన మంచినీటి సరఫరా పథకాలకోసం 40 లక్షల రూ లు, ప్రత్యేక తెలంగాణా అభివృద్ధి పథకాల కోసం 2 లక్షల రు. లు కేటాయించబడిందని వ్రాసారు. ఇంటిగ్రేషను కావాలంటూ ప్రత్యేక తెలంగాణా అని ఎందుకు వ్రాయవలసి వచ్చింది. కాబట్టి దానిని వెరిఫై చేయవలసిన అవసరం ఉందని మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జి. సూర్యనారాయణ (పాయకరావుపేట) :— అధ్యక్షా, నేడు ప్రవేశపెట్టినటువంటి డిమాండ్సును బలపరుస్తూ కొన్ని సూచనలు చేస్తున్నాను. మన రాష్ట్రంలో పంచాయితీరాజ్ స్థాపించి చాలా సంవత్సరాలు అయింది. కాని 365 రోజులూ మంచినీటి కొరత అని, రోడ్సు బాగుండడం లేదనే ఆరోపణలు అసెంబ్లీలో వస్తూనే ఉన్నాయి. దీనికి కారణం ఏమిటో, జాప్యం ఎక్కడో
12.10 p.m. తెలియకుండా ఉన్నది. ఒక విషయము, నేను ఇదివరకు కూడ అసెంబ్లీలో మాట్లాడినాను. పది సంవత్సరముల మినిమం ప్రోగ్రాం ఒకటి పెట్టుకొని, మాస్టర్ ప్లాన్ ఒకటి వేసుకొని సంవత్సరానికి ఒక జిల్లా తీసుకొని దాంట్లో మంచినీటి కొరత తీర్చడం, వ్యవసాయపు బావులకు విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా మొదలైనవన్ని కలుగజేస్తూ ఆ విధంగా ముందుకు పోతూఉంటే బాగుంటుందని నా అభిప్రాయము. ఇప్పుడేమీ కార్యక్రమము జరగడంలేదని విమర్శించడం కాదు. జరుగుతున్నాయి కాని కన్పడడం లేదు ఈ నాడు ఒక గ్రామంలో ఏదైనా రోడ్డు నిర్మాణము చేసి దానికి ఒకసారి మట్టిపోస్తే మళ్లీ మూడు సంవత్సరాలు పోయిన తరువాత మెటలింగు వేయడం జరుగుతుంది. అప్పటికి ఆ వేసిన మట్టి అంతా కొట్టుకొనిపోయి ఉంటుంది. ఆ మట్టి రోడ్డు అప్పటికి ఉండదు. ఈ విధంగా కొన్ని కొన్ని స్వల్పమైన కార్యక్రమాలు జరగడంలో ఈ కొరత అగుపడుచున్నది. వ్యవసాయ బావులు చాలావరకు ఇస్తున్నాము. మంచినీటి బావులుకూడ ఇస్తున్నాము పంచాయితీరాజ్ వచ్చిన తరువాత, ఒక గ్రామానికి పాతిక, 30 నూతులు ఉన్నాయి. కాని, ఏ నూతిలో చూచినా నీళ్లులేని పరిస్థితి ఉన్నది. మరి ఈ విషయంలో ఎక్కడ లోపము ఉన్నదో మరి ఇంజనీర్లు సలహాలు ఇవ్వడంలో తప్పు ఉన్నదో తెలియడంలేదు. నా అనుభవంలో చాలావరకు, మా పాయకరావుపేట ఏరియాలో ఒక్కొక్క గ్రామానికి 4 5,6,7,8, మంచినీటి బావులు ఉన్నాయి. కాని ఒక్కదాంట్లో కూడ నీళ్లులేవు. ఇది ఒక సమస్య అయిపోయింది, ఈ మధ్య రిగ్సు వేశారు. దానికి 130 అడుగుల వరకు మాత్రం కొడతారు. అంతలోపల నీరు రాకపోతే ఆ పేసి దానికిబిల్లు తీసుకొని వెళ్లడం. నీరు వచ్చేంతవరకు కొట్టమని చెప్పడానికి జిల్లా పరిషత్ అధ్యక్షునికి గాని, పంచాయితీ సమితి అధ్యక్షునికి గాని అధికారములేదు. 130 అడుగుల వరకే కొట్టమని కలెక్టరు ఉత్తరువులు ఇచ్చారు. కనుక 130 అడుగులవరకు కొట్టడము, అక్కడికి నీరు రాకపోతే వెళ్లిపోవడం జరుగుతుంది. తరువాత ఈ పంచాయితీరాజ్‌లో ఎడ్యుకేషన్ చూస్తాము. గ్రామాలలో ఉండవలసిన ఉపాధ్యాయులు పట్టణాలల్లో కాపురము పెట్టుకొని రాజకీయాలలోకి దిగుతున్నారు. ఎడ్యుకేషన్ నానాటికి పడిపోతున్నది. డిపార్టుమెంటులో కావలసిన సిబ్బంది ఉన్నది. ఇన్‌స్పెక్టర్లు ఉన్నారు. ఎస్.ఇ.ఓ.లు ఉన్నారు.

కాని వాళ్లంతా ఏమి చేస్తున్నారో తెలియదు. అందుచేత నేను మనవిచేసేది. పది సంవత్సరాలకు ఒక మాస్టర్ ప్లాను వేసుకొని ఈ సంవత్సరం ఈ జిల్లాలో అన్ని కార్యక్రమాలు, వ్యవసాయపు బావులు గాని, రోడ్లు నిర్మాణంగాని మొదలైనవన్నీ సంపూర్తి చేయాలని ఒక ప్రోగ్రాము వేసుకొని ఆ విధంగా ముందుకు పోతే బాగుంటుందని. ఈ నాడు మంచినీటి కొరత గ్రామగ్రామానికి ఉన్నది. వ్యవసాయ బావుల కొరతకూడ ఉన్నది. కాని ప్రతి ఎకరాకు, 2 ఎకరాలకు ప్రతి రైతుకు బావి కావాలంటే కష్టము. అందుచేత పది ఎకరాలకు 20 ఎకరాలకు అక్కడఉండే చిన్న చిన్న రైతులంతా కలసిఉండేకోట బావి ఎత్తున ఒక పెద్ద బావి నిర్మాణముచేసి పంపింగ్ సిస్టము పెడితే బాగుంటుంది. చిత్తూరు జిల్లాలో పదిమంది రైతులు కో-ఆపరేటివ్‌గా సమైక్యంచేసుకొని ఒక బావి త్రవ్వితే అక్కడ చుట్టు ప్రక్కల ఉండేటటువంటి 30, 50 ఎకరాలు బాగా పండుతుంది. అందుచేత ఆ విధంగా తీసుకొంటే బాగుంటుంది. ఎందుకంటే ప్రతి ఎకరాకు, ప్రతి రైతుకు నీరు అందించలేము. ఒక టాంక్ బాండ్ ఉందనుకోండి. దాని ఆయకట్టు 50 ఎకరాలు పైన వుంటే పి.డబ్ల్యు.డి. చేస్తుంది. 50 ఎకరాలు లోపు అయితే జిల్లా పరిషత్తు చేస్తుంది. కాని ఇది ఎట్లా వచ్చిందంటె, వీరివురికి సమన్వయము కుదరడంలేదు. పి. డబ్ల్యు. డి. వారు ఆర్డరు వేసింది జిల్లా పరిషత్తు ఇంజనీరు పాటించడంలేదు. జిల్లా పరిషత్తు వేసిన ఆర్డరు పి డబ్ల్యు.డి. వారు పాటించడంలేదు. ఇది గాక రివిన్యూ తగాదా కూడా ఉన్నది. దానిని తాశిల్దారు అప్రూవ్ చేయాలి. కలెక్టరు అప్రూవ్ చేయాలి. సమితుల ద్వారా పనులు జరుగుతూ ఉంటే కలెక్టరు అప్రూవ్ చేయాలి, తాశిల్దారు అప్రూవ్ చేయాలి. ఆ విధంగా కాకుండా సెపరేట్‌గా జిల్లా పరిషత్తుకు వ్యవసాయము ఇచ్చివేయండి. వంద ఎకరాలో లేక 200 ఎకరాలో ఆయకట్టువరకు వారికి ఇచ్చివేయండి. సమితి ఏరియాలో అనవసరంగా కొన్ని నీటి వసరులు, గడ్డలు పోతూ ఉంటాయి. ఆ నీరు అంతా వృధాగా పోతూ ఉంటుంది. కనుక ఆ గడ్డలలో పైకి పోతున్న నీరును అరికట్టినట్లయితే కనీస, 200 ఎకరాలకైనా నీరు సప్లయి అవుతుంది. అందుకుగాను వారికి కంప్లీట్‌గా అధికారము ఇవ్వాలి. ఈ డిపార్టుమెంట్సు కలిసికట్టుగా పనిచేయాలంటే చేయలేరు, ఐక్యతగా ఉండలేరు. కనుక అలాగు కాకుండా ఇదిగో మీకు ఇంత ఫండ్సు ఇచ్చాము మీరు ఈ పని పూర్తి చేయండి అని వారికి పని అప్పజెప్పితే పనులు అవుతాయి. తరువాత ఈ గ్రామ లెవల్‌లో మహిళా సంఘాలు ఉన్నాయి. అవి ఏమి చేస్తాయో తెలియదు. పూర్వము గ్రామ సభలు ఉండేవి. అవి కొన్ని సంవత్సరాల పాటు నడిచాయి. అవి గ్రామాలలో అందరు కలసికట్టుగా ఉండి ఆ గ్రామ పురోభివృద్ధికి కృషి చేయాలి; ఈ నెలలో ఏమి చేయాలి, వచ్చే నెలలో ఏమి చేయాలి అని కార్యక్రమం వేసుకొని అది ప్రజలకు తెలియజేస్తూ అవి జరిగేటట్లు చూడాలి. మరి ఒకవేళ వారి దగ్గర డబ్బు లేకపోయినా, వాళ్లు ఐకమత్యంతో చేసుకొంటారు. ఒక టాంక్ బండు పోతుందనుకోండి. దానిని వారు కలిసికట్టుగా అర్జెంట్‌గా రిపెయిర్ చేసుకోడానికి అవకాశము ఉంటుంది. కనుక గ్రామ సభలు, తాలూకా సభలు జరిపిస్తే బాగుంటుంది. ఈ గ్రామ సభలలో ఈ హరిజనులనీ, గిరిజనులనీ, అంటురానితనం ఇటువంటి బేధాలు పోతాయి. అందరు ఆ గ్రామ సభలో

సమైక్యంగా కూర్చొని వ్యవహారాలు జరుపుకొంటూ వుంటారు. అందుకు కూడ ఈ గ్రామ సభలు ఉపయోగ పడతాయి. మన ముఖ్యమంత్రిగారు ఆ ఛేంబరులో ఛెయిర్మెన్ గనుక ఈ పంచాయితీ రాజ్‌లో ఉన్న అవకతవకలు, పరిపాలనా విధానము వారికి తెలుసును కాబట్టి వారు తప్పకుండా వారి మూడు సంవత్సరముల ఈ హయాములో ఈ కొరతలను తీర్చి రాష్ట్రాన్ని ముందుకు తీసుకొని వెళ్ల గలరని ఆశిస్తూ తమరు ఈ అవకాశము ఇచ్చినందుకు నమస్కా అభివందనలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ సి.హెచ్. పరశురామనాయుడు (పార్వతీపురం): —అధ్యక్షా, ఒకప్పుడు చాలా ఉన్నత ఆశయాలలో ఈ పంచాయితీరాజ్ ఏర్పాటు చేశారు. ఈనాడు ఆ ఉన్నత ఆశయాలు అన్నీ కూడ పోయినాయి. మిత్రులు ఈ పంచాయితీ రాజ్‌లో ఉన్నటువంటి అనంతకోటి పొరపాట్లు చక్కగా పర్ణించారు. ఏదో నేను ఏదేళ్లు చేసినాను గానీ నాకు తెలియదు. మిత్రులంతా చెప్పారు, సర్వపాపాలకు ఈ పంచాయితీరాజ్ ఉనికి అని, పుట్టినిల్లు అని, ఇది ఇలా సర్వ పాపాలతో కంపు కొడుతున్నది. అటువంటి దీని బాగుచేయాలంటే వెంగళరావుగారు కాదుకదా, దేవుని తరము కూడ కాదు. కాని వెంగళరావు గారు ధైర్యము గలవారు కాబట్టి దీనిని ఒక విధంగా బాగుచేయాలి. అంటే వీటిని అంత్యము చేసి బాగు చేయాలి. అంతకంటే మార్గములేదు. ఈ పంచాయితీరాజ్ ఒకవిధంగా రాజకీయంగా చాలా ప్రమాదకరమైన సంస్థగా తయారైంది. ఆ జిల్లా పరిషత్ చైర్మెన్ పాంరాట్ అయి కూర్చుంటున్నాడు. ఆజిల్లాలో మంత్రిగారికికూడ ప్లాట్‌ఫారం దొరకాలంటే ఆ జిల్లాపరిషత్ చైర్మెన్‌తో స్నేహం ఉంటేనే మంత్రిగారికి అక్కడ ప్లాట్‌ఫారం దొరుకుతుంది. ఇక ఎం. ఎల్. ఏస్. వీరు రాష్ట్ర రాజకీయ పరిపాలనకు పునాది రాళ్లుగా ఉండేటువంటి వారు. అటువంటి ఎం. ఎల్. ఏ. లు కూడ ఆ చైర్మెన్‌తో వెంట తిరగవలసిన గతి పట్టింది. అది రాష్ట్ర పరిపాలనా సావరింటికి చాలా అవరోధము తెచ్చిపెట్టింది. సంకుచితపరిచిందని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ విధంగా ఏ ఉన్నతాశయాలతో ఈ పంచాయితీ రాజ్‌ను ప్రవేశ పెట్టామో ఆ ఉన్నతాశయాలన్నీ దగ్ధమైపోయినాయి. ఈ సమితి ప్రెసిడెంట్లు ఏవిధంగా తయారయ్యారంటే, మనము జమిందారులను అబాలిష్ చేశాము గాని ఇప్పుడు వీళ్లు కొత్త జమిందార్లుగా తయారయ్యారు. ప్రభుత్వము వారు అక్కడ ప్రజల డబ్బుతో అన్ని సౌకర్యాలు ఏర్పాటు చేశారు. ఆ సౌకర్యాలతో ఆ బి. డి. ఓ., సమితి ప్రెసిడెంటు, ఆ సిబ్బంది వాళ్లందరూ ఎంతసేపు ఏమి ఆలోచన చేస్తూ ఉంటారంటే ఎలా పంచుకోవడం అని. వారికి ఎంతసేపటికి ఆ విధానము తప్ప మరొకటి లేదు. ఈనాడు కూర్చొని తినడం తప్ప మరొక పని గాని కార్యక్రమం గాని ఏమీ లేదు వారికి. ఆవిధంగా ఒక విపరీత పరిస్థితి ఏర్పడిపోయింది. దీనినుంచి తక్కిన డిపార్టుమెంట్సు పాడైపోయినాయి. ఈ కంపు అంతా ఆవరించిపోయింది. అక్కడ ఒక ఎం. ఎల్. ఏ. ఉంటాడు. సమితి ప్రెసిడెంటు ఏమో ఎం. ఎల్. ఏ. కావాలని ప్రయత్నిస్తూ ఉంటాడు. ఆ విధంగా అతని సైన్యము ఒకటి ఉంటుంది, ఇతని సైన్యము ఒకటి ఉంటుంది. ఈ రెండూ కూడ ఎప్పుడూ యుద్ధములో ఉండడం జరుగుతుంది; గాని మామూలు పరిస్థితి లేదు. ఆవిధంగా అక్కడ రాజకీయంగా సమాజములో తేనిపోని తగాదాలు ఏర్పడుతున్నాయి.

జిల్లా పరిషత్ చైర్మన్ తానే ఆజిల్లాకు సావరిన్ పవర్ అనే విధంగా ప్రవర్తిస్తాడు. కాని నేను మనవి చేసేది. Minister is the supreme authority and there cannot be any other authority which affects the power of the Minister. ఇది చాలా అవసరమండి. కనుక దానిని కుదించి, మదించి అంత్యం చేయవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వము మీద ఉన్నదని మనవి చేస్తున్నాను. కనుక దీనిని ఏమాత్రం రిఫారం చేసే విషయం ఆలోచించకుండా వెంటనే అంత్యం చేయాలి. వెంగళ రావు గారు ధైర్యము గలవారు కాబట్టి అది వారు చేయగలరనే ఆలోచనతో నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఈ విషయంలో వారి రిపోర్టు ఉన్నది, నరసింహంగారి రిపోర్టు ఉన్నది. ఈ రిపోర్ట్సులో చేసిన సూచనలు ఏమి కూడ దీనిని బాగుచేస్తాయని అనుకోవడం పొరపాటు. ప్రభుత్వము నిండైన తెలివితేటలను ఉపయోగించి దీనిని అంత్యం చేయడానికి పూనుకుంటారని ఆశిస్తున్నాను. ఒకవేళ ప్రభుత్వము వారు ఏ కారణముచేతనైనా నా అభిప్రాయముతో ఏకీభవించకపోయిన, ఎలెక్షన్ విషయం ఒకటి నేను మనవి చేయదలచుకొన్నాను. ఆ ఎలక్షన్స్ సందర్భంలో దారిదోపిడీలు, మనుషులను ఎత్తుకుపోవటం, త్రాగించటం—తిరుపతి కొండమీదకు తీసుకుపోయి పుజాలు చేయటం—ఇవన్నీ ఉన్నవి. 12.20 p. m.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—గౌరవ సభ్యులు యిదివరకుకూడ యిట్లాగే చెప్పారు. వారికి అట్లాంటి అనుభవం ఏమైనా ఉన్నదా ?

శ్రీ సి హెచ్. పరశురామనాయుడు :—నేను ప్రెసిడెంట్‌గా ఉన్నప్పుడు యివన్నీ బయలుదేరలేదు. ఈ మధ్య చాలా అభివృద్ధి చెందినవి. ఇవన్నీ పెరిగితే గాని ప్రోగ్రెసివ్ సొసైటీ అని ఎట్లా అనిపించుకొంటుంది ? ఎలక్టోరల్ రిఫారమ్ చాలా అవసరము. అసలు పంచాయతీరాజ్ సెటప్‌యే అన్‌డెమాక్రటిక్ అండ్ ఇరేషనల్ సెటప్. 500 పంచాయతీకి ఒకటే ఓటు, 5 వేల పంచాయతీకి ఒకటే వోటు. 10 వేల పంచాయతీకి ఒకటే వోటు. వీరంతా అక్కడ కూర్చుని సమితి ప్రెసిడెంట్‌ను ఎన్నుకోవటము—అసలు సమితి ప్రెసిడెంట్‌ను ఎన్నుకోవలసిన పని లేదు. అక్కడ కమిటీస్ పెట్టారు. ఆ కమిటీస్‌కు చైర్‌మన్‌ను పెట్టండి. ఆ వివిధ కమిటీస్‌కు కోఆర్డినేషన్ ఆఫీసర్‌గా బి. డి. ఓ. ఉంటారు. అందువల్ల డిక్టేటింగ్ అథారిటీ తగ్గిపోతుంది. కావలసిన పనులు ఆ కమిటీలు చేస్తాయి. పొలిటికల్ బాసెస్ దేశాన్ని దగ్ధం చేస్తున్నారు. జిల్లాపరిషత్ చైర్మన్ ఎలక్షన్, సమితి ప్రెసిడెంట్ ఎలక్షన్, పంచాయతీ ప్రెసిడెంట్ ఎలక్షన్—ఇవన్నీ ఒకేరోజు ఒక గంటలో చేయవచ్చును. ఉదయం 8 గంటలకు ప్రారంభించి మధ్యాహ్నం 3 గంటలకు కంప్లీట్ చేయవచ్చును. పంచాయతీ ప్రెసిడెంట్ ఎన్నిక అయిన వెంటనే—వారిని బయటకు రానివ్వవలసిన అవసరం లేకుండా—ఆ గదిలోనే ఉంచి—సమితి ప్రెసిడెంట్ ఎన్నిక, జిల్లాపరిషత్ చైర్మన్ ఎన్నిక—ఒకేరోజున జరిపిస్తే—వేగంగా జరిపిస్తే—లంచగొండి విధానానికి, దారిదోపిడితనానికి, మనుషులను ఎత్తుకుపోయే పరిస్థితికి చాలా ఆటంకం ఏర్పడుతుంది. 10 వేల పంచాయితీకి ఒకరే మెంబర్, 5 వేల పంచాయితీకి ఒకరే మెంబరు, 500 పంచాయితీకి ఒకరే మెంబరు—అనే విధానం మార్చి—10 వేల పంచాయితీకి సభ్యత్వము ఎక్కువ చేయవచ్చును. ఆ విధంగా చేస్తే యీనాడు ఉన్నటువంటి కొన్ని లోపాలు తగ్గటానికి అవకాశం ఉంది. ఇవాళ విద్య పంచాయితీరాజ్ సంస్థల చేతిలో ఉండటంచేత—అక్కడ

ఉపాధ్యాయుల జీవితంతో చెలగాటాలాడటం, విద్యను భగ్నం చేసే విధానాలు అవలంబించటం జరుగుతున్నది. విద్యను పంచాయితీరాజ్ నుండి తీసివేస్తే— పంచాయితీరాజ్‌లో ఉన్నటువంటి మంచివారు కొంతవరకు పని చేయటానికి వీలుంటుంది. ప్రయిమరీ ఎడ్యుకేషన్‌కు మనం 49 కోట్ల రూపాయలు ఇస్తున్నాము. ఆ సొమ్ముయొక్క కార్యకలాపాలకు ఎడ్యుకేషన్ డిపార్టుమెంట్ ఉండగా—మళ్ళీ విద్యను ఈ సంస్థలకు అప్పగించటం అన్నది డెవలప్‌మెంటల్ యాక్టివిటీస్ క్రిందికు ఎలా వస్తుందో నాకు అర్థం కావటంలేదు. మైనర్ ఇరిగేషన్ పంచాయితీరాజ్‌కు అప్పజెప్పి ప్రభుత్వం తన బాధ్యతనుండి తప్పించుకొంటున్నది. మైనర్ ఇరిగేషన్ యింతకాలం దేశానికి పంట ఇచ్చే సోర్సెస్ అయివున్నది, ఇప్పుడు పెద్ద ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులు వచ్చినవి. ఇంతకు పూర్వము పెద్దచెరువులు, చిన్న చెరువుల నుండి నీరు వచ్చి పంటలు పండేవి. ఇప్పుడు అవి పాడైపోయి దిబ్బలువేసి నీరు యిచ్చే పరిస్థితి లేకుండా వుంది. ఇపుడు ప్రభుత్వంవారు ఆ మైనర్ ఇరిగేషన్ పై డైరక్ట్ బాధ్యత నుండి తప్పించుకొని—వాటిని పంచాయితీరాజ్ సంస్థలకు అప్పగించి, 5 సంవత్సరాలకు ఒకసారి వాటి మెయిన్‌టెనెన్స్ గ్రాంటు ఎకరానికి రూ. 17 ల చొప్పున ఇస్తున్నాము అంటే యింతకంటె హాస్యాస్పదమైన విషయం యింకొకటి లేదు. ఇవాల్టి ఫుడ్ ప్రాబ్లమ్‌ను దృష్టిలోపెట్టుకొని యీ మైనర్ ఇరిగేషన్‌ను పంచాయితీరాజ్‌నుండి తీసుకొని ప్రభుత్వంవారే డైరక్ట్‌గా దానికి బాధ్యత వహించి, అవసరమైన నిధులను కేటాయించి, ట్రాక్టర్స్‌ను, బుల్‌డోజర్స్‌ను పూల్ చేసి, రెండుమూడు సీజన్స్‌లోనే ఉన్నటువంటి చెరువుల రెస్టోరేషన్‌ను జైగాంటిక్ ప్రోగ్రామ్ వేసి అమలుజరిపి ప్రజలయొక్క అభిమానాన్ని గౌరవాన్ని పొందాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జి కోటయ్య:—అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన పద్దులను బలపరుస్తూ మాట్లాడుతున్నాను. సమాజాభివృద్ధి కార్యక్రమాలలో పంచాయితీరాజ్‌లో ఉన్నటువంటి జిల్లాపరిషత్‌లయొక్క, పంచాయితీ సమితులయొక్క ప్రాధాన్యత చాలా ఉన్నది. వారు చేయవలసిన కార్యక్రమాలు చాలా ఉన్నవి. 1960 లో గవర్నమెంట్ ఒక జి ఓ. ఇష్యూచేశారు. పంచాయితీ సమితులలో, జిల్లాపరిషత్‌లలో ఉన్నటువంటి నిధులలో 15 పర్సెంట్ షెడ్యూల్డ్ కాస్ట్స్‌కు, 3 పర్సెంట్ షెడ్యూల్డ్ ట్రైబ్స్‌కు 5 పర్సెంట్ వుమెన్‌కు ఖర్చుపెట్టాలని అన్నారు. కాని—యీ 14 సంవత్సరాలలో వారియొక్క ఎమౌంట్ చూస్తే ఒక కోటి 68 లక్షల రూపాయలు అన్‌స్పెంట్ బేలెన్సెస్ ఉన్నవి. వాటికొరకు ఖర్చు పెట్టవలసిన డబ్బు ఖర్చుపెట్టకుండా ఆ విధంగా నిలవచేసి ఉంచారు. వారికొరకు ఖర్చు పెట్టవలసిన ప్రోగ్రామ్స్‌కూడ చెప్పారు. డ్రింకింగ్ వాటర్ వెల్స్, లేడీస్‌కు సూయింగ్ మిషన్స్, రైతులకు ఎద్దులు కొనివ్వటము, షెడ్యూల్డు కాస్ట్స్, షెడ్యూల్డు ట్రైబ్స్ ఉన్నటువంటి ఏరియాస్‌లో రోడ్స్ వేయటము—యీ షెడ్యూల్ ఆఫ్ ప్రోగ్రామ్స్ ఇవ్వటం జరిగింది. కాని ఆ షెడ్యూల్ ప్రకారం పని జరగటంలేదని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రివిలేజ్డ్ క్లాస్ ఉన్నటువంటి ఏరియాలో పెద్ద రోడ్ వేసి, దానితోక విలేజ్ వాడకు కలుపుతారు. ఆ రోడ్ హరిజనవాడ నిమిత్తం వేశామని చెప్పి— ఆ ఎమౌంట్ ఆ లెక్కలో చూపిస్తారు. ఈవిధమైన అన్యాయాలు జరుగుతున్నాయి. పేదవారికి వ్యవసాయదారులకు జిల్లాపరిషత్‌వారిని ఎద్దు కొనివ్వమంటే—ఆ జిల్లా పరిషత్ వారు ఆ వ్యవహారం సోషల్ వెల్‌ఫేర్ డిపార్టుమెంట్ మీద పెడతారు.

వారు ఆ నిధులు సక్రమంగా ఖర్చు పెట్టటంలేదు. ఈ విషయంలో నేను ముఖ్యమంత్రిగారికి మనవి చేసేది—సరైన ఎంక్వయిరీ చేయించి యీ నిధులు సక్రమముగా జాగ్రత్తగా ఖర్చు పెట్టేటట్లు చూడమని కోరుతున్నాను శాసన సభ్యులుగా మాకు జిల్లాపరిషత్‌లో పంచాయితి సమితులలో సభ్యత్వము వుంది. మేము మూడు మీటింగ్‌లకు హాజరుకాకపోతే మా సభ్యత్వము సీజ్ అవుతుంది. అదేవిధంగా జిల్లాపరిషత్‌లకు, పంచాయితీ సమితులకు కూడ ఒక జి.ఓ. పెట్టాలి. మూడు సంవత్సరాలలో యీ బాక్‌వర్డ్ క్లాసెస్, షెడ్యూల్డుక్లాసెస్, షెడ్యూల్డు ట్రయిబ్స్‌కు ఇచ్చిన డబ్బు ఖర్చుపెట్టకపోతే ఆ పంచాయితీ సమితి ప్రెసిడెంట్, ఆ జిల్లాపరిషత్తు చైర్‌మన్ పదవి ఆటోమేటిక్‌గా సీజ్ అవుతుంది అని జి. ఓ. పెట్టాలని కోరుతున్నాను అదే ప్రొవిజన్ గ్రామపంచాయితీలకు కూడ పెట్టాలి. గ్రామపంచాయితీలుకూడ ఆ విధంగా బాక్‌వర్డ్ క్లాసెస్‌కు షెడ్యూల్డుకాస్ట్, ట్రయిబ్స్‌కు డబ్బు రిజర్వు చేసేటట్లు చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. సర్వీసెస్‌కు రిజర్వేషన్‌లో—పంచాయితీ సమితులలో, జిల్లా పరిషత్‌లలో బాక్‌వర్డ్ క్లాసెస్, షెడ్యూల్డ్ కాస్ట్స్ వారికి నిర్ణయించిన పోస్టులలో ఖాళీలు వచ్చినపుడు— ఆ వ్యక్తులు లేకపోతే ఇంకొకరిచేత ఆ ఖాళీలు నింపుతున్నారు. అట్లా చేయటానికి వీలులేకుండా వాటిని క్యారీ ఫార్‌వర్డ్ చేసి ఆ వ్యక్తులు వచ్చినపుడు— ఆ ఉద్యోగాలు భర్తీ చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. మన ముఖ్యమంత్రిగారు ఛాంబర్ ఆఫ్ పంచాయితీరాజ్ అధ్యక్షులుగా ఉండినపుడు పంచాయితీ సమితులకు, జిల్లాపరిషత్‌లకు డైరక్ట్ ఎలక్షన్స్ జరిపించమని ఒక రిపోర్ట్ ఇచ్చారు. ఇపుడు వారు అధికారంలో ఉన్నారు. వారు ఇచ్చిన రిపోర్టును వారినే అమలుపరచమని వెంగళరావుగారిని కోరుతున్నాను. మనిషికి బ్రతకటానికి గాలి, నీరు చాలా ప్రధానమైనవి. గాలి లేకపోతే అరగంటలో చచ్చిపోతాడు. నీరులేకపోతే ఆరుగంటలలో చచ్చి పోతారు. మన 14 వేల గ్రామాలకు డ్రింకింగ్‌వాటర్ ఫెసిలిటీస్ లేవు. మనకు స్వాతంత్ర్యం వచ్చి 27 సంవత్సరములు అయినది. సమాజాభివృద్ధి కార్యక్రమాల క్రింద గ్రామాలలో మంచినీటి బావులు ఎందుకు ఏర్పాటుచేయటంలేదో నాకు అర్థంకావటంలేదు. ముఖ్యమంత్రిగారు యీ విషయంలో శ్రద్ధతీసుకొని గ్రామాలలో డ్రింకింగ్‌వాటర్ వెల్స్ వెంటనే త్రవ్వించి వారికి త్రాగటానికి నీరైనా ఏర్పాటుచేయాలని కోరుతున్నాను. ప్రకాశంజిల్లాలో, రాయలసీమ, తెలంగాణా జిల్లాలలో వేసవికాలంవస్తే, స్త్రీలు బిందెలు కడవలు పుచ్చుకొని మంచినీళ్ళకొరకు కొన్ని మైళ్ళదూరం ప్రయాణం చేయవలసి వస్తున్నది. త్రాగే నీరు మా ప్రకాశం జిల్లాలో మూడు సంవత్సరాల క్రితం ఒక కడవనీరు ఒక రూపాయి యిచ్చి కొన్నారు. అది ఈనాటి డ్రింకింగ్‌వాటర్ పరిస్థితి. కాబట్టి మంచినీటికి కావలసిన ఏర్పాట్లుచేసి ప్రజలయొక్క దాహాన్ని తీర్చమని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ సదవకాశం యిచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ విరమిస్తున్నాను.

12.30 p.m.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—అధ్యక్షా, ఈ పంచాయితి సమితులు ఉత్త భోగస్ సమితులు. వాటికి రద్దు చేస్తే బాగా ఉంటుంది. ఈ సమితి చైర్మన్‌లు జిల్లాపరిషత్ చైర్మన్‌లు రాజాలమాదిరిగా ఉన్నారు. జమీందారులు రద్దు కావాలి, జాగీర్‌దారులు రద్దు కావాలి అన్నాము, జిల్లా పరిషత్‌లు

పంచాయితి సమితులు వచ్చినతరువాత వీటి అధ్యక్షులు ఛోటా మోటా రాజాలు అయినారు. ఈనాడు సమితి చైర్మన్ కొంతమంది చదువుకొన్నవారు ఉండ వచ్చు గాని మొత్తానికి అన్ ఎడ్యుకేటెడ్ పీపుల్. వీరి క్రింద ఎడ్యుకేటెడ్ పర్సన్స్ పనిచేయాలి. టీచర్స్‌గాని, డాక్టర్స్‌గాని వీరు ఏమి చెపితే ఆ మాట వినాలి. గవర్నమెంట్ ట్రాన్స్‌ఫర్ చేసినా గాని సమితి ప్రెసిడెంట్ హోల్డ్ చేస్తాడు. అసలు వీరు చేసే పని ఏమిటి? అక్కడ ఉన్న భూములు కాజేస్తారు. వీరు సమితి చైర్మన్‌లు అయినప్పుడు ఎంత ఆదాయం ఉండినది. ఈ నాడు ఎన్ని ఎకరాల భూమి సంపాదించుకొన్నారు. వీరియొక్క పొజిషన్ ఏవిధంగా ఉన్న దనేది చూడాలి. కాంగ్రెస్ పార్టీ వారికి వీరు బాక్‌బోన్. ఎలక్షన్స్ రాగానే అక్కడ ఉండే పేదరైతులపై హుకూమత్ చేస్తూ ఉంటారు. షెడ్యూల్ కాస్ట్ వారికి ఏమి చేశారు? పేదవారికిఏమి చేశారు ఎలక్షన్స్ రాగానే పెట్టెలు దించేస్తారు. ఓట్లు వేయగానే త్రాగికూర్చోవాలి ఇది కాంగ్రెసువారుచేసేపని. టీచర్స్‌ను ఎప్పుడూ డబాయిస్తూ ఉంటారు. వీరిని ఎలక్షన్స్ కాగానే ట్రాన్స్‌ఫర్ చేస్తారు. ఆ విధంగానే శ్రీకాకుళం జిల్లాలో 400 మంది టీచర్స్‌ను ఒకేసారి ట్రాన్స్‌ఫర్ చేశారు. ఇటువంటి పనులన్నీ వీరు చేస్తున్నారు. ఇవి మీ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. దానివిషయంలో మంత్రిగారు శ్రద్ధ తీసుకోవాలి. స్కూల్స్ విషయంలో టీచర్స్‌ను బాధలు పెడుతున్నారు టైమ్‌కు జీతాలు యివ్వడం లేదు. కాబట్టి ఎడ్యుకేషన్ డిపార్ట్‌మెంట్‌కు తీసుకొన్నట్లయితే సరిగా జీతాలు దొరుకుతాయి. డాక్టర్స్ కూడ అదే. గవర్నమెంట్ తీసుకుంటే బాగా వుంటుంది. ప్రాపర్ స్కూల్స్ వుంటాయి. ఎల్లారెడ్డిలో జూనియర్ కాలేజి యున్నది. ప్రొఫెసర్ లేకుండా రెండు సంవత్సరాలు అయిపోయింది. శరీన్ వున్నప్పుడు ఆయనకు వ్రాశాను. ఇంతవరకు కూడ ప్రొఫెసర్ లేడు. ఉర్దూ స్కూల్ యున్నది. ఉర్దూ స్కూల్‌లో టీచర్ లేరు. నేను వ్రాశాను. పిల్లలు ఎగ్జామినేషన్‌కు కూర్చోవాలి. ఎట్లా పాస్ అవుతారు? అక్కడ స్కూల్స్ లేవు. చౌల్‌ట్రీలోనో ఎక్కడనో పెడతారు. సమితి చైర్మన్‌కు తెలియదు. షెడ్యూల్ కాస్ట్ పిల్లలు ఎవరూ చదవడంలేదు. షెడ్యూల్ కాస్ట్ చేరిస్ కొన్ని వున్నాయి. ఆ చేరిస్‌లో వాళ్లకు బావులుగాని లైట్స్‌గాని లేవు. వారికి ఒక కమ్యూనిటీ హాలు కూడ లేదు. పెళ్లిళ్లు పేరంటాలు చేసుకోవాలంటే, లేక నలుగురు కూర్చుని మాట్లాడుకోవాలంటే కమ్యూనిటీ హాలు లేదు. అటువంటివి కూడ వుండాలి. ఏదో కొద్దిమంది ప్రాపర్‌లో వున్నవారు చదువుకుంటారు. అటువంటి చోట లైబ్రరి పెడితే వారు చదువకోడానికి ఉపయోగిస్తారు. అదికూడ తీసుకోవాలి. తెలంగాణాలో ప్రాజెక్ట్స్ లేవు. కెనాల్స్ లేవు. వారందరు బావుల పైన ఆధారపడతారు. 27 సంవత్సరాలు అయినా అక్కడ ఏమి చేయడం లేదంటే సిగ్గులేని ప్రభుత్వం అనాలి. కరెంట్ లేదు. బావులలో పంప్‌సెట్స్ పెట్టుకోవాలంటే కరెంట్ కావాలి. సిటిలలో అడుగడుగున లైట్స్, నల్లాలు, పల్లెటూళ్లలో ప్రజలు చేసుకున్న పాపమా? దాని విషయంలో కూడ ఆలోచించాలని చెపుతున్నాను. విలేజ్ లెవెల్ వర్కర్స్ వున్నారు. వారు విలేజ్‌లలో పోవాలి. వారు డైరీలో వ్రాసుకోవాలి. ఫలానా విలేజ్‌లో ఫలానా కష్టాలు వున్నాయని అది తీసుకువచ్చి బి. డి. ఓ. కు చైర్మన్‌కు చూపించాలి. అది ఏమి చేయడం లేదు.

విలేజ్ లెవెల్ వర్కర్స్ గ్రాడ్యుయేట్స్ వున్నారు. వారు అక్కడితో ఖతమై పోవాలసిందే. వారికి ఏమి యింప్రూమెంట్స్ లేవు. వారిని బి. డి. ఓ. లుగా చేసే అవకాశం వుంటే బాగా వుంటుంది. పంచాయితి సమితులు వున్నాయి. ఏదో గొప్పగా చెప్పుకుంటారు. షెడ్యూల్ కాస్ట్ వారికి మేము సహాయం చేస్తున్నామని. షెడ్యూల్ కాస్ట్ వారిని చంపేస్తున్నారని మేము వింటున్నాము. పంచాయితి సమితికి గాని, జిల్లా పరిషత్ కుగాని యింతవరకు ఒక్కడయినా చైర్మన్ అయినాడా? గ్రామ పంచాయితీలలో ఎవరినో ఒకరిని ఏమి తెలియని మొద్దును తీసుకుంటారు? వాడు ఎక్కడ కూర్చోవాలి? ఎక్కడో కూర్చోవాలి. వాడికి సమాన హక్కు లేదా? ఇదేనా మీ కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం చేసేది. మీ ప్రైమ్ మినిష్టర్ హరిజనులకు షెడ్యూల్ కాస్ట్ వారికి ఏదో చేస్తున్నామని చెపుతున్నారు. 25 సంవత్సరాలు అయినా కూడ యిదేనా? వాడు కూడ మనిషేగదా? వాడు కూడ మనతో సమానంగాదా? మనతో కూర్చోడానికి, టీ త్రాగడానికి సమాన హక్కు లేదా?. ఇటువంటి అన్యాయాలు జరుగుతున్నాయి. ఇక్కడ కూర్చున్న వారందరికి తెలుసు. మొసలి కన్నీరు కారుస్తూ షెడ్యూల్ కాస్ట్ వారికి సహాయం చేస్తున్నామని చెపుతారు. ఆ ఇళ్లు కడుతున్నారు' 1800 రూపాయలలో ఆ యిళ్లకు పునాది లేకుండా కడతారు. అవి కూలి పోతాయి. అవి కూలిపోయిన చచ్చిపోతామనే భయానికి వారు ఆ యిళ్లలోకి పోవడం లేదు. జిల్లా పరిషత్ లో స్టాండింగ్ కమిటిస్ అంటారు. 12-40 p.m.
ఈ స్టాండింగ్ కమిటీస్ లో వారివారే వుంటారు. వేరే వారికి చాన్స్ యివ్వరు. ఇటువంటివన్నీ సాగుతున్నవి.

ఇంక, విలేజెస్ లోకి పోవాలంటే రోడ్లు చాలా అధ్వాన్నంగా ఉన్నాయి. మన్ను కుప్పలు పోస్తారు. శాంక్షన్ తీసుకుంటారు, ఆ కుప్పలు యింకోచోట పోస్తారు, ఆ తరువాత యింకోచోట పోస్తారు. రోడ్లు వేయడం లేదు, రోలర్ తిరగడం అనేది లేదు, డబ్బు తీసుకుంటారు, రోడ్లుమాత్రం వెయ్యరు. యీ ప్రభుత్వంలో లంచగొండితనం విపరీతంగా నడుస్తున్నది. ఎంత చెప్పినప్పటికి, ఒక చెవిని విని, ఒక చెవిని వదిలిపెడుతున్నారంటే యిది ఎంత సిగ్గుచేటో చెప్పలేము. విలేజెస్ లోకి పోవాలంటే చాలా కష్టంగా వుంది. నడిచిపోవాలన్నా కూడా చాలా బాధగా వుంది.

ఇంక ఫెర్టిలైజర్స్ విషయమున్నది. ఇవి వస్తే సమితి చైర్మన్ కు పోవాలి ఒక లారీ. అక్కడ వుండే పెద్ద భూస్వాములకు వారికి పోవాలి ఒక్కొక్కలారీ ఇంక పేదవాడికి ఏమి దొరుకుతుంది? ఎల్లారెడ్డిలో-మాల్ తుమ్మెద అనే గ్రామంలో ఒకతను ఫెర్టిలైజర్ దొరకడం లేదని హంగర్ స్ట్రైయిక్ చేశాడు. నేను ఇక్కడ నుంచి కలెక్టరుకు వ్రాశాను. ఎండాకాలం, ఏప్రిల్ నెల, ఆతనికేమైనా అయితే మీపైకే వస్తుంది కాబట్టి ఏదో రకంగా మీరు లేపండి, అని వ్రాస్తే. లేపిన తొమ్మిది రోజులకు పోలీసువారు పోయారు. అక్కడవుండే సర్పంచ్ టెలిఫోన్ చేసి, వీరు నాకు ఎదురు తిరుగుతున్నారు. నాకువుండే పెద్దరికం పోతున్నది కాబట్టి దీనిని సరిచేయాలి అని అంటే, గ్రామంలోకి పోయి ధంకాయించారు. సాయంత్రం ఆరు గంటల నుంచి కల్లుకుండలు, మేకలు కోసి, బాగా త్రాగి, తిన్న తరువాత

ఒక లారీ పోలీసులువచ్చి-అసలు ఒక గ్రామంలోకి పోలీసులు రావాలంటే తహసిల్దారు మేజిస్ట్రేటు-తహసిల్దారు ఉత్తర్వు లేనిదే ఎవరూ లోపలికి రావడానికి వీల్లేదు. ఆ తరువాత, రాత్రి పదిగంటలకు బాగా నిషాలో చెట్టుక్రింద పడుకుని వున్న రైతుల వద్దకు పోయి మొదట వారి దగ్గరవున్న కర్రలను యివ్వమన్నారు, అదే కర్రలతో వారిని కొట్టారు. రైతులను ఆ విధంగా నిషాలో వుండి వాళ్ళ కర్రలతోనే కొడుతూ రాళ్ళలోకి రప్పలలోకి దొర్లి వాళ్ళకు దెబ్బలు తగిలినవని ఎనిమిది సార్లు గాలిలోకి ఫైరింగ్ జరిపారు. ఆ గ్రామ ప్రజలపై యీ విధంగా దౌర్జన్యం చేయవలసిన అవసరమేమొచ్చింది? ఆ తరువాత నేను పోయి ఎందుకు ఫైరింగ్ జరిగిందని అడిగితే పోలీసువారు మమ్ములను వారు కొట్టారు అని చెబుతున్నారు. ఇది ఎంత సిగ్గుచేటో ఆలోచించండి. రైతులు పోలీసులను కొట్టారట. ఫెర్టిలైజర్సు దొరకవు. చక్కెర దొరకదు. రవ్వ దొరకదు ఏమీ దొరకవు. అంతా పెద్దవారు పంచుకుంటారు. ఇవన్నీ కూడ చూడాలని చెబుతూ యింతటితో ముగిస్తున్నాను.

శ్రీ కె. నరసయ్య (పాలకొండ) :—అధ్యక్షా, గౌరవనీయులైన ముఖ్య మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన సమాజాభివృద్ధి డిమాండును నేను హృదయపూర్వకంగా బలపరుస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, అసలు పంచాయితీ రాజ్ అన్నది మన దేశంలో అనాదిగా వున్నది. మహా పురుషులు—అశోకుడు మరి కొంతమంది కూడా, తమ యావత్ సామ్రాజ్యాన్ని ధారపోసి, కడకు పంచాయితీ రాజ్‌పైనే స్వర్ణయుగంగా, మన దేశంలో పరిపాలకులుగా పేరు పడ్డారు మహాత్మాగాంధీగారు కూడా అదే నిర్వచించారు. నీతి, నిజాయితీ, సత్యం, సంఘశ్రేయస్సు యీ నాలుగు దృష్టిలో పెట్టుకుని చేసినప్పుడే యీ పంచాయితీ రాజ్ యిక్కడ ఉంటుంది. పంచాయితీ రాజ్ చాలా అవసరం. అది లేనిదే ప్రభుత్వం—అది డెమొక్రసీయా, బురోక్రసీయా ? లేక డిక్టేటర్‌షిప్పా ? అని అనిపిస్తుంది. అందువలన, దీనికి నీతి నిజాయితీ, సత్యం, సంఘశ్రేయస్సు యివి ప్రధానం. ఒక ముఖ్య విషయం చెప్పాలి—నీతి నిజాయితీ లేకుండా ఎక్కడైనా వ్యవహారం జరుగుతూ వుంటే, ముందు క్రిటిసైజ్ చేయకుండా, ముందు దానిని ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురావాలి, సమర్థులైన మన ప్రభుత్వాధినేత, మన ముఖ్యమంత్రిగారు దానిని సర్దుబాటు చేస్తారు. అలా చేయకపోతే అప్పుడు క్రిటిసైజ్ చేయవచ్చును. యీనాడు మన ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రజానాయకుడు, పరిపాలనాదక్షుడు, నీతి నిజాయితీ పరుడు, వారితో వున్న సహచరులలోకూడ అటువంటివారే కొంతమంది ఉన్నారు. వారు యీ పంచాయితీ రాజ్ విధానాన్ని స్టడీ చేసి, ఒక కొత్త విధానాన్ని ప్రవేశపెడుతున్నారు. యిది ఒక చరిత్రాత్మకమైనది. సమితి ప్రెసిడెంటుగాని, సర్‌పంచ్‌గాని, ప్రజల అభిప్రాయంతో వస్తారనడం, యిది చాలా అవసరమైనది అయితే, కొద్దిగా దీని కంట్రోలు కలెక్టరుకు, గవర్నమెంటు వారికి కూడా వుండవలసిన అవసరం వుంది. ఎందుకంటే ఏదైనా అవకతవకలు జరిగినప్పుడు, మెంబర్సుకు అట్టే అవకాశం లేదు కాబట్టి దానిపైన కంట్రోలు అక్కడ వుండే కలెక్టరుకు, తరువాత గవర్నమెంటుకు వుంటే బాగుంటుంది. అలాగే, వారు

సోషల్ వెల్ ఫేర్ విషయం జాగ్రత్తగా ఆలోచించి, పంచాయితీ రాజ్ నుంచి 15 పర్సెంట్ వెంటనే డైవర్ట్ చేసి సోషల్ వెల్ ఫేర్ కు యివ్వడం జరిగింది అయితే సోషల్ వెల్ ఫేర్ అనేది పంచాయితీ రాజ్ క్రింద వున్నది దానిని పంచాయితీ రాజ్ నుంచి తప్పించి కలెక్టరు కంట్రోలు క్రింద పెడితే బాగుంటుంది. ఆ విధంగా దానిని కలెక్టరుకు అప్పగించాలని వినయపూర్వకంగా మనవి చేస్తున్నాను.

యింక, హరిజనులకు యిచ్చే దానిని కూడా, నూతులు త్రవ్వడంగాని, యితరత్రా కార్యక్రమాలకు సంబంధించి హరిజనులకు యిచ్చేది కలెక్టరు ద్వారా పంపిణీ కావలసిన అవసరమున్నది. అన్ టచబులిటీ వుంది. దానిని రూపు మాపాలంటే అన్ టచబులిటీ—అఫెండర్స్ యాక్టులో ఒక క్లాజు పెట్టి. అక్కడ వుండే కాఫీ హోటల్సులోనికి గాని, దేవాలయాలలోనికి గాని వెళ్ళనివ్వకపోతే ఆ సర్ పంచ్ ను, పంచాయితీ మెంబర్సును బాధ్యులైన వారిని రిమూవ్ చేసేట్లుగా ఒక క్లాజు అందులో యింక్లూడ్ చేసినప్పుడే బాగుంటుంది. ఆ విధంగా యింక్లూడ్ చేయవలసినదిగా కోరుతూ, యీ అవకాశం యిచ్చినందుకు తమకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ యింతటితో విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ ఆర్. నరసింహారామయ్య (హసనపర్తి) :— అధ్యక్షా, ఈ కమ్యూనిటీ డెవలప్ మెంట్ డిమాండును బలపరుస్తూ నేను కొన్ని సూచనలు చేయదలుచుకున్నాను. ఈ రోజున యీ పంచాయితీరాజ్ లో యీ సమాజం అనుకున్నంత కాకపోయినప్పటికి, కొంతవరకు అభివృద్ధి అయిందని భావించేవారిలో నేను ఒకడిని కాని యీ పంచాయితీ పరిపాలనలో కొంతవరకు సవరణ చేయాలి. అదేమంటే- విలేజ్ లెవెల్ లో సర్ పంచ్ వున్నప్పుడు-యీ విలేజ్ ఆఫీసర్సు ఒక దిక్కు, గ్రామ పంచాయతీ సర్ పంచ్ మరొక దిక్కు యీ విధంగా రెండు పరిపాలనలు అవుతున్నాయి. అట్లాగాకుండా, మొత్తం గ్రామ పరిపాలన పంచాయితీ బోర్డు స్వాధీనంలో వుండి, అందరికీ తెలిసేటట్లుగా చేయాలి అదేమంటే-గ్రామాలలో ఎంత విస్తీర్ణం వున్నది? ఎంత సాగు అవుతున్నది? ఎంత బంజరు భూమి వున్నది? అనేది సర్ పంచ్ కు తెలియకుండా, గ్రామ ప్రజలకు తెలియకుండా గ్రామ పరిపాలనకు తెలియకుండాపోతున్నది. అందువలన, విలేజ్ ఆఫీసర్ పట్వారీ సర్ పంచ్ వీరిద్దరి పరిస్థితి మార్పు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. మా వరంగల్లు జిల్లాకు సంబంధించిన విషయాలు కొన్ని మీద్వారా ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువస్తాను. ఈనాడు మార్క్సిస్టుపార్టీ పేరుతో కమ్యూనిస్టులు చేసే అరాచకాలు ఎన్నో వున్నాయి. ఎన్నో దారుణ కృత్యాలు చేస్తున్నారు వరంగల్లు తాలూకా, కొమ్మాల గ్రామంలో ఒక కాంగ్రెసు కార్యకర్త ఒక మంచినీళ్ళ బావికి కాంట్రాక్టు తీసుకొని కట్టాడు, ఆ పేరు అతనికి దక్కుతుందనే బాధతో ఒక రాత్రి పోయి మార్క్సిస్టు కార్యకర్తలు నేలమట్టం చేశారు ఇలా అనేక డెవలప్ మెంట్ స్కీమ్స్-కాంగ్రెసు కార్యకర్తలకు పలుకుబడి లేకుండాచేయాలనే ఉద్దేశంతో కమ్యూనిస్టు మార్క్సిస్టు కార్యకర్తలు ఎన్నో క్రూరకృత్యాలు చేస్తున్నారు. మానుగొండ అనే గ్రామంలో ఒక హరిజనుడు మార్క్సిస్టు పార్టీలో చేరనంతమాత్రంచేత నాలుగువేల విలువ చేసే ధాన్యం నాశనంచేశారు. ఒక గొల్లవానిని మా పార్టీలో చేరమని బెదిరించి, చేరకపోతే రాత్రిపూట అతని మేకలు దొంగిలించి అనేకరకాలుగా నష్టం కలుగజేశారు.

12.50 p.m. ఇదేవిధంగా చొప్పకట్లెలు కాలబెట్టారు. ఇండ్లు ధ్వంసం చేస్తున్నారు. ఈ మార్క్సిస్టులు అభివృద్ధికాముకులం అని చెప్పుకుంటూ గ్రామాలలో విచ్చల విడిగా వీరవిహారం చేస్తూ దౌర్జన్యకాండలు సాగిస్తూ ప్రజల జీవితాలకు భంగం కలుగజేస్తున్నారు గనుక ప్రభుత్వం తగు చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఒక సీనియరు అధికారిని, ఒక ఉన్నత సంఘాన్ని వేసి మార్క్సిస్టు పార్టీ చేస్తున్న దౌర్జన్యాలమీద వెంటనే ఎంక్వయిరీ పెట్టించి కఠినమైన చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. గ్రామ పరిపాలనలో కో-ఆపరేటివ్ సంస్థ వున్నది. హరిజనులకు ఆస్థిపాస్థులుండవు తాకట్టుమీద ఋణాలు తెచ్చుకోడానికి. కాబట్టి వారికి వ్యక్తిగత ఋణాలు యిచ్చి వారి అభివృద్ధికోసం పూనుకోవాలని కోరుతున్నాను.

పంచాయితీ సమితులలో, జిల్లా పరిషత్తులలో కో-ఆప్షనుకు రెండుజనరలు సీట్సు, రెండు లేడీ సీట్సు వుంటాయి. జనరల్ సీట్సు రెండు అనేది తీసేసి లేడీస్‌కు రెండు, హరిజనులకు రెండు రిజర్వు సీట్సు వుంచితే బాగుంటుంది. గ్రామ పంచాయతీ పరిపాలనను పటిష్టం చేయకపోతే పల్లెటూళ్ళలో యీ నాటికీ లపలన న్యాయం జరగదని చెబుతూ నేను యింతటితో విరమిస్తున్నాను.

(Mr. Speaker in the Chair)

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—అధ్యక్షా, పంచాయతిరాజ్‌లో ఎక్స్‌పర్టు శ్రీ వెంగళరావుగారు. ఈ విషయాన్ని కాచి వడబోసి జీర్ణించుకున్న వ్యక్తి, జిల్లాపరిషత్తు అధ్యక్షుడుగా చాలాకాలం పనిచేసిన వ్యక్తి ఆయన. ఈ పంచాయతిరాజ్‌లో వున్న లోటుపాట్లన్నిటినీ వారు మనసుకు తెచ్చుకొని ఉన్న లోట్లను అతి త్వరలో అవలీలగా సవరించగలరనే నమ్మకం వున్నది. ఈ పంచాయతిరాజ్ వల్ల ప్రజలకు ఏలాంటి ఉపయోగము కలుగలేదని చాలామంది పెద్దలు ఒక అభిప్రాయం వెలిబుచ్చారు. దానితో నేను ఏకీభవించలేను. పంచాయితీరాజ్ వచ్చిన తరువాత పరిపాలనాయంత్రాంగం గ్రామస్థుని గుమ్మంముందుకు వచ్చింది అని తప్పకుండా చెప్పితీరాలి. జిల్లా కలెక్టరు దగ్గరకు, ఇంతకుముందు ఒక సామాన్య మానవుడు పోవాలంటే, కష్టమయ్యేది. అధికార వికేంద్రీకరణ జరిగిన తరువాత గ్రామస్థుడు ధైర్యంగా జిల్లాకలెక్టరు, సబ్ కలెక్టరు, తహశీల్దారు, బి.డి.ఒ. మున్నగు అధికారుల దగ్గరకు నేరుగా వెళ్ళి తన కష్టసుఖాలను చెప్పుకొనే అవకాశం లభించింది. అధికారులతో సన్నిహిత సంబంధములు పెరిగాయి. తమకున్న కష్టాలను ఆయా ప్రాంతాలలోనే తీర్చుకోడానికి అవకాశం కూడా లభించింది. అయితే, ఇందులో లోపాలు లేవనీ నేను అనను. ఉన్నలోపాలను ముఖ్యమంత్రి గారు తప్పకుండా అతి త్వరలోనే పరిహారేయాలని కూడా కోరుతున్నాను. కమ్యూనిటీ డెవలప్‌మెంటు క్రింద హెడ్ క్వార్టర్సు గురించి-సి. డి. హెడ్ క్రింద రిలీజు వస్తోంది. జీతాలకు మాత్రమే దానిని వినియోగించుకోవాలి. అది జీతాలకు చాలనేచాలదు. జనరల్ ఫండ్సు నుంచి భరించాలి. జనరలు ఫండ్సునుంచి ప్రతి సంవత్సరం భరించుకుంటూ వచ్చిన తరువాత దాదాపు కొన్నిలక్షల రూపాయలను ప్రభుత్వం యీ సి. డి. హెడ్ క్వార్టర్స్ గురించి రీయింబర్స్ చేయవలసిన అవసరమున్నది. ప్రభుత్వం యింతవరకూ ఏ ఒక్క సంవత్సరానికి కూడా రీయింబర్సు చేయలేదు.

అందువల్లనే సమితులు యీనాడు దివాళా అయిపోయాయని నేను ముఖ్యంగా మనవిచేస్తున్నాను. సి.డి. హెడ్ క్వార్టర్సు వేసుతో ఏసమితిలో ఎన్నిలక్షల రూపాయలు జనరల్ ఫండ్సునుంచి వినియోగించారో అదంతా రీయింబర్సుచేసే మార్గం అన్వేషించాలి. సి.డి. గ్రాంట్సు సమితులకు యివ్వాలని కోరుతున్నాను. పాఠశాలల భవన నిర్మాణానికి సి.డి. గ్రాంట్సు మీద బాన్ పెట్టారు. ఆ బాన్‌ను లిఫ్ట్ చేస్తే బాగుంటుంది. కొంతమంది పాఠశాలల భవనాలు కట్టుకుంటారు, మరొకటో కట్టుకుంటారు, దానిమీద నిషేధం పెట్టకుండా సమితులకు అప్పజెప్పడం మేలని చెబుతున్నాను. సమితి కార్యాలయ భవనాలు హైకోర్టు స్టేలవల్ల నిలిచిపోయాయి, గ్రాంట్సు రిలీజు అయివుండి కూడా, స్టే వేకేట్ అయినా కట్టుకోలేని పరిస్థితి వచ్చింది. ఇటీవల బాన్ ఉన్నది. మళ్లా లిఫ్ట్ చేశారు. కానీ పదేండ్లనాడు తయారుచేసిన ప్లాను ప్రకారం కాట్టాలంటే యిప్పుడు ఎనిమిది వేల రూపాయలైనా హెచ్చుగా కావలసివస్తుంది. అదే సైపు, అదే డిజైనులతో కట్టుకోవాలంటే జనరలు ఫండ్సు నుంచి చాలదు. అందువల్ల అసపూర్ణంగా నిలిచిపోయిన సమితి బిల్డింగ్స్ కానీ కట్టవలసిన భవనాలుకానీ కట్టుకొడానికి అనుమతి యిస్తూ—రివైజ్డ్ ఎస్టిమేట్సు ఆమోదించే ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. అట్లా యివ్వడానికి వీలుకాదు అంటే రెడ్యూస్డ్ ప్లాను అయినా తయారుచేసి అధిక వ్యయం లేకుండా కట్టుకోడానికి సదుపాయం వుంటే అన్వేషించాలని కోరుతున్నాను.

రూరల్ మాన్‌పవర్ ప్రోగ్రాం క్రింద అనేక రోడ్సు—మట్టి రోడ్సు నిర్మించుకున్నాము. పది సంవత్సరాల క్రిందట—అవన్నీ అసంపూర్ణంగా ఉన్నాయి. వాటిని అప్‌గ్రేడ్ చేసుకోలేకపోయాము, మెటల్ వేసుకోలేకపోయాము, గత మూడు సంవత్సరాలుగా క్రాష్ ప్రోగ్రాం క్రింద వేసుకున్న మట్టి రోడ్సు వున్నాయి. వాటిని అప్‌గ్రేడ్ చేయలేదు. ఫామిన్ వర్క్సు వచ్చినప్పుడు అసంపూర్ణంగా వున్న రోడ్సు, స్పిల్లోవర్ వర్క్సు పూర్తి చేసుకోకుండా క్రొత్త రోడ్డులు వేయడం జరుగుతోంది. ఇట్లాగే జరుగుతూ వుంటే మొత్తం అన్నీ మట్టి రోడ్డులే అవుతాయి. ఫామిన్ గ్రాంటు ఎప్పుడు వచ్చినా, క్రాష్ ప్రోగ్రాముల క్రింద ఫర్దర్ రిలీజులు వచ్చినా, కేంద్ర ప్రభుత్వం ఎక్స్‌టెండు చేసినా, రూరల్ మాన్‌పవర్ ప్రోగ్రాం పునరుద్ధరించినా యీ స్పిల్లోవర్ వర్క్సుకు ప్రాధాన్యం యిచ్చి రోడ్సు పూర్తి చేసుకుంటే తప్ప—మనం యిప్పుడు కాలిబాటలను కూడా పాడుచేసుకొని మట్టి రోడ్సు వేసుకొని వున్నాము, వర్షాకాలం వస్తే అవి దిగబడిపోయే పరిస్థితి ఉన్నది. ఆ రోడ్సు అన్నిటినీ మెటల్ చేసుకోవాలి.

నెల్లూరు జిల్లాకు సంబంధించి ఒక సంఘటన జరిగింది. పార్థసారథిగారు జిల్లా కలెక్టరుగా వుండగా, ఎక్జిక్యూటివు ఇంజనీరు, కలెక్టరు నోటి మాటలతో కొన్ని పనులు చేయించారు. 7 లక్షల రూపాయల బకాయిలు నిలిచిపోయాయి, ఆ కాంట్రాక్టరులు ఆఫీసుల చుట్టూ తిరుగుతున్నారు. ఇందులో అధికారులదీ, కాంట్రాక్టరులదీ కూడా తప్పే. నోటతో చెప్పడం, వారు పనులు చేయడం జరిగిపోయింది. కాగితం లేకుండా, ఉత్తరువు లేకుండా—7 లక్షల రూపాయలకు ఎక్సెస్ బిల్సు నిలిచిపోయి వున్నాయి. ఏ చర్య తీసుకోవాలో తీసుకొని ఏ విధంగానైనా యీ సమస్యను పరిష్కరించాలని ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

పంచాయతీ కార్యాలయ భవనాలు నిర్మించడానికి మాచింగ్ గ్రాంటులు జిల్లా పరిషత్తులకు యిస్తున్నారు. ఆ విధంగా కాకుండా నేరుగా పంచాయతీలకి పంచాయతీ సమితులకే యిస్తే బాగుంటుంది. లేకపోతే పెద్ద నోరులేనివారికి ముట్టడానికి అవకాశం లేకుండా పోతున్నది. అందువల్ల యీ మాచింగ్ గ్రాంట్సు కూడా వికేంద్రీకరణ పద్ధతి ద్వారా పంచాయతీలకూ, సమితులకూ నేరుగా యిస్తే క్రింది స్థాయిలో ముట్టుతుంది, ఉపయోగంగా వుంటుంది అని మనవిచేస్తున్నాను. సోషల్ వెల్ఫేరు, ఉమన్ వెల్ఫేరు, ట్రైబల్ వెల్ఫేరు—వీటికి జనరల్ ఫండ్సు నుంచి సమితి జిల్లా పరిషత్తు పర్సంటేజస్ ప్రకారం వెచ్చించాలి. తప్పకుండా యిన్‌సిస్ట్ చేసి ఆ పని చేసి తీరాలి. ఎక్యూములేటెడ్ ఫండ్సు వున్నా యిప్పటికైనా వారి అభివృద్ధికి కేటాయించడం చాలా అవసరమని మనవిచేస్తున్నాను. బి.డి.ఓ లు టీచర్సును త్రిప్పుకుంటూ, వారి సర్వీసెస్ రెగ్యులరైజు చేయకుండా వారిని వేధిస్తున్నారు. ఇటువంటి సమితులు చాలా వున్నాయి. ఇటువంటి బి. డి. ఓ.ల పైన ప్రభుత్వం కఠిన చర్యలు తీసుకుంటే తప్ప ఆ ఉపాధ్యాయులకు మోక్షం లేదని మనవిచేస్తున్నాను. మొన్న జిల్లా కాన్ఫరెన్సు జరిగినప్పుడు ముఖ్యమంత్రి గారు ఒక విషయం ఆమోదించారు. హాస్పిటల్సుకు సంబంధించి సమితులకు భారంగా ఉంటున్నది, జిల్లా పరిషత్తులకు ట్రాన్సఫర్ చేస్తే బాగుండేది.... ఆయుర్వేద ఆస్పత్రులు కూడా ఉన్నాయి. ఎల్. ఎఫ్. డిస్పెన్సరీస్ ఉన్నాయి. ఎం. బి., బి. ఎస్. డాక్టరు పని చేస్తున్న అల్లోపతిక్ డిస్పెన్సరీలను సమితుల మీద వదలడం చాలా ఘోరమైన విషయం. సిబ్బంది జీతాలు లేక అల్లాడుతున్నారు. డాక్టరు, ఎం. బి., బి. ఎస్., గెజిటెడ్ ఆఫీసరు కాబట్టి తన జీతం తాను డ్రా చేసుకొంటున్నాడు ట్రెజరీనుంచి. కాంపౌండరు, మెడికల్ అసిస్టెంటు జీతాలు లేక అల్లాడుతున్నారు. కాబట్టి అల్లోపతిక్ డిస్పెన్సరీస్ అయినా ప్రభుత్వం వెంటనే తీసుకొని మెయిన్టెయిన్ చేస్తే బాగుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను పంచాయతిరాజ్ శాఖలో సిమెంటు లేక నిలిచిపోయిన పనులు ఉన్నాయి. డబ్బు వుండి కూడా సిమెంటు లేక నిలిచిపోయిన కార్యక్రమాలున్నాయి ఏయే జిల్లాలలో కేవలం సిమెంటు కొరతవల్ల పనులు నిలిచిపోయాయో చూచి, వాటిని సిమెంటు సరఫరా చేసి పూర్తి చేయించాలి. ఎల్. ఐ. సి. నుంచి లోన్ అసిస్టెన్సు ప్రోగ్రాం క్రింద ప్రొటెక్టెడ్ వాటర్ సప్లయి స్కీము యీ సంవత్సరం టేకప్ చేశారు. పూర్తిగా హరిజనులున్నచోట్ల డిపాజిట్లు యిన్‌సిస్ట్ చేస్తే వారు కట్టలేరు. పంచాయతీలు ఆ రకంగా వెనుకబడి వున్నాయి కాబట్టి లోను తీసుకొని కట్టే పరిస్థితికూడా లేదు. ముఖ్యమంత్రిగారు దీనిని ప్రత్యేకంగా ఆలోచించాలని మరొక

1.00 p. m. సారి విజ్ఞప్తిచేస్తున్నాను. సూళూరుపేట పంచాయతీ 70-80 వేల డిపాజిటు కట్టి నప్పటికి మొదటి ప్రిఫరెన్సుఇవ్వకుండా, ఫస్ట్ ఫేజ్‌లో తీసుకోకుండా పొరపాటు జరిగినట్లు ఉంది. ముఖ్యమంత్రిగారు ఆదేశించడంకూడా జరిగింది. కనుక దీనిని వెంటనే తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను రక్షిత నీటి సరఫరా పథకాలు, ఎల్. ఐ. సి.లోన్ సహాయం క్రింద జరిగేవి కాకుండా అంతకుముందు గ్రామీణ నీటి సరఫరా స్కీముసహాయం క్రింద కాని మరొక విధంగా కాని తీసుకుని స్పిలోవర్‌గా ఉండి అసంపూర్ణంగా ఉండిపోయినవి అనేకం ఉన్నాయి. వాటికి లోన్ సహాయం ఎల్.ఐ.సి ఇవ్వడం లేదు. వాటిని ఏ గ్రాంటు క్రింద కాని ఆర్. డబ్ల్యు. ఎస్ క్రింద కాని

తీసుకుని పూర్తి చేయకపోతే మనం పెట్టిన పెట్టుబడి వృథా ఐపోతుంది కాని ఫలితాలు గ్రామీణ ప్రజానీకానికి దక్కవని చెబుతున్నాను. స్పిల్ ఓవర్ గా ఉండిపోయిన బావులు అనేకం ఉన్నాయి. పైవరకు కట్టినవి కావు. నీటి మట్టం వరకు ఉంటాయి. పశువులు, పిల్లలు పడిపోతూంటారు. అనేక ప్రమాదాలు కూడా జరుగుతూంటాయి. వీటిని వెంటనే పూర్తి చేయవలసిన అవసరం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. స్పెషల్ మైనర్ ఇరిగేషన్ ప్రోగ్రాంకు ఎంతైనా ప్రాముఖ్యత ఉంది. Restoration of abandoned tanks, formation of new tanks special M. I. Scheme క్రిందకు వస్తాయి. Maintenance & repairs దీని క్రిందకురాదు. వీటికి ఎస్టిమేట్లు తయారు కావాలంటే సంవత్సరాలు పడుతోంది. 25 ఎకరాలలోపు ఆయకట్టు ఐతే ఎస్టిమేటు పంచాయితీరాజ్ ఇంజనీరింగు స్టాఫ్ తయారు చేస్తారు. ఆ పైన ఉంటే పి. డబ్ల్యు. డిపార్టుమెంటు తయారు చేస్తుంది. పి డబ్ల్యు. ఇంజనీర్లు పి. డబ్లు వర్క్సుకు ఎక్కువ ప్రిఫెరెన్సు ఇస్తారు కాని ఈ కార్యక్రమానికి ప్రాముఖ్యం ఇవ్వడం లేదు. ఎస్ ఇ. లెవల్ కు పోయిన ఎస్టిమేట్లు కూడా తిరిగి వస్తున్నాయి. ఏదో క్వైరీ పడి ఎస్టిమేట్లు తయారైనవి కూడా మంజూరు కాకుండా ఉంటున్నాయి. ఈ special minor irrigation programme కు restoration of abandoned tanks, formation of new tanks ప్రత్యేక ప్రాధాన్యం ఇచ్చి శ్రద్ధ చూపించాలని కోరుతున్నాను. మైనర్ ఇరిగేషన్ కు ఎకరానికి రు 3 లు ఉంది ఈ సంవత్సరం రు 6 లకు పెంచిఉండవచ్చును. పి.డబ్ల్యుకు పెంచారు. అది మైనర్ ఇరిగేషన్ కుకూడా వర్తిస్తుందో లేదో తెలియదు. వర్తింపచేట్లు చూడాలని కోరుతున్నాను. బి.డి.వో. కాని ఉపాధ్యాయులు ఇతర సిబ్బంది కృషి చేయనందువల్లనో, ప్రభుత్వం ఇచ్చిన విరాళం ముట్టనందువల్లనో గ్రామాలనుంచి విరాళం రానందువల్లనో కేర్ మిడ్ డే మిల్స్ పథకం స్తంభించి పోయింది దానిని పునరుద్ధరించే కార్యక్రమం ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. 15 శాతం ఆదాయం హరిజనులకు కేటాయించవలసి ఉంది. కమ్యూనిటీ ఇరిగేషన్ వెల్స్ కు ప్రాధాన్యం ఇవ్వగలిగితే ఎంతో సమంజసంగా ఉంటుంది. హరిజనుల ఆర్థికాభివృద్ధికి కూడా తోడ్పడిన వారం అవుతాము. రిగ్స్ వల్ల బావులు కొన్ని చోట్లనే వీలుంటుంది, గట్టి నేల కాకపోతే సూట్ కాదు, గట్టి నేల ఐతేనే రిగ్ దిగుతుంది, కాని మెత్తటి నేలలో దిగడం లేదు. కోస్టల్ బెల్ట్ లోను సముద్ర ప్రాంతంలోను రిగ్స్ పనిచేయడం లేదు. అందుకు ఉపయోగపడేది ప్రత్యేకంగా తెప్పించి చేస్తే తప్ప సముద్ర ప్రాంతంలో హరిజనులు, గిరిజనులున్న చోట్ల ఇప్పటికి కుంటలలో నీళ్లు త్రాగుతున్నారు. బావులు పడవు. లోతుగా వెడితే తప్ప మంచి నీళ్లు పడతాయో లేదో తెలియదు. మామూలు రిగ్స్ పనికిరాకుండా ఉన్నాయి. ప్రత్యేకంగా తెప్పించి ఐనా కోస్టల్ బెల్ట్ లో మంచి నీళ్ల సదుపాయం కలిగించాలని కోరుతున్నాను. ఎక్స్ జమీందారి, ఎక్స్ శ్రోత్రియం, ఎక్స్ ఈనాం గ్రామాలలో మైనర్ ఇరిగేషన్ వసతులున్నాయి. వాటిని పబ్లిక్ వర్క్స్ శాఖ కాని సమితులు కాని తీసుకోవు. ఎందుకో అర్థం కాదు, ఆయకట్టు దామాషాను బట్టి 200 ఎకరాలు లోపల ఉంటే సమితి తీసుకోవాలి, ఈనాం గ్రామాలలో కూడా వీటిని ప్రభుత్వం చూడనందువల్ల చెరువులు పాడుపడి ఆయకట్టు సెంటు కూడా

పొందలేకుండా తయారైనది. వాటిని వెంటనే ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకొని ఆయకట్టు ప్రకారం సమితులకు కాని పి.డబ్ల్యుకు కాని హాండోవర్ చేయాలని కోరుతున్నాను. ఎక్స్ జిల్లా బోర్డు రోడ్లకు స్పెషల్ మెయింటెనెన్స్ గ్రాంటు ఇస్తున్నారు. సమితి నుంచి కొన్ని రోడ్లు తీసుకోవాలంటే జిల్లా పరిషత్తులు నిరాకరిస్తున్నాయి. ఇదివరకు 30 న.పై లుంటే గ్రాంటును ఇప్పుడు 20 పైసలు జిల్లా పరిషత్తుకు 10 పైసలు పంచాయతీ సమితికి ఇస్తున్నారు, దీనినుంచి మెయింటేన్ చేయాలన్నారు. క్రొత్త రోడ్లు కూడా తీసుకోవచ్చును అన్నారు, పాత రోడ్ల మెయింటెనెన్స్ లేనప్పుడు క్రొత్త రోడ్లను తీసుకునే ప్రశ్న ఉదయించదు అందువల్ల దీనికి వేరే ఉపాయం కలిగించవలసి ఉంది. పంచాయతీలకు మాత్రమే ప్రత్యక్ష ఎన్నికలు న్యాయంగా ఉండవచ్చును కాని సమితి, జిల్లా పరిషత్తులకు సంబంధించి నేరుగా ఎన్నికలు అంటే చిన్న పని కాదు. చాలా ఖర్చుతో కూడిన కార్యక్రమం. ఆచరణయోగ్యం కాని కార్యక్రమం, ఈ దఫాకు ఉన్నది ఉన్నట్టుగానే ఇండైరక్ట్ గానే ఎన్నికలు సమితులకు పరిషత్తులకు పెట్టి పంచాయతీలకు మాత్రమే డైరక్ట్‌గా పెట్టడం మంచిదేమే అనిపిస్తున్నది. ట్రాన్స్ ఫర్స్ చేసే విషయంలో రెండు నెలలకు అధికారం ఇచ్చాం అంటున్నారు. రెండు నెలలు తరువాత మార్చేస్తాం అంటున్నారు మధ్యలో ఉపాధ్యాయులు నలిగి చచ్చి పోయే ప్రమాదం ఉంది. ఏదో కార్యక్రమానికి కట్టుబడి ఉండి ఖచ్చితమైన నిర్ణయానికి లోబడి సిబ్బందికి ఇబ్బందీ లేని కార్యక్రమం అమలు చేయాలని కోరుతున్నాము. సమితులలో ఉన్న జీపులు చాలా పాతబడిపోయాయి, కండెమ్న్ చేయవలసిన స్థితిలో ఉన్నాయి. వాటికి ఆక్షన్ పెట్టి వచ్చిన డబ్బును జనరల్ ఫండ్స్‌కు రెమిట్ చేస్తే బాగుంటుంది కాని ఆ జీపులు సమితి కార్యాలయం కాంపౌండులో ఊరికే పెట్టుకొని కూర్చోడం మంచిది కాదు. పంచాయతీ రాజ్ సంస్థలకు ఆర్థిక వనరులు అభివృద్ధి చేయవలసి ఉంది. అందుకు మార్గాలను అన్వేషించవలసి ఉంది. ఏ మార్గం అన్వేషించాలో ఆలోచించవలసి ఉంది. ఇంతకు ముందు వేసిన నరసింహాం గారి కమిటీ, వెంగళరావు గారి కమిటీల రిపోర్టులు ఉన్నాయి వాటిని క్రోడీకరించి ఒక నిర్ణయానికి వస్తే బాగుంటుంది, ఎన్నికలకు సంబంధించి ఈ చట్టంలో ఏ మార్పు చేయాలన్నా ఈ సమావేశంలోనే బిల్లు ప్రతిపాదించి జాయింటు సెలక్టు కమటీకి పంపవలసి ఉంటుంది. అంతేకాని ఎన్నికలకు ముందు హడావిడిగా చేయడం మంచిది కాదు, దీనిని క్షుణ్ణంగా ఆలోచించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. కేంద్ర ప్రభుత్వం సి.డి. గ్రాంటు ఇస్తున్నది, మనది పెద్ద రాష్ట్రాలలో ఒకటి కాబట్టి కేంద్ర ప్రభుత్వంపై వత్తిడి తెచ్చి ఈ సి.డి. గ్రాంటును ఎక్కువగా తెచ్చుకోవలసిన అవసరం ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. మంచి నీళ్లకు సంబందించి రూరల్ వాటర్ సప్లయి స్కీము క్రింద ట్రైబల్స్ వెల్ఫేర్ గ్రాంట్లు క్రింద సోషల్ వెల్ఫేరు క్రింద ఎల్.ఐ.సి. లోన్ సహాయం క్రింద అనేక రకాలుగా ఖర్చు చేస్తున్నాం ఐనప్పటికి మంచి నీళ్ల సమస్య పరిష్కారం కాలేదు. ఇప్పటికి 27 సంవత్సరాలుగా మంచి నీళ్ల సమస్యను పరిష్కరించలేకపోయాం. వెంటనే ఏదైన చర్య తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. నెల్లూరు జిల్లాలో సమితులలో హైబ్రిడ్ 8 హెచ్.బి. 4 విత్తనం పంచిపెట్టారు, అవి ఉపయోగంగా లేకపోయేటప్పటికి సమితులపై రైతులకు విశ్వాసం లేకుండా పోయింది. సమితుల వద్ద కొనే నాధుడు లేకుండా

పోతున్నాడు. ఈ విత్తనం ఎక్కడనుంచి సరఫరా ఐనదో విచారించాలని కోరుతున్నాను. ఈ విషయమై కఠినమైన చర్య తీసుకోవాలి సమితులలో ఫర్టిలైజర్ కార్డులు ఎక్కడా ఇష్యూ కాలేదు. అవి త్వరగా ఇష్యూ చేయించాలని కోరుతున్నాను. ఒకప్పుడు ఎస్.సి.ఓ గా ఉండే వారు ఇప్పుడు బి.డి.పి.ఆర్.వో ఐనారు ఆయనను అసిస్టెంటు బి.డి.వో అంటున్నారు. కాని సమితి కంట్రోలులో వారు లేరు. లాండ్ ఎక్విజిషన్ వారు చేయడం లేదు. అడిగే వారు లేకుండా పోయారు. వారు సమితుల కంట్రోలులో ఉండాలని చెప్పడం లేదు కాని వారిని తీసుకువెళ్లి జిల్లా సోషల్ వెల్ఫేరు ఆఫీసరు కంట్రోలులో పెట్టి లాండ్ ఎక్విజిషన్‌కు బాధ్యులుగా చేయండి. ఏ నెలలో వచ్చింది ఆ నెలలో డిస్పోజల్ అయ్యేట్లు చూడండి. లేకపోతే హరిజనులకు గిరిజనులకు ఇండ్లు ఇస్తామనడం కేవలం నినాదంగా మిగిలిపోతుంది. రెస్పాన్సిబిలిటి ఫిక్స్ చేయాలని కోరుతున్నాను.

పంచాయతిలకు సంబంధించిన ఫైనాన్షియల్ రిసోర్సెస్‌ను యింప్రూవ్ చేయాలి. కమ్యూనల్ పోరంబోక్స్ చాలా వున్నాయి. కమ్యూనల్ పర్పసెస్‌కు పోను మిగిలి ఉంటే, గ్రేజింగ్ పోరంబోకు, కొండ పోరంబోకు, కాటిల్‌స్టాండ్ పోరంబోకు, వీటిని పంచాయతి సమితి సాగు చేసుకుంటానంటే సాగు చేయించి దానివల్ల వచ్చే ఆదాయం పంచాయతికి జమ కట్టుకుంటే బాగుంటుంది. అటువంటిది పంచాయతి సమితి నిర్వహించలేనప్పుడు హరిజనులకు, గిరిజనులకు వీకర్ సెక్షన్స్‌కు ఉచితంగా అసైను చేస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. స్ట్రీట్ లైట్స్‌కు సంబంధించి టారిఫ్ పెంచారు. ఇప్పటికే పంచాయతుల ఆర్థిక పరిస్థితి బాగు లేదు. అటువంటప్పుడు స్ట్రీట్ లైట్స్‌కు విద్యుత్ రేటు పెంచడ న్యాయంకాదు. దానిని పునఃపరిశీలన చేయాలని కోరుతున్నాను. 1971-72 లో ఒక సంవత్సరం ప్రతి పంచాయతికి ఒక లక్ష రూపాయలు గ్రాంటు యిచ్చారు. ఏమైనా చేసుకోమని, హరిజనులకు, గిరిజనులకు, ఉపయోగించుకోమని, రోడ్సు వేసుకోమని, పాఠశాలలకు భవనాలు కట్టుకోమని యిచ్చారు. వెంగళరావుగారి హయాంలో ఒక్కొక్క పంచాయతికి ఒక లక్ష యిచ్చి ప్రొడక్టివిటీ స్కీమ్సుకి ఖర్చుపెట్టమనండి. ఈ మధ్య సమితులకు చేసే కార్యక్రమమే లేకుండా పోయింది. ఏదో జీతాలు తీసుకుని కూర్చోవడంతప్ప చేసే కార్యక్రమం లేదు. కాబట్టి కాస్త పునర్జీవనం కల్పించడానికి ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. కావలి తాలూకాలో అన్నవరం పంచాయతి సర్పంచ్‌మీద నో కాన్ఫిడెన్సు పెట్టారు. ఒక మెంబరు మూడు మీటింగులకు రాకపోతే డిస్‌క్వాలిఫికేషన్ అయే సందర్భంలో నోటీసు సర్వ్ కాలేదని అది డిస్‌క్వాలిఫికేషన్ కాదని హైకోర్టుకు పోయి స్టే తెచ్చుకున్నాడు. తరువాత నో కాన్ఫిడెన్సు పెట్టే తీరు ఉండాలి. అట్లా పెట్టకుండా ఆర్.డి.ఓ హైకోర్టుకు వచ్చి ఫైల్ చేయించారు. ఒక పార్టీతో చేతులు కలిపి అధికారులు ఈ విధముగా రాజకీయాలలో పాల్గొని హైకోర్టు జడ్జిమెంటుకు భిన్నంగా గవర్నమెంటుకు తెలియకుండా ఫైలు చేయడం ఘోరమైన విషయం. దీనిమీద విచారణ జరపాలని న్యాయం కలుగచేయాలని కోరుతూ శలవు తీసుకుంటున్నాను. 1.10 p.m.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—అధ్యక్షా. పంచాయత్ రాజ్, కమ్యూనిటీ డెవలప్ మెంటు డిమాండు మీద ఈ రోజు గౌరవ సభ్యులు సుమారు 23 మంది వరకు మాట్లాడారు. చాలమంది నిశితమైన విమర్శ చేశారు. దీనిలో వెనుక ఒకటి రెండు పర్యాయములు సమితి అధ్యక్షులుగా అధికారం అనుభవించినవారు కూడా శాసనసభ్యులుగా వచ్చి దానిని గట్టిగా విమర్శించినారు. ఎవరు ఏమి విమర్శించినా మంచి, చెడు, కూడా ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంది. తమకు తెలుసును, నాకు పంచాయత్ రాజ్ లో కాస్తో కూస్తో అనుభవం ఉంది. కొంతమంది యిప్పుడు చెప్పారు. అసలు పంచాయత్ రాజ వ్యవస్థ ఏమీ చేయలేదు. వీటిని ఎంత తొందరగా తీసివేస్తే అంత మంచిదని చెప్పారు. కాని నేను అంగీకరించలేను. ఏమీ చేయలేదని చెబితే మాత్రం సరియైనది కాదని చెబుతున్నాను. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో కాస్తో కూస్తో ఎవరైనా చేశారంటే ఇదే చేసిందని చెప్పాలి. పంచాయత్ రాజ్ వ్యవస్థ ఎట్లా తీసుకువచ్చామనేది మొదటినుంచి మీకు దీనితో సంబంధం ఉంది, నాకు కూడా ఉంది. 1953 సంవత్సరంలో ఆ నాడు ప్రధానమంత్రిగా ఉండిన పండిత జవహర్లాల్ నెహ్రూగారి హాయాంలో ఎస్. కే. డే. ఉండేవారు. పంచాయత్ రాజ్ వ్యవస్థ కమ్యూనిటీ డెవలప్ మెంటు ప్రోగ్రాం దేశం మొత్తంమీద ఒక్కొక్క జిల్లాలో ఒక బ్లాకు తీసుకుని డివైడుచేసి-ఎందుకు చెబుతున్నానంటే చాలమందికి చరిత్ర తెలియదు. ఎట్లా ఎగ్జిస్టెన్సులోకి వచ్చిందో—ఆ నాడు చేస్తే మనం అంతాకూడా వెంటనే తహసీల్దార్లు, డిప్యూటీ కలెక్టర్లు అధికారంలో ఉండి అధికారులు చేస్తున్నారు తప్ప నాన్-అఫీషియల్స్ కి దీని పార్టిసిపేషన్ లేదు. ప్రజలకు సంబంధం లేదు. ఎంతవరకు పబ్లిక్ ను యిన్ వాల్వ్ చేయమో అంతవరకు సక్సెస్ ఫుల్ కాదని వాదించాము. అప్పుడు అది పండిత జవహర్లాల్ నెహ్రూవరకు వెళ్ళింది. ఇది కంప్లీటుగా అఫీషియల్ యంత్రాంగం చేస్తున్నది, దీనిలో ప్రజల పార్టిసిపేషన్ గాని నాన్ అఫీషియల్స్ పార్టిసిపేషన్ గాని లేదు. యిది బాగులేదు మనం దీనిని చేయాలన్నప్పుడు ప్రధానమంత్రిగా ఉన్నటటువంటి పండిత నెహ్రూగారు బల్వంత రాయి మెహతాగారి అధ్యక్షతన ఒక కమిటీవేసి పంచాయత్ రాజ్ వ్యవస్థలో అధికారులదే కాకుండా ఏ రకంగా నాన్-అఫీషియల్స్ పార్టిసిపేషన్ ఉండాలో చెప్పవలసిందనగా బల్వంతరాయి మెహతా కమిటీ రిపోర్టు వచ్చింది దానిని బేస్ గా చేసి పంచాయత్ రాజ్ వ్యవస్థను స్థాపించడానికి కావలసిన బిల్లును ఏ రాష్ట్రానికి ఆ రాష్ట్రం కావలసిన బిల్లు తయారుచేసుకోనవలసిందని చెప్పడం జరిగింది. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ఏర్పడిన తరువాత 1956 వ సంవత్సరంలో మన దగ్గర కూడా ఎక్స్ పెరిమెంటల్ గా యాడ్-హాక్ సమితులను జిల్లాకు ఒక సమితిని ఏర్పాటు చేసి సమితిని ప్రెసిడెంటులతో మెంబర్లుతో ఏర్పాటు చేస్తే చాలా మంది అధికారులు వ్యతిరేకించారు. కొంతమంది జిల్లా కలెక్టర్లు, ఏమి చేస్తారు ఈ నాన్-అఫీషియల్సు. సమితి ప్రెసిడెంటు ఏమి చేస్తాడు, ఆఫీసర్లును ఎట్లా కంట్రోలు చేస్తాడు. స్కూలు టీచర్లును ఎట్లా సెలెక్టు చేస్తాడు అనడం నేను విన్నాను. ఆ విధముగా అనిన రివిన్యూ బోర్డు మెంబర్లును కలెక్టర్లును నేను ఎరుగుదును. కాని ఒక సంవత్సరం ఎక్స్ పెరిమెంటు చేసిన తరువాత 1953 వ సంవత్సరంలో బిల్లు తీసుకుని వచ్చాము. తమకు తెలియనిది కాదు. మన రాష్ట్రంలో బిల్లు ప్రిపేరు అయినప్పుడు జిల్లా

అయినప్పుడు జిల్లాపరిషత్‌కు కలెక్టరు చైర్మెనుగా బిల్లు డ్రాఫ్టు అయినది. అప్పుడు మీరు పి. సి. సి. అధ్యక్షులు గాను నేను ఎగ్జిక్యూటివ్ మెంబరు గాను ఉండగా చర్చించాము. ప్రజాస్వామ్యంలో కలెక్టరు చైర్మెనుగా ఉండటం ఏమిటి ? నాన్-అఫీషియల్స్ ఉండకూడదా? రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి పదవి నిర్వహించగలిగిన వారు ఎం. ఎల్. ఏ. గా ఉండగలిగిన వారు అనధికారులు కాగా జిల్లా పరిషత్ చైర్మెనుగా పని చేయడానికి అనధికారులకు అర్హత లేదా అని వాదించిన వారిలో నేను కూడా ఒకడను. ప్రజాస్వామ్యంలో విశ్వాసం ఉంటే అనధికారులను పరిషత్తు అధ్యక్షులుగా పెట్టాలని వాదన చేసి బిల్లుకు అమెండుమెంటు తీసుకువచ్చి నాన్-అఫీషియల్‌ను జిల్లా పరిషత్ చైర్మెనుగా ఉంచాము. అనేక రాష్ట్రాలలో అనేక రకాలుగా ఉంది. కొన్ని రాష్ట్రాలలో త్రీ టయర్ సిస్టం, కొన్ని రాష్ట్రాలలో టూ టయర్ సిస్టం అవలంబించారు: మన రాష్ట్రంలో వయా మీడియాగా పెట్టాము. రాజస్థానులో మనకంటే ముందు అవలంబించారు. వేరే పద్ధతిలో చేశారు. మనం ఏమి చేశామంటే పూర్తిగా అధికారులు, అనధికారులు కాకుండా యిద్దరిని కలిపి చేస్తే కోఆర్డినేషన్ వస్తుందనే ఉద్దేశ్యంతో జిల్లా కలెక్టరును స్టాండింగు కమిటీ చైర్మెనుగా చేస్తే ఆజిల్లాలో ఉన్నటువంటి ఆఫీసర్సును కంట్రోలు చేయగలుగుతాడు, జిల్లా పరిషత్ అధ్యక్షులుగా నాన్ అఫీషియల్‌ను పెడితే బెస్ట్ కోఆర్డినేషన్ వస్తుందనే ఉద్దేశ్యంతో మన రాష్ట్రంలో ఆ సిస్టం పెట్టాము.

ఇది మన దగ్గర బాగా పని చేసినదని సగర్వముగా మనవిచేస్తున్నాను. మిషనరీ జీల్‌తో పని చేశాము. ఏ బల్వంతరాయి మెహతా అయితే ఈ రిపోర్టును వ్రాశారో వారు గుజరాత్‌కి ముఖ్యమంత్రిగా వున్నపుడు మన రాష్ట్రమునకు ఒక టీమును పంపించడము, వారు ఇక్కడ పని చేసే తీరును చూసిన తరువాత వారి చట్టాన్ని మార్చుకొనడము జరిగింది. మొదట మంచి ఉద్దేశ్యముతోనే వీటిని చేశాము. బాగానే నడిచినవి. వారు చెప్పినట్లుగా కొన్ని రాజకీయాలు వచ్చినవి. స్వార్థం వచ్చింది. తప్పు చేసినవారు వున్నారు. లేరని అనడము లేదు. దీనిని సమూలముగా తీసివేయండి అంటే నేను అంగీకరించను. తప్పు చేసేవారు అన్ని సంస్థలలో వున్నారు. ఒక సంస్థను ఏ మనిషి అయితే నిర్వహిస్తున్నారో వారి మంచి చెడ్డలమీద ఆధారపడివుంటుంది. ఇది సరిగా లేదు. లోపాలకు కొన్ని కారణాలు వున్నాయి. ప్రభుత్వానికి దీనిపైన విశ్వాసము, శ్రద్ధ తగ్గడము మొదటి కారణం. ఈ సంస్థలకు వున్న బాధ్యత ఎక్కువ అయినది. 1959 సం. రం. నవంబరు ఒకటి నాడు ప్రారంభమైన ఈ సంస్థలో ఎన్నో సంస్థలు పెరిగినవి. రోడ్డు మైలేజి పెరిగింది. పాఠశాలల సంఖ్య పెరిగింది. ఉద్యోగాలు పెరిగాయి. దానితోపాటు వాటి బాధ్యతలు పెరిగాయి. వాటికి అప్పుడు యిచ్చే దానికంటె ఇప్పుడు తక్కువ డబ్బు యిస్తున్నాము. రాజకీయాలు వున్నవి. ఎన్నికల విధానములోగాని, ఎన్నికలు అయిపోయిన తరువాత అసలు విషయాన్ని మరచిపోయి బ్లాకులో ఎరువులను అమ్ముకొన్నవారు. ఉద్యోగులను ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయడానికి డబ్బును పుచ్చుకొన్నవారు నాకు తెలుసు. టీచర్సును ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయడము తప్ప వారికి రెండవ పని లేదనే వాదన వుంది. వీటన్నింటిని దృష్టిలో పెట్టుకొన్నపుడు ఈ సెటప్ ఎట్లా వుండాలనేది ఆలోచించవలసిన సమయము 1.20 p.m.

వచ్చినదని మనవిచేస్తున్నాను. 14 కోట్ల ఈ డిమాండులో 10 కోట్లు జీతాల క్రింద. ఓవర్ హెడ్ ఛార్జెస్ క్రింద పోతున్నది. సమితులు, జిల్లా పరిషత్తులు చేసే పని ఏమీ లేదు. ఉన్నవాటిని మెయిన్‌టేయిన్ చేయడము తప్ప కొత్త పని చేయడానికి డబ్బు లేదు. ఇంత డబ్బు ఖర్చు పెడుతున్నపుడు ఈ మెషినరీని వేరే సద్వినియోగము చేసుకోవాలి. దీనిని తీసివేయడానికి వీలులేదు. నిరుద్యోగము పెద్ద సమస్య అవుతుంది. దీనికి తగిన వర్కుని యివ్వలేక పోతున్నాము. దీని అడ్మినిస్ట్రేటివ్ సెట్ అప్ గురించి ఆలోచించాలని నా రిపోర్టులో వ్రాశాను. ఇప్పుడు రెవెన్యూ తాలూకాలు 187 వుండేవి 190 అయినవి. పంచాయతీ సమితులు 486 వుండేవి హై పవరు కమిటీని వేసి 321 కి తీసుకువచ్చాము. బ్రిటిష్ హయాములో వచ్చిన తాలూకా సెట్ అప్ దీనికి కాంపాక్టు ఏరియాస్‌గా, వయబుల్ యూనిట్స్‌గా చేయాలని ఆలోచన. సమితులకు బిల్డింగ్ వుంది. ఫర్నిచర్ వుంది. స్టాఫ్ వుంది. వాటికి తగిన పనిలేదు. సమితి తాలూకాను కో టెర్మినస్ చేస్తే బాగుంటుంది. దీనిని సద్వినియోగము చేసుకొనడానికి అవకాశముగా వుంటుంది అని అడ్మినిస్ట్రేటివ్ సెట్ అప్ మారిస్తే బాగుంటుందేమో అనేది ఆలోచించాలని నా రికమెండేషన్స్‌లో భాగముగా వ్రాశాను. ఇప్పుడు ఆలోచించవలసిన అవసరము వస్తుందేమో అనుకొంటున్నాను. అవసరమైతే వాటి సెట్ అప్ మార్చి తాలూకాలను 321 చేసి ఈ స్టాఫ్‌ని సద్వినియోగము చేసుకొనడానికి వయబుల్ యూనిట్స్‌గా చేసి వాటికి డెవలప్మెంటు యాక్టివిటీస్ యిస్తే బాగుంటుందేమో మీరు కూడ ఆలోచించి దానిమీద మంచి సలహా చెబితే బాగుంటుందనే సూచనగా మనవిచేస్తున్నాను. వాటికి ఆర్థిక వనరులు సమకూర్చవలసిన అవసరము వుంది. ఏ గ్రామములోనివారు ఆ గ్రామములోనే వున్నారు. అని చాల మంది గౌరవ సభ్యులు చెప్పారు. టీచర్స్ ట్రాన్సఫర్స్ విషయము కమలమ్మగారు చెప్పారు, టీచర్స్ ట్రాన్సఫర్స్, వి. యల్. డబ్ల్యుస్ ట్రాన్సఫర్స్‌తో పెద్ద తలకాయ నొప్పి వస్తున్నది. ఉద్యోగాలు యిచ్చేవరకు అవి యివ్వాలని, తరువాత సొంత గ్రామానికో, అత్తవారింటి దగ్గరలోనో వేయాలని చెబుతారు. అట్లా చేయకపోతే సమితి ప్రెసిడెంటు తెల్లవారేసరికి పదవినుంచి పడిపోతాడు. ఉంటే వుంటాను. లేకపోతే ఓడిపోతాను అని అనుకొనే సమితి అధ్యక్షులు ట్రాన్సఫర్స్ చేస్తారు. ఇప్పుడు కొంచెము కాలము మారింది. డిసిప్లిన్ పోయింది. సమితి ప్రెసిడెంటు కన్న బలుకుబడి గల టీచర్స్ వున్నారు. రాజకీయముగా తలక్రిందులుచేసే వారు వారిలో వున్నారు. టీచరుగాని వియల్‌డబ్ల్యు గాని సొంత గ్రామానికి 50 మైళ్ల దూరములో వుండాలని పంజాబులోని పంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థ వారు వ్రాశారు. 25 మైళ్ళకు తక్కువ దూరములో వుండకూడదు. ప్రొద్దున బయలుదేరితే సాయంకాలానికి రావడానికి వీలులేకుండా వుండాలనేది మా ఆలోచన. 50 మైళ్ల దూరములో వుంచాలనేది ఆలోచన. సమితులకు తల కాయ నొప్పి రావడానికి అది ఒక కారణము. పరిషత్తు చైర్మన్‌కి, సమితి ప్రెసిడెంటుకి వత్తిడి వుంటుంది, అ బాధలు పడలేక ట్రాన్సఫర్స్ చేస్తున్నారు. కొంతమంది రాజకీయ కారణాలవల్ల చేస్తారు. కాదనత్తంలేదు, అందువల్ల ఈ సెట్ అప్ ని ఎట్లా మార్చాలనేదానికి ఆలోచించవలసిన సమయం వచ్చినదని మనవి చేస్తున్నాను. మీరుకూడ ఆలోచించాలనే

ఉద్దేశ్యముతో చెబుతున్నాను. ఎన్నికల విధానములో ఏమి మార్పు చేయాలనేది ఆలోచించి వచ్చే సమావేశములో అయినా తీసుకురావలసి వుంది. శ్రీనివాసుల రెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ ఎన్నికల పద్ధతిని మార్చవద్దు, ఇప్పుడున్నట్లుగానే వుంచండి అన్నారు. ఎన్నికల సిస్టమ్‌లో ఒక పెద్ద డిఫెక్టు వుంది. 500 జనాభా వున్న పంచాయతీ ప్రెసిడెంటుకూ ఒకటే ఓటు. 20 వేల జనాభావున్న మేజరు పంచాయతీ ప్రెసిడెంటుకు ఒకటే ఓటు. దీనిలో ఎట్లా ప్రొపోర్షనల్ రిప్రజెంటేషను వస్తుంది? దీనిలో మార్పు తీసుకురావాలి, పంచాయతీ ప్రెసిడెంటు ఓటుకి విలువ యిస్తే దీనిని ఎట్లా తప్పించాలనేది ఆలోచన. సాధ్యమయినంతవరకు పంచాయతీ ప్రెసిడెంటు ఓటుకు అంత విలువ లేకుండా చేస్తే గ్రామ స్థాయిలో తగాదాలు లేకుండా కార్యక్రమాలు చేసుకోనడానికి ఎట్లు వీలు అవుతుందనేది ఆలోచించాలి, నరసింహాం కమిటి రిపోర్టు ఇచ్చినది. నేను యిచ్చిన రిపోర్టు వుంది. వాటిని ఎట్లా మార్చుకోవాలనేది మనము జాయింటు సెలక్టు కమిటిని వేసుకొని ఆలోచించుకోవచ్చు, ఓంకార్‌గారు తమ సహజ ధోరణిలో పంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థ భూస్వామ్య వ్యవస్థ అని అన్నారు. వారికి కొంత పదజాలము అలవాటు. ఈ పంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థను మనము తీసుకు వచ్చాము, అనుకొనడము పొరపాటు. అక్బరు, అశోకుడు కాలమునుంచి ఈ వ్యవస్థ భారతదేశములో వుంది. ఎన్నికలు వుండవచ్చు. లేకపోవచ్చు. రచ్చబండమీద కూర్చొని పంచాయతీ చెప్పవచ్చు, గ్రామీణ ప్రాంతాలలో దీనికి ఒక పునాది వుంది, బ్రిటిష్‌వారి కాలములో ఒక రకముగా చట్టాన్ని తీసుకు వచ్చారు. ఇప్పుడు కొత్తగా మనము చేసినదికాదు. మద్రాసు ప్రభుత్వములో కూడ పంచాయతీ సిస్టమ్ చాలా బాగా పని చేసినది. గ్రామ పంచాయతీ ఒక బేసిక్ యూనిట్‌గా పని చేయించవలసిన అవసరము వుంది. పంచాయతీలు బాగా పని చేస్తున్నాయనేది తెలుసు. పశ్చిమ, తూర్పు గోదావరి జిల్లాల్లో కొన్ని పంచాయతీలు వారి రెమ్యూనరేటివ్ సోర్సులను వారే క్రియేట్ చేసుకొన్నారు. చెరువులలో చేపలు పెంచి, గట్లపైన గడ్డిపెంచి, వేలము వేసి స్వయముగా రెమ్యూనరేటివ్ ఎంటర్‌ప్రయిజస్ క్రియేట్ చేసుకొన్న గ్రామాలు వున్నాయి. నడిపించే మనిషిమీద ఆధారపడి వుంటుంది. ప్రభుత్వము యిచ్చే గ్రాంట్స్‌కి ఎదురు చూడకుండా వారి ఆదాయమును వారు సంపాదించుకొనే మనస్తత్వమును వారిలో అలవాటుచేయాలి. ఎలక్ట్రిసిటీ ఛార్జెస్ కూడ కట్టని పంచాయతీలు కొన్ని వున్నాయి. గ్రామాలలో ప్రొటెక్టెడ్ వాటరు కాని, వీధి దీపాలు కాని, ఇతర కమ్యూనిటీ కార్యక్రమాలు గాని చేయడానికి ఇంతకన్న వేరే సంస్థ ఏమీ లేదు. దీనిని మనము బలపర్చాలి. ఆర్థిక వనరులు సమాకూర్చాలి. ఏవిధంగా వాటి ఆర్థిక వనరులు పెంచాలనే ఆలోచన ప్రభుత్వములో వుంది. ఈ వ్యవస్థ వచ్చిన తరువాత గ్రామాలలో తగాదాలు వచ్చినవి అంటే ప్రజాస్వామ్యములో తప్పదు. ఒకరు అధికారములో వుంటే ఇంకొకరు అధికారములోకి రావాలని ఆశిస్తారు. ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థలో కుర్చీ మీద కూర్చున్నవారిపట్ల ఈర్ష్యపడే వాడు వుంటారు. అది తప్పు అనడానికి వీలులేదు.

1. 30 p.m. అందువల్ల ప్రజాస్వామ్యం పనికిరాదు అనే మాట మంచిది కాదని మనవి చేస్తున్నాను. దానిలో లోపాలు సవరించి బాగా ఫంక్షన్ చేయటానికి మనం ఆలోచించాలి. సభ్యులు చెప్పిన విషయాలు నేను కాదనడం లేదు. చాలా వాటిలో వున్న లోపాలు తొలగించి బాగా పని చేసేట్లు చేసి గ్రామీణాభివృద్ధి కోసం ఈ సంస్థను పటిష్ఠం చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఈనాడు వీటి ఆర్థిక వ్యవస్థ చూస్తేడబ్బు చాలా తక్కువగా వుంటున్నది. శ్రీనివాసులు రెడ్డిగారు సి. డి. గ్రాంట్స్ కేంద్రప్రభుత్వంతో పోట్లాడి తేవాలని చెప్పారు. సి.డి. గ్రాంటు ఇవ్వడం పూర్తిగా మానేసింది. స్టేట్ ప్లానులో మనమే ప్రొవైడ్ చేయాలి. మనకు వున్న ఆర్థికఇబ్బందులు తమకు తెలుసు. మేజర్ ప్రాజెక్టులు పూర్తి చేయడానికే డబ్బు లేదు. పంచాయితీలకు మ్యాచింగ్ గ్రాంటు ఇస్తే వారు బాగా పని చేస్తారు. మద్రాసులో పంచాయితీ రాజ్ వ్యవస్థను స్టడి చేయడానికి నేను వెళ్లినప్పుడు చూశాను. ఇప్పుడేమి చేస్తున్నారో నాకు తెలియదు కాని అప్పట్లో పంచాయితీ ఎంత పన్ను వేసి ఎంత ఆదాయం సంపాదిస్తుంటే అంత డబ్బు మ్యాచింగ్ గ్రాంటు క్రింద గవర్నమెంటు ఇస్తూ వుండేది. అది ఒక ఇన్సెంటివ్ టు పంచాయత్స్. గాడిద, గుర్రం ఒకటే అన్నట్లుగా పనే చేసే పంచాయితీకి, పని చేయని పంచాయితీకి ఒకటే గ్రాంటు అని కాకుండా సెంట్ పర్సెంట్ రెవెన్యూ వసూలు చేసి ఆదాయం తెచ్చుకొనే వాటికి మ్యాచింగ్ గ్రాంటు స్టేటు గవర్నమెంటు ఇస్తే ఆ డబ్బు, ఈ డబ్బు కలిపి గ్రామాలను బాగు చేసుకోటానికి వారికి వీలుటుంది. మనం కూడా ఆ విధంగా చేస్తే బాగుంటుంది. అది కూడా ప్రభుత్వం ఆలోచించ వలసిన అవసరం వుందని మనవిచేస్తున్నాను.

సమితుల విషయం చాలామంది చెప్పారు. ఓవర్ స్టాఫ్ అయింది, పని చేయటానికి లేదు అని. షెడ్యూల్డ్ కాస్ట్ సభ్యులు, షెడ్యూల్డ్ ట్రైబ్స్ సభ్యులు ఈ పంచాయితీరాజ్ వ్యవస్థ మీద భయాందోళనలు వెలిబుచ్చారు. జనరల్ ఫండ్స్‌నుండి 16 పర్సెంటు షెడ్యూల్డ్ కాస్ట్ వారికి 3 పర్సెంట్ షెడ్యూల్డ్ ట్రైబ్స్‌వారికి 5 పర్సెంటు వుమెన్ వెల్‌ఫేర్‌కు ఖర్చు పెట్టాలని వున్నప్పటికి అది సక్రమంగా ఖర్చు పెట్టకుండా వున్నవి. ఎన్నో వుండటం వల్ల ఆ సభ్యులు అటు వంటి భయాందోళనలు వెలిబుచ్చారు. గవర్నమెంటు స్ట్రిక్ట్ ఆర్డర్స్ ఇవ్వడం జరిగింది. రేపు గవర్నమెంటు ఇచ్చే గ్రాంట్సు నుండి డైరెక్టుగా కలెక్టరు ఆ డబ్బును డిడక్ట్‌చేసి వారి సంక్షేమం కోసం ఖర్చు పెట్టించాలని ప్రభుత్వం ఆర్డరు జారి చేసిందని మనవిచేస్తున్నాను. వెల్ ఫేర్ కార్యక్రమాలకు, కమ్యూనిటి వెల్సుకు కాని పాడి పశువులను కొని ఇచ్చే కార్యక్రమం కాని, ఇంకా ఇతర కార్యక్రమాలకు కానిప్రభుత్వం ఇచ్చే డబ్బుతో సహా ఈ డబ్బు కూడా ఖర్చు పెట్టాలనీ, సమితులు, పరిషత్తులు అలా ఖర్చు పెట్టటానికి నిరాకరిస్తే కలెక్టరే ఆ డబ్బు మినహాయించి ఖర్చు పెట్టాలని చెప్పాము. షెడ్యూల్డ్ కాస్ట్ ఫైనాన్స్ కార్పొరేషన్ ఇచ్చిన డబ్బుతో సహా ఈ డబ్బును కూడా వారి సంక్షేమం కోసం ఖర్చు పెట్టాలని నిర్ణయించాము. ఈనాడు సమితులకు కొన్ని అధికారాలు ఇవ్వడంవల్ల ప్రభుత్వం ఇవ్వదలచుకున్న హౌస్ సైట్స్‌కు సంబంధించి ధనికులు, భూస్వాములు తమ పలుకుబడి వుపయోగించి భూమిని సేకరించకుండా చేస్తున్నారనే వాదన ఒకటి వుంది. ఆ అధికారం సమితులకు తీసేసి డైరెక్టుగా కలెక్టరుకు ఇచ్చి

భూమి సేకరణ విషయంలో ఎవరు అడ్డం వచ్చినా ఆపకూడదు, ముందుకు వెళ్ళాలని ప్రభుత్వం నిశ్చయించుకొన్నది. అది కూడా అమలు జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను.

చాలా మంది గౌరవ సభ్యులు ప్రొటెక్టెడ్ వాటర్ సప్లయి స్కీమ్ గురించి చెప్పారు. రాణి సుందరీమణిగారు పొంగునూరు విషయం చెప్పారు. ప్రొటెక్టెడ్ వాటర్ సప్లయి స్కీము క్రింద యింతవరకు వివిధ స్కీమ్స్ క్రింద తీసుకున్నవి స్పిల్ ఓవర్ వర్క్స్ షుమారు 95 వున్నాయి. ఈ సంవత్సరం వాటికి డబ్బు ఇచ్చి పూర్తి చేయాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకున్నది. అది కాక ఎల్.ఐ.సి. నుండి లోన్ తీసుకొని షుమారు 170 స్కీములు ప్రభుత్వం శాంక్షన్ చేసి ఈ సంవత్సరం 109 స్కీములు పని ప్రారంభించాలని నిర్ణయం తీసుకోబడింది. ఇప్పటికి 72 స్కీముల పని ప్రారంభం అయింది. పొంగునూరుకు ఈ సంవత్సరం ఎస్టిమేట్స్ చేసి వచ్చే సంవత్సరం డబ్బు ఇచ్చి స్కీము ప్రారంభించడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తుందని మనవిచేస్తున్నాను. మైనర్ ఇరిగేషన్ గురించి, రోడ్ల గురించి చెప్పారు. ఆర్థిక వనరులు తక్కువగా వున్నాయి. బాధ్యత ఎక్కువగా వుంది. ఆరవ ప్లానింగ్ ఫైనాన్స్ కమీషన్ రికమెండేషన్స్ ప్రకారం కంటే రోడ్ల మెయిన్టెనెన్స్ విషయంలో ఎక్కువే చేశాము. ఈ సంవత్సరం ఇంకా చేయాలనుకుంటున్నాము. ఎక్స్‌జమీందారి ఏరియాస్‌లో కొన్ని వేల టాంక్స్ మైనర్ ఇరిగేషన్‌కు ట్రాన్స్‌ఫర్ అయ్యాయి. వాటిని రెస్టోర్ చెయ్యాలి. ఒక్క సంవత్సరంలో కాదు, 4, 5 సంవత్సరాలలో బ్యాక్‌వర్డ్ ఏరియాను అసిస్టెన్స్ కోసం వచ్చిన డబ్బును ఇచ్చి మైనర్ ఇరిగేషన్ సోర్సెస్‌ను రెస్టోర్ చేయాలని ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నది. తప్పకుండా అవి కూడా జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. డ్రాట్ ప్రోన్ ఏరియాస్‌లో కొత్తగా స్కీము గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా నుండి వచ్చింది. స్మాల్ ఫార్మర్స్ డెవలప్‌మెంట్ ఏజన్సీస్ క్రింద కూడా డ్రౌట్ ప్రోన్ ఏరియాస్-అనంతపురం, కర్నూలు, కడప, చిత్తూరు, మహబూబ్‌నగర్, నల్గొండ, మార్కాపూర్, గిద్దలూరు, కనిగిరి, ప్రాంతాల్లో ఈ సంవత్సరం ఎక్కువ డబ్బు ఖర్చుపెట్టి ఈ కార్యక్రమం చేయాలనుకున్నాము. నల్గొండ, కడప, శ్రీకాకుళంలలో కేంద్రప్రభుత్వం యొక్క గ్రాంటు తీసుకొని ఎక్కువ కార్యక్రమాలు తీసుకోవాలని నిర్ణయం తీసుకున్నాము. కొత్తగా 1500 పాపులేషన్ వుంటే, యే రోడ్డు సౌకర్యం లేకపోతే మినిమం నీడ్స్ ప్రోగ్రాం ప్రకారం ఈ సంవత్సరం బడ్జెటులో 75 లక్షలు కేటాయించి సాధ్యమయినంతవరకు ట్రైబల్ ఏరియాస్‌ను మెయిన్ రోడ్స్‌కు కనెక్ట్ చేయాలనే కార్యక్రమం పెట్టుకున్నాము. గత రెండు మూడు సంవత్సరాలుగా కరువు పరిస్థితి వుండటం. ఈ సంవత్సరం ఇంతవరకూ పుష్కలంగా వర్షాలు కురవకపోవడం ఆందోళనను కల్గిస్తున్నది. పంచాయితి రాజ్ డిపార్టుమెంటు క్రింద షుమారు 46 రిగ్స్ పనిచేస్తున్నాయి. రిగ్స్ మీద ఈ సంవత్సరం 134 లక్షలు ఖర్చు పెడుతున్నాము. అదిగాక డ్రింకింగ్ వాటర్ వెల్స్‌మీద 65 లక్షలు ఖర్చు పెడుతున్నాము. అవసరమైతే స్పెషల్ అసిస్టెన్స్ తీసుకొని రిగ్స్ సహాయంతో బోర్‌వెల్స్ వేసి అయినా మంచినీటి

కార్యక్రమం చేయాలనుకుంటున్నాము. రిగ్స్ ద్వారా ఫెయిల్ అయినవి పోగా 9130 సక్సెస్‌ఫుల్ బోర్ వెల్స్ వేయడం జరిగింది. పంప్స్ పనిచేయడం లేదని చెప్పారు. మెకానిక్స్‌ను వేయాలి. బాగా ఫంక్షన్ చేయించాలి. అవసరమయితే పవర్ సప్లయిచేసి పవర్ పంప్స్ పెట్టాలనే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి వుంది. అది తమకు తెలియనటువంటి విషయముగాదు. గత సంవత్సరము మైనరు యిరి
1.40 p.m. గేషన్ మీద మేంటెనెన్స్ కొరకు 40 లక్షలు ఖర్చుపెడితే యీ సంవత్సరము 106 లక్షలు ఖర్చుపెట్టడం జరుగుతుంది. గత సంవత్సరము మేంటెనెన్స్ ఆఫ్ రోడ్సు మీద 150 లక్షలుపెడితే యీ సంవత్సరము 287 లక్షలు ఖర్చు పెడుతున్నాము. 75 లక్షలు స్మాల్ రోడ్స్ మీద ఖర్చుపెట్టాలని నిర్ణయము తీసుకున్నాము. ఈ కార్యక్రమాలు చాలవు, అవసరాలు ఎక్కువవున్నాయి. ఇంకా ఎక్కువడబ్బు కావాలి. పంచాయత్ రాజ్ వ్యవస్థలో, రాబోయే ఎన్నికలలోపల అమెండుమెంట్సు తీసుకువచ్చి లోపాలను సరిచేసి పటిష్టం చేయడం జరుగుతుంది. ఆ వ్యవస్థ బాగా పనిచేయడానికి మీ అందరి సహకారము కావాలి. దానిని తీసివేయాలన్నారు. కాని తీసివేయకూడదు, లోపాలను సరిచేయాలి. పంచాయతి రాజ్ వ్యవస్థలో పనిచేసే స్నేహితులకు మనవి చేస్తున్నాను, మనమీద గురుతరమైన బాధ్యత వుంది. ఇంకా ఎక్కువ జీల్‌తో బాగా పనిచేయాలని యీ డిమాండును ఆమోదించాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

Mr. Speaker :—I shall now put the Cut-motions to Vote.

DEMAND No XL—COMMUNITY DEVELOPMENT— RS. 14,09, 74,000

Mr. Speaker :— The question is :

To reduce the allotment of Rs· 14,09,74,000 for Community Development by Rs. 100

In view of the total failure of the Department.

The cut motion was nagatived

Mr. Speaker :— The question is :

To reduce the allotment of Rs· 14,09,74,000 for Community Development by Rs. 100

అవసరమైన అభివృద్ధి నిధులు పంచాయతీ సమితులు జిల్లాపరిషత్తులకు కేటాయించకుండా సమితిపరిషత్తు ఉద్యోగులకు పని కల్పించని ప్రభుత్వ చర్యకు నిరసనగా.

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker :— The question is :

To reduce the allotment of Rs. 14,09,74,000 for Community Development by Rs. 100

కమ్యూనిటీ డెవలప్‌మెంటుకు కావల్సిన గ్రాంట్సు ప్రభుత్వం కేటాయించి గ్రామాల అభివృద్ధికి తోడ్పడనందున

The cut motion was negatived.

Sri P. Sanyasi rao pressed for division. The House divided thus. Ayes-17 ; Noes-86 ; Neutrals - Nil.

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker :— The question is :

That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 14,09,74,000—under Demand No. XL-Community Development."

"The motion was adopted, and the Demand granted.

Mr. Speaker :- Now the House stands adjourned till 8-30 a.m. on 25th July, 1974.

The House then adjourned to meet again at 8-30 a.m. on Thursday, the 25th July. 1974. 1.45 p.m.

[Appendix

APPENDIX

Mr. Speaker, Sir,

I rise to present the Budget Demand No. XL for Rs 1409. 74 lakhs under Community Development for the year 1974-75.

The Hon'ble Members are aware that the Community Development programme is implemented by the Panchayat Samithis and Zilla Parishads mostly from the funds released by the Government. As several normal developmental activities of the Government departments have been entrusted to these bodies, the finances of these bodies are augmented by Government and grants-in-aid are released by the several service and development departments of the Government. The present Demand No. XL, under Community development therefore, covers only a part of the extensive programme carried out through the agency of the Panchayat Samithis and Zilla Parishads. I would briefly mention about some of the other important schemes and programmes implemented by the Panchayati Raj institutions, apart from dealing with the grants in this demand. In order to give a comprehensive picture and to facilitate an over all appreciation of the programmes and activities of these bodies. Consolidated Statements of all grants given to these bodies are given in Annexures I & II.

The details of the provisions under this demand are noted below :—

314. Community Development	Budget Estimate 1974-75
A. GENERAL	Rs.
(a) Direction and Administration (Non-Plan)	
(i) Headquarters Office of the Chief Engineer (Panchayati Raj) ..	3,41,100
(ii) Regional Offices of Superintending Engineer (Panchayati Raj)	6,49,500
(iii) Executive Engineer (Panchayati Raj) ..	7,08,000
(iv) Panchayati Raj Establishment ..	68,40,400
(v) Panchayati Raj Engineering Establishment ..	95,02,700
(b) Training (Non-Plan)	
(i) State Institute of Community Development ..	2,15,000
(ii) Village Development Officers, Training Centres	9,28,400

314. Community Development	Budget Estimate 1974-75
(c) Assistance to Panchayati Raj Institutions (Plan)	Rs.
Schemes included in the Fifth Five-Year Plan	
(i) Community Development Schemes ..	60,00,000
(c) Assistance to Panchayati Raj Iustitutions (Non-Plan)	
(i) Subsidy for staff	
9. Grants-in-aid ..	6,72,38,000
(ii) Community Development Schemes	
9. Grants-in-aid ..	8,01,000
(iii) Assistance under Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads Act, 1959.	
9. Grants-in-aid ..	1,84,46,400
(d) Other Expenditure (Non-Plan)	
(i) Elections to Panchayats ..	11,00,000
Lumpsum provision	
1. Salaries ..	8,03,100
B. COMMUNITY DEVELOPMENT PROGRAMMES	
(a) Nutrition	
(i) Assistance to Local bodies (Non-plan)	
9. Grants-in-aid	24,29,000
Schemes included in the Fifth Five-Year Plan	
(ii) Applied Nutrition Programme (Centrally sponsored scheme) ..	9,52,000
C. RURAL WORKS PROGRAMME (Plan)	
(a) Agriculture	
(i) Drought Prone Areas Programme ..	95,21,000
(b) Minor Irrigation	
(i) Drought Prone Areas Progiamme	28,68,000
(c) Other Expenditure	
(i) Soil Conservation schemes under Drought Prone Areas Programme ..	13.08,000
(ii) Head quarters Establishment ..	90,000
(iii) Project Officers Establishment ..	1,60,000
(iv) Animal Husbandry ..	30,53.000
(v) Pilot Intensive Rural Employment Project, Shadnagar, Mahabubnagar District (Centrally sponsored scheme) ..	
9 Grants-in-aid ..	25,21,000

(vi) Small Farmers, Marginal Farmers and Agricultural Labourers Development Agenices..		15,00,000.
(e) Other expenditure (Non-Olan)		
(iv) Rural Engineering Survey		29,98,400
	Total ..	14,09,74,000
	Plan	2,79,73,000
	Non-Plan	11,30,01,000

COMMUNITY DEVELOPMENT SCHEMES

The Hon'ble Members are aware that the Panchayat Samithis in the State have been classified into four categories, viz., "Advanced", "Ordinary", "Backward" and "Tribal". Community Development funds for developmental activities other than establishment charges are released on varying per capita basis in inverse proportion to the level of development of each block, so that blocks which are less developed get liberal funds when compared to blocks which are more developed. The Panchayat Samithis can utilise these grants on various developmental activities according to the felt needs in each Samithi Prize amounts to best Gram Panchayats, financial assistance to Gram Panchayats for developmental programmes and schemes relating to incentive awards to Mahila Mandals are also included.

A sum of Rs. 60 lakhs has been provided in the Budget.

TRAINING PROGRAMMES

(d) State Institute of Community Development and Panchayati Raj, Rajendranagar :

The Government of India has been providing an Adhoc non-plan assistance of Rs. 1.50 lakhs per year to the Centre and the excess expenditure was provided by the State. The assistance has now been discontinued and the entire expenditure has to be met by the State Government. An amount of Rs. 2.15 lakhs has been provided for the current year on the basis of the average expenditure of the Institute during the last two years. During the year 1973-74 training was imparted to 9 Presidents, Panchayat Samithis, 28 District Heads, 89 Block Development Officers, 195 Extension Officers and 78 others including Managers of Panchayat Samithis and Zilla Parishads. It is proposed to conduct training classes for 180 District Heads, 80 Block Development Officers, 160 Agricultural Extension Officers and 180 Divisional Accountants, Managers-cum-Chief Accountants and Senior Accountants, Panchayat Samithis during the current year.

(ii) Gram Sevaks Training Centres :

There are four Village Development Officers (Gram Sevaks) Training Centres at Rejendranagar, Samalkot, Bapatla and Srikalahasti and two Home Science Wings attached to the Training Centres at Rajendranagar and Samalkot. These institutions are intended to impart Higher Training and Refresher Training to the Village Development Officers. Associate Women Workers Camps and Rural Youth Workers Camps are also conducted. So far, 7,771 Village Development Officers received pre-service training and 6,462 Village Development Officers received Refresher Training and Higher

Training was imparted to 1,136 Village Development Officers. 960 Associate Women Workers and 1,800 Youth Workers and 90 Balwadi Teachers were also trained so far. So far 118 Village Development Officers have been deputed for B- Sc. (Agriculture) Course.

The expenditure on these Centres is treated as committed and is borne by the State Government. A sum of Rs. 9.284 lakhs has been provided in the Budget for the year 1974-75 under Non-Plan as committed expenditure.

APPLIED NUTRITION PROGRAMME

The Applied Nutrition Programme is a Centrally sponsored Plan Scheme which is basically an educational programme carried out in rural communities for the purpose of improving the consumption of protective foods with special attention to the needs of the vulnerable groups, viz., Pre-school children and pregnant and lactating mothers Poultry farms, Inland fisheries, Vegetable gardens in schools, etc., form part of this programme.

UNICEF has supplied vehicles, pumpsets, school garden equipment, poultry equipment, nylon yarn, and 26 Marine Bukh Engines for the Applied Nutrition Programme CARE agency has agreed to supply Balahar and Salad Oil costing about Rs. 32 lakhs for feeding at the rate of 100 pre-school children, nursing and pregnant women in each Applied Nutrition Programme village. Vegetables grown in school gardens are cooked with Balahar and Salad Oil received from CARE feeding programme and given to the pre-school children, nursing and pregnant women.

This programme was in operation upto the end of 1973-74 in 70 Panchayat Samithis in this State covering 600 villages in these Samithis. Out of 70 Applied Nutrition Programme Block 52 blocks completed the operational period of 5 years by the end of 1973-74. Hence the said programme is continued in the remaining 18 Applied Nutrition Programme Panchayat Samithi Blocks from April, 1974. Some new blocks are expected to be allotted by the Government of India during the current year. The Government of India provide special Central assistance at the rate of Rs.34,000 per annum for each of the Applied Nutrition Block for a period of 5 years. The State Government are required to provide Rs. 51,000 per block per annum towards their share. A total amount of Rs. 33.81 lakhs has been provided in the budget towards committed expenditure and Central assistance as shown below :—

	(Rs. in lakhs)
Central Assistance (Plan), ...	9.52
Committed expenditure (Non-Plan). ..	24.29
Total ..	33.81

DROUGHT PRONE AREA PROGRAMME

The Drought Prone Area Programme was implemented as 100% Centrally sponsored and financed scheme during the IVth Plan period, The programme is intended to make the areas selected resistent

to drought by creating permanent assets like Minor Irrigation, Soil Conservation and Afforestation works and creating at the same time employment to the needy labour. This scheme is implemented in the districts of Mahabubnagar, Kurnool, Cuddapah, Anantapur and Chittoor and in the taluks of Markapur, Giddalur and Kanigiri in Prakasam district and Deverakonda taluk of Nalgonda district. Of the 2,277 works taken up for execution under the programme in the sectors of Minor Irrigation (Public Works Department and Panchayati Raj Department) Communications (Public Works Department and Panchayati Raj Department) , Soil Conservation, Afforestation and Rural Water Supply 1,586 works had been completed leaving a balance of 691 to be completed. It is estimated that 273.34 lakhs mandays of employment had been ereated under the programme upto 31-3-1974.

An amount of Rs. 170 lakhs has been provided in the Budget for the current year.

PILOT INTENSIVE RURAL EMPLOYMENT PROJECT

An action-cum-study project under the name "Pilot Intensive Rural Employment Project" commonly known as 'Pirep' was introduced by the Government of India with effect from 1st November, 1972 with the object of providing gainful employment to the rural wage-seeking labour at the same time creating durable assets.

This is a wholly centrally sponsord project. The Government of India have allotted Rs. 10 lakhs for the first year of the project (November 1972 to October, 1973) and promised Rs. 15.79 lakhs and Rs. 20.57 lakhs for the second and third years of the project, respectively.

Shadnagar Panchayat Samithi, a backward block in Mahabubnagar district is selected in our State. During the first year of the project 72 works costing Rs. 19.20 lakhs were taken up. Works to the extent of Rs. 12,18,800 were executed generating employment of 2,88,205 mandays.

The achievements during the first year of the project are as follows:

(1) Upgrading of roads. .. .. 32 Kms.

(2) Formation of roads .. .. 30 Kms.

(3) Acreage brought under Community Irrigation wells. 49 Ac.

(4) Acreage brought under Minor irrigation works 39 Ac.

The Government of India appreciating the progress, have not only released the additional amount of Rs. 2 lakhs towards reimbursement of first year's expenditure on the project, but have also enhanced the allotment for the second year of the project from Rs. 15.79 lakhs to Rs. 25.21 lakhs.

SMALL FARMERS DEVELOPMENT AGENCIES, MARGINAL FARMERS AND AGRICULTURAL LABOURERS DEVELOPMENT AGENCIES

Government of India sponsored two schemes one for the development of Small Farmers and the other for the development of Marginal Farmers, to improve the flow of credit to the small farmers

to evolve programmes for their economic improvement. The scheme for the development of small farmers envisages the provision of credit to the small farmers who are potentially viable and who with assistance, can undertake investments in specific channels in a manner as would ensure their credit worthiness over a period. A sum of Rs. 15 lakhs has been provided in the Budget for the year.

The outlay of each project will be Rs. 150 lakhs and this amount will be placed by the Government of India at the disposal of small Farmers Development Agency. Three small Farmers Development Agency schemes are being implemented in Nalgonda, Cuddapah and Srikakulam Districts.

The Marginal Farmers and Agricultural Labourers Development Agencies scheme will assist the marginal cultivators in making the maximum productive use of their small holdings by undertaking horticulture, animal-keeping and dairying, etc. Each Project will get a Central Assistance of Rs. 100 lakhs. The scheme will cover atleast 20,000 marginal farmers and agricultural labourers. The Marginal farmers and Agricultural Labourers Development Agencies schemes are being implemented in Visakhapatnam and Nalgonda districts.

The Government of ndia have since decided to implement the projects in 12 more districts.

SCHEMES FOR THE WELFARE OF SCHEDULED CASTES, SCHEDULED TRIBES, AND WOMEN & CHILDREN

The Panchayat Samithis and Zilla Parishads are earmarking 15%, 3% and 5% of their general funds every year for taking up schemes for the welfare of Scheduled Castes, Scheduled Tribes and Women & Children respectively. Government issued instructions to the Panchayat Samithis and Zilla Parishads that the funds should be utilised to bring in greater impact on larger number of beneficiaries through economic schemes.

Instructions have also been issued to the Secretaries, Zilla Parishads and the Block Development Officers, Panchayat Samithis to transfer the funds earmarked for the welfare of the Scheduled castes and Scheduled Tribes to the District Social Welfare Officers. In respect of the funds earmarked for the welfare of the Scheduled Tribes intimation of transfer of funds should be made to the District Tribal Welfare Officers, where ever such officers exist. With regard to the woman and child welfare schemes, the Secretaries, Zilla Parishads and the Block Development Officers, Panchayat Samithis were instructed to intimate the quantum of general funds provided for these schemes to the District Women Welfare Officers to enable them to formulate schemes and assist in the proper and prompt utilisation of these funds.

STATE CHAMBER OF PANCHAYATI RAJ.

The State chamber of Panchayati Raj was constituted to guide and help the Panchayati Raj bodies in the fulfilment of their role and to make them instruments of social and economic development of the villages. The Honourable Members are aware that the Gram Panchayats, Panchayat Samithis and Zilla Parishads are contributing to the State chamber of Panchayati Raj towards annual subscription for its maintenance and also towards the publication of the Panchayat

Journal by this Institution. The printing and supply of the accounts forms and registers to the Panchayati Raj institutions in the State has been entrusted to the State chamber.

I now proceed to indicate the other important programmes undertaken by the Panchayati Raj bodies.

DRINKING WATER SUPPLY PROGRAMME

(i) Rural Water Supply :

Provision of safe and adequate drinking water to rural areas has been given great importance by the State Government and funds are being provided every year. For the last 4 years, the programme of bore wells has been taken up with the UNICEF rigs. In order to accelerate this programme State Government purchased 22 new rigs and UNICEF provided 24 new rigs for this purpose. Besides these rigs, Agro-Industries Corporation rigs were also deployed wherever necessary. 14,086 villages and hamlets are yet to be provided with drinking water facilities. A sum of Rs. 209.79 lakhs is provided in the Budget. Out of the provision of Rs. 209.79 lakhs, Rs. 134.42 lakhs is set apart for bore wells, Rs. 10 lakhs for open wells, Rs. 40 lakhs for Protected Water Snpply Schemes, Rs. 2 lakhs for special Telangana Development Schemes and the balance of Rs. 23.37 lakhs for establishment charges·

(ii) Protected Water Supply Schemes:

There are 95 spillover schemes and 174 new schemes under this head. The Life Insurance Corporation sanctioned loan assistance during 1973-1974 to an extent of Rs. 121.60 lakhs as first instalment for the new schemes and a matching amount to the extent of loan released, i.e., Rs. 121.60 lakhs was provided by the Government in 1973-74 for the above schemes. Thus there is a sum of Rs. 243.20 lakhs available for these schemes. 109 schemes costing Rs. 360 lakhs have been taken up for execution.

MINOR IRRIGATION

The Minor Irrigation Programme under the control of the Panchayati Raj comprises the following schemes :

(i) Normal maintenance and Repairs to Minor Irrigation Sources (Non-Plan).

(ii) Restoration of breached and abandoned Minor Irrigation sources (Plan).

(h) Normal Maintenance and repairs of Minor Irrigation sources :

The maintenance of tanks having an ayacut of 200 Ac. and below in Andhra area and 100 Ac. and below in Telangana area, is entrusted to Panchayat Samithis and Zilla Parishads.

There are 72,904 Minor Irrigation sources with a total ayacut of 18.05 lakhs of acres. The maintenance of Minor Irrigation sources is taken up in a cycle system and every year about 14,600 sources with an ayacut of 3.61 lakhs acres would come up for maintenance. A sum of Rs. 106.64 lakhs is provided in the Budget towards grants-in-aid to the Panchayat Samithis and Zilla Parishads.

(*ii*) Restoration of Minor Irrigation Sources :

The restoration of breached and abandoned sources having an ayacut of of 25 acres and less, is also taken up by the Panchayat Samithis and Zilla Parishads. This programme stabilises the assured ayacut under each source. A sum of Rs. 15.00 lakhs is provided in the Budget towards grants-in-aid for this purpose.

COMMUNICATIONS

The Government are financing the roads programme by sanctioning grants-in-aid to Panchayat Samithis and Zilla Parishads for formation and maintenance of roads in rural areas.

(i) Non-Plan Schemes :

(a) Maintenance grant :—There are 21,22) Kms., of roads under the Control of Zilla Parishads in this State. The State Government release grants to Zilla Parishads for the maintenance of these roads. A sum of Rs. 287.87 lakhs is provided in the Budget.

(b) There is one road work under execution under Central Road Fund Programme namely forming a road from Naddivaram to Gollagutla in Kurnool district. The work is in advanced stage. The provision made for this item during the current year is Rs. 1.12 lakhs.

(c) Improvements to Roads in Sugar cane Areas.—There are 18 sugar factories in the State. The Sugarcane has to be transported to these factories from the fields around them from a distance of 10 to 15 miles radius. To cater to the needs of the transport of sugar cane, the roads around the Sugar Factories are to be improved. An amount of Rs. 32 lakhs is provided in the Budget for this purpose.

(d) Per capita grants.—Besides the above a sum of Rs. 39.94 lakhs to the Zilla Parishads at the rate of 10 Paise per head of population and Rs 74.87 lakhs to the Panchayat Samithis at the rate of 20 Paise per head of population have been provided in the Budget for communications.

(ii) Plan Schemes :

(a) New Roads.—Formation of new roads to connect villages with the main roads is taken up by the Panchayati Raj bodies. An amount of Rs. 75 lakhs is provided for this purpose.

(b) Road works recommended by Andhra Pradesh Regional Committee.—A sum of Rs. 30 lakhs has been provided in the current year's budget for taking up road works recommended by Andhra Pradesh Regional Committee for Special Telangana Development Schemes.

General :

In view of the serious ways and means position of the State Government, a special drive was launched in October, 1973 for the recovery of the outstanding amounts of loans sanctioned through Panchayat Samithis. Instructions were issued to all the Collectors to launch a special drive by associating Revenue Officials in a big way by deploying Revenue machinery also, to assist the Panchayat Samithis staff in the recovery of loans. All the Collectors have intensified the collection drive and have shown considerable progress in the

collection of arrears. It is gratifying to note that the Panchayati Raj institutions and the people have responded well to this drive.

In order to give insensive to the Loanees to clear of the arrears due to Government, Government have ordered the waiver of penal interest from the individual loanees, provided the Community Development Loan arrears are cleared in full by 31-3-1974. The above concession has been extended upto 30-6-1974.

ANNEXURE — I

Statement showing the amounts provided in the Budget Estimate for 1974-75 by Panchayati Raj Department.

Name of the Scheme — Head of Account. (1)	Provision (Rs. in lakhs.) (2)	Page No. of Budget Estimate. (3)
266. Pension and other Retirement Benefits :		
(i) Pension to employees of State aided educational institutions		
(ii) Assistance to Zilla Parishads towards pension of non teaching non Government employees of Zilla Parishads	5.07	88 Non-Plan
(iii) Pensionary contribution of non-teaching non-Government employees of Panchayat Samithis	40.89	-do-
282. Public Health Sanitation and Water Supply :		
B. Sewarage and water supply.		
(d) Rural piped water supply schemes Schemes included in the Fifth Five-Year Plan		
(i) Establishment charges (Rigs Div. I & III)	10.09	63-Plan
(ii) Head Qrts. Office (Chief Engineer-PR)	0.92	-do-
(iii) Re ional Offices (Superintendent Engineer-Panchayati Raj)	0.77	-do-
(iv) District Offices (Executive Estt.)	1 43	-do-
(v) Survey and Investigation	3.43	-do-
(vi) Assistance to Panchayati Raj bodies 9. Grants-in-aid	185.36	-do-
(vii) Establishment charges (Rigs Division)	7.79	169 Non-Plan
306. Minor Irrigation.		
(c) Construction and Deepening of wells and tanks :		
(i) Assistance to Panchayati Raj Institutions—9. Grants in aid ..	106.64	2 Irrigation

—do—

(1)	(2)	(3)
9. Grants-in aid	15.00	74
314. Community Development.		Irrigation
A, General		
(a) Direction and Administration .		
(i) Head-quarters Office of the Chief Engineer, (Panchayati Raj)	3.11	328 Non-Plan
(ii) Regional Offices of Superintending Engineer (Panchayati Raj)	6 50	329 Non-Plan
(iii) Executive Engineers (Panchayati Raj)	7.08	-do-
(iv) Panchayati Raj Establishment	68.40	-do-
(v) Panchayati Raj Engineering Establishment	95.03	330 Non-Plan
(b) Training:		
(i) State Institute of Community Development	2.15	-do-
(ii) Village Development Officers Training Centre	9.28	-do-
B. Assistance to Panchayati Raj Institutions.		
Schemes included in the Fifth Five-Year Plan.		
(i) Community Development Schemes	60·00	216
(c) Assistance to Panchayati Raj Institutions.		
(i) Subsidy for staff	672.38	331
9. Grants-in-aid		Non-Plan
(ii) Community Development schemes	8.01	331
9. Grants-in-aid		Non-Plan
(iii) Assistance under Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads Act, 1959.		
9. Grant-in-aid	184·46	-do-
(d) Other expenditure		
(i) Elections to Panchayats	11.00	-do-
Lumpsum provision		
1. Salaries	8.03	-do-
C. Rural Works Programme		
(c) Other expenditure.		
(v) PIREP, Shadnagar, Mahabubnagar district (Centrally sponsored scheme)	25.21	217 Plan
337. Roads and Bridges.		
(b) District and other Roads		
(i) Panchayati Raj Department		
9· Grant-in-aid		
A. Maintenance of Rural Roads	287·87	8 Public Works
C. Central Road Fund Works	1.12	-do-
D. Construction and improvement of roads in Sugar cane areas (P. R. Department)	32·00	9 Public Works

(1)	(2)	(3)
E. Assistance to Panchayati Raj Institutions for communications	114.81	-do-
Schemes included in Fifth Five-Year Plan		
(ii) Chief Engineer (Panchayati Raj)		
9. Grants-in-aid Grants to Zilla Parishads towards		
(d) Road works recommended by the A. P Regional Committee		36 Public Works
(for special Telangana Development Schemes)	30.00	
(f) Assistance to Panchayati Raj bodies		
9. Grants-in-aid	75.00	Do.
363. Compensations and Assignments to Local Bodies and Panchayat Raj Institutions		
(c) Other Misc. Compensations and Assignments.		
(iv) Profession tax compensation to Gram Panchayats	0 70	383 Non-plan
Total	2,079.83 lakhs	

ANNEXURE-II.

Consolidated Statement showing the Provisions made to Panchayati Raj bodies, Training Centres, etc., by various Development Departments including Panchayati Raj Department 1974-75.

(Rs. in lakhs)

Sl. No.		Head of Account	Amount Provided
1.	266.	Pension & Other benefits	45.96
2.	277.	Education	4,934.49
3.	280.	Medical	291.45
4.	281.	Family Planning	8.00
5.	282.	Public Health, Sanitation & Water supply	209.79
6.	288.	Social Security & Welfare	237.16
7.	305.	Agriculture	61.07
8.	306.	Minor Irrigation	121·64
9.	310.	Animal Husbandry	82·61
10.	312.	Fisheries	6.25
11.	314.	Community Development	1,409.74
12.	337.	Roads & Bridges	540.80
13.	363.	Compensation & Assignments to Local bodies & Panchayati Raj Institutions	0.70
		Total	7,949·66

సభాపతి మహాశయా,

1974-75 సంవత్సరానికి సమాజాభివృద్ధి క్రింద రూ. 1409.74 లక్షల మొత్తానికి XL నెంబరు బడ్జెటు డిమాండును ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

సమాజాభివృద్ధి కార్యక్రమాన్ని చాలవరకు ప్రభుత్వం విడుదలచేసే నిధులతో పంచాయతీ సమితులు, జిల్లా పరిషత్తులు అమలు పరుస్తున్న విషయం గౌరవనీయ సభ్యులకు విదితమే. ప్రభుత్వ శాఖలకు చెందిన పెక్కు మామూలు అభివృద్ధి కార్యకలాపాలు ఈ సంస్థలకు అప్పగించబడినందున ప్రభుత్వం ఈ సంస్థలకు ఆర్థిక సహాయం అందజేస్తుంది. ప్రభుత్వానికి చెందిన వివిధ సర్వీసు, అభివృద్ధి శాఖలు సహాయక గ్రాంట్లు విడుదల చేస్తాయి. కనుక సమాజాభివృద్ధి క్రింద సమర్పిస్తున్న ఈ XL నెంబరు డిమాండు పంచాయతీ సమితుల, జిల్లాపరిషత్తులద్వారా నిర్వహించబడుతున్న విస్తృత కార్యక్రమంలో ఒక భాగానికి మాత్రమే చెందుతుంది. ఈ డిమాండులోని గ్రాంటులను గురించి వివరించడమే కాకుండా, పంచాయతీరాజ్ సంస్థలు అమలు జరుపుతున్న కొన్ని ముఖ్యకార్యక్రమాలను గురించి, పథకాలను గురించి కూడా సంగ్రహంగా తెలియపరుస్తాను. ఈ సంస్థల యొక్క కార్యక్రమాలకు, కార్యకలాపాలకు సంబంధించిన సమగ్ర స్వరూపాన్ని అందజేసి, వాటిని పూర్తిగా అవగాహన చేసుకోవడానికి వీలుగా ఈ సంస్థలకు ఇచ్చిన గ్రాంటులన్నిటిని తెలియజేసే ఏకీకృత వివరణలు 1 వ, 2 వ అనుబంధాలలో ఇవ్వబడ్డాయి.

ఈ డిమాండు క్రింద చేసిన కేటాయింపుల వివరాలు దిగువ పేర్కొనబడ్డాయి :—

314. సమాజాభివృద్ధి (1)	1974-75 బడ్జెటు అంచనా (2)
ఏ. సాధారణ విషయాలు.	రూ.
(ఎ) నిదేశ నిర్వహణలు (ప్రణాళికేతరం)	
(i) చీఫ్ ఇంజనీరు (పంచాయతీరాజ్) ప్రధాన కార్యస్థానంలోని కార్యాలయం	3,41,100
(ii) సూపరింటెండింగు ఇంజనీరు (పంచాయతీరాజ్) ప్రాంతీయ కార్యాలయం	6,49,500
(iii) ఎగ్జిక్యూటివు ఇంజనీర్లు (పంచాయతీరాజ్)	7,08,000

(1)		(2)
(iv) పంచాయతీరాజ్ సిబ్బంది	....	68,40,400
(v) పంచాయతీరాజ్ ఇంజనీరింగు సిబ్బంది	....	95,02,700
(బి) శిక్షణ (ప్రణాళికేతరం)		
(i) రాష్ట్ర సమాజాభివృద్ధి సంస్థ	...	2,15,000
(ii) గ్రామ అభివృద్ధి అధికార్ల, శిక్షణ కేంద్రాలు	...	9,28,400
(బి) పంచాయతీ రాజ్ సంస్థలకు సహాయం (ప్రణాళిక) అయిదవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో చేర్చిన పథకాలు		
(i) సమాజాభివృద్ధి పథకాలు	..	60,00,000
(సి) పంచాయతీరాజ్ సంస్థలకు సహాయం (ప్రణాళికేతరం)		
(i) సిబ్బంది సబ్సిడీ. 9. సహాయక గ్రాంట్లు	...	6,72,38,000
(ii) సమాజాభివృద్ధి పథకాలు. 9 సహాయక గ్రాంట్లు	...	8,01,000
(iii) 1959, ఆంధ్రప్రదేశ్ పంచాయతీ సమితుల, జిల్లా పరిషత్తుల చట్టం క్రింద సహాయం 9. సహాయక గ్రాంట్లు,	...	1,84,46,400
(డి) ఇతర వ్యయం (ప్రణాళికేతరం) :		
(i) పంచాయతీలకు ఎన్నికలు. ఏక మొత్తము కేటాయింపు.	...	11,00,000
1. వేతనాలు	...	8,03,100
బి. సమాజాభివృద్ధి కార్యక్రమాలు		
(ఎ) బలవర్ధకాహారం :		
(i) స్థానిక సంస్థలకు సహాయం (ప్రణాళికేతరం) 9. సహాయక గ్రాంట్లు	...	24,29,000

(1)	(2)
బి. అయిదవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో చేర్చిన పథకాలు :	రూ.
(ii) ఉపయుక్త బలవర్థకాహార కార్యక్రమం (కేంద్ర ప్రతిపాదిత పథకం) ...	9,52,000
సి. గ్రామీణ పనుల కార్యక్రమం (ప్రణాళిక)	
(ఎ) వ్యవసాయం :	
(i) అనావృష్టికి గురయ్యే ప్రాంతాల కార్యక్రమం ...	95,21,000
(బి) చిన్నతరహా నీటి పారుదల :	
(i) అనావృష్టికి గురయ్యే ప్రాంతాల కార్యక్రమం...	29,68,000
(సి) ఇతర వ్యయం :	
(i) అనావృష్టికి గురయ్యే ప్రాంతాల కార్యక్రమం క్రింద భూసార రక్షణ పథకాలు ...	13,08,000
(ii) ప్రధాన కార్యస్థానపు సిబ్బంది. ...	90,000
(iii) ప్రాజెక్టు అధికారుల సిబ్బంది ...	1,60,000
(iv) పశు సంవర్ధన ...	30,63,000
(v) ప్రయోగాత్మక సాంద్ర గ్రామీణ ఉపాధి కల్పన ప్రాజెక్టు, షాద్‌నగరు, మహబూబునగరు జిల్లా (కేంద్ర ప్రతిపాదిత పథకం)	
9. సహాయక గ్రాంట్లు : ...	25,21,000
(vi) సన్నకారు రైతులు, సామాన్య రైతులు, వ్యవసాయ కూలీల అభివృద్ధి సంస్థలు ...	15,00,000
(ఇ) ఇతర వ్యయం (ప్రణాళికేతరం) :	
(iv) గ్రామీణ ఇంజనీరింగు సర్వే ...	29,98,400
మొత్తం :	14,09,74,000
ప్రణాళిక :	2,79,73,000
ప్రణాళికేతరం :	11,30,01,000

సమాజాభివృద్ధి పథకాలు :

రాష్ట్రంలోని పంచాయతీ సమితులు "అభివృద్ధి చెందిన", "సాధారణ", "వెనుకబడిన" "ఆదివాసీ" అని నాలుగు తరగతులుగా విభజించబడిన విషయం గౌరవనీయ సభ్యులకు తెలుసు. సిబ్బంది ఖర్చులు మినహా అభివృద్ధి కార్యకలాపాల కోసం సమాజాభివృద్ధి నిధులు తలసరి ప్రాతిపదికపై విడుదల చేయబడతాయి. అయితే ఈ ప్రాతిపదిక బ్లాకు బ్లాకుకూ మారుతూ, ఒక్కొక్క బ్లాకుయొక్క అభివృద్ధి స్థాయికి విలోమ నిష్పత్తిలో ఉంటుంది. దీనివల్ల బాగా అభివృద్ధిచెందిన బ్లాకులకంటె అంతగ అభివృద్ధి చెందని బ్లాకులకు ఎక్కువ నిధులు లభిస్తాయి. పంచాయతీ సమితులు తమ తమ అవసరాలనుబట్టి వివిధ అభివృద్ధి కార్యకలాపాలకు ఈ గ్రాంట్లను వినియోగించుకొనవచ్చును.

ఉత్తమ గ్రామపంచాయతీలకు బహుమతి మొత్తాలు, అభివృద్ధి కార్యక్రమాల నిమిత్తం గ్రామపంచాయతీలకు ద్రవ్యసహాయం, మహిళామండలులకు ప్రోత్సాహక బహుమతులిచ్చే పథకాలు కూడ చేరివున్నాయి

బడ్జెటులో ఇందుకోసం రూ. 60 లక్షల మొత్తం కేటాయించడింది.

శిక్షణ కార్యక్రమాలు :

(i) రాష్ట్ర సమాజాభివృద్ధి, పంచాయతీరాజ్ సంస్థ, రాజేంద్రనగరు :

భారతప్రభుత్వం దీనికి ఏట రూ. 1.50 లక్షల తాత్కాలిక ప్రణాళికేతర సహాయం అందజేస్తున్నది. మిగిలిన ఖర్చును రాష్ట్రం భరిస్తున్నది. ఇప్పుడు కేంద్ర సహాయం విరమించబడింది. కనుక ఖర్చుయావత్తు రాష్ట్రప్రభుత్వమే భరించవలసి ఉన్నది. ఈ సంస్థకు గత రెండు సంవత్సరాల సగటు వ్యయం ప్రాతిపదికగా ప్రస్తుత సంవత్సరానికి రూ. 215 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది.

1973–74 లో 9 మంది పంచాయతీ సమితి అధ్యక్షులకు, 28 మంది జిల్లా అధిపతులకు, 89 మంది బ్లాకు అభివృద్ధి అధికారులకు, 195 మంది విస్తరణ అధికారులకు, పంచాయతీ సమితులు, జిల్లాపరిషత్తుల మేనేజర్లు మొదలైనవారు 78 మందికి శిక్షణ ఇవ్వబడింది. ఈ సంవత్సరం, 180 మంది జిల్లా అధిపతులకు, 80 మంది బ్లాకు అభివృద్ధి అధికారులకు, 160 మంది వ్యవసాయ విస్తరణ అధికారులకు, 180 మంది డివిజనలు ఎకౌంటెంట్లు, మేనేజర్లు చీఫ్ ఎకౌంటెంట్లు, సీనియరు ఎకౌంటెంట్లకు శిక్షణ తరగతులు నిర్వహించాలని సంకల్పించబడింది.

(ii) గ్రామసేవక శిక్షణ కేంద్రాలు :

రాజేంద్రనగరు, సామర్లకోట, బాపట్ల శ్రీకాళహస్తిలలో నాలుగు గ్రామా అభివృద్ధి అధికార్ల (గ్రామసేవక) శిక్షణ కేంద్రాలు ఉన్నాయి. రాజేంద్రనగరు, సామర్లకోటలలోని శిక్షణ కేంద్రాలకు అనుబంధంగా రెండు గృహ విజ్ఞానశాస్త్ర విభాగాలుకూడా ఉన్నాయి, గ్రామఅభివృద్ధి అధికారులకు ఉన్నత శిక్షణ పునశ్చరణ శిక్షణ గరపడానికి ఈ సంస్థలు ఉద్దేశించబడ్డాయి, సహాస్త్రీ కార్యకర్తల శిబిరాలు గ్రామీణ యువజన కార్యకర్తల శిబిరాలు కూడా నిర్వహించబడుతాయి.

ఇంతవరకు 7,771 మంది గ్రామ అభివృద్ధి కార్లు ఉద్యోగ పూర్వ శిక్షణపొందారు. 6,462 మంది గ్రామ అభివృద్ధి అధికారులకు పునశ్చరణ శిక్షణ ఇవ్వబడింది. 1,186 మంది గ్రామ అభివృద్ధి అధికార్లకు ఉన్నత శిక్షణ ఇవ్వబడింది. ఇప్పటి వరకు 960 మంది సహస్త్రీకార్యకర్తలకు, 1,800 మంది యువజన కార్యకర్తలకు 90 మంది బాలవాడి ఉపాధ్యాయులకు కూడా శిక్షణ ఇవ్వబడింది. 118 మంది గ్రామ అభివృద్ధి అధికారులను బి. ఎస్. సి. (వ్యవసాయం) కోర్సుకు డెప్యూటు చేయడం జరిగింది.

ఈ కేంద్రాల వ్యయాన్ని నిర్ణయించుకొన్న వ్యయంగా పరిగణించి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం భరిస్తుంది. 1974–75 సంవత్సరానికి ఈ ఖర్చునిమిత్తం ప్రణాళికేతర బడ్జెటులో రూ. 9.284 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది.

ఉపయుక్త బలవర్ధకాహార కార్యక్రమం

ఇది కేంద్ర ప్రతిపాదిత ప్రణాళికా పథకం. ఇది ప్రధానంగా గ్రామీణ ప్రజలకోసం ఉద్దేశించబడిన విద్యాత్మక కార్యక్రమం. పుష్టికర ఆహార పదార్థాల వాడకాన్ని అభివృద్ధిపరచడం, ముఖ్యంగా బడికి వెళ్ళే వయసు రాని పిల్లలు, బాలింతల, చూలింతల అవసరాలపట్ల ప్రత్యేక శ్రద్ధ వహించడం ఈ కార్యక్రమం యొక్క ఆశయం. కోళ్ళ పెంపకపు క్షేత్రాలు, దేశాంతర్గత జలాల్లో మత్స్య పరిశ్రమలు, పాఠశాలల్లో కూరగాయల తోటలు, మొదలైనవి యీ కార్య క్రమాలలో భాగంగా వుంటాయి.

యూనిసెఫ్ వారు ఉపయుక్త బలవర్ధకాహార కార్యక్రమంకోసం వాహనాలు, పంపు సెట్లు, పాఠశాల తోటల పరికరాలు, కోళ్ళ పెంపకపు సామగ్రి, నైలాను దారం, 26 మెరైన్ బక్ ఇంజన్లు సరఫరా చేశారు. ఉపయుక్త బలవర్ధకాహార కార్యక్రమం వర్తించే ప్రతి గ్రామంలో బడికి వెళ్ళే వయస్సు రానటు వంటి 100 మంది పిల్లలకు, బాలింతలకు, చూలింతలకు ఆహారం నిమిత్తం రూ. 32 లక్షలు విలువచేసే బాలాహార్, సలాద్ నూనె సరఫరా చేయడానికి కేర్ సంస్థ అంగీకరించింది. పాఠశాల తోటల్లో పండించిన కూరగాయలను కేర్ సంస్థ వారి ఆహార కార్యక్రమం ద్వారా లభించే బాలాహార్, సలాద్ నూనెతో వండి బడికి వెళ్ళే వయస్సు రానటువంటి పిల్లలకు, బాలింతలకు, చూలింతలకు పెట్టడం జరుగుతున్నది.

1973-74 ఆఖరు వరకు రాష్ట్రమండలి 70 పంచాయతీ సమితులలోని 600 గ్రామాలలో ఈ కార్యక్రమం అమలు పరచబడింది. ఉపయుక్త బలవర్ధకాహార కార్యక్రమం వర్తించే 70 బ్లాకులకు గాను 52 బ్లాకులలో 1973-74 ఆఖరు వరకు 5 సంవత్సరాల అమలు కార్యక్రమం పూర్తి అయింది. అందుచేత వుపయుక్త బల వర్ధకాహార కార్యక్రమం వర్తించే మిగతా 18 పంచాయతీ సమితి బ్లాకులలో 1974 ఏప్రిలు నుండి సదరు కార్యక్రమం కొనసాగుతున్నది. ప్రస్తుత సంవత్సరంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం మరికొన్ని కొత్త బ్లాకులను ఈ కార్యక్రమం క్రిందికి కేటాయించ వచ్చునని ఆశించబడుతున్నది. ఉపయుక్త బలవర్ధకాహార కార్యక్రమం వర్తించే

ప్రతి బ్లాకుకు 5 సంవత్సరాలపాటు సాలు ఒక్కంటికి రూ. 34 వేల చొప్పున కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రత్యేక కేంద్ర సహాయాన్ని సమకూరుస్తున్నది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తమ వాటా క్రింద బ్లాకుకు సాలు ఒక్కంటికి రూ. 51 వేలు సమకూర్చవలసి వుంటుంది. ఈ క్రింద చూపిన విధంగా అనుకున్న వ్యయం క్రింద, కేంద్ర సహాయం క్రింద, బడ్జెటులో రూ. 33.81 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది.

	(రూ. లక్షలలో)
కేంద్ర సహాయం (ప్రణాళిక)	9.52
అనుకున్న వ్యయం (ప్రణాళికేతరం)	24.29
మొత్తం	33.81

అనావృష్టికి గురిఅయ్యే ప్రాంతాల కార్యక్రమం

అనావృష్టికి గురిఅయ్యే ప్రాంతాలకు సంబంధించి కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రతిపాదించిన కార్యక్రమం 4 వ ప్రణాళికలో అమలుపరచబడింది. దీనికి నూటికి నూరు పాళ్లు కేంద్ర సహాయం లభించింది. చిన్నతరహా నీటిపారుదల, భూసార రక్షణ. అడవుల పెంపకం వంటి సుస్థిరమైన ఏర్పాట్లు చేయడం ద్వారాను. అవసరమైన గ్రామికులకు ఉపాధి కల్పించడం ద్వారాను, ఎంపికచేసిన ప్రాంతాలు అనావృష్టికి తట్టుకొనేటట్లు చేయడానికి ఈ కార్యక్రమం ఉద్దేశించబడింది. మహబూబ్‌నగర్, కర్నూలు, కడప, అనంతపురం, చిత్తూరు జిల్లాలలోను, ప్రకాశం జిల్లాలలోని మార్కాపురం, గిద్దలూరు, కనిగిరి తాలూకాలలోను, నల్గొండ జిల్లాలోని దేవరకొండ తాలూకాలోను, ఈ పథకాన్ని అమలు పరచడం జరిగింది. చిన్న తరహా నీటిపారుదల (పబ్లికు వర్క్సుశాఖ, పంచాయతీ రాజ్ శాఖ), రాకపోకలు (పబ్లికు వర్క్సుశాఖ, పంచాయతీరాజ్ శాఖ), భూసార రక్షణ. అడవుల పెంపకం, గ్రామీణ నీటి సరఫరా రంగాలకు చెందిన కార్యక్రమం క్రింద అమలు పరచడానికి చేపట్టిన 2,277 పనులకుగాను 1,586 పనులు పూర్తి అయ్యాయి. మిగిలిన 691 పనులు పూర్తి కావలసివుంది. 31-3-1974 తేదీవరకు ఈ కార్యక్రమం క్రింద 273.34 లక్షల మనిషి దినాలకు పనిపడేపని కల్పించడం జరిగిందని అంచనా వేయబడింది.

ప్రస్తుత సంవత్సరపు బడ్జెటులో రూ. 170 లక్షల మొత్తం సమకూర్చబడింది.

ప్రయోగాత్మక సాంద్ర గ్రామీణ ఉపాధికల్పన పథకం

సాధారణంగా 'పై రెప్' అని పిలువబడే ఈ ప్రయోగాత్మక సాంద్ర గ్రామీణ ఉపాదికల్పన పథకం క్రింద ఆచరణ—అధ్యయన పథకం ఒకదానిని కేంద్ర ప్రభుత్వం 1972, నవంబరు 1 వ తేదీనుండి ప్రవేశపెట్టింది. గ్రామీణ ప్రాంతాల యందు పని కావలసిన కూలీలకు ఉపాధి కల్పించడమే కాకుండా స్థిరమైన ఆదాయపు వనరులను కల్పించడమే ఈ పథకం ఉద్దేశం.

ఇది పూర్తిగా కేంద్ర ప్రతిపాదిత పథకం. పథకం మొదటి సంవత్సరానికి (1972, నవంబరు నుండి 1973 అక్టోబరు వరకు) రూ. 10 లక్షలు కేంద్ర ప్రభుత్వం కేటాయించింది. రెండవ సంవత్సరానికి రూ. 15.79 లక్షలు, మూడవ సంవత్సరానికి రూ.20.57 లక్షలను ఇవ్వడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం వాగ్దానం చేసింది.

మహబూబునగరు జిల్లాలో వెనుకబడిన బ్లాకు అయినటువంటి పాద్‌నగరు పంచాయితీ సమితిని మన రాష్ట్రంలో ఎంపిక చేయడం జరిగింది. పథకం మొదటి సంవత్సరంలో రూ. 19.20 లక్షలు వ్యయమయ్యే 72 పనులు చేపట్టబడ్డాయి. రూ. 12,18,800 విలువచేసే పనులు అమలుపరచడం జరిగింది. తద్వారా 2,88,205 మనిషి దినాల పని కల్పించబడింది.

పథకపు మొదటి సంవత్సరం అమలుపరచిన పనుల వివరాలు ఈ క్రింది విధంగా వున్నాయి :

(1) రోడ్ల స్థాయి పెంచడం	32	కి. మీ.
(2) రోడ్లు వేయడం	30	కి. మీ.
(3) సాముదాయక నీటి పారుదల బావుల క్రిందికి వచ్చిన విస్తీర్ణం	49	ఎకరాలు
(4) చిన్నతరహా నీటి పారుదల పనుల క్రిందికి వచ్చిన విస్తీర్ణం	39	ఎకరాలు

కేంద్ర ప్రభుత్వం పని ప్రగతిని గమనించి, పథకం మొదటి సంవత్సరం వ్యయానికి సంబంధించి తిరిగి చెల్లించవలసిన పై కాలికోసం రూ 2 లక్షల అదనపు మొత్తాన్ని విడుదల చేయడమే కాకుండా పథకపు రెండవ సంవత్సరం కేటాయింపును 15.79 లక్షలనుండి రూ 25.21 లక్షలకు పెంచింది.

సన్నకారు రైతుల అభివృద్ధి సంస్థలు, పేద రైతులు, వ్యవసాయ కూలీల అభివృద్ధి సంస్థలు

సన్నకారు రైతుల అభివృద్ధి నిమిత్తం ఒక పథకాన్ని, పేద రైతుల అభివృద్ధి నిమిత్తం మరొక పథకాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రతిపాదించింది. సన్నకారు రైతులకు పరపతి సౌకర్యాలు ఇతోధికం చేయడం, వారి ఆర్థిక పరిస్థితులను మెరుగుపరచడానికి అవసరమైన కార్యక్రమాలను రూపొందించడం-ఈ పథకం లక్ష్యాలు. సహాయం అందిస్తే పైకి రాగల స్తోమత కలిగివుండి, ఇచ్చే పరపతి మొత్తాన్ని నిర్దిష్టమైన పనులలో పెట్టుబడిగా పెట్టి తమ పరపతి యోగ్యతను నిలుపుకోగల సన్నకారు రైతులకు పరపతి సమకూర్చడమే ఈ సన్నకారు రైతుల అభివృద్ధి పథకం యొక్క సంకల్పం. ఈ సంవత్సరపు బడ్జెటులో రూ.15-00 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది.

ప్రతి పథకం యొక్క పెట్టుబడి వినియోగం రూ. 150.00 లక్షలు. ఈ మొత్తాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వం సన్నకారు రైతుల అభివృద్ధి సంస్థ ఆధీనంలో వుంచుతుంది. నల్లగొండ, కడప, శ్రీకాకుళం జిల్లాలలో సన్నకారు రైతుల అభివృద్ధి సంస్థకు చెందిన పథకాలు మూడు అమలుపరచ బడుతున్నాయి

పేద రైతులు, వ్యవసాయ కూలీల అభివృద్ధి సంస్థలకుచెందిన పథకం, తోట పని, పశు పోషణ, పాడి పరిశ్రమ మొదలయినవి చేపట్టడం ద్వారా, తమ చిన్న కమతాల మూలంగా గరిష్ట ఉత్పాదక ప్రయోజనాలు పొందే విధంగా పేద రైతులకు తోడ్పడాలని సంకల్పిస్తున్నది. ప్రతి పథకానికి రూ. 100 లక్షల మేరకు కేంద్ర సహాయం లభిస్తున్నది, ఈ పథకాన్ని కనీసం 20,000 మంది పేదరైతులకు వ్యవసాయ కూలీలకు వర్తింపజేయడం జరుగుతున్నది. ఈ పథకాలు విశాఖపట్నం, నల్గొండ జిల్లాలలో అమలుపరచబడుతున్నాయి.

ఈ పథకాలు మరో 12 జిల్లాలలో అమలుపరచాలని కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇటీవలే నిర్ణయించింది.

షెడ్యూలు కులాలు. షెడ్యూలు తెగలు, స్త్రీ శిశు సంక్షేమ పథకాలు ;

పంచాయితీ సమితులు, జిల్లా పరిషత్తులు ప్రతి సంవత్సరం తమ సాధారణ నిధులనుండి షెడ్యూలు కులాల సంక్షేమంకోసం 15 శాతం. షెడ్యూలు తెగల సంక్షేమం కోసం 8 శాతం. స్త్రీ శిశు సంక్షేమంకోసం 5 శాతం నిధులను కేటాయిస్తున్నాయి. ఆర్థిక పథకాలద్వారా అధిక సంఖ్యాకులకు ప్రయోజనం చేకూర్చడానికి ఈ నిధులను వినియోగించాలని ప్రభుత్వం పంచాయితీ సమితులకు, జిల్లా పరిషత్తులకు ఆదేశాలు జారీచేసింది.

షెడ్యూలు కులాలు, షెడ్యూలు తెగల సంక్షేమంకోసం కేటాయించిన నిధులను జిల్లా సాంఘిక సంక్షేమ అధికారులకు బదిలీ చేయాలని జిల్లా పరిషత్తుల కార్యదర్శులకు, పంచాయితీ సమితుల బ్లాకు అభివృద్ధి అధికారులకు, ఆదేశాలు జారీ చేయబడ్డాయి. షెడ్యూలు తెగల సంక్షేమంకోసం కేటాయించిన నిధుల విషయంలో నిధులను బదిలీ చేసిన విషయం గురించి జిల్లా ఆదివాసీ సంక్షేమ అధికార్లు ఉన్నచోట వారికి తెలియచేయాల్సిఉంటుంది. స్త్రీ, శిశు సంక్షేమం పథకాల విషయంలో, ఈ పథకాలకోసం కేటాయించబడిన సాధారణ నిధుల వివరాలను గురించి జిల్లా స్త్రీ సంక్షేమాధికార్లకు తెలియచేయాలని జిల్లాపరిషత్తుల కార్యదర్శులకు, పంచాయితీ సమితుల బ్లాకుఅభివృద్ధి అధికారులకు ఆదేశాలు జారీ చేయబడ్డాయి. ఇందుమూలంగా జిల్లా స్త్రీ సంక్షేమ అధికారులు పథకాలను రూపొందించి ఈ నిధులను సక్రమంగాను సత్వరంగాను వినియోగించడానికి వారికి వీలు చేకూరుతుంది.

రాష్ట్ర పంచాయితీరాజ్ పరిషత్తు

పంచాయితీ రాజ్ సంస్థలు తమ పాత్రను నిర్వర్తించడంలో వాటికి సూచన లిచ్చి తోడ్పడడానికి గ్రామాల సాంఘిక, ఆర్థిక అభ్యున్నతికి దోహదపరిచే సాధనాలుగా వీటిని తీర్చిదిద్దటానికి, రాష్ట్రస్థాయిలో పంచాయితీరాజ్ పరిషత్తు ఒకటి ఏర్పాటు చేయబడింది. రాష్ట్ర పంచాయితీరాజ్ పరిషత్తు నిర్వహణకోసం, అది ప్రచురించే పంచాయత్ పత్రిక ప్రచురణ నిమిత్తం. గ్రామ పంచాయితీలు, పంచాయితీ సమితులు, జిల్లా పరిషత్తులు ఏటేటా కొంత మొత్తాన్ని విరాళంగా

ఇస్తున్న విషయం గౌరవనీయసభ్యులకు తెలుసును. రాష్ట్రంలోని పంచాయితీరాజ్ సంస్థలకు సంబంధించిన అక్కౌంటు ఫారాలను, రిజిస్టర్లను ముద్రించి, సరఫరా చేసే పని రాష్ట్ర చాంబరుకు అప్పగించబడింది.

పంచాయితీరాజ్ సంస్థలు యింకా ఏయే వికాస్యక్రమాలు చేపట్టాయో ఆ విషయం ఇప్పుడు ప్రస్తావిస్తాను.

మంచినీటి సరఫరా పథకాలు

I గ్రామీణ నీటి సరఫరా :

రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, గ్రామీణ ప్రాంతాలలో శుభ్రమైన మంచినీటిని చాలినంతగా సమకూర్చే విషయానికి విశేష ప్రాధాన్యం యిచ్చి ఏటా ఇందుకోసం నిధులను సమకూర్చింది. గత నాలుగేండ్లలో యునిసెఫ్ సరఫరా చేసిన రిగ్‌లతో బోరింగు బావులను త్రవ్వే కార్యక్రమం చేపట్టబడింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఈ కార్యక్రమాన్ని సత్వరం పూర్తి చేయటానికిగాను 22 కొత్త రిగ్గులను కొనడం, యూనిసెఫ్ 24 కొత్త రిగ్గులను సమకూర్చడం జరిగింది. ఈ రిగ్గులకు తోడుగా వ్యావసాయక పారిశ్రామిక సంస్థకు చెందిన రిగ్గులను కూడా అవసరమైన తావుల్లో వినియోగించడం జరిగింది. ఇంకా 14086 గ్రామాలలోను, శివార్లలోను మంచినీటి సదుపాయం కల్పించవలసి వున్నది. బడ్జెటులో ఇందుకోసం కేటాయించబడిన రూ. 209.79 లక్షల్లో, బోరింగు బావులకోసం రూ. 134.42 లక్షలు, మామూలు బావులకోసం రూ. 10 లక్షలు, శుభ్రపరచిన మంచినీటి సరఫరా పథకాల కోసం రూ. 40 లక్షలు, ప్రత్యేక తెలంగాణా అభివృద్ధి పథకాల కోసం రూ. 2 లక్షలు, సిబ్బంది ఖర్చులకోసం మిగిలిన రూ. 23.37 లక్షలు కేటాయించబడింది.

II శుభ్రపరచిన మంచినీటి సరఫరా పథకాలు :

ఈ శీర్షిక క్రింద 95 బకాయి పథకాలు, 174 కొత్త పథకాలు వున్నాయి. కొత్త పథకాల కోసం జీవితభీమా సంస్థ 1973-74 లో మొదటి వాయిదాగా రూ. 121.60 లక్షల రుణాన్ని మంజూరు చేసింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వంపై పథకాల కోసం అదే సంవత్సరం అదే మొత్తాన్ని మ్యాచింగు మొత్తముగా విడుదల చేసింది ఆ విధంగా ఈ పథకాల కోసం రూ. 243.20 లక్షలు సమకూర్చబడింది. రూ. 360 లక్షలు ఖర్చు అయ్యే 109 పథకాలకు సంబంధించిన పని చేపట్టబడింది.

చిన్నతరహా నీటి పారుదల

పంచయతీరాజ్ నియంత్రణ క్రింద చిన్నతరహా నీటిపారుదల కార్యక్రమానికి సంబంధించి ఈ క్రింది పథకాలు ఉన్నాయి :

(i) ప్రణాళికేతరం క్రింద చిన్నతరహా నీటివనర్ల మామూలు నిర్వహణ, మరమ్మత్తు.

(ii) ప్రణాళిక క్రింద గండిపడిన, వాడకంలో లేని చిన్నతరహా నీటిపారుదల వనర్ల పునరుద్ధరణ.

(I) చిన్నతరహా నీటిపారుదల వసర్ల మామూలు నిర్వహణ, మరమ్మత్తు :

ఆంధ్ర ప్రాంతంలో 200 ఎకరాలు అంతకు తక్కువగాను, తెలంగాణా ప్రాంతంలో 100 ఎకరాలు అంతకు తక్కువగాను ఆయకట్టు వున్న చెరువుల మరమ్మత్తు పని పంచాయతీ సమితులకు, జిల్లా పరిషత్తులకు అప్పగించబడింది.

మొత్తం 18.05 లక్షల ఎకరాల ఆయకట్టు కలిగిన 72,904 నీటిపారుదల వనర్లు ఉన్నాయి. చిన్నతరహా నీటిపారుదల వనర్ల పని చక్రక్రమాన అంటే ఏటేటా 3.61 లక్షల ఎకరాల ఆయకట్టు కలిగిన 14,600 వనర్ల నిర్వహణ పని చేపట్టబడుతుంది. పంచాయతీ సమితులకు, జిల్లా పరిషత్తులకు సహాయక గ్రాంట్లు ఇవ్వడంకోసం బడ్జెటులో రూ. 106.64 లక్షలు కేటాయించబడింది.

(II) చిన్నతరహా నీటిపారుదల వనర్ల పునరుద్ధరణ :

25 ఎకరాలు అంతకన్న తక్కువ ఆయకట్టు వుండి గండిపడిన, వాడకంలో లేని వనర్లను పునరుద్ధరించే పని పంచాయతీ సమితులు, జిల్లా పరిషత్తులు చేపట్టు తున్నాయి. ఈ కార్యక్రమం క్రింద ప్రతి వనరులోని ఆయకట్టు స్థిరపరచబడు తుంది. ఇందుకోసం సహాయక గ్రాంట్ల క్రింద బడ్జెటులో రూ. 15.00 లక్షలు కేటాయించబడింది.

రాకపోకలు

గ్రామీణ ప్రాంతాలలో రోడ్లను వేసి, వాటిని నిర్వహించటం కోసం ప్రభుత్వం పంచాయితీ సమితులకు, జిల్లా పరిషత్తులకు సహాయక గ్రాంట్లు మంజూరు చేస్తున్నది.

(I) ప్రణాళికేతర పథకాలు :

(ఎ) నిర్వహణ గ్రాంట్లు :

రాష్ట్రంలో జిల్లా పరిషత్తుల నియంత్రణ క్రింద 21,220 కిలోమీటర్ల రోడ్లు ఉన్నాయి. వీటి నిర్వహణ కోసం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం జిల్లా పరిషత్తులకు గ్రాంటు విడుదల చేస్తుంది. బడ్జెటులో రూ. 287.87 లక్షలు సమకూర్చబడింది.

(బి) కేంద్ర రోడ్డు నిధి కార్యక్రమం క్రింద కర్నూలు' జిల్లాలో నడ్డివరం నుండి గొల్లగుట్లకు రోడ్డు వేసే పని అమలు జరుగుతున్నది. పూర్తి కావస్తున్న ఈ పనికోసం ఈ ఏడాది రూ. 1.12 లక్షలు కేటాయించబడింది.

(సి) చెరకు పండే ప్రాంతాలలోని రోడ్లను అభివృద్ధి చేయడం :

రాష్ట్రంలో 18 చక్కెర ఫ్యాక్టరీలు వున్నాయి. ఈ ఫ్యాక్టరీల చుట్టు ప్రక్కల 10 నుండి 15 మైళ్ళ పర్యంతం ఉండే పొలాల నుండి చెరకును చేర

వేయవలసి ఉన్నది. ఈ చెరకును తోలడంకోసం చక్కెర ఫ్యాక్టరీల చుట్టుప్రక్కల ఉన్న రోడ్లను మెరుగుపరచవలసి ఉన్నది. ఇందుకోసం బడ్జెటులో రూ. 32 లక్షలు కేటాయించబడింది.

(డి) తలసరి గ్రాంట్లు:

పై మొత్తాలకు తోడుగా రాకపోకల పనులకోసం బడ్జెటులో జిల్లా పరిషత్తులకు తలసరి 10 పైసల చొప్పున రూ. 89.94 లక్షలు, పంచాయతీ సమితులకు 20 పైసల చొప్పున రూ. 74.87 లక్షలు బడ్జెటులో కేటాయించబడింది.

(ii) ప్రణాళికా పథకాలు:

(ఎ) కొత్త రోడ్లు:

ప్రధానరోడ్లతో గ్రామాలను కలపడంకోసం అవసరమయ్యే కొత్త రోడ్ల నిర్మాణపుపని పంచాయతీరాజ్య సంస్థలు చేపట్టాయి. ఇందుకోసం 75 లక్షలు కేటాయించబడింది.

(బి) ఆంధ్రప్రదేశ ప్రాంతీయ సంఘం సిఫారసు చేసిన రోడ్డుపనులు.

తెలంగాణా ప్రత్యేక అభివృద్ధి పథకాల నిమిత్తం ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రాంతీయ సంఘం సిఫారసుచేసిన రోడ్డుపనులను చేపట్టడంకోసం ఈ ఏడాది బడ్జెటులో రూ. 30 లక్షలు కేటాయించబడింది.

సాధారణ విషయాలు

రాష్ట్రప్రభుత్వ ఆర్థిక స్థితి బాగాలేనందున పంచాయతీసమితులద్వారా మంజూరుచేయబడి, బకాయిపడిన మొత్తాలను వసూలుచేయడంకోసం 1973 అక్టోబరులో ప్రత్యేకకృషి ప్రారంభించబడింది. రుణాలను వసూలుచేయడంలో పంచాయతీ సమితుల సిబ్బందికి పెద్ద ఎత్తున రెవిన్యూ యంత్రాంగం తోడ్పాటును లభ్యంచేసి ప్రత్యేకకృషిని ప్రారంభించవలిసిందిగా కలెక్టర్లందరికీ ఆదేశాలు జారీచేశారు. కలెక్టర్లు అందరు వసూళ్ళకృషిని తీవ్రతరంచేసి బకాయిలను బాగా వసూలుచేయడం జరిగింది. ఈ కృషిలో పంచాయతీరాజ్ సంస్థలు, ప్రజలుయిచ్చిన సహకారం హర్షనీయంగావున్నది.

ప్రభుత్వానికి బకాయిలను చెల్లించే రుణగ్రహీతలకు ప్రోత్సాహంయిచ్చే ఉద్దేశంతో, 31-3-74 నాటికి,సామాజిక అభివృద్ధిరుణాల బకాయిలు పూర్తిగా చెల్లించిన వ్యక్తులు అపరాధపు వడ్డీ చెల్లించనవసరములేదని ప్రభుత్వము ఉత్తరవులుఇచ్చింది. ఈ సౌకర్యం 30-6-74 వరకు పొడిగించబడింది.

అనుబంధము 1

పంచాయతీరాజ్ శాఖ 1974-75 బడ్జెటు అంచనాలలో కేటాయించిన మొత్తాలను తెలియజేసే వివరణ.

పథకం పేరు పద్దు శీర్షిక	కేటాయింపు (రూ. లక్షలలో)	బడ్జెటు అంచనాలలో పుటసంఖ్య
(1)	(2)	(3)
266. పింఛను, ఇతర పదవీ విరమణ ప్రయోజనాలు.		
(i) రాష్ట్ర సహాయంపొందే విద్యా సంస్థలలోని ఉద్యోగులకు పింఛను.		
(ii) జిల్లా పరిషత్తులలోని బోధనేతర, ప్రభుత్వేతర ఉద్యోగుల పింఛనుగాను జిల్లా పరిషత్తులకు సహాయం.	5.07	88 ప్రణాళికేతరం
(iii) పంచాయతీ సమితులలోని బోధనేతర ప్రభుత్వేతర ఉద్యోగులకు పింఛను విరాళాలు	40.89	డిటో
282. ప్రజారోగ్య పారిశుద్ధ్యం, నీటిసరఫరా.		
బి. మురికి కాలువలు, నీటిసరఫరా.		
(ఎ) పంపులద్వారా గ్రామీణ నీటిసరఫరా పథకాలు		
అయిదవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో చేర్చిన పథకాలు.		
(i) సిబ్బంది ఖర్చులు (రిగ్గు డివిజన్లు I&III)	10.09	68 ప్రణాళిక
(ii) ప్రధానకార్యాలయం (పంచాయతీరాజ్ చీఫ్ ఇంజనీరు)	0.92	డిటో
(iii) ప్రాంతీయకార్యాలయాలు (పంచాయతీ రాజ్ సూపరింటెండింగు ఇంజనీరు)	0.77	డిటో
జిల్లా కార్యాలయాలు (నిర్వహణ సిబ్బంది)	1.48	డిటో
(v) సర్వే, దర్యాప్తు	8.48	డిటో

(1)	(2) రూ. లక్షలలో	(3)
(vii) పంచాయతీరాజ్ సంస్థలకు సహాయం		
9. సహాయక గ్రాంట్లు	185.36	63 ప్రణాళిక
(i) సిబ్బంది ఖర్చులు (రిగ్గుల డివిజను)	7.79	169 ప్రణాళికేతరం
306. చిన్న తరహా నీటిపారుదల		
(సి) బావులు, చెరువుల నిర్మాణం, లోతు త్రవ్వకం.		
(i) పంచాయితీ రాజ్ సంస్థలకు సహాయం		
9. సహాయక గ్రాంట్లు	106.64	2 నీటిపారుదల.
డిటో		
9. సహాయక గ్రాంట్లు	15.00	74 నీటిపారుదల.
314. సమాజాభివృద్ధి		
(ఎ) సాధారణ		
(ఎ) విదేశ నియంత్రణలు.		
(i) చీఫ్ ఇంజనీరు (పంచాయతీరాజ్) ప్రధాన కార్యాలయం	3 41	328 ప్రణాళికేతరం
(ii) సూపరింటెండింగు ఇంజనీరు (పంచాయతీరాజ్) ప్రాంతీయ కార్యాలయాలు	6 50	329 ప్రణాళికేతరం
(iii) ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీర్లు (పంచాయతీరాజ్)	7.08 —	డిటో
(iv) పంచాయతీరాజ్ సిబ్బంది	68 40	డిటో
(v) పంచాయతీరాజ్ ఇంజనీరింగ్ సిబ్బంది	95.03	330 డిటో
(బి) శిక్షణ		
(i) సమాజాభివృద్ధి రాష్ట్ర సంస్థ	2.15	డిటో
(ii) గ్రామాభివృద్ధి అధికారుల శిక్షణ కేంద్రాలు	9.28	డిటో
బి. పంచాయితీరాజ్ సంస్థలకు సహాయం. అయిదవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో చేరిన పథకాలు:		
(i) సమాజాభివృద్ధి పథకాలు	60.00	216 ప్రణాళిక

(1)	(2) రూ. లక్షలలో	(3)
(సి) పంచాయతీరాజ్ సంస్థలకు సహాయం		
(i) సిబ్బందికి సబ్సిడీ		
9-సహాయక గ్రాంట్లు	672.38	331 ప్రణాళికేతరం
(ii) సమాజాభివృద్ధి పథకాలు		
9—సహాయక గ్రాంట్లు	8.01	డిటో
(iii) 1959, ఆంధ్రప్రదేశ పంచాయతీ సమితుల, జిల్లా పరిషత్తుల చట్టం క్రింద సహాయం		
9—సహాయక గ్రాంట్లు	184.46	డిటో
(డి) ఇతర వ్యయం :		
(i) పంచాయితీలకు ఎన్నికలు	11.00	డిటో
ఏక మొత్తం కేటాయింపు		
1. వేతనాలు	8.03	డిటో
సి. గ్రామీణ పనుల కార్యక్రమం :		
(సి) ఇతర వ్యయం		
(v) "పైరెప్" షాద్‌నగర్, మహబూబ్‌నగర్ జిల్లా (కేంద్ర ప్రతిపాదిత పథకం)	25.21	217 ప్రణాళిక
337. రోడ్లు, వంతెనలు :		
(బి) జిల్లా, ఇతరరోడ్లు		
(i) పంచాయతీరాజ్ శాఖ		
9—సహాయక గ్రాంట్లు		
ఎ. గ్రామీణ రోడ్ల నిర్వహణ	287.87	8 పబ్లిక్ వర్క్సు
సి. కేంద్ర రోడ్డు నిధి పనులు	1.12	డిటో
డి. చెఱకు పండే ప్రాంతాలలో రోడ్ల నిర్మాణం అభివృద్ధి (పంచాయతీరాజ్ శాఖ)	32.00	9 డిటో
ఇ. కమ్యూనికేషన్‌ల కోసం పంచాయతీరాజ్ సంస్థలకు సహాయం. 5వ పంచవర్ష ప్రణాళికలో చేరిన పథకాలు	114.81	డిటో

(1)		(2) రూ. లక్షలలో	(3)
(ii)	చీఫ్ ఇంజనీరు (పంచాయతీ రాజ్ శాఖ) 9 సహాయక గ్రాంట్లు జిల్లాపరిషత్తులకు గ్రాంట్లు		
(డి)	ఆంధ్రప్రదేశ ప్రాంతీయ సంఘం (తెలంగాణా ప్రత్యే కాభివృద్ధి పథకాలు) సిఫారసు చేసిన రోడ్డుపనులు ...	30.00	36 పబ్లిక్ వర్క్సు
ఎఫ్	పంచాయితీరాజ్ సంస్థలకు సహాయం 9. సహాయక గ్రాంట్లు ..	75.00	డిటో
363.	స్థానిక సంస్థల, పంచాయతిరాజ్ సంస్థలకు నష్ట పరిహారాలు, అసైనుమెంట్లు.		
(సి)	ఇతర వివిధ నష్టపరిహారాలు, అసైనుమెంట్లు.		
(iv)	గ్రామ పంచాయతీలకు వృత్తి పన్ను నష్టపరిహారం ..	0.70	363 ప్రణాళి కేతరం
	మొత్తం	2079.83	

అనుబంధం II.

1974–75 పంచాయతీరాజ్ శాఖతో సహా వివిధ అభివృద్ధి శాఖలు, పంచాయితీరాజ్ సంస్థలు, శిక్షణ కేంద్రాలు మున్నగువాటికి చేసిన కేటాయింపును తెలియజేసే ఏకీకృత వివరణ.

వరుస సంఖ్య	పద్దు శీర్షిక		కేటాయించిన మొత్తం (రూ. లక్షలలో)
1.	266. పింఛను, ఇతర ప్రయోజనాలు	...	45.96
2.	277. విద్య	....	4,934.49
3.	280. వైద్యం	...	291.45
4.	281. కుటుంబ నియంత్రణ	....	8.00
5.	282. ప్రజారోగ్యం, పారిశుద్ధ్యం, నీటి సరఫరా	...	209.79
6.	288. సాంఘిక భద్రత, సంక్షేమం	...	237.16
7.	305. వ్యవసాయం	...	61.07
8.	306. చిన్నతరహా నీటి పారుదల	...	121.64
9.	310. పశు సంవర్ధన	...	82.61
10.	312. మత్స్య పరిశ్రమ	...	6.25
11.	314. సమాజాభివృద్ధి	...	1,409.74
12.	337. రోడ్లు, వంతెనలు	....	540.80
13.	363. స్థానిక సంస్థల, పంచాయతీరాజ్ సంస్థలకు నష్టపరిహారం, అసైన్‌మెంట్లు :	..	0.70
	మొత్తం	...	7,949.66